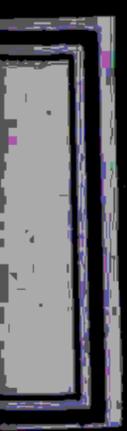

1870

လယ်တီဆရာတော်

မုံရွာမြို့

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသား

စီရင်တော်မူအပ်သော

ဝိဇ္ဇာနိပဒါန

ရန်ကုန်မြို့

ဟံသာဝတီဝိဇ္ဇာကတ်ပုံနှိပ်တိုက်

၁၉၅၅

နိဒါန်း

နိဗ္ဗာန်
ဒီပနိကျမ်း

နိဗ္ဗာန်စကားနှင့် ဆက်သွယ်လျက် လောက၌ ဖြစ်ပေါ် ကွဲပြားနေသော ဝိဝါဒ၊ ယုံမှားဘွယ်ရာ ဖြစ်သည့် သံသယ၊ မရှင်းမလင်းသော အချက်အလက်တို့ကို သိသာထင်ရှား ဉာဏ်အမြင် ပွားစေရန် ရည်သန်တောင့်တလျက် ဆရာတော်၏ တကားရင်းဖြစ်ကြသည့် ပုသိမ်မြို့ အင်စပတ်တော် စသော တကားအပေါင်းတစ်စုတို့က အဖန်ဖန်ခညောင်း လျှောက်ထား တောင်းပန်ခြင်းပြုကြပါသဖြင့် မုံရွာမြို့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားသည် အကျဉ်းပဌမပိုင်း သင်္ခေပကဏ္ဍ၊ အကျယ်ဒုတိယပိုင်း ဝိတ္ထာရကဏ္ဍ၊ တတိယပိုင်း နာနာဂန္ထနာနာဝါဒ ဝိသောဓနကဏ္ဍဟူသော ၃-ကဏ္ဍတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်ကာ နိဗ္ဗာန်၏သရုပ်-ဘေဒ၊ သဘာဝတ္ထ အဓိပ္ပါယ်တ္ထတို့ကို ကျမ်းပေါင်းစုံညှိလျက် အကွက်ကျကျ အချက်ပိုင်ပိုင် ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုရာ ဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ဒီပနိကျမ်းကို ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့လေသည်။

ကျမ်းပြုအမော်
ဇာတာတော်

ဤနိဗ္ဗာန်ဒီပနိကျမ်းကိုပြုစုတော်မူသော ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး သည် ဒီပဲရင်း မြို့နယ်၊ စိုင်ပြင်ရွာ အဘ ဦးထွန်းသာ၊ အမိဒေါ်ကျုံးတို့မှ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၀၀-ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက်အင်္ဂါနေ့ည၌ တချက်တီးကျော် ၂-ပါး၊ ၂-ဗီဇနာ၊ ၅-ပြန်၊ ၈-ခရာ၊ သိဟ်လင်၊ တူ စန်း၊ တနင်္ဂနွေ ကြင်း၊ တနင်းလာ နဝင်း၊ ၉-လုံး ၂-ပါးထက် လင်စီးလျက် ဗီရဏီနက္ခတ် မွန်းတည့်လတ်သော မင်္ဂလာအချိန်တွင် သားမြတ် သားဦး မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။

နိမိတ်ဖော်ပြ
အမည်တော်ရ

ဖွားမြင်တော်မူပြီး မကြာမြင့်မီပင် ဖွားသန့်စင်ရာ မင်္ဂလာအိမ်တော်၏အနီး မန်ကျည်းပင်၌ ထောင်၍ ထားအပ်သော ဝါးလုံးမှ သက်တံပေါက်ပြီး လျှင် ၎င်းသက်တံသည် ဖွားသန့်စင်ရာ မင်္ဂလာအိမ်တော်ကို လက်ျာရစ်လှည့်လျက် အိမ်ခေါင်မှ အထက်ကောင်းကင်သို့ တက်သွားသည်ကို

(၁)

နိဒါန်း

လူအများတွေရှိရသဖြင့် မင်္ဂလာနိမိတ်ကို အဖွဲ့ပြု၍ မောင်တက်ခေါင် ဟု ဗျူဟာနိမိတ် ကောင်းဟိတ်မင်္ဂလာနှင့်အညီ အမည်နာမ ဘွဲ့ချီသ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။

ဗျူဟာအညီ
ဘွဲ့တော်ချီ

၎င်းမောင်တက်ခေါင်သည် အရွယ်တော်မြောက် ကျောင်းနေချိန်သို့ ရောက်လျှင် ရွာဦးကျောင်း ဆရာတော်ကြီး ဦးဓမ္မ မဟာထေရ် အထံတော်၌ အပ်နှံထားရာ သူငယ်တို့တတ်အပ်သော အရပ်ရပ် အဘတ်ပညာများ ကို တတ်မြောက်ပြီးနောက် ရှင်သာမဏေ အဖြစ်ဖြင့် သာသနာ့ ဘောင်သို့ တက်ရောက်တော်မူရကား မောင်တက်ခေါင်-ဟူသော ဝေါဟာရမှ ထက်မြက်စူးရှလျှင်မြန်လှသော ဥာဏ်ရှိမှုကိုစွဲ၍ ရှင်ဥာဏ-ဟု ဗျူဟာနိမိတ် ကောင်းဟိတ်မင်္ဂလာနှင့်အညီ အမည်နာမ ဘွဲ့ချီသ၍ နောက်မှတဖန် ခေါ်ဝေါ်ကြပြန်လေသည်။

ဓမ္မာစရိယ ဆန်
ထောက်ရ

၎င်းနောက် သက်တော် ၂၀-ကျူး၍ ရဟန်းဘဝသို့ ကူးတော်မူပြီးလျှင် [သုဒဿနာရ ဓမ္မသာမိ မဟာ ဓမ္မရာဇဂုရု၊ သုဒဿနဓဇ အတုလဓိပတိ သိရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု] ဟူသော တံဆိပ်တော် ၂-ထပ်ရ သံဃာ ၁၀၀၀-ကျော် စာချ မန္တလေးမြို့ စံကျောင်းဆရာတော် မဟာထေရ် ကျော်ကြီးထံတော်ဝယ် ပညာရင်နှို သောက်ဖို့မှီဝဲ နေစဉ်မှာပင် ၎င်း ဆရာတော်ကြီး၏ အန္တောသိက တပည့်ကြီးဖြစ်သော [လုံပဏ္ဍိတ၊ လင်း ပဏ္ဍိတ၊ နှစ်တန်၊ ဘယ်ပဏ္ဍိတသာ၍ တတ်သနည်း] ဟုပညာရှိများ နှုတ်၌ အထပ်ထပ် ရွတ်ဆိုခံရသော စလင်းဦးပဏ္ဍိတမထေရ် ထံတော်၌ ပိဋကတ်အခြေ တတ်မြောက်ခိုင်မြဲတော်မူလေသဖြင့် ပဌမစာချ ဆန် ထောက်တော်ရလျက် တပည့်အများ စာပေပို့ချ သင်ကြားပေးနေ စဉ်မှာပင် ၁၂၄၁-ခု နှစ်၌ ပါရမီဒီပနီကျမ်းကို ပြုစုတော်မူလေသည်။

ကျော်စောသတင်း
တံဆိပ်နှင်း

၁၂၄၀-ခုနှစ်သို့ရောက်လတ်သော်ရတနာပုံနေပြည် တော် မန္တလေးမြို့ စံကျောင်းတိုက်ဝိဟာရမှပြောင်း ရွှေတော်မူခဲ့၍ ဗုဒ္ဓါမြို့ လယ်တီ ကျောင်းတိုက်ကြီး

ကိုတည်ထောင် ဖန်ဆင်းတော်မူကာ အရပ်ရပ်မှ ပညာရင်နှိုသောက်စို့ရန် ရောက်လာကြသော များစွာ သောင်းသောင်း တပည့် သံဃာ အပေါင်းတို့အား စာပေပို့ချတော်မူခြင်း၊ တကာ၊ တကာမအပေါင်းတို့အား တရားရေအေး တိုက်ကျွေးဆုံးမတော်မူခြင်း၊ ပါဠိဘာသာ၊ မြန်မာဘာသာ ၂-ဖြာသောကျမ်းဂန်တို့ကို ရေးသားပြုစုတော်မူခြင်း၊ အမြို့မြို့ အရွာရွာသို့ လှည့်လည်တော်မူလျက် တရား အမြိုက်မိုင်းကို တဖြိုးဖြိုးသွန်ချတော်မူခြင်း၊ အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာအရပ်ရပ်တို့ကို တပ်အပ်သေချာ ဖြေကြားရှင်းလင်းတော်မူခြင်းစသော ဂုဏ်အပေါင်းတို့ကြောင့် လယ်တီဆရာတော်ကြီး-ဟုအာရှ၊ ဥရောပ အနှံ့ တအံ့တဩ ကျော်စောက်တ္တိ ဂုဏ်ရှိန်ညိ၍ ထွန်းလင်းဘိရကား တိုင်းကြီး၊ ပြည်ကြီး ရှင်-ဘုရင်မင်းတို့က အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ-ဟူသောပါဠိဂုဏ်ဟိတ်ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြင့် ၎င်း၊ ဒီလစ်-ဟူသော အင်္ဂလိပ်ဂုဏ်ဟိတ် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဖြင့် ၎င်း ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ပူဇော်သည်ကို ခံယူရရှိတော်မူလေသည်။

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သာမဏေဖြစ်စဉ်က ကျေးစေခမ်း ရတုကို စီရင်တော်မူလေသည်။ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ စီရင်ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းများမှာ—

၁။ ပရမတ္ထဒီပနီခေါ် [သဂြိုဟ်မဟာဋီကာသစ်ပါဠိ]	၁၀။ နိဗ္ဗာနဒီပနီ
၂။ နိရုတ္တိဒီပနီခေါ် [ဂုတ္တိမောဂ္ဂလာန်ဋီကာပါဠိ]	၁၁။ မဟာသယနဒီပနီ
၃။ ပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသဒီပနီပါဠိ	၁၂။ ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ
၄။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီပါဠိ	၁၃။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ
၅။ အနုဒီပနီပါဠိ	၁၄။ အာဟာရဒီပနီ
၆။ ရူပဒီပနီ	၁၅။ အနတ္တဒီပနီ
၇။ လက္ခဏဒီပနီ	၁၆။ ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ
၈။ ပါရမီဒီပနီ	၁၇။ အာနာပါနဒီပနီ
၉။ ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီ	၁၈။ စတုသစ္စဒီပနီ
	၁၉။ သစ္စတ္ထဒီပနီ
	၂၀။ ဗောဓိပက္ခိယဒီပနီ

(ယ)

နိဂါန်း

- ၂၁။ သောမနဿုပေက္ခာဒိပနီ
- ၂၂။ ဘာဝနာဒိပနီ
- ၂၃။ သုကုမာရမဂ္ဂဒိပနီ
- ၂၄။ သာသနဒါယဇ္ဇဒိပနီ
- ၂၅။ ရောဂန္တရဒိပနီ
- ၂၆။ ဓမ္မဒိပနီ
- ၂၇။ ဒါနာဒိပနီ
- ၂၈။ မဂ္ဂင်္ဂဒိပနီ
- ၂၉။ ဂေါဏသုရာဒိပနီ
- ၃၀။ နိယာမဒိပနီ
- ၃၁။ ဝိပဿနာဒိပနီ
- ၃၂။ အနတ္တဒိပနီကျမ်းသစ်
- ၃၃။ သီလဝိနိစ္ဆယ
- ၃၄။ ဝိရတိသီလဝိနိစ္ဆယ
- ၃၅။ ဣဏပရိဘောဂဝိနိစ္ဆယ
- ၃၆။ ဒီဃာသနဝိနိစ္ဆယ
- ၃၇။ သရဏဂုံဝိနိစ္ဆယ ကျမ်းသစ်
- ၃၈။ အသင်္ခါရ, သသင်္ခါရ
ဝိနိစ္ဆယ
- ၃၉။ သိက္ခာဂဟဏဝိနိစ္ဆယ
- ၄၀။ စေတိယင်္ဂဏဝိနိစ္ဆယ
- ၄၁။ ဥပသမ္ပဒ ဝိနိစ္ဆယ
- ၄၂။ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလအဆုံး
အဖြတ်။
- ၄၃။ ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်
အဆုံးအဖြတ်။
- ၄၄။ ပရမတ္ထသံခိပ်
- ၄၅။ ဝိနယသံခိပ်
- ၄၆။ သဒ္ဓသံခိပ်
- ၄၇။ သတ်ပုံသံခိပ်

- ၄၈။ သင်ပုန်းကြီးသံခိပ်
- ၄၉။ ပရမတ္ထဒိပနီခေါ် [သဂြိုဟ်
မဟာဋီကာသစ်နိဿယ]
- ၅၀။ နိရုတ္တိဒိပနီခေါ် [ဝုတ္တိမောဂ္ဂ
လာန်ဋီကာနိဿယ]
- ၅၁။ ပဓာနသုတ် ပါဠိတော်
နိဿယသစ်
- ၅၂။ အနတ္တဝိဘာဝနာပါဠိ
နိဿယ
- ၅၃။ အာဝေဏိကဂုဏ်တော်ပါဠိ
နိဿယ
- ၅၄။ လန်ဒန်ပါဠိဒေဝီပုစ္ဆာ
ဝိဿဇ္ဇနာပါဠိ
- ၅၅။ သောတာပန်ပုစ္ဆာ
- ၅၆။ လယ်တီပုစ္ဆာ အဖြေပေါင်း
ချုပ်
- ၅၇။ နိဗ္ဗာနဝိဿဇ္ဇနာ
- ၅၈။ ရုပ်ပိုင်းအကျဉ်း
- ၅၉။ သာသနဝိသောဓနီ ပဌမတွဲ
- ၆၀။ ၎င်း ဒုတိယတွဲ
- ၆၁။ ၎င်း တတိယတွဲ
- ၆၂။ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်
- ၆၃။ ဂမ္ဘီရကဗျာကျမ်း
- ၆၄။ ဥရောပဗုဒ္ဓဘာသာအလင်းပြ
- ၆၅။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကျဉ်းလင်္ကာ
- ၆၆။ သံဝေဂလေးချိုးနှင့်အဓိပ္ပာယ်
- ၆၇။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး
- ၆၈။ ပုဏ္ဏော ဝါဒ ကမ္မဋ္ဌာန်း
- ၆၉။ လယ်တီမင်္ဂလသုတ္တန်
- ၇၀။ အလင်းကျမ်း

သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ဒီပနီ,ဝိနိစ္ဆယ, သံခိပ်,ပါဠိ-
နိဿယ, ပုစ္ဆာ-ဝိဿဇ္ဇနာ, ဝိသောဓနီ ကျမ်း
ပေါင်းမြောက်မြားစွာကိုရေးသားစီရင်တော်မူခဲ့ပြီး
သည့်နောက်—

ဧဝံ မဟာနုဘာဝဿ၊ ယံ နာမေတံ မဟေသိနော။
န ဘယေန န လဇ္ဇာယ၊ မရဏဝသ မာဂတံ။

ဟူသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သော အာနု
ဘော်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့် သဗ္ဗညုရှင်တော်မြတ်ဘုရားကြီး
သော်မှရှောင်ကွင်း၍ မလွတ်နိုင်၊ကြောက်ရွံ့မဲ့ကင်း သေမင်းအလိုသို့ပါ
တော်မူရဘိသို့၊ ဘုရားရှင်၏တပည့်သာဝက ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာ
တော် မထေရ်မြတ်ကြီးသည်လည်း ၁၂၀၅-ခုနှစ် ပဌမဝါဆိုလပြည့်
ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ၂-နာရီ မိနစ် ၃၀-အချိန်တွင် ပျဉ်းမနားမြို့၌ ကြောက်ရွံ့
မဲ့ကင်း သေမင်းအလိုသို့ ပါတော်မူရချေပြီ။

ပုံနှိပ်စေခြင်း နှလုံးသွင်း ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူပြီး
နောက်၌ စီရင်တော်မူခဲ့သော ကျမ်းစာများ
မတိမ်ကော မပပျောက်စေရန်၎င်း၊ တပည့်နောက်
သား လူအများတို့ မှတ်သားကြည့်ရှု သတိပြုသဖြင့် ဉာဏ်စဉ်တိုးပွား
နိဗ္ဗာန်တိုင် အကျိုးများစေရန်၎င်း ရည်သန်ရိုးရင်း နှလုံးသွင်းရှိရကား
ပါဠိဆရာကြီး ဦးခင်စိုး သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ အမှူးရှိသော ဟံသာဝတီ
ပါဠိဆရာကြီးများက အက္ခရာပုဒ်ရင်း မချွတ်ယွင်းစေရအောင် သုတ်
သင် ပြင်ဆင်လျက် ဤနိဗ္ဗာနဒီပနီကျမ်းကို စက်တင် ပုံနှိပ်အပ်သည်
ဖြစ်ပါကြောင်း။

“ဟံသာဝတီ”

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အဘိယာစကနှင့် ပဋိညာဉ်	၁
၂။	၃-ပုဒ်ထွက် အနက်အဓိပ္ပာယ်	၂
၃။	သဥပါဒိသေသ, အနုဒါဒိသေသနိဗ္ဗာန်	၅
၄။	သုညတ, အနိမိတ္တ, အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်	၁၀
၅။	ပဌမပုစ္ဆာဖြေဆိုချက်	၂၄
၆။	ဒုတိယပုစ္ဆာဖြေဆိုချက်	၃၄
၇။	တတိယပုစ္ဆာဖြေဆိုချက်	၃၉
၈။	နိဗ္ဗာန်အပြား-၇-ပါး	၄၀
၉။	နိဿရဏနိဗ္ဗာန်သို့ဆိုက်ရောက်ပုံ	၆၇
၁၀။	နိဗ္ဗာန်၏ချမ်းသာပုံ	၈၆
၁၁။	ပရမသုခသဘော	၉၄
၁၂။	ဣတိဝုတ်ပါဠိတော်အရနာနာဝါဒပြဆိုပုံ	၁၀၉
၁၃။	ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းမှုသာပဓာနဖြစ်ပုံ	၁၁၄
၁၄။	ကြွင်းကျန်သော ဒုက္ခနှင့်ချုပ်ငြိမ်းပြီးဒုက္ခ နှိုင်းယှဉ်ပုံ	၁၁၆
၁၅။	ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းမှုမှာအပဓာနဖြစ်ပုံ	၁၂၀
၁၆။	“ဒွေမာ”စသော ပါဠိတော်အရ စိစစ်ပုံ	၁၂၁
၁၇။	ဥဒါန်းပါဠိတော်အရ နာနာဝါဒပြဆိုပုံ	၁၂၇
၁၈။	ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်အရ နာနာဝါဒပြဆိုပုံ	၁၃၅
၁၉။	ခန္ဓသံယုတ်ပါဠိတော်အရ နာနာဝါဒပြဆိုပုံ	၁၃၉
၂၀။	အချို့ကျမ်းအလို ထုတ်ဆိုရှင်းလင်းချက်	၁၄၃
၂၁။	နိဂုံး	၁၆၇

နိဗ္ဗာနဒီပနီ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သဗ္ဗာသဗ္ဗဒ္ဓဿ

အဘိယာစကနှင့် ပဋိညာဉ်

သက္ကရာဇ် ၁၂၆၁-ခု၊ တော်သလင်း လဆန်း ၆-ရက်နေ့တွင် ပုသိမ်မြို့ ရုံးအင်စပက်တော် မောင်ကျော်စံ ကိုယ်တိုင်လာရောက် လျှောက်ထားတောင်းပန်သည် တတန်-

၎င်းတော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၆-ရက်နေ့တွင် မုံရွာမြို့ အခွန်ဝန် မောင်လူကလေး၊ မုံရွာမြို့အုပ် မောင်ထွေး၊ မုံရွာမြို့အမိန့်တော်ရရွှေနေ မောင်ကြော့တို့ လျှောက်လွှာစေလွှတ် လျှောက်ထားတောင်းပန်ကြ သည် တတန်-

၎င်းတော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၁၂-ရက်နေ့တွင် ၎င်းအခွန်ဝန်၊ မြို့အုပ်၊ အမိန့်တော်ရတို့နှင့်တကွ ဘုတလင်ဝန်ထောက် မောင်ရွှေ၊ ပန်းချီတိုက် ပုလဲဝန်ထောက် မောင်ဘေ၊ ဆားလင်းကြီးမြို့အုပ်တို့ လျှောက် လွှာစေလွှတ် လျှောက်ထားတောင်းပန်ကြသည်တတန်-

သို့လျှင် နိဗ္ဗာနဒီပနီကို စီရင်ရေးသား သနား ချီးမြှင့်ပါမည့် အကြောင်းနှင့် ၃-ကြိမ် ၃-ဘန် တောင်းပန်တိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍

၁၂၆၁-ခုနှစ်အတွင်း မုံရွာမြို့အနီး လယ်စည်ရွာ တိုက်သူကြီးတည် ထောင် ဆောက်လုပ် တင်လှူအပ်သော ၎င်းလယ်စည်ရွာ မြွေကာရာမ တိုက် ဓမ္မနန္ဒကျောင်းတွင် စာသင်သင်္ဃာ ပရိသတ်အများနှင့်တကွ သီတင်းဝါ ကပ်ဆိုနေထိုင်ခိုက်ဖြစ်သော မုံရွာမြို့ လယ်တီတောရ ကျောင်း ဆရာ ငါသည် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဇီကာ-ကျမ်းဂန်တို့မှ အနုမာန မှန်းဆ၍ ရအပ်, သိအပ်သော သဘောယုတ္တိကို ထင်စွာပြု လျက်နိဗ္ဗာနဒီပနီကို စီရင်ရေးသားပေအံ့သတည်း။

- ၁။ သင်္ခေပကဏ္ဍ။
 - ၂။ ဝိတ္ထာရကဏ္ဍ။
 - ၃။ နာနာဂန္ထ နာနာဝါဒဝိသောဓနကဏ္ဍ။
- ဤသို့ ၃-ကဏ္ဍ လာလတ္တံ့၊ ထို ၃-ကဏ္ဍတွင်—

- ၁။ သင်္ခေပကဏ္ဍ-မှာ ပါဠိ ပါဠိသား အကိုးအကား မပါစေဘဲ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းမှာလာရှိသည့်အတိုင်းမြန်မာသက်သက်နှင့်ကွက် ကွက်-ကွင်းကွင်း ရှင်းလင်းစွာ သိသာထင်ရှားရုံမျှပြဆိုမည်။
- ၂။ ဝိတ္ထာရကဏ္ဍ-မှာ ပါဠိတော်ရင်း သက်သက်ကို အနက် အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ပြဆိုမည်။
- ၃။ တတိယကဏ္ဍ-မှာ ကျမ်းဂန်ဝါဒ အထူးထူး, ယခုနောက်ဖြစ် အာစရိယဝါဒ အထူးထူးတို့ကို ပြဆိုရှင်းလင်းမည်။

အဘိယာစကနှင့် ပဋိညာဉ်ပြီး၏။

သင်္ခေပကဏ္ဍ

၃-ပုဒ်ထွက်အနက်အဓိပ္ပာယ်

သင်္ခေပကဏ္ဍ၌ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းမှာ—

- ၁။ လောကုတ္တရသင်္ခါတံ၊ လောကုတ္တရာ-ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ် ထသော။
- ၂။ စတုမဂ္ဂဉာဏေန၊ ၄-ပါးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ထသော။

၃။ မဂ္ဂဗလာနံ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၏။ အာလမ္မနဘူတံ၊ မှီရာ၊ တွယ်ရာအာရုံ
ဖြစ်၍ ဖြစ်ထသော။

နိဗ္ဗာနံပန၊ နိဗ္ဗာန်ကိုကား။ 'ဝါနသင်္ခါတာယ၊ ဝါန-ဟုဆိုအပ်သော။
တဏှာယ၊ တဏှာ ၃-ပါး၏နယ်မှ။ နိက္ခန္တတ္တာ၊ ထွက်မြောက်ကျွတ်
လွတ်ပေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ နိဗ္ဗာန်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်
၏။ ။ ဤ၌-

၁။ “လောကုတ္တရသင်္ခါတံ” ဟူသော ပါဠိဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် ပညတ်
မဟုတ်၊ ပရမတ်အစစ်အမှန် ဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူပေသည်။

မြဆိုပုံကား...လောကုတ္တရံ၊ လောကကိုလွန်သော နိဗ္ဗာန်ဆိုလိုသည်။
ပညတ်မည်သည် လူတို့၏ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်မှုနှင့် ဖြစ်ရသောကြောင့်
လောကကို လွန်ခြင်းငှါမထိုက်လေ။ ။ ထို့ကြောင့် လောကုတ္တရာဆို
လျှင် ပညတ်မဟုတ်၊ ပရမတ်သာဖြစ်သည်-ဟု သိအပ်ပေသတည်း။ ။
ပရမတ် အစစ်အမှန်ဖြစ်ပုံကား-နောက်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။

[ဤကား ပဌမပါဠိဖြင့် ပြဆိုချက်တည်း။]

၂။ “စတုမဂ္ဂဉာဏေန သန္တိကတဗ္ဗံ” ဟူသောပါဠိဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည်
မဂ်ဉာဏ်နှင့်ကွာလှသော ဗာလပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့၏ အရာပင်မဟုတ်၊
မဂ်ဉာဏ်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သာ အရာဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူ
ပေသည်။ ။ ဗာလပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့၏ အရာမဟုတ်ပုံကား-လောက၌
နေ၊ လ၊ နက္ခတ် တာရာတို့၏ရှိ၊ မရှိကိုပြောဆိုရာ ထိုစကားသည် သူကန်း
တို့၏ အရာမဟုတ်၊ သူကန်းတို့မမြင်သည့်အတွက်နှင့် နေ၊ လ၊ နက္ခတ်၊
တာရာတို့ကို မရှိ-ဟူ၍ မယူအပ်ကုန်။

နေ၏သဏ္ဍာန်ကား-ဤသို့တည်း။

လ၏သဏ္ဍာန်ကား-ဤသို့တည်း။

နေ၏အရောင်အဝါကား-ဤသို့တည်း။

လ၏အရောင်အဝါကား-ဤသို့တည်း။

ဟု သူကန်းတို့က ပြောဆိုကြသော်လည်း ထိုစကားသည် ရယ်ဘွယ်
သာဖြစ်၏။ ထို့အတူ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-တို့၌

ဉာဏ်အမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ဗာလပုထုဇဉ်မည်၏။ ။နိဗ္ဗာန်သည် ဗာလပုထုဇဉ်တို့၏ အရာမဟုတ်။

[အထက် ဥပမာ အတိုင်း အကျယ် ဆိုလေ။]

[ဤကား-နိဗ္ဗာန်၏ ဗာလပုထုဇဉ်တို့၏ အရာမဟုတ်ပုံတည်း။ ထိုသို့ အရာမဟုတ်သည်ကို “စတုမဂ္ဂဉ္ဇဇဏန” ဟူသောပါဠိဖြင့် ပြဆိုတော်မူပေသည်။]

“သန္တိကာတဗ္ဗံ” ဟူသောပါဠိဖြင့် ကလျာဏပုထုဇဉ်တို့အား အနုမာနအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်တရားထင်ရှားရှိကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူပေသည်။

ပြဆိုပုံကား...ဤသို့သောတရားသည် ကေန္တရို၏-ဟုရှေးအဘို့၌အနုမာနအားဖြင့် သိရမှသာ ထိုတရားကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ အားထုတ်ကြကုန်သည်။ အားထုတ်ကြကုန်မှသာ မျက်မှောက်ပြုကြရကုန်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် အရိယာအဖြစ်သို့ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုမှု ရှိသည်-ဆိုသဖြင့် အရိယာမဖြစ်မီ ရှေးအဘို့၌ နိဗ္ဗာန်၏အခြင်းအရာကို အနုမာနအားဖြင့် သိခြင်းအမှုရှိပြီ-ဟု သိအပ်လေသတည်း။ ။ရှေးအဘို့၌ အနုမာနမျှသော်မှ မသိရသည်ရှိသော် မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ အဘယ်သူ့အားထုတ်ချိမ့်နည်း၊ အားမထုတ်ခဲ့လျှင် မျက်မှောက်ပြုမှု-ဟူ၍ အဘယ်မှာရှိချိမ့်နည်း၊ မျက်မှောက်ပြုမှုရှိခဲ့လျှင် ရှေးအဘို့၌ အနုမာနအားဖြင့် ထိုတရားကို သိမှုကေန် ရှိတော့သည်သာတည်း-ဟုလိုသည်။

[ဤကား ဒုတိယပါဠိဖြင့် ပြဆိုချက်တည်း။]

၃။ “မဂ္ဂဖလာန မာလဗ္ဗန ဘူတံ” ဟူသော ပါဠိဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိကာမျှမဟုတ်၊ အတုမရှိသော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူပေသည်။

ပြဆိုပုံကား...အလွန်တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးလှသောနိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုရ၊ မှီတွယ်ရသောကြောင့်သာ မဂ်တို့သည် မဂ်ကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်ကုန်သည်။ ဖိုလ်တို့သည် ဖိုလ်ကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်ကုန်သည်။

ဥပမာကား...တခုသောရွာ၌ ရွာသူကြီးသည် ရှိ၏၊ ခိုးမှုကြီး တယောက်လည်းရှိ၏၊ ထိုခိုးမှုကြီးသည် ခိုးသားအများနှင့်တကွ ထိုရွာနေ

လူတို့ကို အနိုင်အထက်လုယက်ဖျက်ဆီး၏။ ရွာသူကြီးလည်း မိမိအသက်ကိုပင် ကြောင့်ကြလျက်နေရ၏။ တရံရောအခါ ရွာသူကြီးသည်ပြည့်ရှင်မင်းကြီးအား ခစားလေ၏။ မကြာမီ မြို့ဝန်အရာကိုရလေ၏။ ခိုးသားအများနှင့်တကွ ခိုးမှုကြီးကို အဆုံးစီရင်လေ၏။

ရွာနှင့် တယောက်သောသူ၏ ခန္ဓာကိုယ်တူ၏။ ရွာသူကြီးနှင့် ပညာစေတသိက်တူ၏။ ခိုးမှုကြီးနှင့် အဝိဇ္ဇာ-မောဟ တူ၏။ ခိုးသားအများနှင့် တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတူ၏။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးနှင့် အသစ်တမဟာနိဗ္ဗာန်တူ၏။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးထံ မရောက်သေးသော ရွာသူကြီးနှင့် ပုထုဇဉ်သန္တာန်မှာရှိသော ပညာစေတသိက် တူ၏။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးထံသို့ရောက်၍ ခစား၍ မြို့ဝန်အရာကို ရသောရွာသူကြီးနှင့် လောကုတ္တရာမဂ်ပညာ တူ၏။ ခိုးသားအများနှင့်တကွ ခိုးမှုကြီးကို အဆုံးတိုင် သတ်လေသည်နှင့် မဂ်ဉာဏ်၏ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရှားမှု တူ၏။

[ဤကား တတိယပါဌ်ဖြင့် ပြဆိုချက်တည်း။]

- ၁။ လောကုတ္တရာသင်္ခါတံ။ ၂။ စတုမဂ္ဂဉာဏေန သန္တိကာတဗ္ဗံ။
- ၃။ မဂ္ဂဖလာနမာလဗ္ဗနဘူတံ-ဤ ၃-ပုဒ်မှထွက်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပြဆိုချက် ပြီး၏။

သဥပါဒိသေသ, အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်

သဂြိုဟ်ကျမ်းမှာ-

တဒေဝ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်ပင်လျှင်။ သဘာဝတော၊ သန္တိလက္ခဏာ ဟု ဆိုအပ်သော သဘောအားဖြင့်။ ကေဝိဓမ္မိ၊ တပါးအဘို့ ရှိငြားသော်လည်း။ ကာရဏပရိယာယေန၊ ၂-ပါးဆိုရန်အကြောင်းအမြက်အားဖြင့်။ သ ဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုစ၊ သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ် ၎င်း။ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတုစ၊ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ် ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။-ဟူသောစကား၌-

သန္တိလက္ခဏာ ဟု ဆိုအပ်သော သဘောအားဖြင့် တပါးသာ ဟူရာ၌ ကိလေသာတို့၏ ၎င်း၊ ခန္ဓာတို့၏ ၎င်း-နောင်တဘန် ဖြစ်ပေ။

ခြင်းမရှိသောအားဖြင့် အကြွင်းအကျန်မရှိ ပျောက်ကွယ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်း သဘောသည် သန္တိလက္ခဏာလည်း မည်၏၊ သန္တိသဘောလည်း မည်၏။

ဤစကား၌ အကြွင်းအကျန်မရှိ ဆိုသည်ကား- သောတာ ပတ္တိမဂ်မှာ ချုပ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်၏။ ထိုစိတ်သန္တာန်ဝယ် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆို၍ နောင်ဖြစ်ပေါ် လာရန် အကြွင်းအကျန်မရှိပြီ ဆိုလိုသည်။ «[ဝိစိကိစ္ဆာချုပ် မှုမှာလည်း ဤနည်းတူ။]

ဤသို့လျှင် နောင်ဖြစ်ပေါ်လာရန် အကြွင်းအကျန်မရှိသောအားဖြင့် တခုတခုသောတရား၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အကြွင်းအကျန် မရှိ ချုပ်ငြိမ်း ခြင်းဆိုသည်။

ချုပ်ဆိုသည်မှာလည်း ဘင်ချုပ်, မရဏချုပ်, အနိစ္စချုပ်-တို့ကို ဆိုသည်မဟုတ်၊ ဖြစ်ပေါ်မှုဟူသော “ဥပါဒိဇာတိ” ကင်းလွတ်၍ သွား သည်ကို ဆိုသတည်း။ «ဘင်ချုပ်, မရဏချုပ်, အနိစ္စချုပ်တို့နှင့် နိဗ္ဗာန် ချုပ်ကို ခြားနား၍ထား။ «ချုပ်ဆိုသည်နှင့် ငြိမ်းဆိုသည်ကား-အတူ တူ။ «ထိုအသိတဓာတ်မြတ်သော “သန္တိလက္ခဏာ” မဟာနိဗ္ဗာန် ကြီး တခုတည်းကိုပင်လျှင်-

- ၁။ သ ဥပါဒိသေသ - ဟူသောအမည်,
- ၂။ အနုပါဒိသေသ - ဟူသောအမည် -
- ၂-ပါးနှင့် ခေါ်ဝေါ်ရသည်။

မေး။ «အဘယ့်ကြောင့် ထိုအသိတဓာတ် မြတ်သော သန္တိ လက္ခဏာ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးကို သ ဥပါဒိသေသအမည်နှင့် ခေါ်ဝေါ်ရ လေသနည်းဆိုငြားအံ့။

ဖြေ။ «ဤလောက၌ တယောက်သောသူ၏ ကိုယ်မှာ အမြစ်နာ ပေါင်းလုံးရေ တထောင့်ငါးရာ တပြိုင်နက်ပေါက်လေ၏။ ဝိဇ္ဇာမယ ဓာတ်ဆေးနှင့် တကြိမ်သုတ်လိမ်းလေရာ ၄-စု ၁-စုမျှသော အနာတို့ သည် အမြစ်နှင့်တကွ ပျောက်ငြိမ်းလေကုန်၏။ ဒုတိယတကြိမ် သုတ် လိမ်းပြန်ရာ ထို့အတူ တခုတပုံသော အနာတို့သည် ပျောက်ငြိမ်းကုန်

၏၊ တတိယတကြိမ် သုတ်လိမ်းပြန်ရာ ထို့ အတူ တစုတပုံသော အနာ
တို့သည် ပျောက်ငြိမ်းကုန်၏။ စတုတ္ထတကြိမ် သုတ်လိမ်းပြန်ရာ အကုန်
အစင်ပျောက်ငြိမ်းလေကုန်၏။ အမာရွတ်တခုမျှမရှိ၊ မိမိမွေးထိုင်း၊ ဘမွေး
ထိုင်း တည်လေ၏။ ။ [ဥပမာ]

ဤဥပမာ၌-

အနာမှာ ဤကား-တလုံး၊ ဤကား-တလုံးဆိုရန် ခြိမ်သဏ္ဍာန် အ
သီးအသီး ခြားနားလျက် ရှိကြသည်ဖြစ်၍ အနာလုံးရေပေါင်းတထောင့်
ငါးရာ အရေအတွက် အများအပြား ဆိုရသည်။ ။

အနာပျောက်ငြိမ်းမှုမှာ ဤကား-တခု၊ ဤကား-တခု-ဆိုရန် ခြိမ်
သဏ္ဍာန်မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် ခြိမ်သဏ္ဍာန်ရှိသော အနာလုံးမှာသာ
၁-ခု၊ ၂-ခု၊ ၃-ခု-စသည်ဖြင့် တထောင့်ငါးရာတိုင်အောင် အရေ အ
တွက် အများအပြားရှိလေသည်။

ခြိမ်သဏ္ဍာန်မရှိသော ပျောက်ငြိမ်းမှုမှာ အနာလုံး တထောင့်
ငါးရာတို့၏ ပျောက်ငြိမ်းမှုသည် တခုသာဖြစ်၏။

မေး။ ။ အနာခြိမ် အသီးအသီး များပြားလျက် ရှိသောကြောင့်
ပျောက်ငြိမ်းမှုလည်း အသီးအသီး များပြားပါ၏ ဆိုငြားအံ့။

ဖြေ။ ။ အနာမှာ တလုံးတလုံးခြားနားရန်အနာစွန်း၊ အနာစ အ
သီးအသီး တင်းလင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ၁-လုံး၊ ၂-လုံး၊ ၃-လုံး-စသည်
များပြားရန်ရှိသကဲ့သို့ ပျောက်ငြိမ်းမှုမှာ အစွန်း၊ အစ၊ တင်းလင်း ရှိပါ
သလော၊ ပျောက်ငြိမ်းမှု အများအပြားဖြစ်ရလေအောင် အသီးအသီး
သောပျောက်ငြိမ်းမှုအစွန်း၊ အမြိတ်၊ တင်းလင်းကိုပြဆိုနိုင်မည်လော။ ။
အနာလုံးတို့၏ အစွန်း၊ အမြိတ်တို့သည် ပျောက်ငြိမ်းမှု၏ အစွန်းအမြိတ်
မဟုတ်ကြပေကုန်၊ အနာနှင့်အနာပျောက်ငြိမ်းမှုသည် စကားမှာသာ
ရောနှော၍ ပြောကြရသည်။ သဘောမှာ ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်
ကြီးဖြစ်ကြ၏။

စကားအပြောမှာ ရောနှောဘက်စပ်၍ နေသည့်အတွက် ဉာဏ်
ယောင်၍နေတတ်၏။ ထိုအနာရှိနေသမျှကို ထိုအနာပျောက်ငြိမ်းမှု မရှိ

နိဗ္ဗာနဒီပနီ

နိုင်၊ ထိုအနာပျောက်ငြိမ်းမှုပေါ်ရောက်လျှင် ထိုအနာမရှိနိုင်။ ။သဘော
ချင်း ကွာလွမ်းကြပုံ မြားနား၍ မြင်နိုင်ခဲစွ။

အနာကား “သနိမိတ္တ” တရားပေတည်း။ [သဏ္ဍာန်, နိမိတ်, အမြိတ်,
အစွန်းရှိသော တရားဆိုလိုသည်။]

အနာပျောက်ငြိမ်းမှုကား “အနိမိတ္တ” တရားပေတည်း။ [သဏ္ဍာန်,
နိမိတ်, အမြိတ်, အစွန်းမရှိသော တရားဆိုလိုသည်။]

ထို့ကြောင့် အနာလုံးမှာသာ အရေအတွက် များပြားသည်၊
ပျောက်ငြိမ်းမှုမှာ တခုသာဟု မှတ်ရမည်။

ထိုသူ၏ကိုယ်မှာ ထိုအခါတပြိုင်နက် ပေါက်ကြသော အနာတို့၏
ပျောက်ငြိမ်းမှုသည်သာ တခုသက်သက်မဟုတ်သေး၊ ထိုသူ၏ကိုယ်မှာ
ယခုဘဝတွင် ပေါက်ပြီးသောအနာ၊ ပေါက်လတ္တံ့သောအနာတို့၏
ပျောက်ငြိမ်းမှုသည်လည်း တခုတည်းသာတည်း၊ ထိုသူအား အနမတဂ္ဂ
ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ ပေါက်ပြီး, ပေါက်ဆဲ, ပေါက်လတ္တံ့သော အနာ
တို့၏ ပျောက်ငြိမ်းမှုသည်လည်း တခုတည်းသာတည်း၊ ထိုသူ၌ပေါက်
သောအနာတို့၏ ပျောက်ငြိမ်းမှုသည်သာ တခုသက်သက်မဟုတ်သေး၊
တရာသော သူတို့၌, တထောင်သောသူတို့၌, တသောင်း တသိန်း
တကုဋေ အသင်္ချေသောသူတို့၌ ပေါက်သောအနာတို့၏ ပျောက်ငြိမ်း
မှုသည်လည်း တခုတည်းသာတည်း။

လူဒြမ် သဏ္ဍာန်, အနာဒြမ် သဏ္ဍာန်တို့ကား “သနိမိတ္တ”
တရားတို့ပေတည်း။ [၂-ခု၊ ၃-ခု၊ ၄-ခု-စသည် အရေအတွက်
များပြားရန် သဏ္ဍာန်, နိမိတ်, အမြိတ်, အစွန်းရှိသော တရား
တို့ ဆိုလိုသည်။]

ပျောက်ငြိမ်းမှုမူကား “အနိမိတ္တ” တရားပေတည်း။ [၂-ခု၊
၃-ခု-စသည်ဆိုရန် သဏ္ဍာန်, နိမိတ်, အမြိတ်, အစွန်းရှိသော
တရားမဟုတ်ဆိုလိုသည်။]

လောက၌ အနာတို့၏ ပျောက်ငြိမ်းမှု-ဟူသော သက်သာရာကြီး
တခုသည် ကေန္တရှိ၏။ ။လောက၌ အနာပေါက်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ
ရောက်ကြကုန်သော သူတို့သည် ထိုသက်သာရာ ကြီးကို အားကိုး၍
ထိုသက်သာရာကြီးသို့ ရောက်တည့်ပါစေခြင်းငှာ ဆေးဝါးကို မှီဝဲကြ

ကုန်၏။ ပျောက်ချိန်ကျလျှင် ထိုသက်သာရာကြီးသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ပျောက်ငြိမ်းကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လောက၌ အနာတို့၏ ပျောက်ငြိမ်းမှု-ဟူသော ခိုရာ, ကိုးရာ, သက်သာရာကြီး တခုသည် ကေန္တရို၏-ဟူ၍ သာ မှတ်ရမည်။ “အနိမိတ္တဓမ္မ” ဖြစ်ပေ၍ ထိုအနာပျောက်ငြိမ်းမှုကို ၂-ခု, ၃-ခုစသည် အများအပြားမမှတ်အပ်၊ အနာရှိသူလူခြိမ်များပြားတိုင်း၊ အနာခြိမ်များပြားတိုင်း ပျောက်ငြိမ်းမှုကိုလည်း အများအပြား ထင်မိတတ်သည်။ အနာခြိမ်နှင့် အနာပျောက်ငြိမ်းမှုသည် အလွန်ဆန့်ကျင်ဘက်ကြီးဖြစ်ကြ၏။ ရောနှော၍ ရကောင်းသောတရားချင်း မဟုတ်ကြ၊ စကားမှာသာ ရောနှောဘက်စပ်၍ ပြောကြရသည်။

မီးဘေးနှင့် မီးဘေး၏ငြိမ်းမှု၊ ရေဘေးနှင့် ရေဘေး၏ငြိမ်းမှု အစရှိသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း ရှင်းလင်းကြလေ။ ။ အနာရောဂါနှင့် အနာရောဂါ၏ ပျောက်ငြိမ်းမှုကိုမှ ခြားနား၍ မမြင်နိုင်သောသူသည် နိဗ္ဗာန်စကားမှာ ဝေးကွာလှ၏။

[ဤကား “သဥပပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်” ကိုပြဆိုလို၍ ထုတ်လိုက်သော ဥပမာစကားတည်း။]

(၁) သောတာပတ္တိမဂ်သို့ အဆိုက်တွင် ၂၀-သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၁၀-ပါးသော အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိ၊ ၃-ပါးသော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး၊ ၈-ပါးသော ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ၁၆-ပါးသော ဝိစိကိစ္ဆာတို့သည် တပြိုင်နက် တချက်တည်း အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။

(၂) သကဒါဂါမိမဂ်သို့ အဆိုက်တွင် ရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂ, ဗျာပါဒတရားတို့သည် တပြိုင်နက် တချက်တည်း အကြွင်းမဲ့ချုပ်ငြိမ်း, ကြလေကုန်၏။

(၃) အနာဂါမိမဂ်သို့ အဆိုက်တွင် သိမ်မွေ့သော ကာမရာဂ, ဗျာပါဒတရားတို့သည် တပြိုင်နက် တချက်တည်း အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။

(၄) အရဟတ္တမဂ်သို့ အဆိုက်တွင် ရူပရာဂ, အရူပရာဂ, မာန, အဝိဇ္ဇာ- အစရှိသော အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့သည် တပြိုင်နက် တချက်တည်း အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။

[ဤကား-ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းပုံတည်း။]

(၁) သောတာပတ္တိမဂ်သို့ အဆိုက်တွင် နောင်ဖြစ်လတ္တံ့သော အပါယ်ဇာတိမျိုး အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံမှာလည်း ၇-ဘဝမှ နောက်ဖြစ်လတ္တံ့သော ကာမဇာတိမျိုး အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။

(၂) သကဒါဂါမိမဂ်သို့ အဆိုက်တွင် ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံမှာ ၂-ဘဝမှ နောက်ဖြစ်လတ္တံ့သော ကာမဇာတိမျိုး အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။

(၃) အနာဂါမိမဂ်သို့ အဆိုက်တွင် ကာမဇာတိ အကုန်ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။

(၄) အရဟတ္တမဂ်သို့ အဆိုက်တွင် ယခုဘဝခန္ဓာသာ ကျန်ရှိလေ၏။ ရူပဇာတိ, အရူပဇာတိ-အကုန်ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။

[ဤကား-မဂ် ၄-ကြိမ်အဆိုက်တွင် ကိလေသာတို့၏ ၄-ကြိမ် ၄-ခါချုပ်ငြိမ်းပုံ, ဇာတိခန္ဓာတို့၏ ၄-ကြိမ် ၄-ခါချုပ်ငြိမ်းပုံကို ပြဆိုသော သောအခဏ်းတည်း။]

အထက်၌ ထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော အမြစ်နှာလုံးရေ တထောင့် ငါးရာတို့ကို ၄-ပုံ ၄-စုပြု၍ ၄-ကြိမ် ၄-ခါ အနာပျောက်ငြိမ်းမှု နှင့် မဂ် ၄-ကြိမ်အဆိုက်မှာ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတို့ ကို ၄-ပုံ ၄-စုပြု၍ ၄-ကြိမ် ၄-ခါ ကိလေသာ ချုပ်ငြိမ်းပုံများ ကို စေ့စုံစွာ စပ်ဟပ်နှိုးနှော၍သိလေ။

- ၁။ ပဌမအကြိမ်တွင် ကိလေသာတို့၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှု။
- ၂။ ဒုတိယအကြိမ်တွင်.... ချုပ်ငြိမ်းမှု။
- ၃။ တတိယအကြိမ်တွင်.... ချုပ်ငြိမ်းမှု။
- ၄။ စတုတ္ထအကြိမ်တွင်.... ချုပ်ငြိမ်းမှု။
- ၅။ ထို့အတူ ဇာတိခန္ဓာတို့၏ ၄-ကြိမ် ၄-ခါ ချုပ်ငြိမ်းမှု။

ဤချုပ်ငြိမ်းမှုအလုံးစုံသည် တခုသော “အသစ်တ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီး” တပါးတည်းသာတည်း၊ ကိလေသာ, ခန္ဓာတို့ကား အများအပြားတို့ပေ တည်း၊ ကိလေသာ, ခန္ဓာတို့မှာ သဏ္ဍာန်, နိမိတ်, အမြိတ်, အစွန်းအသီး အသီး ရှိကြကုန်သော “နိမိတ္တ” တရားတို့ ဖြစ်ကုန်ကြ၍ ၁-ခု, ၂-ခု, ၃-ခု, ၄-ခု, ၅-ခု စသည် အရေအတွက် များပြားကြကုန်၏။ ထိုတရား တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုမှာ သဏ္ဍာန်, နိမိတ်, အမြိတ်, အစွန်း-မရှိသော “အနိမိတ္တ” တရားမျိုးဖြစ်ပေ၍ ၂-ခု, ၃-ခု ပြားမှု မရှိပေ။ ထိုကိလေ သာ, ခန္ဓာတို့နှင့် ထိုကိလေသာ, ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ဆန့်ကျင် ဘက်ကြီး ဖြစ်ကြသည်။

မီးနှင့်ရေသည် ရောနှောနိုင်ရာသေး၏။ ကိလေသာ, ခန္ဓာတို့နှင့် ချုပ် ငြိမ်းမှုသည် ရောနှောနိုင်သော အခွင့်မရှိ။ ကိလေသာ, ခန္ဓာ တင်းလင်း ရှိလျှင် ထိုကိလေသာ, ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုမရှိနိုင်။ ထိုကိလေသာ, ခန္ဓာ တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုဆိုက်ရောက်လျှင် ထိုကိလေသာ, ခန္ဓာတို့ မလာနိုင်ကြ ကုန်ပြီ။

ဤသို့ အနာတို့နှင့် အနာပျောက်ငြိမ်းမှုကဲ့သို့ ကိလေသာ, ခန္ဓာတို့နှင့် ကိလေသာ, ခန္ဓာ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ကွဲပြားခြားနား အောင် ကြံကြလေ။

အနမတဂ္ဂသံသရာနှင့်အမျှ ထိုကိလေသာ, ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟု ဆိုအပ်သော ခိုရာ, ကိုးရာ, သက်သာရာ စခန်းကြီးတပါးသည် ဧကန္တ ရှိ၏။ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ဆိုက်လျှင် အချိုသောကိလေသာ, အချိုသော ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသို့ ဧကန္တဆိုက်ရောက်လေ၏။ ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာတို့ ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု, အပါယ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ဧကန္တရလေ၏။ တကြိမ်ရောက်ပြီး, ရပြီးသော ထို ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ-တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု, အပါယ်ဇာတိတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် နောင်တဘန် သွေလှန်ဘောက် ပြန်ခြင်းမရှိပြီ။ ချုပ်ငြိမ်းမြဲအတိုင်း နိစ္စ ၈၀ ထာဝရ-တည်လေတော့ သည်။ နောက်နောက်မဂ်တို့မှာ ချုပ်ငြိမ်းရာတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း သိလေ။

ကိလေသာ, ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော စကားတွင် ပါဝင်သော ကိလေသာ, ခန္ဓာတို့သည်ကား- နောင်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိကြ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ

ကြတော့မည်မဟုတ်သော အနာဂတ်ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတို့ပေတည်း။ ဥပါဒ်-ဇာတိနှင့် ပေါ်ရှိကြလတ္တံ့သော ကိလေသာ၊ ခန္ဓာစု မဟုတ်ပေကုန်။ မဂ် ၄-ကြိမ်ပယ်မှု၊ ၄-ကြိမ်ချုပ်မှု ၄-ကြိမ်ရှိသည်အားလျော်စွာ စကားကြိယာ၌သာ ကိလေသာ အထွေထွေ အလာလာ၊ ခန္ဓာ အထွေထွေ အလာလာ ဖန်တီး၍ပြောကြရသည်။ နောင် မဖြစ်လတ္တံ့သော ကိလေသာ၊ နောင် မဖြစ်လတ္တံ့သော ခန္ဓာတို့ကို ပြောဆိုသော အရာဖြစ်၍ သဏ္ဍာန်၊ နိမိတ်၊ အခြိတ်၊ အစွန်းနှင့်တကွ ကေန္တရိကြသော ကိလေသာ၊ ခန္ဓာစု မဟုတ်ကြလေပြီ။ ။မြင်နိုင်ခဲ့စွ။

ဤမျှသော စကားရပ်တို့ဖြင့် မဂ် ၄-ကြိမ်အဆိုက်တွင် ၄-ကြိမ်ဆိုက်ရောက်ရသော ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော နိဗ္ဗာန်သည် ကေန္တအားဖြင့် တံပါးတည်းသာတည်း။ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိ ကမ္မဇရုပ် ချုပ်လေပြီးနောက် ဆိုက်ရောက်သော နိဗ္ဗာန်နှင့်လည်း တခုတည်း တသားတည်း တပါးတည်းသာတည်း-ဟူသော အနက်သွားကို ထင်ရှားအောင် ပြလိုရင်းတည်း။

သဉ္စပါဒိသေသ။ ။ဤသို့လျှင် ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ ၅-ထွေ၊ ၅-လီခွဲ၍ ၅-ကြိမ် ၅-ခါ ချုပ်ငြိမ်းမှုအပြား ထင်ရှားရှိနေသည်တွင် ရှေ့ ၃-ကြိမ်မှာ ကိလေသာအချို့၊ ခန္ဓာအချို့ အကြွင်းအကျန်ရှိ၏။ စတုတ္ထအကြိမ်မှာ ကိလေသာအကျန်မရှိ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာအကျန်ရှိ၏။ ပဉ္စမအကြိမ်မှာ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာပင် အကျန်မရှိပြီ။ ရှေ့ ၄-ကြိမ်မှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ဝယ် ကိလေသာအကျန်၊ ခန္ဓာအကျန်ရှိသေးသည်ကို အစွဲပြု၍ ထိုအခါ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ အနာဂတ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုဟု ဆိုအပ်သော အသင်္ခတမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးကို “သဉ္စပါဒိသေသ” ဟု ခေါ်ဆိုရလေသည်။

အနုပါဒိသေသ။ ။ပဉ္စမအကြိမ်မှာထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်အကျန်အကြွင်း မရှိသည်ကို အစွဲပြု၍ ထိုအခါ အနာဂတ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟု ဆိုအပ်သော ထိုအသင်္ခတမဟာ နိဗ္ဗာန်ကြီးကိုပင်လျှင် “အနုပါဒိသေသ” ဟု ခေါ်ဆိုရလေသည်။

ဥပမာကား...တယောက်သောသူသည် တခုသော ဝဋ်ဝိပါက်ကြောင့် မြေကြီး၏အတွင်းမှာ ဖြစ်ရလေ၏။ ဝဋ်ဝိပါက် ကျွတ်လွတ်လိုလတ်သော်

ရှေးဦးစွာ လည်ပင်းမှအထက် ဦးခေါင်းလုံးလုံး မြေတွင်းမှပေါ်၍ ကောင်းကင်အလင်းမှာ တည်လေ၏။ ဒုတိယအကြိမ်မှာ ခါးမှအထက်ပိုင်း လုံးလုံးပေါ်၍ ကောင်းကင်အလင်းမှာ တည်လေ၏။ တတိယအကြိမ်မှာ ပုဆစ်ဒူးဝန်းမှ အထက်ပိုင်း လုံးလုံးပေါ်၍ ကောင်းကင်အလင်းမှာ တည်လေ၏။ စတုတ္ထအကြိမ်မှာ ခြေချင်းဝတ်မှ အထက်ပိုင်း လုံးလုံးပေါ်၍ ကောင်းကင်အလင်းမှာ တည်လေ၏။ ပဉ္စမအကြိမ်မှာ ခြေဘဝါးမှစ၍ လုံးလုံးကျွတ်လွတ်၍ မြေမျက်နှာအပြင် ကောင်းကင်ဟင်းလင်းမှာ တည်လေ၏။

ဤဥပမာ၌ ကောင်းကင်အလင်းသည် စကားကြိယာ၌ ၅-ကြိမ်, ၅-ခါ ပါရှိသော်လည်း တခုတည်းသာတည်း။

ဤအတူ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ အချို့သောကိလေသာ, အချို့သော အနာဂတ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသို့ ပေါက်ရောက်မှုသည် ထိုအခါမှစ၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်မှုပင်တည်း။ ထိုအခါမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ထဲသို့ တပိုင်းတစိတ်အားဖြင့် ဝင်ပြီး, ပေါက်ပြီး, ရောက်ပြီး ဖြစ်သတည်း။

သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်မှာ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု, ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ကေန္တရ၏၊ ကေန္တရောက်၏၊ ထိုကိလေသာ, ထိုခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်မှာ ကေန္တရို၏-ဟု မှတ်အပ်၏။

ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ-ကိလေသာ ၂-ခုတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းမျှကို နိဗ္ဗာန်မဆိုရသေး။ အပါယ်ဇာတိ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းမျှကို နိဗ္ဗာန်မဆိုရသေး။ ၇-ဘဝမှအထက်၌ အနာဂတ်ဇာတိတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းမျှကို နိဗ္ဗာန်မဆိုရသေး။ ကိလေသာအကုန်, ခန္ဓာအကုန် ချုပ်ငြိမ်းမှသာ နိဗ္ဗာန်ဆိုရသည်-ဟု မှတ်ထင်၍နေတတ်ကြ၏။ မဟုတ်။

ထို ၂-ပါးသော ကိလေသာ, ထိုအနာဂတ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ပရိနိဗ္ဗာန် စံသည်တိုင်အောင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်မှာ အမြဲရရှိ၍နေ၏။ ချုပ်ငြိမ်းမှု ကွယ်ပျောက်ပြန်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်မှာ ဒိဋ္ဌိ-ပေါ်လာပြန်သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာ-ပေါ်လာပြန်သည်။ အပါယ်သို့ကျမည်ကို ကြောက်ရပြန်သည်-ဟု မရှိပြီ။

သောတာပတ္တိမဂ်ခဏာမှစ၍ပယ်ပြီး၊ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသော ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတို့သည် တဘန်ပြန်ခြင်း မရှိကြကုန်ပြီ။ ထိုချုပ်ငြိမ်းမှုသည် အမြဲ နိစ္စ ထာဝရ-တည်လေတော့သည်။ နောက်နောက်မဂ်တို့၌ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ၌ ချုပ်ငြိမ်းမှုတို့နှင့် တဆက်တည်း တစပ်တည်း တပြင်တည်း တခုတည်းသာ ဖြစ်လေသတည်း။ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ မဂ်၊ ဖိုလ်သို့ရောက်၍ ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်သော ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတို့၏ချုပ်ငြိမ်း မှုတို့နှင့်လည်း တခုတည်းသာတည်း။ အသီးအသီး ဆိုခဲ့ပါလျှင် အမြတ်၊ အစွန်း ကိုယ်စီနှင့် ခြားနား၍ပြပါလေ။

ဒီပင်္ကရာ ဘုရားသာသနာ၌ မဂ်၊ ဖိုလ်-ကို ရကြကုန်သော သူတို့၏ ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတို့၏ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ချုပ်ငြိမ်းမှုအနေအတိုင်း အစဉ် ထာဝရမြဲ၍နေသောကြောင့် နောက် အမြတ်၊ အစွန်းသာ မရှိပါ။ ရှေ့အ မြတ်၊ အစွန်းမှာမူကားရှိပါ၏။ ဒီပင်္ကရာဘုရား သာသနာတွင် ထိုကိလေ သာ၊ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ ကာလမှအစ ဖြစ်ပါသည် ဆိုခဲ့အံ့။ ။ ရောက်သောသူ၊ ရသောသူတို့၏ ရောက်မှု၊ ရမှုမှာသာအစအစွန်းရှိသည်။ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော နိဗ္ဗာန်မှာ အစအစွန်း-ဟူ၍မရှိ။

မရှိပုံကား...တခုသောအရပ်၌ အဆိပ်ပင်တမျိုးသည် ရှိ၏။ တပင် တပင်လျှင် အနှစ်တရာ တရာသာ အသက်ရှည်၏။ တပင်သေမှ တပင် ပေါက်၏။ အတိတ်ကာလ၌ နှစ်ပေါင်းလည်း မရေတွက်နိုင်ပြီ။ အပင် အဆက်ဆက်ပေါင်းလည်း မရေတွက်နိုင်ပြီ။ နောက်အနာဂတ်ကာလ ၌လည်း နှစ်ပေါင်း၊ အပင်အဆက်ဆက်ပေါင်း-မရေတွက် နိုင်အောင် သွားလတ္တံ့သောအခွင့်၌ တည်လေ၏။ တဦးသော ယောက်ျားသည် အဆိပ်ပင်၏ ဘေးအန္တရာယ်ကိုမြင်၍ အဆိပ်ပင်မျိုး ပြတ်စေခြင်းငှါ ထိုအခါ အနှစ် ၅၀-ရှိသော အဆိပ်ပင်မှာ တခုသောအဆိပ်စွယ်ကို ရိုက်နှက်လေ၏။ ထိုနှစ်ဖြစ်လတ္တံ့သော အပွင့်အသီးတို့သည် မဖြစ်ကြ ကုန်ပြီ။ ပွင့်မှု၊ သီးမှု-ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ အပွင့်၊ အသီး ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ အ သီးမျိုးပြတ်လေ၏။ ပွင့်မှု၊ သီးမှုမရှိ၍ အနှစ် ၅၀-နေ၍ သေဆုံးလေရာ ထိုအရပ်တွင် ထိုအဆိပ်ပင် မျိုးပြတ်လေ၏။ နောက်အဆက်ဆက် မရေ တွက်နိုင် ဖြစ်လတ္တံ့သော အဆိပ်ပင်တို့သည် မဖြစ်လတ္တံ့သော အခွင့် သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။ အဖြစ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။

ဤဉာဏ်တို့ ထိုနှစ်တွင် ဖြစ်လတ္တံ့သော အပွင့်, အသီးတို့၏ အဖြစ် ငြိမ်းခြင်း, နောင်အဆက်ဆက် မရေတွက်နိုင်ဖြစ်လတ္တံ့သော အပင် တို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းခြင်းတို့သည်ကား-အပွင့်သစ်, အသီးသစ်, အပင်သစ် အဆက်ဆက်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမရှိသည်ကို ဆိုသတည်း။ ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းမရှိကလည်း ထိုအပွင့် ထိုအသီး ထိုအပင် တို့သည် အကယ်၍ ရှိကြသောအပွင့်, အသီး, အပင်တို့မဟုတ်ကြကုန်ပြီ။ စကား ကြိယာ၌ အသံမျှသာ ပါရှိကြလေကုန်သည်။

အဆိပ်စွယ် ရိုက်နှက်သောအခါ အပွင့်, အသီးကိုဖြစ်စေနိုင်သော အစေး အဆီ ခန်းခြောက်ကုန်ဆုံးရာတွင် ထိုအပွင့်သစ်, အသီးသစ်, အ ပင်သစ်အဆက်ဆက်တို့လည်း တချက်တည်း, တလုံးတည်း-ကုန်ဆုံးချုပ် ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ထိုအပွင့်, ထိုအသီး, ထိုအပင် အဆက်ဆက်တို့နှင့် စပ်သောအပွင့်, အသီး အပင်-ဟူသော 'ဝေါဟာရပညတ်တို့ သည် လည်းထိုအပွင့်, အသီး, အပင်တို့ ကုန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်းရာတွင်တချက်တည်း, တလုံးတည်း- ကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏။ ချုပ်ငြိမ်း ကွယ်လွန်ပြီးကို အစွဲပြု၍ အတိတ်သံနှင့် ပြောဆိုခွင့်ရှိကုန်၏။

ထို့အတူ ဒီပင်ရာ ဘုရားသာသနာ၌ မဂ်, ဖိုလ်-ကိုမရခဲ့လျှင် နောက် ၌ဖြစ်လာလတ္တံ့-ဟု ဆိုအပ်သော ထိုကိလေသာ ထိုခန္ဓာ အဆက်ဆက် တို့သည်လည်း မဂ်ကိုရသည်နှင့် တပြိုင်နက်တချက်တည်း တလုံးတည်း ချုပ်ဆုံးကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်မှု ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ထို ကိလေသာ ထိုခန္ဓာတို့ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်- ဟူသော ပညတ်, သတ္တဝါ-ဟူသော ပညတ်, ကိလေသာ-ဟူသော ပညတ်, ခန္ဓာ- ဟူသော ပညတ် တို့သည်လည်း ထိုကိလေသာ, ထိုခန္ဓာတို့ ချုပ်ဆုံးရာ တွင် တလုံးတည်း ကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏။

ချုပ်ငြိမ်း ကွယ်လွန်ပြီးကို အစွဲပြု၍ အတိတ်သံနှင့်သာ ပြောဆိုခွင့် ရှိကြကုန်၏။ ထိုကိလေသာ ထိုခန္ဓာတို့ကား- ဓာတ်တမျိုး၊ အဖြစ်ငြိမ်း ၍ ချုပ်ငြိမ်းမှုကား ဓာတ်တမျိုး၊ ပူလောင်မှု - ဟူသော မီးဓာတ်

၁။ ကြိယာ-အပြုအမှု, အမှုအရာ။
၂။ ဝေါဟာရပညတ်-အပြားအားဖြင့် သိအပ်သောခေါ်ဝေါ်မှု။

နှင့် ချုပ်မှု-ဟူသော အငြိမ်းဓာတ်သည် အလွန် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြ သကဲ့သို့ ကိလေသဓာတ်, ခန္ဓဓာတ်တို့နှင့် အဖြစ်ရုပ်သိမ်းမှု-ဟူသော အငြိမ်းဓာတ်သည် အလွန်လျှင်ဆန့်ကျင်ဘက်ကြီး ဖြစ်ကြ၏။ ဓာတ်ချင်း ချင်း ရောနှော၍မရ၊ နယ်ချင်းချင်း ရောနှော၍မရ၊ ကိလေသနယ်, ခန္ဓ နယ်မှာ အငြိမ်းဓာတ်မရှိ၊ အငြိမ်းဓာတ်နယ်မှာ ကိလေသာ, ခန္ဓာမရှိ၊ ကိလေသာ, ခန္ဓာနှင့်စပ်သော ပညတ်တို့သည်လည်း အငြိမ်းဓာတ်သို့ မကူးကုန်။

အနမတဂ္ဂသံသရာဝယ် ဟဆူတဆူသော ဘုရားလက်ထက်၌ ၂၄- သင်္ချေနှင့်ဗိုလ်ခြေတသိန်းမျှ အကျွတ်ရကြကုန်၏။ တသုတ်တသုတ်လျှင် ၂၄-သင်္ချေနှင့် ကုဋေ ၆၀-ဗိုလ်ခြေတသိန်းမျှ ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏။ ကာမ, ရူပ, အရူပ-ဟူသော လောက ၃-ပါးမှ အမည်ပညတ်နှင့်တကွ ကျွတ်လွတ် ကွယ်ဆုံးကြလေကုန်၏။ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ တသုတ် တသုတ်လျှင် ၂၄-သင်္ချေနှင့် ကုဋေ ၆၀-ဗိုလ်ခြေတသိန်းမျှ ချုပ်ငြိမ်း ကြကုန်သော အသုတ်ပေါင်း, အကြိမ်ပေါင်း အသင်္ချေယျ အနန္တရှိလေ ပြီ။ ဤအနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ကျွတ်လွတ်ကြသူအနန္တတို့၏ ဘဝဇာတိချုပ် ငြိမ်းမှု, သင်္ခတဓာတ်ရုပ်သိမ်းမှုသည် တခုသော အသင်္ခတဓမ္မနယ်ကြီး, အသီးအခြားသော ပရမတ္ထ မဟာနိဗ္ဗာန ဓာတ်ကြီးပေတည်း။

တေဘုမ္မက ဘဝခန္ဓာတို့၌ အဝိဇ္ဇာ - မောဟမှောင် ကြီးလှ၍ ဘဝ ရာဂ, ဘဝတဏှာ-အားကြီးစွာသော သတ္တဝါတို့သည် ထိုအသင်္ခတဓမ္မ နယ်ကြီးကို ကြားနာရသည်ရှိသော် အသူတရာနက်လှစွာသော ချောက် ကြီး၌ ကျအံ့သော အခါကဲ့သို့ ထိတ်လန့်ဘွယ်ကြီး ထင်တတ်သည်-ဟု ဟောတော်မူသော ဒေသနာရှိသည်။

သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပုဏ္ဏားတယောက်သည် ရဟန်းတော် တပါးဟော၍နေသော သုညတဓမ္မဒေသနာကို နားထောင်၍နေလေရာ ထောက်ရာ, တည်ရာ မရှိသော အနန္တချောက်ကြီး၌ကျ၍ သွားအံ့သော အလား ထင်မြင်၍ ရုတ်တရက်ထ၍ပြေးလေ၏။ မိမိအိမ်တိုက်ခန်းသို့ဝင်

၁။ အသူတရာ-လက်ခုတ်တဘောင် အတိုင်းအရှည်သည်-တသူ၊ ထိုတသူ ပေါင်း တရာ။

၍ မျက်နှာကို လက်နှစ်ဘက်နှင့်ဖုံးအုပ်၍ တုန်တုန်ခိုက်ခိုက်နေလေ၏။
ထိုအခါသားဖြစ်သူ ပုဏ္ဏားငယ်က မေးမြန်းလေရာ အလုံးစုံကိုပြန်ပြော
၍ ငါ့မှာပြေးနိုင်၍ အနိုင်လွတ်သည်-ဟုဆိုပေ၏။

အဝိဇ္ဇာ- မောဟနည်းပါး၍ သံသရာရေး အပါယ်ဘေးတို့ကို
ကောင်းစွာထင်မြင်၍ ဘဝရာဂ, ဘဝတဏှာ-နည်းပါးသော သူတို့မှာ
ထိုအသင်္ခတဓမ္မနယ်ကြီးသည် ကိုးကွယ်ရာစင်စစ်ဖြစ်၏။ ဤအသင်္ခတ
ဓမ္မဓာတ်ကြီးသည် တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ခန္ဓာဓမ္မ-နှင့်
ထိခြင်း, ငြိခြင်း, စပ်ယှက်ခြင်းမရှိ၊ ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ရဟန္တာတို့ ခန္ဓာ
ဓမ္မချုပ်စဲလျှင် ထိုအသင်္ခတဓမ္မနယ်ကြီးသို့ ဆိုက်သည်-ဟူ၍သာ ဆိုရ
သည်။ ထိုအသင်္ခတဓမ္မဓာတ်ကြီးသည် “အနိမိတ္တဓမ္မ” ကြီးဖြစ်ခဲ့၍ ဘယ်
မှစသည်-ဟု ညွှန်ပြရန် ဥပါဒ်, ဇာတိ-ဟူသော ရှေ့အစွန်းလည်းမရှိ၊
ဘယ်မှာဆုံးသည်-ဟု ညွှန်ပြရန်ဘင်-ဟူသော နောက်အစွန်းလည်း
မရှိ၊ အရပ် ၁၀-မျက်နှာတွင် ဘယ်မှာသာရှိသည်၊ ဘယ်မှာမရှိ-ဟု
ညွှန်ပြရန်အမြတ်, အစွန်းလည်းမရှိ၊ အနမတဂ္ဂသံသရာ ကာလ၌
ဘယ်ဘုရားလက်ထက်ဖြစ်တပါး, ဘယ်ဘုရားလက်ထက်ဖြစ်တပါး-ဟု
ခြားနား၍ပြောဆိုရန် ရှေ့အစ နောက်အစွန်း-ဟူ၍ မရှိ၊ အနမတဂ္ဂ
သံသရာနှင့်အမျှ တပါးတည်း, တခုတည်း အခြံတည်၍နေသော
အသင်္ခတဓမ္မနယ်ကြီးပေတည်း။

ဒီပင်္ကရာဘုရားသာသနာ၌ ချုပ်ငြိမ်းကြသော နိဗ္ဗာန်နှင့် ငါတို့
ဘုရားသာသနာ၌ ချုပ်ငြိမ်းကြသော နိဗ္ဗာန်သည် ၂-ထွေ ၂-ပါးအ
ခြားမရှိ၊ ငါတို့ဘုရားသာသနာ၌ ၂၃-သင်္ချေနှင့် ကုဋေ ၆၀-မိုလ်ခြေ
တသိန်းချုပ်ငြိမ်းသည့် အတွက်နှင့် အစွန်းအစ တိုးပွားခြင်းမရှိ။

ဤကား-ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြသူ အသီးသီးရှိနေကြသည့်အတွက် နိဗ္ဗာန်
လည်း အသီးအသီးဖြစ်ရာသည်-ဟု မှတ်ထင် ယောင်မှားဘွယ်ရှိသော
အရာဌာနဖြစ်ခဲ့၍ ယုတ္တိအားဖြင့် ထင်ရှားအောင် ပြဆိုလိုက်သော
အချက်ပေတည်း။

ဤတွင်ရှေ့ကား
သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်, အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ၂-ပါးကို
ထင်ရှားစွာ ပြဆိုသောအခင်းပြီး၏။

နိဗ္ဗာနဒီပနီ

သုညတ, အနိမိတ္တ, အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်

သုညတဉ္စ၊ ပလိဗောဓ ခပ်သိမ်းတို့မှ ကင်းငြိမ်း၊ ဆိတ်ငြိမ်သော သုညတ နိဗ္ဗာန်၎င်း။ အနိမိတ္တဉ္စ၊ သဏ္ဍာန်, နိမိတ်, အရိပ်, အသွင် ထင်မှုခပင်းမှ ကင်းရှင်းသော အနိမိတ္တနိဗ္ဗာန်၎င်း။ အပ္ပဏိဟိ- တဉ္စ၊ တောင့်တခြင်းခပ်သိမ်းမှ ကင်းငြိမ်းရာဖြစ်သော အပ္ပဏိဟိတ နိဗ္ဗာန် ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာကာရဘေဒေန၊ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းအစရှိသော အခြင်းအရာအပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၃-ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ -ဟူသော သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းစကား၌-

သုညတနိဗ္ဗာန်။ ။ ငြိမ်သက်ချမ်းသာသော သန္တိသုခကို နှောင့်ရှက် ဖျက်ဆီးမှုသည် “ပလိဗောဓ” မည်၏။ သင်္ခတတရားဟူသမျှသည် အရ ဟတ္တဖိုလ်တရားပင် ဖြစ်သော်လည်း “ပလိဗောဓ” မှ ထင်ရှားရှိသည် သာဖြစ်၏။

ရှိပုံကား... မိမိသန္တာန်မှာ အရဟတ္တဖိုလ်ဘေ ဖြစ်ပေါ်စေလိုသည်ရှိ သော် ထိုအားလျော်သော ခဏ၊ ထိုအားလျော်သော သမယ၊ ထိုအား လျော်သော မနသိကာရ-ကို ကြောင့်ကြစိုက်မှဖြစ်ပေါ်သည်။ ဖြစ်ပေါ် ပြီးနောက်လည်း အနိစ္စဓမ္မ, ဝိပရိဏာမဓမ္မ-ဖြစ်သည်နှင့် ခဏခြင်း, ခဏ ခြင်း ကုန်ဆုံးကွယ်ပျောက်ပြန်၏။ အလိုရှိပြန်သော် ခဏစသည်ကို ကြောင့်ကြစိုက်ရပြန်၏။ တနေ့တနေ့ကို အကြိမ်တရာ ဝင်စားလိုလျှင် အကြိမ်တရာပင် ကြောင့်ကြစိုက်ရသည်။ အကြိမ်တရာပင် ကြောင့်ကြ စိုက်၍ ဖြစ်ပေါ်သော်လည်း အဆုံးကျလျှင် ကွယ်ပျောက်ပျက်ဆုံးသည် သာတည်း။ အလိုဆန္ဒရှိတိုင်း အမြဲတည်၍နေနိုင်သော တရားမဟုတ်။

ထို့ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်သည် မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာစေ ခြင်းငှာ အဖန်ဖန် ကြောင့်ကြစိုက်မှု-ဟူသော “ပလိဗောဓဒုက္ခ” အနှောင့်အရှက်ကို ဖြစ်စေတတ်သော တရားမျိုးပေတည်း။ ထိုမှကြွင်း သော သင်္ခတတရားတို့၌ကား ဆိုဘွယ်ပင်မရှိ။

နိဗ္ဗာန်သည်မူကား ဖြစ်ပေါ်ခြင်းရှိသော တရားမဟုတ်သောကြောင့် အစ၌ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းငှာ ကြောင့်ကြစိုက်ရသော “ပလိဗောဓဒုက္ခ” အနှောင့်အရှက်လည်း မရှိပေ။ မမြဲသော အနိစ္စတရားမျိုး မဟုတ်သော

ကြောင့် အဖန်ဖန်ထပ်မံ၍ ထူထောင်မှု-ဟူသော - “ပလိဗောဓဒုက္ခ” အနှောင့်အရှက်လည်း မရှိပေ။

၁။ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရလေအောင် ဒါန, သီလ-အစရှိသော ပါရမီတရားတို့ကို ဘဝများစွာ ဖြည့်ကျင့်မှု-ဟူသော “ပလိဗောဓဒုက္ခ” အနှောင့်အရှက်ကြီး ၁-ပါး။

၂။ အဆုံးဘဝ၌ သီလဝိသုဒ္ဓိ, စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ-အစရှိသော ဝိသုဒ္ဓိတရား ၇-ပါးတို့ကို ပွားများအားထုတ်ရခြင်း ဟူသော “ပလိဗောဓဒုက္ခ” အနှောင့်အရှက်ကြီး ၁-ပါး။

ဤ ၂--ပါးသော ပလိဗောဓဒုက္ခမှုများသည် နိဗ္ဗာန်၏ ပလိဗောဓ မှုမဟုတ်ပေ။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်လိုသောသူ၏သန္တာန်၌ ခုခံနှောင့်ရှက်၍ နေသော ကိလေသာတို့ကို တွန်းလှန် ပယ်ရှားခြင်းငှာ ကြောင့်ကြ စိုက်ရသော ပလိဗောဓဒုက္ခမှုများသာတည်း။

မျက်စိမှာ တိမ်သလာ ထူထပ်စွာ စွဲကပ်၍နေသာ သူကန်း သည်နေ, လ-ကိုမြင်လို၍ ဆေးဝါးမှီဝဲမှု-ဟူသော “ပလိဗောဓဒုက္ခ” ကိုကြောင့်ကြစိုက်ရလေ၏။ ထို “ပလိဗောဓဒုက္ခ” မှုသည် နေ, လ-တို့ကပြုသော “ပလိဗောဓဒုက္ခ” မှု မဟုတ်ပေ။ တိမ် သလာတို့ကပြုသော “ပလိဗောဓဒုက္ခ” မှုပေတည်း။ ။ ဤနည်း တူ သိလေ။

[ဤကား သုညတနိဗ္ဗာန်တည်း။]

အနိမိတ္တနိဗ္ဗာန်။ ။ အနိမိတ္တနိဗ္ဗာန်၌ သင်္ခတတရားတို့မှာ သဏ္ဌာန်, နိမိတ်, အရိပ်, အသွင် ထင်ရှားရှိကြကုန်၏။ ထိုသို့ရှိကြခြင်းကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် တခုသည်ပင်လျှင် ချုပ်လေပြီးသော အတိတ်တခြား၊ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲသော ပစ္စုပ္ပန်တခြား၊ ဥပါဒ်မှုမရှိသေးသော အနာဂတ်တခြား၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ တခြား၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန် မှာတခြား၊ အလွန်ကြီးမြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၊ အလယ်အလတ် သော အရဟတ္တ ဖိုလ်၊ ယုတ်ညံ့သော အရဟတ္တဖိုလ် စသည်ဖြင့် ၂-ခု, ၃-ခု, အသိန်း, အသန်း, အသင်္ချေယျ, အနန္တ-များပြားလေ၏။ ထိုမှ ကြွင်း သော သင်္ခတတရားတို့မှာ ဆိုဘွယ်မရှိ။

နိဗ္ဗာန်သည်မူကား သဏ္ဍာန်, နိမိတ်, အပိုက် အသွင်ရှိသော တရား မဟုတ်ပေသောကြောင့် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဤနိဗ္ဗာန်ကား-အဟောင်း တည်း၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကား-အသစ်တည်း-ဟု ၂-ခု ခြားနားဘွယ်မရှိ၊ ပရိ နိဗ္ဗာန်စံ ပုဂ္ဂိုလ် ခန္ဓာ အသီးသီးသို့ လိုက်၍လည်း ၂-ခု, ၃-ခု စသည် ခြားနားဘွယ်မရှိ၊ အရှေ့အရပ်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ၏နိဗ္ဗာန်ကား အရှေ့အရပ်မှာရှိနေသည်၊ အနောက်အရပ်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏နိဗ္ဗာန်ကား အနောက်အရပ်မှာ ရှိနေ သည်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် အရပ်ဒေသအပြားသို့လိုက်၍ ခြားနားဘွယ်မရှိ၊ သဗ္ဗညုဘုရားတို့၏ နိဗ္ဗာန်ကား မြတ်သည်၊ အိမ်ကျွန်မ ရသောနိဗ္ဗာန် ကား-ယုတ်ညံ့သည်-ဟူ၍လည်း ခြားနားဘွယ်မရှိ၊ လောကဓာတ် အလယ်မှာ သံသရာ ရုပ်သိမ်းမှု, ချုပ်ငြိမ်းမှု, ဇာတိချုပ်ငြိမ်းမှု, ခန္ဓာ ဇာတ်သိမ်းမှု-ဟုဆိုအပ်သော အသင်္ခတဓမ္မဓာတ်ကြီးတခုရှိ၏-ဟူ၍သာ သိခွင့်, ဆိုခွင့် ရှိသတည်း။

ယခင် သဗ္ဗပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်, အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်အခက်း မှာ ဤအနိမိတ္တ၏ အခြင်းအရာကို အကျယ်ကြီးပြဆိုခဲ့ပြီ။

[ဤကား အနိမိတ္တနိဗ္ဗာန်တည်း။]

အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်။ ။ အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်၌ သင်္ခတတရားတို့သည် တောင့်တ မြော်တမ်းခြင်းနှင့်တကွသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ။ ခြစ်ပုံကား- လူ့ချမ်းသာသည် အယုတ်, အလတ်, အမြတ်, အမြတ်ထက်အမြတ်-အ ဆင့်ဆင့်ရှိ၏၊ ထို့အတူ နတ်ချမ်းသာ, မြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့သည်လည်း အ ယုတ်, အလတ်, အမြတ်, အမြတ်ထက်အမြတ်-အဆင့်ဆင့်ရှိကုန်၏၊ အ ယုတ်အညံ့ကို ရရှိလျှင် အလတ်, အမြတ်ကို ရလို, ယူလို, ရောက်လိုသော အာသာဆန္ဒ, တဏှာဆန္ဒ တင်းလင်းရှိ၏၊ အလတ်ကိုရရှိလျှင် အမြတ်ကို တောင့်တ၏၊ အမြတ်ကိုရရှိလျှင် အမြတ်အဆင့်ဆင့်ကိုတောင့်တ၏၊ အ မြတ်ဆုံးကိုရသော်လည်း အနိစ္စဓမ္မချည်းဖြစ်ခဲ့၍ မကြာမကြာ ဟောင်း နွမ်းခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ ကုန်ခန်း ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ် ၍ အသစ်အသစ်ကို တဖန်တောင့်တရ၏။

လူမှာ စကြာမန္တာတ်မင်းစည်းစိမ်၊ နတ်မှာ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်း၊ သိကြားမင်း၊ သုယာမနတ်မင်း၊ သန္တုသိတနတ်မင်း၊ သုနိမ္မိတနတ်မင်း၊ ဝသဝတ္ထီနတ်မင်း၊ ပြုဟွာမှာ ပဌမဈာန် ပြုဟွာမင်း စည်းစိမ်၊ ဘုန်းတန်ခိုးတို့သည် အနိစ္စဓမ္မ၊ ဘိဇ္ဇနဓမ္မ၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မ-တွေသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ကံအခွင့်သာသမျှ တသုတ်တသုတ်သာ ခံစား စံစားရကုန်၏။ ကုန်ချိန်တိုင်ရောက်လျှင် အသက်ခန္ဓာနှင့်တကွ ကုန်ဆုံးကွယ်ပျောက်လေကုန်၏။

တယောက်သောသူသည် အနမတဂ္ဂဘဝတို့၌ စကြာမင်းအဖြစ်ပေါင်း အနန္တ၊ သိကြားမင်းအဖြစ်ပေါင်း အနန္တ-ဖြစ်ခဲ့လှလေပြီ။ ထိုအဖြစ်တို့သည် ယခုအခါ အိပ်မက်တွင်မျှ မထင်လာကုန်ပြီ။ ယခုလည်း စကြာမင်းဖြစ်လိုသော ဆန္ဒ တဏှာ အာသာ အပူ အလောင် တန်းလန်းပင် ရှိနေကြကုန်သည်။ ထိုလူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ပြုဟွာမင်းတို့၏ စည်းစိမ် ချမ်းသာတို့မည်သည် အလွန်ငန်လှစွာသော သမုဒြာရေနှင့် တူကုန်၏။

တယောက်သောသူသည် သမုဒြာရေ၌ လျှာအရသာ ပေါက်လေ၍ နေ့ရှိသမျှ သောက်လေ၏။ သောက်လေလေ ငတ်လေလေ၊ အသည်း နှလုံးပူဆာလေလေသာဖြစ်၏။ ဝမ်းထဲသို့ သောက်မျိုသမျှသော ရေတို့သည် ဝမ်းထဲတွင်သာ ခဏခဏ ကုန်ခန်းကွယ်ပျောက်လေ၏။ သမုဒြာ ၄-စင်းရေသည် ကုန်ခြင်းသို့သာ ရောက်လေရာ၏။ အငတ်အဆာသည်းထန်စွာနှင့်သာ ထိုသူ သေဆုံးလေရာ၏။

ဤအတူ တေဘုမ္မကသုခချမ်းသာတို့မှာလည်း ကြပ်ကြပ်ခံစားလေလေ၊ တဏှာအငတ် အာသာဓာတ် ပွားလေလေ၊ ငတ်မွတ် ဆာလောင်ခြင်း ပြင်းထန်လေလေသာဖြစ်၏။ ခံစားတွင်း ခံစားတွင်း ပျောက်ကွယ် ကုန်ခန်း၍သွားကုန်၏။ အငတ်အာသာ ဟူသော အပူဓာတ်၊ အလောင်ဓာတ်တင်းလင်းနှင့်သာ သေဆုံးကြရကုန်၏။ အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာပင်ဖြစ်သော်လည်း ခံစားတွင်း ခံစားတွင်းမှာ ပျောက်ကွယ် ချုပ်ဆုံး၍ သွားတတ်သော အနိစ္စတရားဖြစ်ချေ၍ အသစ်အသစ် ထူထောင်ပြုပြင်၍ ခံစားလိုသော ဆန္ဒ အာသာ အပူအဆာသည် ရှိသည်သာ လျှင်တည်း။

အာသာဆန္ဒ တောင့်တ တမ်းယမ်းခြင်း မည်သည် အကုသိုလ်အရာမှာပင် ဖြစ်စေ၊ ကုသိုလ်အရာမှာပင်ဖြစ်စေ ငတ်မွတ်ဆာလောင်ခြင်း ဒုက္ခမှုချည်းသာတည်း။

တနည်းကား--လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ-ဟူသော လောကီချမ်းသာစုသည် အလွန်ပျစ်ချသော ပျားရည်၊ တင်လဲရည်နှင့်တူပေ၏။ ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာစုသည် ချိုသော အရသာကို ခင်တွယ်သော ပိုး၊ ပရွက်တို့နှင့်တူကုန်၏။ ပျားရည်၊ တင်လဲရည်ကို တွေ့ကြသော ထို ပိုး၊ ပရွက်တို့သည် ပျားရည်၊ တင်လဲရည်မှာ နစ်လျက် အသက် ဆုံးရှုံးကြကုန်၏။

ဤအတူ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ-သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်မှာ နစ်လျက် ဘဝအဆက်ဆက် အသက်ဆုံးရှုံးကြကုန်၏။ အဆာ အငတ် အာသာဓာတ် တင်းလင်းနှင့်သာ သေဆုံးကြရကုန်၏။ အလုံးစုံသော တောင့်တခြင်း ခပ်သိမ်းတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန် အစံတွင် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ အရဟတ္တမဂ်သို့ အဆိုက်တွင် တဏှာပဏိဗိတရား အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းသည်။ ထိုအခါမှစ၍ တဏှာနှင့်စပ်သော တေဘုမ္မကသုခ၌ တောင့်တခြင်း ခပ်သိမ်းတို့သည် ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိသို့ အဆိုက်တွင် ဆန္ဒပဏိဗိတရား အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းသည်။ ထိုအခါမှစ၍ အာသာဆန္ဒ တောင့်တခြင်း ခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်း၏။ ထို့ကြောင့် အသင်္ခတမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးကို “အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်” ဆိုရသတည်း။

[ဤကား အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်တည်း။]

ဤသုညတနိဗ္ဗာန်၊ အနိမိတ္တနိဗ္ဗာန်၊ အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်-ဟူသော အမည် ၃-ပါးသည်လည်း “အာကာရဘေဒေန” ဟူသော ပါဠိနှင့် အညီ-

- ၁။ ပလိဗောဓ ခပ်သိမ်းမှ ကင်းငြိမ်းသော ဂုဏ် ၁-ပါး။
- ၂။ သဏ္ဍာန်၊ နိမိတ် အရိပ် အသွင် ခပ်သိမ်းမှ ကင်းရှင်းသော ဂုဏ် ၁-ပါး။
- ၃။ တောင့်တခြင်းခပ်သိမ်းမှ ကင်းငြိမ်းခြင်းဂုဏ် ၁-ပါး။

ဤဂုဏ် ၃-ပါးကိုအစွဲပြု၍ နိဗ္ဗာန် ၃-ပါးဆိုသည်။ စင်စစ်အားဖြင့်မူကားအသင်္ခတ မဟာနိဗ္ဗာန်တခုတည်းကို ၃-ပါးပြု၍ ဆိုခြင်းသည်သာတည်း။

ထို ၃-ပါးသော ဂုဏ်တို့တွင် အကြင်သူတို့သည် တေဘုမ္မကဓမ္မတို့၏အလယ်၌ ကြောင့်ကြစိုက်ဘွယ် ခပ်သိမ်းတို့ကို ဒုက္ခမှန်းသိကြကုန်၏။ စက်ဆုပ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့အား နိဗ္ဗာန်၏သုညတဂုဏ်သည် အလွန်ကောင်းမြတ်သောဂုဏ်ဖြစ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ-နိစ္စ ထာဝရ-အမြဲတည်သော နိဗ္ဗာန်တခုသည်သာလျှင် ကြောင့်ကြစိုက်ဘွယ်ခပ်သိမ်းတို့မှ ကင်းငြိမ်းသော “သုခအစစ်” ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။

အကြင်သူတို့သည် တေဘုမ္မကဓမ္မ အလယ်၌ ဘေးအမျိုးမျိုး၊ ရန်အမျိုးမျိုး၊ အန္တရာယ်အမျိုးမျိုး၊ ဇရာ မရဏ ဒုက္ခအမျိုးမျိုး-တို့၏ တိုးဝှေ့တိုက်ခိုက် နှိမ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုတို့ကို ဒုက္ခမှန်းသိကြကုန်၏။ စက်ဆုပ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့အား နိဗ္ဗာန်၏ “အနိမိတ္တ” ဂုဏ်သည် အလွန်ကောင်းမြတ်သော ဂုဏ်ဖြစ်၏။ ထိုဘေးအပေါင်းတို့သည် သဏ္ဍာန်ကြီးငယ် အထည်ဝတ္ထုရှိသော “နိမိတ္တဓမ္မ” တို့၌သာ ထိခိုက်နိုင်ကြကုန်သည်။ အဇဋ္ဌာကာသ ကောင်းကင်သည် တစုံတခုသောဘေး ထိခိုက်ခြင်းမရှိ။ မိုးကြိုးလောင်မီးဘေးလည်းမထိနိုင်။ မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ လေဘေး၊ လက်နှက်ဘေး၊ ဇရာဘေး၊ မရဏဘေးတို့လည်း မထိနိုင်။ ဤအတူ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း သဏ္ဍာန်၊ နိမိတ်၊ အရိပ်၊ အသွင် မထင်သော “အနိမိတ္တ” တရားဖြစ်ပေ၍ ဇရာဘေး၊ မရဏဘေးတို့သော်မှလည်း မထိနိုင်။

အကြင်သူတို့သည် တေဘုမ္မကဓမ္မအလယ်၌ သမုဒြာ ဆားငန်ရေကို သောက်သော ယောက်ျားကဲ့သို့ ကာမကို တောင့်တမြော်တမ်းသော ကာမတဏှာ၊ ဘဝကောင်းကို တောင့်တမြော်တမ်းသော ဘဝတဏှာ၊ အာသာတင်းလင်း ဆာလောင်ခြင်း ဒုက္ခနှင့် တရံမျှမစဲဘဲနေရသည်ကို ဒုက္ခမှန်းသိကြကုန်၏။ အလွန်စက်ဆုပ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့အားနိဗ္ဗာန်၏ “အပ္ပဏိဟိတဂုဏ်” သည် အလွန်ကောင်းမြတ်သော ဂုဏ်ဖြစ်၏။

ဆိုခဲ့ပြီးသောတယောက်တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ခန္ဓာဓမ္မ-
 တို့၏အဖြစ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှု-ဟူသော အသစ်တန်ဖွဲ့အနိစ္စ၏ ပြဆိုခဲ့ပြီး
 သော “သုညတဂုဏ်၊ အနိမိတ္တဂုဏ်” ၂-ပါးသည် ဘဝတဏှာအားကြီး
 သောသူတို့အား အချည်းနှီး အဘာဝတုစ္ဆ အနေ ထင်တတ်၏။ “အပ္ပ-
 ဏိဟိတ” ဂုဏ်သည် ကာမတဏှာအားကြီးသောသူတို့အား အချည်းနှီး
 အဘာဝ တုစ္ဆ အနေထင်တတ်၏။ ဂုဏ် ၃-ပါးကို နေရာတကျ မသိကြ
 ကုန်သော သူတို့သည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အဖြစ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှုကိုမျှ
 အဘာဝ တုစ္ဆ အချည်းနှီးမျှ ထင်ကြကုန်၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား
 သုညတ၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိတ နိဗ္ဗာန် ၃-ပါးကို
 ပြဆိုသော ဒုတိယအခန်းပြီး၏။

ပဌမပုစ္ဆာဖြေဆိုချက်

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကိလေသာဓမ္မ၊ ခန္ဓာဓမ္မတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်
 သိမ်းမှု၊ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို နိဗ္ဗာန်ဆိုခဲ့သော်--

- ၁။ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် အဘယ်သို့လျှင် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိပါ
 သနည်း။
- ၂။ အဘယ်သို့လျှင် အတုမရှိ မြင်မြတ်သော ပရမသုခ ဖြစ်ပါ
 သနည်း။
- ၃။ အဘယ်သို့လျှင် ဝိဒ္ဓိရ၊ ဒုဒ္ဒသ၊ သဏှ၊ သုခုမ - စသော အနန္တ
 ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါသနည်း။ [အမေးပုစ္ဆာ ၃-ချက်။]

အဖြေကား... ထိုကိလေသာဓမ္မ၊ ခန္ဓာဓမ္မတို့အား အဖြစ်ငြိမ်းမှု၊
 ဇာတ်သိမ်းမှု-ဟူ၍မရှိခဲ့ငြားအံ့။ ထိုကိလေသာ ထိုခန္ဓာသည် အနမတဂ္ဂ
 သံသရာမှာ ရံခါမစဲ တဖြစ်တည်းသာဖြစ်၍နေကုန်ရာ၏။ ထိုကိလေသာ
 ထိုခန္ဓာတို့ကို အဖြစ်ငြိမ်းခြင်းငှာ၊ ဇာတ်သိမ်းခြင်းငှာ အားထုတ်ကြကုန်
 သော ဘုရားပါရမီ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓပါရမီ၊ သာဝကပါရမီတို့သည် အချည်း
 နှီး သက်သက်သာ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

၁။ အဘာဝ-မဖြစ်၊ မရှိ။	၂။ တုစ္ဆ-အချည်းနှီး။
၃။ ဝိဒ္ဓိရ-နက်နဲသော။	၄။ ဒုဒ္ဒသ-မြင်နိုင်ခဲ့သော။
၅။ သဏှ-သိမ်မွေ့သော။	၆။ သုခုမ-နူးညံ့သော။

ထိုသို့ကား-မဟုတ်၊ မိမိတို့ဗောဓိအားလျော်စွာ ပါရမီတရားကို ဖြည့်ဆည်းပူးကြကုန်သော အလောင်းအလျာတို့သည် မိမိတို့ဗောဓိ အားလျော်စွာ ပါရမီကာလပြည့်စုံကြသောအခါ၌ ကိလေသာဓမ္မ၊ ခန္ဓာဓမ္မတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းခြင်း၊ ဇာတ်သိမ်းခြင်းသို့ ဧကန္တ ဆိုက်ရောက် ကြကုန်၏။ ထိုကိလေသာ ထိုခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းခြင်း၊ ဇာတ်သိမ်းခြင်း အမှုမည်သည် ဧကန်ရှိသောအမှု မဟုတ်၊ လူတို့၏ပါးစပ်ကသာ ပြော ဆိုကြသော ပညတ်မျှသာဖြစ်ခဲ့အံ့။ ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းသော အဟုတ် ဘုရား၊ အဟုတ်ရဟန္တာ-ဟူ၍ လောကမှာ မရှိလေရာ၊ ထိုအဖြစ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှုသည် ဧကန္တရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ကိလေသာကုန်ပြီးသော အဟုတ်ဘုရား၊ အဟုတ်ရဟန္တာတို့သည် ရှိကြကုန်၏။

လောက၌ ရောဂါဖြစ်မှုလည်း ဧကန္တရှိ၏။ ရောဂါပျောက်ငြိမ်းမှု လည်း ဧကန္တရှိ၏။ ပျောက်ငြိမ်းမှု-ဟူ၍ မရှိခဲ့အံ့။ ကပ်ရောက် သော ရောဂါသည် ပျောက်ငြိမ်းသည်-ဟူ၍ မရှိရာ၊ ရောဂါ ကပ်ရောက် သော သူတို့သည် ရောဂါမှထသည်-ဟူ၍ မရှိကုန်ရာ။

ထိုသို့ကား-မဟုတ်၊ ရောဂါပျောက်ငြိမ်းမှု သည်လည်း ဧကန္တရှိ၏။ ကပ်ရောက်သောရောဂါမှ ထမြောက် လွတ်ငြိမ်းသော သူတို့လည်း ဧကန္တရှိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လောက၌ ရောဂါ ပျောက်ငြိမ်းမှုမည် သည်ဧကန္တရှိ၏-ဟု သိအပ်လေသတည်း။ ဤအတူ ကိလေသာချုပ်ငြိမ်း မှု၊ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းမှုသည်လည်း အဟုတ်ဧကန် အမှန်စင်စစ်ရှိ၏-ဟု မှတ်အပ်၏။

ချုပ်ငြိမ်းမှုမှာ မရှိဘူးမဆိုပါ။ ရှိရိုးမှန်ပါ၏။ ရှိသော်လည်း ပရမတ် သဘောအားဖြင့် ရှိသည်မဟုတ်၊ ဘယ်ဟာတခုမှ စမ်းတမ်းရှာတွေ့မရ သော အဘာဝပညတ် အနေအားဖြင့်သာ ရှိပါသည်ဆိုငြားအံ့။ အဘယ် အနေရှိမှ ပရမတ်ရှိ၊ အဘယ်အနေရှိသော် ပရမတ်ရှိမဟုတ်၊ ပညတ်ရှိ သာဖြစ်သည်-ဟုသိစွမ်းနိုင်၍ ဆိုသလော-ဟု မေးလျှင် ပညတ်နှင့်ပရမတ် ခွဲနည်း၊ နိမိတ္တပရမတ်နှင့် အနိမိတ္တပရမတ် ခွဲနည်းတို့ကို ပြဆိုရာ၏။

ပရမတ္ထတို့၌သာ ရထိုက်သော သာသနာ့ကိစ္စကြီး ၄-ပါးရှိ၏။

- ၁။ ပရိညာကိစ္စ၊
- ၂။ ဘာဝနာကိစ္စ၊
- ၃။ ပဟာနကိစ္စ၊
- ၄။ သစ္စိကရဏကိစ္စ-

ဤကိစ္စကြီး ၄-ပါးကို ပညတ်တရားတို့၌ မရအပ်။

ပရိညာကိစ္စ။ ။ပရိညာကိစ္စ ဆိုသည်ကား-တခုတခုသော တရားကို သဘာဝအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာ အားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း-ဟူသော ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိခြင်းကိစ္စ ၂-ပါး သည် “ပရိညာကိစ္စ” မည်၏။ ထိုပရိညာဉာဏ်ဖြင့် သဘာဝတ္ထကို အရ အမိ ဘမ်းယူခဲ့သည်ရှိသော် အကြင်တရား၌ သဘာဝတ္ထ အမှန်ရ၏။ ထိုတရားသည် ပရမတ်စစ် အမှန်ဖြစ်၏။ အကြင်တရား၌ သဘာဝတ္ထမရ၊ ထိုတရားသည် ပညတ်မည်၏။

ဥပမာကား...မျက်လှည့်အတတ်ဖြင့် မြေစိုင်ခဲကို ရှေ့ခဲလုပ်၍ ပြရာ၌ မြေစိုင်ခဲအနေမြင်လျှင် သဘာဝတ္ထ အဟုတ်အမှန်ရ၏။ ရှေ့ခဲအနေမြင် လျှင် အမှန်မရ၊ မြေခဲသာအမှန်ဖြစ်၍ မြေကိစ္စ၌သာ သုံး၍ရသည်။ ရှေ့ကိစ္စ၌သုံး၍မရ၊ ဤအတူ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏၊ သတ္တဝါရှိ၏၊ ယောက်ျားရှိ၏၊ မိန်းမရှိ၏-ဟု ထင်မြင်အပ်သော ပညတ်မည်သည် ပရိညာဉာဏ်နှင့် ကြိတ်နယ်၍ ရှာခဲ့လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ၊ သတ္တဝါမရှိ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ မရှိ- ဟု ဖြစ်လေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ သန္တာန်တို့၌ ခက်မာသော အခြင်းအရာသည်ရှိ၏၊ ဖွဲ့စည်းသောအခြင်းအရာသည်ရှိ၏၊ ပူသောအခြင်းအရာ၊ အေးသောအခြင်းအရာသည်ရှိ၏-ဟု ပရိညာဉာဏ် ဖြင့် ရှာခဲ့သည်ရှိသော် ပရိညာဉာဏ် အမြင်သန်လေလေ-ခက်မာခြင်း၊ ဖွဲ့စည်းခြင်း စသော သဘောတရား ထင်ရှားပေ၍ရှိလေလေဖြစ်၏။ ခက်မာခြင်း၊ ဖွဲ့စည်းခြင်းစသော သဘောတရားထင်ရှားပေ၍ရှိလေလေ- ဣတ္ထိ၊ ပုရိသ၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား-မရှိကြောင်း ထင်ရှားလေလေ ဖြစ်၏။

[ဤကား-ပရိညာကိစ္စ၌ချ၍ ပရမတ်၊ ပညတ် ၂-ပါး ခွဲခြမ်းပုံတည်း။]

ဘာဝနာကိစ္စ။ ။ဘာဝနာကိစ္စ ဆိုသည်ကား-အဆင့်ဆင့် အားခွန်ဗလ တိုးတက်၍ ထက်မြက်ကြီးပွားအောင်၊ ပွားများမှုပေတည်း။ ဧကဂ္ဂတာ-

သမာဓိတရားကို အဆင့်ဆင့်ထက်သန်ကြီးပွားအောင် ပွားများပါလျှင် အဘိညာ ၆-ပါးတိုင်အောင် ကြီးပွား၏။ ပညာတရားကို အဆင့်ဆင့် ထက်သန်ကြီးပွားအောင် ပွားများပါလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တိုင် အောင် ကြီးပွား၏။

ပရိညာဉာဏ်နှင့် ရှာကြံ၍မှ မရသော ပညတ်တရားသည် အဆင့်ဆင့် အားခွန်ဗလ တိုးပွားအောင် တန်ခိုးဣဒ္ဓိ ထက်သန်အောင် အဘယ်မှာ ပွားများခြင်းငှါ ရအပ်ပါအံ့နည်း။ သက်သက်သော ကောင်းကင်ပညတ် ကို အရည်အရောင် တင်ခြင်းငှာ၊ မြမြထက်အောင် သွေးခြင်းငှာ၊ တန် ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်ကြီးမားအောင် ပွားများခြင်းငှာ မရအပ်သကဲ့သို့တည်း။

[ဤကား-ဘာဝနာကိစ္စ၌ချ၍ ပရမတ်,ပညတ် ၂-ပါး ခွဲခြမ်းပုံတည်း။]

ပဟာနကိစ္စ။ "ပဟာနကိစ္စ ဆိုသည်ကား-မကောင်းသောအညစ် တရားကို ပယ်ရှားဖြတ်တောက်မှုပေတည်း။ စိတ်သန္တာန်ဝယ် လွန်စွာ ဖြစ်ပွားသော လောဘ,ဒေါသ, မောဟ-တရားတို့သည် သတ္တဝါကို အပါယ်ငရဲ၌ ချကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို တဒင်္ဂအားဖြင့် ပယ်ရှားလျှင် လူ့ချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာကိုရ၏။ ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ရှားလျှင် ရူပ,အရူပ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကိုရ၏။ သမုစ္ဆေဒအားဖြင့် ပယ်ရှားလျှင် လောကုတ္တရာမဂ်ချမ်းသာ, ဖိုလ်ချမ်းသာ, နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုရ၏။

ပရိညာဉာဏ်နှင့် ရှာကြံ၍မှ မရကောင်းသော ပညတ်တရားမှာ အဘယ်ပညတ် လွန်စွာပွား၍ အပါယ် ၄-ပါးသို့ ကျရောက်သည်။ အ ဘယ်ပညတ်ကို ပယ်ရှား၍ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်ကို ရသည်-ဟု မရှိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, မိန်းမ,ယောက်ျား-ဟု ထင်မှတ်သော ပညတ်တရားသည် ကေနိရိသောတရားမဟုတ်၍ မပယ်ရှားသော်လည်း အပါယ်သို့မချနိုင်။ လူ-ဟူသော ပညတ်ကို ပယ်ရှား၍ နတ်-ဟူသော ပညတ်, ဗြဟ္မာ-ဟူ သောပညတ်ကို ထင်မှတ်သော်လည်း နတ်,ဗြဟ္မာဖြစ်၍မသွား။

[ဤကား-ပဟာနကိစ္စ၌ချ၍ ပရမတ်,ပညတ် ၂-ပါး ခွဲခြမ်းပုံတည်း။]

သစ္စိကရဏကိစ္စ။ "သစ္စိကရဏကိစ္စ ဆိုသည်ကား-ကိုယ်တွေ့,ဉာဏ် မြင် ၂-ပါးကိုဆိုသတည်း။

ကာယေန အမတံ ဓာတုံ ဖုသိတွာ နိရူပမိံ ။ ။ [ဣတိဝုတ်ပါဠိတော်။]

နိရူပမိံ၊ ဥပမိ ၄-ပါးမှ ကင်းလွတ်သော။ အမတံဓာတုံ၊ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကို။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ ဆိုက်တွေ့၍။ ။ [အနက်။]

ပဟိတတ္တော သမာနော ကာယေန စေဝ ပရမံ သစ္စံ သစ္စိ-
ကရောတိ၊ ပညာယ စ တံ ပဋိဝိဇ္ဈ ပဿတိ။ ။ [မဇ္ဈိမ ပဏ္ဍာသ-
စင်္ဂီသုတ်။]

ပဟိတတ္တော၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်။ သမာနော၊
ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ကာယေနစေဝ၊ ခန္ဓာပဉ္စကကာယ ဖြင့်လည်း။ ဝါ၊
နာမကာယဖြင့်လည်း။ ပရမံသစ္စံ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာကို။
သစ္စိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြုရ၏။ ပညာယစ၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်
ပစ္စဝေက္ခနာဉာဏ်ဖြင့်လည်း။ တံ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာကို။ ပဋိဝိဇ္ဈ၊ ထိုးထွင်း
၍။ ပဿတိ၊ မြင်ရ၏။ ။ [အနက်။]

ဤပါဠိတော်တို့ကို ထောက်၍ ကိုယ်တွေ့ဟူသော သစ္စိကရဏကို သိ
ရမည်။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သို့ကိုယ်ဖြင့်တွေ့လေသနည်း ဟူမူ ကား-
ဦးခေါင်း၌ လောင်မီးကျ၍ တောက်လောင်၍ ထိုလောင်မီးငြိမ်းရာ၌
လောင်မီးလောင်မှုသည်လည်း ကိုယ်အင်္ဂါ၌ဖြစ်၍ ကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်၏။
မီးငြိမ်းမှုသည်လည်း ကိုယ်အင်္ဂါ၌ဖြစ်၍ ကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်၏။ ကိုယ်အင်္ဂါ၌
ကြီးစွာသော မြားကြီး၊ ငြောင့်ကြီးစူးရာ၌ မြားကြီး၊ ငြောင့်ကြီး၏ စူးမှု
သည်လည်း ကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်၏။ မြားကြီး၊ ငြောင့်ကြီးကျွတ်မှု မြားနာ၊
ငြောင့်နာငြိမ်းမှုသည်လည်း ကိုယ်အင်္ဂါမှာဖြစ်၍ ကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်၏။
ကိုယ်မှာ ကျောက်နာရောဂါဖြစ်၍ ပျောက်ငြိမ်းရာ၌ ကျောက်နာရောဂါ
ပေါ်ပေါက်မှုသည်လည်း ကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်၏။ ထိုကျောက်နာရောဂါ၏
ပျောက်ငြိမ်းမှုသည်လည်း ကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်၏။ ဝမ်းတွင်း၊ ရင်တွင်းမှာ
လေနာရောဂါရောက်၍ ပျောက်ငြိမ်းရာ၌ လေနာရောဂါရောက်မှု၊
ပျောက်ငြိမ်းမှု ၂-ပါးသည် ကိုယ်တွေ့ချည်းတည်း။

အနာဂတ်မှုမျိုး၌လည်း တယောက်သောသူသည် တခုသောအပြစ်
ဒဏ်ကြောင့် ယခုနေ့မှ ၁၀-ရက်တိုင်လျှင် ကြီးဒဏ်ပေးစေ-ဟု အမိန့်
ကျလေ၏။ ကြီးဒဏ်မှုကြီး ရောက်လေ၏။ ငါသည် ၁၀-ရက်တိုင်လျှင်

သေရတော့မည်-ဟု အလွန်ပူပန်ခြင်းဖြစ်လေ၏။ ၅-ရက် မြောက်တွင် လွတ်ငြိမ်းစေ- ဟူသော အမိန့်ကိုရပြန်လေ၏။ ကြီးဒဏ်မှလွတ်၍ အလွန်ချမ်းမြေ့ခြင်း ဖြစ်ရလေ၏။ ကြီးဒဏ်သည် မိမိကိုယ်၌ ဆိုက်တိုက်သော ဘေးကြီးပေတည်း။ ကြီးဒဏ်ကြောင့် ပူပန်ရမှု၊ ကြီးဒဏ်ငြိမ်း၍ အေးချမ်းရမှုတို့သည် မိမိစိတ်ထဲမှာ ထင်ရှားစွာတွေ့ရသော ကိုယ်တွေ့အမှုတို့ ချည်း ပေတည်း။

ရှေ့သို့ ရောက်ရလတ္တံ့သော အနေနှင့် ပူပန်ခြင်း ဖြစ်ရသော အနာဂတ်ဘေးတို့၏ပျောက်ငြိမ်းမှု ငြိမ်းပေပြီ-ဟု အေးချမ်းမှု အလုံးစုံတို့မှာ ဤနည်းချည်းသိလေ။
[ဤကား-လောက၌ရှိကြသော ဘေးတို့၏ ဖြစ်မှု၊ ငြိမ်းမှု ကိုယ်တွေ့စုံတည်း။]

ဤအတူ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် နှလုံးသား၌ စူးမြုပ်၍နေသော ငြောင့်ကြီးတစ်စင်းပေတည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာသည် နှလုံးသား၌စူးမြုပ်၍ နေသော ငြောင့်ကြီးတစ်စင်းပေတည်း။ ၁၅၀၀-ကိလေသာတို့သည် နှလုံးသား၌ စူးမြုပ်၍နေကုန်သော ငြောင့်ကြီးပေါင်း ၁၅၀၀-တို့တည်း။ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့အား ဖြစ်လေရာရာ နှလုံးတွင်းမှာ အစဉ်ပါ၍ နေကုန်သော ငရဲမျိုးစေ့တို့ပေတည်း။ ငရဲအိုးတို့ပေတည်း။ ငရဲမီးတို့ပေတည်း။ ထို ၁၅၀၀-ကိလေသာတို့မှ ကျွတ်လွတ်ကြလိုကုန်သောသူတို့သည် ဘဝများစွာ ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ကြရကုန်၏။ အဆုံးဘဝ၌လည်း သီလဝိသုဒ္ဓိ-အစရှိသော ဝိသုဒ္ဓိတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ကြရကုန်၏။

သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ဆိုက်ရောက်သောအခါ အလွန်ပူလောင်ကြပ်တည်းလှစွာသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-ဟူသော သံငြောင့်ကြီး ၂-စင်းတို့သည် နှလုံးအိမ်တွင်းမှ ကျွတ်လွတ်ကြလေကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-တည်းဟူသော ငရဲမျိုးစေ့ကြီး ၂-ပါးတို့သည်၊ ငရဲအိုးကြီး ၂-လုံးတို့သည်၊ ငရဲမီးကြီး ၂-ပါးတို့သည် နှလုံးအိမ်တွင်းမှ ကွယ်ပျောက် ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ ပြုခဲ့သော အပါယ်ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေနိုင်သော အကုဋေမကသော ဒုစွရိုက်ကံတို့သည် အကုန်ကွယ်ပျောက် ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ ကြောင့်ကြဘွယ်ကြီးတခုဖြစ်သော အပါယ်ဒုက္ခသည် အပြီးကင်းလွတ်လေ၏။ သံ

ငြောင့်ကြီး ၂-စင်းကျွတ်မှုသည်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ နှလုံးအိမ်တွင်းမှာ ကျွတ်မှု ဖြစ်ပေ၍ ကိုယ်တွင်းမှာ တွေ့ရသော ကိုယ်တွေ့ပေတည်း။

ထိုသို့တွေ့သော ကိုယ်တွေ့မှုကို “ကာယသစ္စိကရဏ” ဆိုသတည်း။ ကာယေနအမတံ ဓာတုံ ဖုဿိတွာ နိရူပမိ” ဟူသော ပါဠိတော်အတိုင်း ကိုယ်တွေ့-ဟူ၍ ဆိုပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါ့အား ငြောင့်ကြီး ၂-စင်း ကျွတ်လွတ်ပေပြီ-ဟု ရှုမြင်သောအခါ ဉာဏ်တွေ့ဖြစ်ပြန်၏။

[ကိုယ်တွေ့, ဉာဏ်တွေ့ ၂-ပါး။]

အထက်ဥပမာ၌ မြားကြီး, ငြောင့်ကြီးစူးသောသူမှာထိုမြားထိုငြောင့်တို့၏ စူးမှု, နာကျင်မှုတို့သည်လည်း ကိုယ်အင်္ဂါမှာ တွေ့ရသော ကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြား ထိုငြောင့်တို့၏ ကျွတ်မှု, အနာအကျင်ပျောက်ငြိမ်းမှုတို့သည်လည်း ကိုယ်အင်္ဂါမှာတွေ့ရသောကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဥပမာ၌ ငါ၏ ကိုယ်အင်္ဂါမှာ စူးသောမြားကြီး, ငြောင့်ကြီး ကျွတ်ပေပြီ၊ ငါ၏ကိုယ်မှာ မြားနာ, ငြောင့်နာ ပျောက်ငြိမ်းပေပြီ-ဟု ရှုမြင်သောအခါ စိတ်တွေ့, ဉာဏ်တွေ့ ဖြစ်ပြန်သကဲ့သို့ မှတ်လေ။

နှလုံးတွင်းမှာ အစဉ်ပါ၍နေသော ငရဲမျိုးစေ့တို့၏ ပျက်ဆုံးမှု၊ ငရဲအိုးကြီးတို့၏ ပျောက်ကွယ်မှု၊ ငရဲမီးကြီးတို့၏ သေငြိမ်းမှု၊ အပါယ်၌ ပစ်ချနိုင်ကုန်သော ဒုစ္စရိုက်ကံတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု နောင်ဖြစ်လတ္တံ့သော အပါယ်ဘဝတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုတို့သည်လည်း ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ-အချုပ်တွင် တချက်တည်း တလုံးတည်း ပြီးကြလေကုန်၏။

[အထက်က ပြဆိုခဲ့သော ဥပမာစုနှင့် တိုက်၍သိလေ။]

နောင်အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော ခန္ဓာအဆက်ဆက်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကိုလည်း သောတာပတ္တိမဂ်အဆိုက်မှာ အပြီးအပိုင်ရလေ၏။ ရောက်လေ၏။ ငါ့အားအပါယ်ခန္ဓာစု အကုန်ချုပ်ငြိမ်းပေပြီ၊ အပါယ်ဘေးမှ လွတ်ငြိမ်းပေပြီ-ဟု အပြီးစိတ်ချရလေ၏။ ပီတိ သောမနဿ အနုပွကန်းဖြစ်ရလေ၏။ နောင်အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့-ဟူသော အသံကို နားယောင်၍ အပါယ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကိုလည်း နောင်သောအခါမှ ရလတ္တံ့, ရောက်လတ္တံ့-ဟု အထင်ကပ်၍ နေတတ်၏။

၁။ အနုပွကန်း၊ အနုပွက (ပါဠိ) အနည်းငယ်မဟုတ်-အလွန်များစွာ။

သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ထိုဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-စသည်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် “အသင်္ခတမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီး” ပင်တည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ အချို့သောကိလေသာ၊ အချို့သောခန္ဓာ အကြွင်းအကျန် ရှိသေးသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ထိုအသင်္ခတ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးကို “သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်” ဟု ခေါ်ဆိုရလေသတည်း။

သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ထိုဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-စသည်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် အစဉ်ထာဝရ အမြဲတည်သော အမှုပေတည်း။ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်နှင့် တပြိုင်တည်း တဆက်တည်း တခုတည်း-ပေတည်း၊ မြားကြီး၊ ငြောင့်ကြီးတို့၏ ကျွတ်မှု၊ မြားနာ၊ ငြောင့်နာ-တို့၏ ပျောက်ငြိမ်းမှုသည် ကိုယ်တွင်းမှာတွေ့ရ၍ ကာယသစ္စိကရဏ ဖြစ်ရသကဲ့သို့ ပညတ်တရားတို့မှာ ကိုယ်တွင်းမှာတွေ့ရသော “ကာယသစ္စိကရဏပညတ်” ဟူ၍ တစုံတခုမျှ မရှိ။

ပရမတ္ထအားဖြင့် ၊ ဣတ္ထိဘာဝရှိနေသောသူကို ယောက်ျား-ဟူသော သမ္မုတိပညတ်စွဲမှတ်တင်စား၍ ယောက်ျားဖြစ်လာသည်-ဟူ၍မရှိ။ ၊ ပုရိသဘာဝရှိနေသောသူကိုမိန်းမ-ဟူသော သမ္မုတိပညတ် စွဲမှတ်တင်စား၍ မိန်းမဖြစ်လာသည်-ဟူ၍မရှိ။ ရှေးကုသိုလ်ကံနည်း၍ ဆင်းရဲဒုက္ခိတဖြစ်နေသောသူကို မောင်ချမ်းသာ၊ မောင်ကြွယ်ဝ၊ မောင်သုခ၊ မောင်သူဌေး ဟူသော သမ္မုတိပညတ် စွဲမှတ်တင်စား၍ လူချမ်းသာ ဖြစ်လာသည်။ လူကြွယ်ဝဖြစ်လာသည်-ဟူ၍မရှိ။ အနာရောဂါ နှိပ်စက်၍နေသောသူကို “မောင်မာကျန်း” ဟူသော ပညတ်စွဲမှတ်ခေါ်ဝေါ်၍ အနာရောဂါ ကင်းရှင်းသည်-ဟူ၍မရှိ။ ဤသို့လျှင် ပညတ်တရားမည်သည် ကိုယ်သန္တာန်မှာ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌိ တွေ့ကြုံရသော “ကာယသစ္စိကရဏ ပညတ်” ဟူ၍ တစုံတခုမျှမရှိ။

အမြိုက်နိဗ္ဗာန်မှာမူကား-“ကာယသစ္စိကရဏ” ကေန္တရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကြီးကို မဆိုထားဘိဦး။ လောက၌ တစုံတယောက်သော သူမှာ အဖျားရောဂါကပ်ရောက်၍ တကိုယ်လုံး ပွက်ပွက်ဆူ ပူလောင်လှ၍

၁။ ဣတ္ထိဘာဝ-မိန်းမ၏အဖြစ်။
၂။ ပုရိသဘာဝ-ယောက်ျား၏အဖြစ်။

ရပ်တည်မရ လူးလည်း၍နေလေရာ အဖျားရောဂါကို နိုင်နင်းလှသော
ဝိဇ္ဇာမယဓာတ်ဆေးကို သောက်မျိုရ၍ ခဏခြင်း ပျောက်ငြိမ်းလေရာ-
ထိုအဖျားရောဂါ၏ ပျောက်ငြိမ်း အေးချမ်းမှုသည် ထိုသူမှာ ကိုယ်တွေ့
ဒိဋ္ဌကေန္တဖြစ်၏။ ချမ်းသာပေပြီ၊ ငြိမ်းပေပြီ၊ အေးပေပြီ-ဟု ပြော၍
မဆုံးနိုင်၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၍ မဆုံးနိုင်ရှိ၏။

- ၁။ ခေါင်းခဲနာ၊ ခေါင်းကိုက်နာတို့၏ ခေါင်းမှာဖြစ်ပွားမှု၊ ခေါင်း
မှာ ပျောက်ငြိမ်းမှု။
- ၂။ မျက်စိနာတို့၏ မျက်စိမှာဖြစ်ပွားမှု၊ မျက်စိမှာ ပျောက်ငြိမ်းမှု။
- ၃။ နားကိုက်နာတို့၏ နားမှာဖြစ်ပွားမှု၊ နားမှာ ပျောက်ငြိမ်းမှု။
- ၄။ နှာခေါင်းနာတို့၏ နှာခေါင်းမှာဖြစ်ပွားမှု၊ နှာခေါင်းမှာ
ပျောက်ငြိမ်းမှု။
- ၅။ ခံတွင်းနာ၊ သွားနာ၊ လျှာနာတို့၏ ခံတွင်း၊ သွား၊ လျှာတို့မှာ ဖြစ်
ပွားမှု၊ ခံတွင်း၊ သွား၊ လျှာတို့မှာ ပျောက်ငြိမ်းမှု။
- ၆။ အဆုတ်မှာဖြစ်သော အနာတို့၏ အဆုတ်မှာ ပျောက်ငြိမ်းမှု။
- ၇။ အသည်းမှာ ဖြစ်သောအနာတို့၏ အသည်းမှာ ပျောက်ငြိမ်းမှု။

ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ထိုထိုကိုယ်တွင်းအင်္ဂါမှာ ဖြစ်ပွားကုန်၍ ထိုထို
ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါမှာ ပျောက်ငြိမ်းမှုတို့သည် ထိုသူမှာ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ
ကေန္တဖြစ်၏။ ချမ်းသာပေပြီ၊ ငြိမ်းပေပြီ၊ အေးပေပြီ-ဟု ပြော၍မဆုံးနိုင်၊
ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ၍ မဆုံးနိုင်ရှိကြကုန်၏။

[ဤကား-ရူပကာယ၌ ဖြစ်သော အနာရောဂါတို့၏ ရူပကာယ၌
ပျောက်ငြိမ်းမှုကို ရူပကာယတည်းဟူသော ကိုယ်ဖြင့် ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ ဖြစ်
ကြပုံတည်း။]

အလွန်ချစ်ခင်လှစွာသော သား၊မယားတို့၏ သေဆုံးမှုကြောင့်
အပြင်းအထန် ပူပန်ပင်ပန်း၍ နေသောသူတို့အား ပညာရှိတို့၏ တရား
စကားကို ကြားနာရ၍ ခဏခြင်း အေးငြိမ်းကြရာ၌ စိတ်သန္တာန်-ဟု
ဆိုအပ်သော နာမကာယ၌ဖြစ်ပွားသော သောက၊ဒုက္ခ-နာတို့၏ နာမ
ကာယ၌ ပြေပျောက်အေးငြိမ်းမှုကို နာမကာယတည်းဟူသော ကိုယ်
ဖြင့် ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဣဋ္ဌဝတ္ထု၊ ^၁ပိယဝတ္ထုတို့၏ ပျောက်ပျက် ဆုံးပါးမှုကြောင့် ခပ်သိမ်းသောစိတ်၏ ပူပန်ပင်ပန်းမှု ခဏခြင်း အေးငြိမ်းရာ ဟူသမျှတို့မှာ ဤနည်းတူသိလေ။

မင်းဘေးသင့်၍ ယနေ့မှ နောက် ၃-ရက်မြောက်၌ အသက်ခန္ဓာ အဆုံးစီရင်စေ-ဟု မင်းမိန့်အာဏာကျပြီးသောသူအား အသက်ခန္ဓာကို ချွေတတ်သော လက်နက်ဒဏ်ချက်ကို ၃-ရက်မြောက်သောနေ့မှာ ရူပ ကာယ၌ ဆိုက်ရောက်လတ္တံ့၊ ရူပကာယဖြင့် ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ ဖြစ်ရလတ္တံ့၊ ငါသည်သေရတော့မည်-ဟု စိတ်နှလုံး ပူဆွေးမှုမှာမူကား အမိန့် အာဏာစကားကို ကြားရသည်နှင့် တပြိုင်နက် စိတ်သန္တာန်-ဟူသော နာမကာယ၌ ဆိုက်ရောက်လေ၏၊ နာမကာယဖြင့် ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ ဖြစ်ရ လေ၏။

ထိုသူသည် အလွန်ပူဆွေး၍နေစဉ် ကယ်ဆယ်သူရှိ၍ ဒုတိယနေ့မှာ လွတ်ငြိမ်းစေ-ဟူသော အမိန့်ကိုရလေ၏၊ တတိယနေ့သို့ဆိုက်လျှင် ရူပ ကာယ၌ဆိုက်ရောက်လတ္တံ့သော သေဘေးသည် လွတ်ငြိမ်းစေ-ဟူသော အမိန့်ထုတ်ပြန်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ရူပကာယ၌ လွတ်ငြိမ်းလေ၏၊ စိတ်နှလုံး၌ ဆိုက်တိုက်၍နေသော ပူဆွေးမှု-ဟူသည်ကား လွတ်ငြိမ်း စေ-ဟူသော အမိန့်ကို မိမိနား၌ ကြားသောအခါမှ နာမကာယ၌ လွတ်ငြိမ်းလေ၏၊ စိတ်နှလုံး၏ အေးငြိမ်းမှုသည် စိတ်နှလုံးတွင် အထင် အရှား ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ ဖြစ်ရလေ၏။

ရူပကာယ၌ ဆိုက်တွေ့သော လွတ်ငြိမ်းမှုတပါး၊ နာမကာယ၌ ဆိုက်တွေ့သော လွတ်ငြိမ်းမှုတပါး-ဤသို့လျှင် လောက၌ ရှိကြသော တဒင်္ဂငြိမ်းမှုစုမှာပင် “ကာယသစ္စိကရဏ” ကေန္တရှိသေး၏။

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်၍လာခဲ့သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ပိစိကိစ္ဆာ-အစရှိသော အပူအလောင် တရားတို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကွယ်ပျောက် ချုပ်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကြီးမှာ မူကား-အဘယ်မှာ “ကာယသစ္စိကရဏ” ကေန္တမရှိဘဲနေပါအံ့နည်း၊

၁။ ဣဋ္ဌဝတ္ထု-အလိုရှိအပ်သော အရာ။
၂။ ပိယဝတ္ထု-ချစ်နှစ်လိုအပ်သော အရာ။

ရှိသည်မှန်၏။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ငါ၏စိတ်သန္တာန်မှာ အစဉ်ပါ
 ၍နေသော ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသည် ယခုပျောက်ငြိမ်းပေပြီ၊ ချုပ်ငြိမ်းပေပြီ၊
 ကျွတ်လွတ်ပေပြီ၊ ငါ၏ကိုယ်မှာ အစဉ်ပါ၍နေသော အကုသလကမ္မ
 ပထ တရားတို့သည် ယခုပျောက်ငြိမ်းပေကုန်ပြီ၊ ချုပ်ငြိမ်းပေကုန်ပြီ၊
 ကျွတ်လွတ်ပေကုန်ပြီ၊ ရှေ့ကဆီး၍နေသော အပါယ်ဘေးတို့သည်လည်း
 ယခုပျောက်ငြိမ်းပေကုန်ပြီ၊ ချုပ်ငြိမ်းပေကုန်ပြီ၊ ကျွတ်လွတ်ပေကုန်ပြီ-
 ဟု အသက်ထက်ဆုံး ဝမ်းမြောက်၍ မဆုံးနိုင်ရှိလေ၏။

ဤမျှလောက် ကာယသစ္စိကရဏကိစ္စ၊ ဉာဏသစ္စိကရဏ ကိစ္စ ၂-
 ပါးတို့ဖြင့် ကိုယ်မှာ ဒိဋ္ဌိတွေ့ကြုံရသော နိဗ္ဗာန်သည် အဘယ်မှာ ပရမတ္ထ
 အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရားမဟုတ်ဘဲ ရှိချေအံ့နည်း။

ဤတွင်ရှေ့ကား-ကိလေသာဓမ္မ၊ ခန္ဓာဓမ္မ-တို့၏
 အဖြစ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှု၊ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို နိဗ္ဗာန်ဆိုခဲ့သော် ထိုနိဗ္ဗာန်သည်
 အဘယ်သို့လျှင် ပရမတ်အားဖြင့် ထင်ရှားရှိပါသနည်း-ဟူသော
 ပဌမပုစ္ဆာ ဖြေဆိုချက်ပြီး၏။

ဒုတိယပုစ္ဆာ ဖြေဆိုချက်

အဘယ်သို့လျှင် အတုမရှိ မြင့်မြတ်သော ပရမသုခ ဖြစ်ပါသနည်း-
 ဟူသော ဒုတိယပုစ္ဆာ၌-
 သုခသည်-

- ၁။ သန္တိသုခ၊
 - ၂။ ဝေဒယိတသုခ-
- ဟူ၍ လောက၌ သုခ ၂-မျိုး ထင်ရှားရှိကြသည်။

သန္တိသုခ။ ။ သန္တိသုခ ဆိုသည်ကား-ဖြစ်ပွား နှိပ်စက်၍နေသော အ
 နိဋ္ဌဓမ္မ၊ ဝိပတ္တိဓမ္မ-တို့၏ ပျောက်ငြိမ်းမှု၊ လွတ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော သန္တိ
 သုခမျိုး။

မကြာမီ ကေန္တတွေ့ကြုံရတော့မည်-ဟု နှလုံးပူဆွေး၍ နေရသော
 အနိဋ္ဌဓမ္မ၊ ဝိပတ္တိဓမ္မတို့၏ ပျောက်ငြိမ်းမှု၊ လွတ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော သန္တိ
 သုခတမျိုး။

၁။ အကုသလကမ္မပထ-အပြုအမူ ပြီးမြောက်သော မကောင်းမှုသဘော။

တွေ့ချိမ့်မည်လား၊ တွေ့၍ထားလျှင် ပြီးပါပြီ၊ ခက်ပါပြီ-ဟု ကြံ၍ ပူ
ဆွေးရသော အနိဋ္ဌဓမ္မ၊ ဝိပတ္တိဓမ္မတို့၏ ပျောက်ငြိမ်းမှု၊ လွတ်ငြိမ်းမှု-ဟူ
သော သန္တိသုခတမျိုး။

ဤ ၃-မျိုးသော သုခတို့သည် ခံစား စံစားစရာ တစုံတခုသော
ဝတ္ထုကိုရ၍ ခံစား စံစားရသော သုခမျိုးမဟုတ်ကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား
ဆိုက်တိုက်၍နေသော အနိဋ္ဌဓမ္မ၊ ဝိပတ္တိဓမ္မတို့မှ လွတ်ငြိမ်းသော သန္တိ
သုခမျိုးတို့သာတည်း။

ဤသန္တိသုခမျိုးတို့မှာ တစုံတခုသော ဝတ္ထုကိုမရသည့်ပြင် မိမိတို့က
ပင် ဆိုက်ရောက်သော ဥပဒ် ဘေးရန်အားလျော်စွာ ရှေ့၊ ငွေ့၊ အသ
ပြာ၊ ဥစ္စာပစ္စည်း အကုန်ခံ၍ လွတ်ငြိမ်းမှုကိုရအောင် အားထုတ်ကြရ
ကုန်၏။

- တမူးတန်အကုန်ခံမှ ရသောလွတ်ငြိမ်းမှု။
- တမတ်တန် အကုန်ခံမှ ရသောလွတ်ငြိမ်းမှု။
- ငါးမူးတန်၊ တကျပ်တန်အကုန်ခံမှ ရသောလွတ်ငြိမ်းမှု။
- တဆယ်တန်၊ အကုန်ခံမှ ရသောလွတ်ငြိမ်းမှု။
- နှစ်ဆယ်တန်၊ သုံးဆယ်တန်၊ လေးဆယ်တန်၊ ငါးဆယ်တန်၊
- တရာတန်နှစ်ရာတန်၊ သုံးရာတန်၊ လေးရာတန်၊ ငါးရာတန်၊ တ
- ထောင်တန်အကုန်ခံမှ ရသောလွတ်ငြိမ်းမှု။
- နှစ်ထောင်တန်၊ သုံးထောင်တန်၊ လေးထောင်တန်၊ ငါး
- ထောင်တန်၊ တသောင်းတန်၊ တသိန်းတန်၊ တသန်းတန် အကုန်
- ခံမှ ရသောလွတ်ငြိမ်းမှု။
- မိမိပိုင်ထိုက်သော သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ကို အကုန်စွန့်မှရသော
- လွတ်ငြိမ်းမှု။
- မြို့ရွာ တိုင်းပြည်ကို စွန့်မှ ရသောလွတ်ငြိမ်းမှု။
- အပါယ်ဘေး ဆိုက်ရောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိအသက်ကိုစွန့်မှ
- ရသော လွတ်ငြိမ်းမှု။

ဤသို့လျှင် ဆိုက်ရောက်သော ဘေးဥပဒ်အားလျော်စွာ မိမိလက်ရှိ
စည်းစိမ်တို့ကို စွန့်လွှတ်မှ အကုန်ခံမှ ရသောသုခမျိုးသည် သန္တိသုခ
မျိုးမည်၏။

ဇီဝကဝတ္ထု၌ သာကေတမြို့နေ သူဌေးကတော်သည်ဦးယဉ်း ခေါင်းခဲနာ နှစ်ရှည်လများ စွဲကပ်လေရာ ဇီဝက ဆရာအား ၄-သိန်းသော အသပြာကိုပေး၍ လွတ်ငြိမ်းမှုကို ရလေ၏။

ရာဇဂြိုဟ်သူဌေးသည် ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာ လွတ်ငြိမ်းမှုတခု ကို ရပါမည့်အတွက်နှင့် သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ အကုန်ပေးပါမည်-ဟု ဆိုရလေ၏။

တပါးသောမင်းသည် တယောက်သောမင်း၏ ထီးနန်းကို လုယက်သောအခါ ထီးနန်းတိုင်းပြည်နှင့်တကွ မင်း၏ စည်းစိမ် ကို အကုန်ပေးမှ အသက်ဘေး လွတ်ငြိမ်းမှုတခုကို ရလေ၏။

ဤသို့လျှင် တစုံတခုသော ဝတ္ထုကိုမရမူ၍ မိမိလက်ရှိဝတ္ထုတို့ကိုပင် ပေးစွန့်၍ယူရသော အနိဋ္ဌဘေး၊ ဝိပတ္တိဘေး-တို့၏ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာ မှုသည် သန္တိသုခမျိုးမည်၏။

ဝေဒယိတသုခ။ ။မိမိ၌ရရှိသော လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ် တို့ကို ခံစားမှု၊ စံစားမှုသည် ဝေဒယိတသုခမျိုးမည်၏။ ဤသို့လျှင် သုခသည် သန္တိသုခ၊ ဝေဒယိတသုခ-ဟူ၍ လောက၌ သုခမျိုး ၂-ပါး ထင်ရှားကြ လေသတည်း။

ထိုသုခမျိုး ၂-ပါးတို့တွင် သန္တိသုခမျိုးသည်သာ အကြီးအကဲ အ ထွတ်အမြတ်ဖြစ်ပေ၏။ ဝေဒယိတသုခမျိုးသည်ကား အယုတ်အညံသာ ဖြစ်၏။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဇီဝကဝတ္ထု၌ အကုဋေများစွာ ချမ်းသာသော ဝေဒယိတ သုခကိုစွန့်၍ ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာ ပျောက်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော သန္တိသုခတခုကို ယူရ၏။

တိုင်းပြည်ထီးနန်းနှင့်တကွ အလုံးစုံသော မင်း၏စည်းစိမ်-ဟုဆို အပ်သော ဝေဒယိတသုခကို စွန့်၍ အသက်ဘေး၏ လွတ်ငြိမ်းခြင်းဟု သော သန္တိသုခတခုကိုယူရ၏။

အဇ္ဈတ္တဘေးရန်၊ ဗဟိဒ္ဓဘေးရန်တို့ဖြင့် ပူပန်ပင်ပန်း၍ သန္တိသုခကို မရသောသူအား မိမိလက်ရှိဖြစ်သော စကြာမန္တာတ် မင်းစည်းစိမ်သော် မှလည်း အကျိုးမရှိ၊ အချည်းနှီးသာဖြစ်၏။ ဤသို့သော ယုတ္တိကြောင့်

ဝေဒယိတသုခမျိုးတို့ထက် သန္တိသုခမျိုးတို့၏သာလျှင် သာလွန်မြင့်မြတ်ကြောင်းကို သိရ၏။

ထိုသန္တိသုခမျိုးသည် လောက၌ ထိုထိုဒုက္ခဓမ္မတို့နှင့်တွေ့ကြုံရသော သူတို့၏ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ ရှေ့သို့တွေ့ကြုံရလတ္တံ့သည်ကိုမြော်မြင်၍ စိုးရိမ်တတ်သောသူတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။ အနာရောဂါနှိပ်စက်သောသူတို့အား ထိုအနာရောဂါ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော ဓမ္မဓာတ်တခုသည်သာ ကိုးကွယ်ရာအစစ်ဖြစ်၏။ အနာရောဂါ၏ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော ဓမ္မဓာတ်တခုသည်သာ အနာရောဂါကို နိုင်သောဓာတ်ရှိ၏။ ထိုဓာတ်မှတစ်ပါး အနာရောဂါကို နိုင်သောဓာတ်-ဟူ၍ တစုံတခုမျှမရှိ။ ထိုဓာတ်ကိုရခြင်းငှာ ဆေးဝါးဓာတ်စာကို မှီဝဲရသည်။ ဆေးဝါးဓာတ်စာသည် အနာရောဂါကို နိုင်ရင်းဓာတ်စစ်မဟုတ်။

ဤနည်းအတိုင်း ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခမျိုးတို့မှာလည်း ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော ငယ်နိုင်ဓာတ် အသီးသီးရှိကြသည်ကို သိလေ။

အကြင်သတ္တဝါတို့အား မိမိတို့၏စိတ်သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာတရားပါရှိ၍နေ၏။ ထိုသတ္တဝါတို့အား ငရဲကြီး ၈-ထပ်သို့ ကျရောက်မှု တန်းလန်းရှိနေ၏။ ဘဝင်ဘုံ၌ ဖြစ်သော်လည်း ထိုအမှုတန်းလန်းပင်တည်း။ ထို့အတူ ဥဿဒငရဲ ၁၂၈-ထပ်သို့ ကျရောက်မှုတန်းလန်းရှိနေ၏။ ခပ်သိမ်းသော ပြိတ္တာမျိုး၊ ခပ်သိမ်းသော အသုရကာယ်မျိုး၊ ခပ်သိမ်းသော တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့ ကျရောက်မှု တန်းလန်းရှိနေ၏။

ထို့အတူ ခပ်သိမ်းသော အနာဆိုး၊ ရောဂါဆိုးတို့နှင့် တွေ့ကြုံရန် အမှုတန်းလန်းရှိနေ၏။ ခပ်သိမ်းသော လက်နက်မျိုး၊ ခပ်သိမ်းသော မီးဘေးမျိုး၊ ခပ်သိမ်းသော ရေဘေးမျိုး၊ ခပ်သိမ်းသော မင်းဘေးမျိုး၊ ခပ်သိမ်းသော ထားပြ ခိုးသူ ရန်သူဘေးမျိုးတို့နှင့် တွေ့ကြုံရန် အမှုတန်းလန်းရှိနေ၏။

ထို့အတူသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-ရှိနေသော သူတို့အား ဘဝင်ဘုံမှာဖြစ်၍ပင်နေသော်လည်း မှုဆိုးဖြစ်ရန် အမှုတန်းလန်းနှင့်သာနေရ၏။ တံငါဖြစ်ရန်အမှုတန်လန်းနှင့်သာနေရ၏။ သူခိုးဖြစ်ရန်၊ ထားပြဖြစ်ရန်၊ အမိသတ်ယောက်ျားဖြစ်ရန်၊ အဘသတ် ယောက်ျားဖြစ်ရန်၊

ရဟန္တာသတ်ယောက်ျားဖြစ်ရန်၊ ဘုရားကို သွေးစိမ်းတည်အောင်ပြုရန်၊ သင်္ဃာ-ကိုအသင်းခွဲရန် အမှုတန်းလန်းနှင့်သာ ဘဝဂ်ဘုံမှာဖြစ်နေရ၏။

ထို့အတူ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆရာကြီးဖြစ်ရန်၊ ကမ္ဘာပျက်၍ မှ အဝီစိငရဲက မလွတ်ရသော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆရာကြီးဖြစ်ရန်-အမှု တန်းလန်းနှင့်သာ ဘဝဂ်ဘုံမှာ ဖြစ်နေရ၏။ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ အောက် အောက်သော ဗြဟ္မာ့ဘုံတို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာမရှိပြီ။

ရှေ့သို့ ကိုယ်တွေ့ကြုံရန်၊ ကျရောက်ရန် ဆိုခဲ့ပြီးသော အမှုတန်းလန်း ပေါင်း ကိုယ်တွင်းမှာ အနန္တနှင့် ခံစား၊ စံစားရသော လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာစုသည် ထိုတန်းလန်းမှုတို့၏ အသင်း အပင်းစုသာတည်း။ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရသောအခါမှ ထိုတန်းလန်း မှု အလုံးစုံတို့သည် အကုန်ကျွတ်လွတ်ချုပ်ငြိမ်းလေကုန်၏။

ထို့ကြောင့်-

ပထဗျာ ကေရဇ္ဇေန၊ သဂ္ဂဿ ဂမနေန ဝါ။
သဗ္ဗလောကာမိပစ္စေန၊ သောတာပတ္တိဖလံ ဝရံ။
ဟူ၍ ဓမ္မပဒ၌ ဟောတော်မူ၏။

ပထဗျာ၊ လေးကျွန်းတခွင် မြေအပြင်၌။ ကေရဇ္ဇေန ဝါ၊ တယောက် တည်းသော စကြာမင်း၏ စည်းစိမ်ထက်၎င်း။ သဂ္ဂဿ၊ နတ်ပြည် ၆- ထပ်သို့။ ဂမနေန ဝါ၊ ရောက်၍ ခံစံရသော နတ်စည်းစိမ်ထက်၎င်း။ သဗ္ဗ- လောကာမိ ပစ္စေန ဝါ၊ အလုံးစုံသော လောကတို့၏ အကြီးအကဲဖြစ် သော ဗြဟ္မာမင်းကြီး၏ စည်းစိမ်ထက်၎င်း။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်သည်။ ဝရံ၊ သာလွန်ထွတ်မြတ်၏။ ။ [အနက်။]

သောတာပတ္တိမဂ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်-ကို ရသောအခါ ထိုပြုဆိုခဲ့ ပြီးသော အမှုတန်းလန်းစုတို့၏ အကုန်အစင် လွတ်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော “သန္တိသုခ-အသင်္ခတဓာတ်ကြီး” ကို ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် သောတာ ပတ္တိဖိုလ်ကိုစကြာမင်းစည်းစိမ်၊ နတ်မင်းစည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာမင်းစည်းစိမ်တို့ ထက် မြတ်သည်-ဟု ဟောတော်မူပေသတည်း။ များစွာသော အနာကြီး ရောဂါကြီးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော သန္တိသုခကို ပေးပေနိုင်သော ကြောင့် ဆေးကို အထွတ်အမြတ် ချီးမွမ်းအပ်သကဲ့သို့မှတ်။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အမှုတန်းလန်းနှင့် ခံစား စံစားရသော စကြာမင်း၊ နတ်မင်း၊ မြဟ္မာမင်း-တို့၏ အဖြစ်ထက် သောတာပန်အဖြစ်ကို ရသော “သုပ္ပပုဒ္ဓ” အမည်ရှိသော လူနုကြီး၏အဖြစ်သည် အဆများစွာ သာလွန်မြင့်မြတ်လေ၏။

ဤတွင်ရွှေ့ကား-ကိလေသာဓမ္မ၊ ခန္ဓာဓမ္မတို့၏ အဖြစ် ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှု၊ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ကို နိဗ္ဗာန်ဆိုခဲ့သော် ထိုနိဗ္ဗာန်သည် အဘယ်သို့လျှင် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ မြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့ထက် အဆများစွာ သာလွန်မြင့်မြတ်သော “ပရမသုခ” ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း-ဟူသော ဒုတိယပုစ္ဆာ ဖြေဆိုချက် ပြီး၏။

တတိယပုစ္ဆာ ဖြေဆိုချက်

ကိလေသာဓမ္မ၊ ခန္ဓာဓမ္မတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှု၊ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို နိဗ္ဗာန်ဆိုခဲ့သော် ထိုနိဗ္ဗာန်သည် အဘယ်သို့လျှင် ဝဒ္ဓိရ၊ ဒုဒ္ဒသ၊ သဏှ၊ သုရမ-စသော အနန္တဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပါသနည်း-ဟူသော တတိယပုစ္ဆာ၌-

နိဗ္ဗာန်သို့ မဆိုက်ဘဲ သံသရာ၌ တသွားတည်းသွား၍ နေခဲ့သော် သံသရာဘဝ ဒုက္ခနယ်ကြီးသည် အဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်ရှည်လျား လိမ့်မည်-ဟု အနမတဂ္ဂ ကြီးကျယ်ရှည်လျားပုံကို မြော်လေ။

ထိုအနမတဂ္ဂ ကြီးကျယ်ရှည်လျားသော သံသရာဘဝဒုက္ခဝဋ်ကြီး၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်ပေသောကြောင့် ထိုဒုက္ခဝဋ်နယ်၏ကြီးကျယ်သမျှ၊ ရှည်လျားသမျှသည် နိဗ္ဗာန်၏ အတိဝဒ္ဓိရဂုဏ်ပေတည်း။

ထိုအနမတဂ္ဂ ဒုက္ခဝဋ်ခင်းကြီးမှာ ဒုက္ခပေါင်း အပ္ပမေယျ အနန္တများပြားမှုသည် နိဗ္ဗာန်မှာ သန္တဂုဏ်ပေါင်း အနန္တ၊ ပဏီတဂုဏ်ပေါင်း အနန္တ၊ သုခဂုဏ်ပေါင်း အနန္တ-ဖြစ်လေသတည်း။

အဝိဇ္ဇာ-မောဟဟူသော ဓာတ်တခု၏ မကောင်းဆိုးရွားသော အလားသည် အဘယ်မျှ ကြီးကျယ် ရှည်လျားသနည်း-ဟု မြော်မိလျှင် ထိုအဝိဇ္ဇာ-မောဟ ဟူသော ဓာတ်တခု၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုမှာ ဂုဏ်ကြက်သ

၁။ အတိဝဒ္ဓိရဂုဏ်-အလွန်နက်နဲသော ထူးခြားချက်။

ရေ အနန္တ ရှိကြောင်းကို မြင်လိမ့်မည်။ ၁၅၀၀-ကိလေသာတို့၏ အသီးအသီး ချုပ်ငြိမ်းမှုတို့၌ ဤနည်းအတိုင်း သိလေ။

ဤသတ္တဝါတို့အား အနမတဂ္ဂသံသရာမှာ မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာအတ္တဘောဖြစ်ပုံကိုပင်လျှင် အမှန်အကန်အားဖြင့် သိနိုင်ရန်၊ မြင်နိုင်ရန် အလွန်ခဲခက်နက်နဲ၏။ ဘယ်ပုံဖြစ်သည်-ဟူ၍ အမှန်အကန် မသိနိုင်ကြ။ ထို ကိုယ်ခန္ဓာ အတ္တဘော၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှုသည်မူကား သိနိုင်ရန်အရေး အလွန်ဝေး၏။ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှု-ဟူသော ဓာတ်တခုရှိသည်-ဟူ၍ အိပ်မက်တွင်မျှ မမြင်ဘူးကြလေ။

ဘုရားတရားတော်ကို ကြားနာ၍ ထိုဓာတ်တခုရှိကြောင်းကို သိကြသူတို့မှာလည်း ထိုဓာတ်သို့ ဆိုက်ရောက်အောင် လုပ်ကြံရန်အရေး အလွန်ခဲခက်နဲ၏။ ဘဝများစွာ၊ ကမ္ဘာများစွာ ပါရမီဓမ္မတို့ကို ဖြည့်ကျင့်နိုင်မှ ဆိုက်ရောက်ရ၏။

မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာဖြစ်၍နေသော ပထဝီဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်-အစရှိသော ပရမတ်ဓာတ်ကြမ်းကြီးကိုပင် လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်-အားဖြင့်၎င်း၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ-လက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း၊ အဟုတ်အမှန် မြင်နိုင်ရန်၊ ထင်နိုင်ရန်အရေး အလွန်ခဲခက်နဲ နက်နဲသေး၏။ မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာရှိ ဓာတ်စုကို အနတ္တပိုင်ပိုင် ထင်မြင်နိုင်မှ တွေ့မြင်ရသောနိဗ္ဗာန်သည် အတိဂမ္ဘီရ၊ အတိဒုဒ္ဒသ-သာ ဖြစ်လေတော့သတည်း။

ဤတွင်-တတိယပုစ္ဆာဖြေဆိုချက်ပြီး၏။
ဤတွင်ရွှေ့ကား-သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းမှာလာသောနိဗ္ဗာန်၏အပြားနှင့် ပုစ္ဆာ ၃-ပါးကို ဖြေဆိုသော သင်္ခေပကဏ္ဍသည် ပြီး၏။

ဝိတ္ထာရကဏ္ဍ

နိဗ္ဗာန်အပြား ၇-ပါး

ယခုအခါ ဝိတ္ထာရကဏ္ဍဖြစ်သော ဒုတိယကဏ္ဍကိုပြုဆိုအံ့။ ။ထိုထိုပါဠိတော်တို့၌-

နိဗ္ဗုတာ၊ ပရိနိဗ္ဗုတာ၊
နိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗုတော၊

နိဗ္ဗာတိ, ပရိနိဗ္ဗာတိ,
နိဗ္ဗာယီ, ပရိနိဗ္ဗာယီ,
နိဗ္ဗာတိ, နိဗ္ဗာယတိ,
နိဗ္ဗန္တိ, နိဗ္ဗာယန္တိ—

စသည်ဖြင့် လာသောအရာတို့၌ ထိုပုဒ်တို့၏ အနွတ္တသည် ငြိမ်းခြင်း-
ဟူသော နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုပုဒ်တို့နှင့် လာသောနိဗ္ဗာန်၊
နိဗ္ဗာနသဒ္ဒါ, ပရိနိဗ္ဗာန-သဒ္ဒါတို့နှင့် လာသော နိဗ္ဗာန်၊ အရပ်ရပ်သော
နိဗ္ဗာန်တို့ကို ပေါင်းစု၍ ဝိတ္ထာရကဏ္ဍဖြစ်သော ဤ ဒုတိယကဏ္ဍ၌
ပြုလတ္တံ့။

နိဗ္ဗာန်သည်—

- ၁။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဗ္ဗာန်,
- ၂။ သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်,
- ၃။ တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်,
- ၄။ ဝိက္ခမ္ဘနနိဗ္ဗာန်,
- ၅။ သမုစ္ဆေဒနိဗ္ဗာန်,
- ၆။ ပဋိပဿဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗာန်,
- ၇။ နိဿရဏနိဗ္ဗာန်-ဟူ၍ အကျဉ်းအားဖြင့် ၇-ပါးအပြားရှိ၏။

ထိုတွင်—

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗာန်။ ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား-သာသနာတော်မှ
အပဖြစ်ကုန်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိကုန်သော တိတ္ထိဆရာတို့ ကြံဆ စွဲ
လမ်းအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗာန်” ဆိုသတည်း။ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
နိဗ္ဗာန်သည် “ပဉ္စဒိဋ္ဌမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ” ဟူသော ပါဠိတော်ပုဒ်တို့၌၎င်း၊
“နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော သဉ္ဇာနာတိ” အစရှိသော မူလပရိယာယ သုတ်
ပုဒ်တို့၌၎င်း-လာပေသည်။ ။ပါဠိတော် ၂-ရပ်တွင်—

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ
ဧဝံ ဝါဒီ ဟောတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ၊ ယတော ခေါ ဘော အယံအတ္တာ
ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမဂီဘူတော ပရိစာရေ-

တိ၊ ဧတ္တာဝတာ ခေါဘော အယံ အတ္တာပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်
ပတ္တော ဟောတီတိ။

အစရှိသည်ဖြင့် ပါဠိတော်တို့၌ တိတ္ထိဆရာတို့ ကြံဆစွဲလမ်းအပ်
သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ၅-ပါး လာရှိသည်။

၅-ပါးကား.....

၁။ အကြင်သူသည် လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်တို့၌
ကာမဂုဏ် ၅-ပါးကို အလိုရှိတိုင်း ခံစား
ခံစားရ၏။ ထိုသူ၏ အတ္တသည် အလွန်
မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော
အတ္တမည်၏။ ထို့ထက်လွန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌ
ဓမ္မနိဗ္ဗာန်ဟူ၍မရှိ။ [ပဋ္ဌမနိဗ္ဗာန်၊ ပဋ္ဌမဝါဒ။]

၂။ အကြင်သူသည် ကာမတရားတို့၏ ဆိတ်
ကင်းရာဖြစ်သော ပဋ္ဌမဈာန်ကိုရ၏။ ပဋ္ဌမ
ဈာန်ကိုဝင်စား၍နေ၏။ ပဋ္ဌမဈာန်ဘုံသို့
ရောက်၏။ ထိုသူ၏အတ္တသည် အလွန်မြတ်
သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော အတ္တ
မည်၏။ ထို့ထက်လွန်မြတ်သော နိဗ္ဗာန်
ဟူ၍မရှိ။ ။ [ဒုတိယနိဗ္ဗာန်၊ ဒုတိယဝါဒ။]

၃။ ဤနည်းအတူ ဒုတိယဈာန်သို့ရောက်သည်
ကိုသာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်-
ဟု ယူသောဝါဒ။ ။ [တတိယနိဗ္ဗာန်၊
တတိယဝါဒ။]

၄။ တတိယဈာန်သို့ ရောက်သည်ကိုသာ ပရမ
ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်-ဟု ယူသော
ဝါဒ။ ။ [စတုတ္ထနိဗ္ဗာန်၊ စတုတ္ထဝါဒ။]

၅။ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်သည်ကိုသာ ပရမ
ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်-ဟုယူသော
ဝါဒ။ ။ [ပဉ္စမနိဗ္ဗာန်၊ ပဉ္စမဝါဒ။]

[ဤကား-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗာန် ၅-ပါး၊ မိစ္ဆာဝါဒ ၅-ပါး တည်း။]

နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာနတော သဉ္ဇာနာတိ၊ နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာနတော
သညတွာ နိဗ္ဗာန် မညတိ၊ နိဗ္ဗာနတော မညတိ၊ နိဗ္ဗာနသ္မိံ
မညတိ၊ နိဗ္ဗာန် မေတိ မညတိ၊ နိဗ္ဗာန် အဘိနန္ဒတိ၊ တံ ကိဿ-
ဟေတု၊ အပရိညာတံ တဿာတိ ဝဒါမိ။
[မူလပရိယာယသုတ်ပါဠိတော်။]

ဤပါဠိတော်မှာလည်း ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ၅-ပါးကိုယူ။
[ဤကား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဗ္ဗာန်တည်း။]

သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်။ "သမ္မုတိနိဗ္ဗာန် ဆိုသည်ကား-လောက၌ ဖြစ်ပွား
သော မီးဘေး၏ ငြိမ်းခြင်း၊ ဖြစ်ပွားသော ရေဘေး၏ ငြိမ်းခြင်း၊ ဖြစ်ပွား
သော မင်းဘေး၏ ငြိမ်းခြင်း၊ ဖြစ်ပွားသော ရန်သူဘေး၏ ငြိမ်းခြင်း၊
ဖြစ်ပွားသော ဓားပြ ခိုးသူဘေး၏ ငြိမ်းခြင်း၊ ဖြစ်ပွားသော သတ္တန္တရ
ကပ်ဘေး၏ ငြိမ်းခြင်း၊ ဖြစ်ပွားသော ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရ ကပ်ဘေး၏ ငြိမ်းခြင်း၊
ဖြစ်ပွားသော ရောဂန္တရကပ်ဘေး၏ ငြိမ်းခြင်း-ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်
ဤလောက၌ ဖြစ်ပွားတွေ့ကြုံကြရသော ဘေးအပေါင်း၊ ရန်အပေါင်း၊
ဒဏ်အပေါင်း၊ အန္တရာယ်အပေါင်း၊ အပြစ်အပေါင်း၊ ဥပဒ်အပေါင်း
တို့၏ ငြိမ်းခြင်းဟူသမျှသည် "သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်" မည်၏။

ဤသမ္မုတိနိဗ္ဗာန်သည်-

“မနော နိဗ္ဗာတိ တာဝဒေါ ရောဂေါ ဝုပသမ္မတိ၊ အန္တရာ-
ယော ဝုပသမ္မတိ”

အစရှိသည်ဖြင့် လာသည်။

အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ်မင်း၏ တင့်တယ်ခြင်း ကြက်သရေကိုမြင်၍
ကိသဂေါတမီ ရွတ်ဆိုကျူးရင့်သော “နိဗ္ဗုတာနုန သာ နာရီ” အစရှိ
သော ဂု-ဂါထာတို့၌ နိဗ္ဗုတာ-ပုဒ်တို့ဖြင့်လာသော နိဗ္ဗာန်သည်လည်း
သမ္မုတိ နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။

အမျိုးအနွယ်၊ အရွယ်၊ အဆင်း ဘုန်းလက်ရုံးပညာနှင့် ပြည့်စုံသော
ယောက်ျားကောင်း၊ ယောက်ျားမြတ်၏ ချစ်မယားဖြစ်ရသော မိန်းမ၊
ထိုကဲ့သို့သော သားကောင်း၊ သားမြတ်၏ အမိဖြစ်ရသော မိန်းမ၊ မိန်းမ
တို့၏ဘဝ၌ ဤကဲ့သို့သော မိန်းမဖြစ်ရ၍ အသက်ထက်ဆုံး စိတ်နှလုံးတွင်

ကြည်လင်ရှင်လန်း ငြိမ်းချမ်းသာယာခြင်းကိုရသဖြင့် ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခတို့၏ ကင်းငြိမ်းခြင်းကို “နိဗ္ဗုတံ” ဆိုသတည်း။

ချစ်ခင်လှစွာသော မိဘ၊ ဘိုးဘွား၊ သား၊ လင် ခင်ပွန်းစသည်တို့၏ သေဆုံးခြင်းကြောင့် အလွန်ပူပန် ပင်ပန်းမှု ဒုက္ခနှိပ်စက်၍ နေကုန်သော သူတို့အား တစုံတယောက်သောသူ၏ တရားစကားကို ကြားနာရ၍ ထိုဒုက္ခသည် ခဏခြင်း ငြိမ်းလေ၏။ ထိုအငြိမ်းသည်လည်း “သမ္မုတိ နိဗ္ဗာန်” မည်၏။

ထိုနိဗ္ဗာန်သည်—

သွာဟံ အဗ္ဗုဠသလ္လောသ္မိ၊ သီတိဘူတောသ္မိ နိဗ္ဗုတော။

န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ တဝ သုတွာန မာဏဝ။ ။

အစရှိသော ပါဠိတော်တို့မှာ လာသည်။

ထိုသမ္မုတိနိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်းခြင်းဟူသော သန္တိလက္ခဏာ အားဖြင့် တပါးသာဖြစ်သော်လည်း သမ္မုဒ္ဓိဖြစ်သော ဒုက္ခဓမ္မတို့၏ အပြားအားဖြင့် အလွန်များပြား၏။

အကျဉ်းကား။ ။ကပ် ၃-ပါးကို အစွဲပြု၍ ထိုကပ် ၃-ပါး၏ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန် ၃-ပါး။

ဝိပတ္တိ ၄-ပါးတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန် ၄-ပါး။

အပါယ် ၄-ပါးတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန် ၄-ပါး။

ရန်သူမျိုး ၅-ပါးတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန် ၅-ပါး။

အရပ်ပြစ် ၈-ပါးတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန် ၈-ပါး။

အပြစ် ၈-ပါးတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန် ၈-ပါး။

ဒဏ် ၁၀-ပါးတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန် ၁၀-ပါး။

၁၆-ပါးသော ဥပဒ္ဒဝေါတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန် ၁၆-ပါး။

၂၅-ပါးသော ဘေးတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်
၂၅-ပါး။

၃၂-ပါးသော ကံကြမ္မာတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်
၃၂-ပါး။

အနာအမျိုး ၉၆-ပါးတို့၏ ငြိမ်းမှုဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်
၉၆-ပါး အပြားရှိ၏။

အကျယ်ကား။ ။ စကြဝဠာအနန္တ၊ ကမ္ဘာအနန္တ၊ သတ္တဝါ အနန္တ
တို့နှင့်အမျှ ကျယ်ပြန့်များပြား၏။ ထိုသမ္မုတိနိဗ္ဗာန်သည် အသင်္ခ
တ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ မရောက်မီကာလအတွင်းမှာ ခပ်သိမ်းသော
သတ္တဝါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်ပေ၏။ ပုန်းအောင်းရာဖြစ်ပေ၏။ လည်း
လျောင်းရာဖြစ်၏။

ပဌမကဏ္ဍ၌ ဝေဒယိတသုခမျိုးတို့ထက် သန္တိသုခမျိုးက ကြီးကျယ်
ပုံ မြင့်မြတ်ပုံ အလုံးစုံကို ဤသမ္မုတိနိဗ္ဗာန်၌ ဆိုခွင့်ဆိုက်ပြန်၏။ ဆရာ
ဇီဝကဝတ္ထု ၂-ခုကိုလည်း ဤသမ္မုတိနိဗ္ဗာန်အရာ၌ ပြအပ်၏။

သာကေတ သူဌေးကတော်မှာ ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာ၏ ငြိမ်းမှု-ဟူ
သော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်တခုကို အသပြာ ၄-သိန်းပေး၍ယူရ၏။ ကုဋေ
များစွာကြွယ်ဝသော ရာဇဂြိုဟ်သူဌေးမှာလည်း ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာငြိမ်း
မှု-ဟူသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်တခုကို သက်ရှိ၊ သက်မဲ့အကုန်ပေးပါမည်
ချုပ်ဆို၍ယူရ၏။ ထိုသူဌေးသည် ပဒေသရာဇ်မင်းဖြစ်ခဲ့အံ့။ ပဒေသရာဇ်
မင်း၏စည်းစိမ်ကို အကုန်ပေးလတ္တံ့။ ဧကရာဇ်မင်းဖြစ်ခဲ့အံ့။ ဧကရာဇ်မင်း
စည်းစိမ်ကို အကုန်ပေးလတ္တံ့။ ၄-ကျွန်းလုံးကိုအစိုးရသော စကြာ
မင်းကြီးဖြစ်ခဲ့အံ့။ ၄-ကျွန်းစည်းစိမ်ကို အကုန်ပေးလတ္တံ့။ ဦးယဉ်း
ခေါင်းခဲနာ တခုသည် သို့စဉ်မျှလောက်အဘိုးထိုက်တန်လေ၏။

မျက်တောင်တခတ်မျှ သက်သာရာမရအောင် နှစ်ရှည်လများ နှိပ်
စက်သောအနာမျိုး၊ အသက်ခန္ဓာကို ချွေတတ်သော အနာမျိုးတို့၏
ငြိမ်းမှု၊ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ကြီးမားစွာသော ဘေးအန္တရာယ်တို့၏ ငြိမ်းမှု
တို့၌လည်း ထိုနည်းတူ အဘိုးထိုက်တန်ကြောင်း အလွန်မြတ်ကြောင်းကို
သိလေ။

ထင်ရှားရှိပုံ။ "သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား-ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားသည်မဟုတ်၊ သမ္မုတိပညတ်မျှသာဖြစ်ခဲ့၍ သမ္မုတိ ဆိုသည်မဟုတ်၊ အစဉ်ထာဝရအားဖြင့် အပြီးငြိမ်း၍သွားသော မဟာအသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကြီးကို ထောက်စာသည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်-ဟူ၍ မဆိုလောက်ပါဘဲလျက် နိဗ္ဗုတ သဒ္ဓါ၊ ဝုပသန္တ သဒ္ဓါ-တို့ဖြင့် လောကီ လူအပေါင်းတို့သည် ငြိမ်းမှု-ဟူ၍ သမုတ်ခေါ်ဝေါ်မှု ရှိလေသောကြောင့် "သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်" ဆိုပေသတည်း။ ထိုသမ္မုတိနိဗ္ဗာန်၏ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိပုံမှာ တခြားတပါးသော ပရမတ္ထတရားတို့ကဲ့သို့ ဝတ္ထုဒြပ်အားဖြင့် ရှိသည် မဟုတ်၊ ငြိမ်းမှု-ဟူသော သန္တိသဘောအားဖြင့်သာ ထင်ရှားရှိလေသတည်း။

ငြိမ်းမှုဟူသော သန္တိအခြင်းအရာအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ပရမတ္ထတရား မဟုတ်ငြားအံ့။ ထိုငြိမ်းမှုသည် မိမိကိုယ်တွင်းမှာ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌိ "ကာယသစ္စိကရဏ" ကိစ္စအနေအားဖြင့် ကေနတွေ့ရသော တရားမဟုတ်လေရာ၊ ထိုသို့မဟုတ်ကလည်း ထိုသူဌေးတို့သည် ထိုမျှလောက်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာတို့ကိုပေး၍ ထိုငြိမ်းမှုကို မယူလေရာ၊ ပေး၍ပင်ယူသော်လည်း ထိုငြိမ်းမှုသည် ပညတ်မျှဖြစ်ခဲ့အံ့။ မိမိတို့ကိုယ်မှာ ထိုရောဂါမှ ထမြောက်ချမ်းသာမှုဟူ၍ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌိမရှိကြလေရာ၊ မိမိတို့၏ကိုယ်တွင်းမှာ ထိုခေါင်းခဲရောဂါ၏ ပျောက်ငြိမ်းမှုသည် ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌိ ကေန္တဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသမ္မုတိနိဗ္ဗာန်သည်လည်း လူတို့ သမုတ်ခေါ်ဝေါ်ရုံမျှဖြစ်သော ပညတ်သဘောမျိုးမဟုတ်၊ ပရမတ်သဘောမျိုးပင်ဖြစ်သည်-ဟု မှတ်ယူအပ်လေသတည်း။

[ဤကား-သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်တည်း။]

တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်။ "တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား-လောက၌ ဤမည်သော ဆေးမြစ်သည် ဤမည်သောအနာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏-ဟု သူ့ဆေးမြစ်နှင့် သူ့အနာ အသီးအသီးရှိကြသကဲ့သို့၊ ဤမည်သော ကုသိုလ်ဓမ္မသည် ဤမည်သောအကုသိုလ်ဓမ္မကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏-ဟု သူ့ကုသိုလ်ဓမ္မနှင့် သူ့အကုသိုလ်ဓမ္မအသီးအသီးရှိကြ၏။ ထိုသို့ရှိကြရာ၌ သူ့ကုသိုလ်ဓမ္မ၏သူ့အကုသိုလ်ဓမ္မကို ပယ်ခြင်းသည် "တဒင်္ဂပဟာန်" မည်၏။

ထိုသို့ပယ်ခြင်းကြောင့် ထိုထိုအကုသိုလ်ဓမ္မ၏ တခဏအားဖြင့် အဖြစ် ငြိမ်းခြင်းသည် “တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်” မည်သတည်း။ ဤတဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်ကို မဇ္ဈိမ နိကာယ် မူလပဏ္ဏာသ သလ္လေခသုတ် ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက် သဖြင့် သိအပ်၏။

ဝိဟိံသကဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အဝိဟိံသာ ဟောတိ ပရိ-
နိဗ္ဗာနာယ။

၁။ ဝိဟိံသကဿ၊ သူတပါးကို ကိုယ်ဖြင့်၎င်း၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း ညှဉ်း ပန်းနှိပ်စက်ခြင်း အလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဝိဟိံသာ၊ သူတပါးကို ကိုယ်၊ နှုတ် ၂-ပါးတို့ဖြင့် မညှဉ်းဆဲလိုသော ကုသိုလ်တရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထိုအကုသိုလ်အပူအလောင်၏ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ ဟော-
တိ၊ ဖြစ်၏။

မိမိ၏စိတ်သန္တာန်၌ ဝိဟိံသာ-ဟူသော အပူအလောင် အကုသိုလ် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၍နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဝိဟိံသာ-ဟူသော ကုသိုလ် တရားကို ပွားများ၍ ထိုဝိဟိံသာ-ဟူသော အကုသိုလ်တရားကို ပယ်ရှား သည်ရှိသော် ထိုဝိဟိံသာ-ဟူသော အပူအလောင် အကုသိုလ် တရား သည် အဝိဟိံသာကုသိုလ် ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး ထိုစိတ်သန္တာန်ဝယ် အဖြစ် ငြိမ်းလေ၏။ ဤသို့ ဝိဟိံသာအကုသိုလ်ဓမ္မ၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှုသည် တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်တပါး ဖြစ်၏။

[နောက်နောက်၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။]

ပါဏာတိပါတိဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ပါဏာတိပါတာ
ဝေရမဏီ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။

[ပါဠိတော်။]

၂။ စိတ်သန္တာန်ဝယ် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းအလေ့-ဟူသော အပူအလောင် အကုသိုလ်ဓမ္မ နှိပ်စက်၍နေသော သူတို့အား ပါဏာတိပါတိတရိရတိ သီလသည် ထိုအကုသိုလ် အပူအလောင် ၏ ငြိမ်းခြင်းငှါဖြစ်၏။

- ၃။ အဒိန္နာဒါယိဿ၊ သူ့ဥစ္စာကိုခိုးယူခြင်း အလေ့ရှိသော။ ပုရိသ-
ပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဒိန္နာဒါနာ၊ အဒိန္နာ
ဒါန်မှုမှ။ ဝေရမဏီ၊ ကြည်ရှောင်မှု ကုသိုလ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာ-
ယ၊ ထိုအဒိန္နာဒါန် အကုသိုလ်၏ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၄။ အဗြဟ္မစရိဿ၊ မေထုန်မှု-ဟူသော အယုတ်မှုကို ပြုကျင့်ခြင်း
အလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်အား။
အဗြဟ္မစရိယာ၊ ယုတ်ညံ့သောအကျင့်မှ။ ဝေရမဏီ၊ ကြည်ရှောင်
မှုကုသိုလ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ထိုအဗြဟ္မစရိယ-အကုသိုလ်
ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၅။ မုသာဝါဒိဿ၊ မုသားဆိုခြင်း အလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊
ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ မုသာဝါဒါ၊ မုသားဆိုခြင်းအမှုမှ။
ဝေရမဏီ၊ ကြည်ရှောင်မှုကုသိုလ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မုသား-
ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၆။ ဝိသုဏ္ဍဝါစဿ၊ ချောပစ် ဂုံးတိုက်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိ
သော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိသုဏ္ဍာယ-
ဝါစာယ၊ ချောပစ် ဂုံးတိုက်သော စကားမှ။ ဝေရမဏီ၊ ကြည်
ရှောင်မှုကုသိုလ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ဝိသုဏ္ဍဝါစာ-ဟူသော
အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၇။ ဖရုသဝါစဿ၊ အကြမ်းအတန်း ဆဲရေးသော စကားမျိုးကို
ဆိုလေ့ ထွက်လေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်
အား။ ဖရုသာယ၊ ကြမ်းတန်းသော။ ဝါစာယ၊ စကားမျိုးမှ။
ဝေရမဏီ၊ ကြည်ရှောင်မှုကုသိုလ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ဖရုသ
ဝါစာ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၈။ သမ္ဗပ္ပလာပဿ၊ အကျိုးမရှိသော အပြန်အဖျင်း စကားကို
ပြောဆိုလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။
သမ္ဗပ္ပလာပါ၊ အပြန်အဖျင်း ပြောဆိုခြင်းမှ။ ဝေရမဏီ၊ ကြည်
ရှောင်မှု ကုသိုလ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ သမ္ဗပ္ပလာပ-ဟူသော
အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

- ၉။ အဘိဇ္ဈာလုဿ၊ အဘိဇ္ဈာအားကြီးသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနဘိဇ္ဈာလုတာ၊ အဘိဇ္ဈာများခြင်းမှ ကင်းလွတ်သောအဖြစ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ အဘိဇ္ဈာ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၁၀။ ဗျာပန္နစိတ္တဿ၊ ဗျာပါဒများသော စိတ်ရှိသော။ ပုရိသ ပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒ ကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ဗျာပါဒ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၁၁။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အဟုတ်အမှန် အမြင်သန်သောဉာဏ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၁၂။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဿ၊ မကောင်းသောအကြံကို ကြံဖန်ခြင်းရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ ကောင်းမြတ်သောအကြံသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၁၃။ မိစ္ဆာဝါစဿ၊ မကောင်းသောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္မာဝါစာ၊ ကောင်းသောစကားကို ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သောသမ္မာဝါစာ ကုသိုလ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မိစ္ဆာဝါစာ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၁၄။ မိစ္ဆာကမ္မန္တဿ၊ မကောင်းသော အမှုကို ပြုလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္မာကမ္မန္တာ၊ ကောင်းသော အမှုကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော သမ္မာကမ္မန္တ ကုသိုလ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ၁၅။ မိစ္ဆာအာဇီဝဿ၊ မကောင်းသော အသက်မွေးခြင်း ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊

ကောင်းသော အသက်မွေးကြောင်းဖြစ်သော သမ္မာအာဇီဝ
ကုသိုလ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မိစ္ဆာအာဇီဝ-ဟူသော အကုသိုလ်
ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၆။ မိစ္ဆာဝါယာမဿ၊ မကောင်းသော လုံ့လမှု ရှိသော။ ပုရိသ-
ပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္မာဝါယာမော၊
ကောင်းစွာ အားထုတ်မှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မိစ္ဆာဝါယာမ
ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၇။ မိစ္ဆာသတိဿ၊ မကောင်းသည်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်စွဲမြဲ
သော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္မာသတိ၊
ကောင်းသည်ကိုမှတ်စွဲသော သမ္မာသတိသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊
မိစ္ဆာသတိ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

၁၈။ မိစ္ဆာသမာဓိဿ၊ မှောက်မှားသော အာရုံ၌ တည်တံ့ခိုင်မြဲ
သော စိတ်ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်အား။
သမ္မာသမာဓိ၊ အမှန်အာရုံ၌ တည်တံ့ခိုင်မြဲသော သမာဓိ
သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မိစ္ဆာသမာဓိ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ
၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၉။ မိစ္ဆာဉာဏိဿ၊ မကောင်းသော အမှု၌ အဆန်းတကြယ်ကြံဖန်
တတ်သော မိစ္ဆာဉာဏ်ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္မာဉာဏံ၊ ကောင်းသော အမှု၌ အဆန်း
တကြယ် ကြံဖန်တတ်သော သမ္မာဉာဏ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊
မိစ္ဆာဉာဏ်-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟော-
တိ၊ ဖြစ်၏။

၂၀။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိဿ၊ မှောက်မှားသော အယူ၌ ကျွတ်ကျွတ် လွတ်
လွတ် သက်ဝင်ခြင်း ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျား
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္မာဝိမုတ္တိ၊ မှန်သော အယူ၌ သက်ဝင်ခြင်းရှိ
သော သမ္မာဝိမုတ္တိသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ-ဟူသော
အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၁။ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတဿ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ-ထကြွသောင်းကျန်း၍နေသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓတာ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ-ကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၂။ ဥဒ္ဓဋ္ဌဿ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနုဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စ-ကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ဥဒ္ဓစ္စ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၃။ ဝိစိကိစ္ဆဿ၊ ယုံမှားခြင်းရှိနေသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆတာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို လွန်မြောက်မှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၄။ ကောဓနဿ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းအလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အကောဓော၊ အမျက်ဒေါသကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ကောဓ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၅။ ဥပနာဟိဿ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းအလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနုပနာဟိတာ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းအလေ့ကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ဥပနာဟ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၆။ မက္ခိဿ၊ ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်း အလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အမက္ခော၊ ကျေးဇူးချေဖျက်ခြင်းအလေ့ ကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မက္ခ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၇။ ပလာသိဿ၊ သူတပါး၏ ကောင်းသောဂုဏ်ကို မကောင်းဖြစ်လာအောင် အဖျင်းမှုခြင်း အလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အပလာသော၊ အဖျင်းမှုခြင်းအလေ့ကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ပလာသ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၈။ ဣဿုကိဿ၊ သူတပါး၏ ဂုဏ်ကြက်သရေကို ငြူစူခြင်းအလေ့ ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနိဿု- ကိတာ၊ ငြူစူခြင်းအလေ့ ကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ဣဿုက-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၉။ မစ္ဆရဿ၊ ဝန်တိုခြင်း အလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အမစ္ဆရိယံ၊ ဝန်တိုခြင်းအလေ့ကင်းရှင်း မှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မစ္ဆရိယ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၀။ သဌဿ၊ စဉ်းလဲသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ် အား။ အသာဌေယျံ၊ စဉ်းလဲခြင်းကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာ- ယ၊ သာဌေယျ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟော- တိ၊ ဖြစ်၏။

၃၁။ မာယာဝိဿ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းအလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အမာယာဝိတာ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းမှ ကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မာယာ-ဟူသော အကု သိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၂။ ထဒ္ဒဿ၊ အမျက်စောင်းမာန် ခက်ထန်သော။ ပုရိသပုဂ္ဂ- လဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အထဒ္ဒိယံ၊ အမျက်စောင်း မာန် ခက်ထန်ခြင်းမှ ကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ထဒ္ဒ- ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၃။ အတိမာနိဿ၊ အလွန်သောမာနကြီးသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနတိမာနော၊ အလွန်သောမာနမှ ကင်းရှင်းမှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ အတိမာန-ဟူသော အကု သိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၄။ ဒုပ္ပဓဿ၊ ပြောဆိုဆုံးမခြင်းငှာ မကောင်းသောစကားရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ သောဝဓဿတာ၊ ပြောဆို ဆုံးမလွယ်သော စကားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပရိ-

နိဗ္ဗာနာယ၊ ဒေါဝစသတာ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၅။ ပါပမိတ္တဿ၊ မကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ပါပမိတ္တတာ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၆။ ပမတ္တဿ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မေ့လျော့တတ်သော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အပ္ပမာဒေါ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မမေ့မလျော့ခြင်းသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ပမာဒ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၇။ အသဒ္ဓဿ၊ သဒ္ဓါတရားမရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ အသဒ္ဓိယ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၈။ အဟိရိကဿ၊ အရှက်မရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဟိရိ၊ အကုသိုလ်မှရှက်ခြင်းသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ အဟိရိက-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၉။ အနောတ္တပ္ပိဿ၊ အပါယ်ဘေး၊ သံသရာဘေးတို့၌ အကြောက်အလန့်မရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ သြတ္တပ္ပံ၊ အပါယ်ဘေး၊ သံသရာဘေးတို့၌ ကြောက်လန့်တတ်သော သြတ္တပ္ပသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ အနောတ္တပ္ပ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄၀။ အပ္ပဿုတဿ၊ တရားကျမ်းဂန် အကြားအမြင် နည်းပါးလှသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဗာဟုဿစ္စံ၊ တရားကျမ်းဂန် အကြားအမြင်များသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ အပ္ပဿုတ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄၁။ ကုသိတဿ၊ ပျင်းရိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝီရိယာရဗ္ဗော၊ ဝီရိယကိုအားထုတ်မှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ကောသဇ္ဇ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄၂။ မုဋ္ဌသတိဿ၊ သတိ လွတ်ကင်းသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ၊ ထင်သောသတိရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ မုဋ္ဌသတိ-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄၃။ ဒုပ္ပညဿ၊ ပညာမရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပညာသမ္ပဒါ၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ဒုပ္ပည-ဟူသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄၄။ သန္တိဋ္ဌိပရာမာသီ အာဒါနဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိဿ၊ မိမိ မြင်မိမြင်ရာ မိစ္ဆာအယူကိုသာ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်လေ့ရှိသော၊ မိမိမြင်မိမြင်ရာ မိစ္ဆာအယူကိုသာ မြဲမြံစွာ ယူလေ့ရှိသော၊ မိမိမြင်မိမြင်ရာ မိစ္ဆာအယူကိုစွန့်လွှတ်ခြင်းငှာ အလွန်ခဲယဉ်းသော အလေ့ရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်အား။ အသန္တိဋ္ဌိ ပရာမာသီ အာဒါနဂါဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိတာ၊ မိမိမြင်မိမြင်ရာ မိစ္ဆာအယူကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းမရှိမှု၊ မိမိမြင်မိမြင်ရာ မိစ္ဆာအယူကိုမြဲမြံစွာယူလေ့မရှိမှု၊ မိမိ မြင်မိမြင်ရာ မိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်လွယ်မှုသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ထိုထိုအကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

[ဤကား-သလ္လေခသုတ် ပါဠိတော်မှာ လာသော တဒင်္ဂပရိနိဗ္ဗာန် ၄၄-တည်း၊ ဤ ၄၄-သည်လည်း ဥပလက္ခဏမျှသာတည်း။]

ဤလောက၌ အကုသိုလ်ဓမ္မတို့၏ ဖြစ်ပွားမှုတို့မည်သည် အသင်္ချေအသင်္ချေ မရေတွက်နိုင် များပြားကုန်၏။ ထိုအကုသိုလ်ဓမ္မတို့ကို အသီးသီး ပယ်ရှားရန် ကုသိုလ်ဓမ္မတို့၏ ဖြစ်ပွားမှုတို့သည်လည်း အသင်္ချေအသင်္ချေ မရေတွက်နိုင် များပြားကုန်၏။

ပယ်ရှားနိုင်သဖြင့် ထိုအကုသိုလ်ဓမ္မတို့၏ ဖြစ်ပွားမှု၏ တဒဂ်အားဖြင့် အဖြစ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော တဒဂ်ပရိနိဗ္ဗာန်သည်လည်း အသင်္ချေ့အသင်္ချေ့ မရေမတွက်နိုင် များပြား၏။

တခုတခုသော ကုသိုလ်ဓမ္မကို ဆောက်တည်သဖြင့် တခုတခုသော အကုသိုလ်ဓမ္မ၏ ငြိမ်းမှု-ဟူသော တခုတခုသော တဒဂ်နိဗ္ဗာန်သည် အသင်္ချေ့ယျ၊ အပ္ပမေယျ အဘိုးထိုက်တန်၏။

ထိုတဒဂ်နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ဘယ်ကုသိုလ်တရားကို ဆောက်တည်၍ ငါ၏စိတ်သန္တာန်ဝယ် ဘယ်အကုသိုလ် အပူအလောင်တရား ငြိမ်းပေ သည်-ဟု ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ တွေ့ကြုံရသော ပရမတ္ထဓမ္မတမျိုးပင်တည်း။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်ထက် ဤတဒဂ်နိဗ္ဗာန်သည် အဆ ကုဋေမက သာလွန်မြင့်မြတ်၏။ ဘုရားအစရှိသော လောကီ၊ လောကုတ္တ ရာ ပညာရှိအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် အလွန်ချီးမွမ်းအပ်၏။ ဤတဒဂ်နိဗ္ဗာန်သည် မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီး၏ အပင်းအသင်းကဲ့သို့ ဖြစ်၏။
[ဤကား-တဒဂ်နိဗ္ဗာန်တည်း။]

ဝိက္ခမ္ဘနနိဗ္ဗာန်။ "ဝိက္ခမ္ဘနနိဗ္ဗာန် ဆိုသည်ကား - မဟဂ္ဂုတ်ဈာန် တရားတို့သည် အကြင်တရားတို့ကို ဝေးစွာ ကွာသည်ကိုပြု၍ ပယ်ရှား အပ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့၏ အရှည် အကြာအားဖြင့် အဖြစ်ငြိမ်းမှုကို "ဝိက္ခမ္ဘနနိဗ္ဗာန်" ဆိုသတည်း။ ဤဝိက္ခမ္ဘနနိဗ္ဗာန်၏ အပြားကို နဝ နိပါတ် အင်္ဂုတ္တိရိပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် သိအပ်၏။

သန္တိဋ္ဌိကံ နိဗ္ဗာနံ သန္တိဋ္ဌိကံ နိဗ္ဗာနန္တိ အာဝုသော ဝုစ္စတိ၊ ကိတ္တာဝတာ နုခေါ အာဝုသော သန္တိဋ္ဌိကံ နိဗ္ဗာနံ ဝုတ္တိ ဘဂဝတာ တိ။

ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေ- ဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိ သုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ ဣတ္တာဝတာ ပိ ခေါ အာဝုသော သန္တိဋ္ဌိကံ နိဗ္ဗာနံ ဝုတ္တိ ဘဂဝတာ ပရိယာယေနာတိ။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ သန္တိဋ္ဌိကံ နိဗ္ဗာနံ သန္တိဋ္ဌိကံ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ သန္တိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာနံ သန္တိဋ္ဌိကနိဗ္ဗာန်-ဟူ၍။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝုစ္စတိ၊

အများပြောဆိုအပ်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှ
 လောက်သော ငြိမ်းခြင်းဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သန္တိဋ္ဌိကံ-
 နိဗ္ဗာနံ၊ သန္တိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝုတ္တံ နုခေါ၊ ဟောတော်မူအပ် သနည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိ၊ အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်အား အရှင်မဟာကောဋ္ဌိက
 မထေရ်က မေးလေ၏။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။
 ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသကာမ-တို့မှ။ ဝိဝိစ္စေဝ၊ ဆိတ်ကင်း၍
 သာလျှင်။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အကုသိုလ်ဓမ္မတို့မှ။ ဝိဝိစ္စေဝ၊ ဆိတ်
 ကင်း၍သာလျှင်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်တကွသော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရ
 နှင့်တကွသော။ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ၊ ဝိဝေကကြောင့်ဖြစ်သော ပီတိ၊ သုခ
 ရှိသော။ ပဌမံဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊
 နေပေ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဧတ္တာဝတာပိ၊ ဤမျှ
 လောက်သော ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသကာမ အကုသိုလ်ဓမ္မ-တို့၏
 ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဖြင့်လည်း။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိယာယေန၊
 ပရိယာယ်အားဖြင့်။ သန္တိဋ္ဌိကံ နိဗ္ဗာနံ၊ သန္တိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေလေ၏။

- ၁။ ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ မိမိကိုယ်ခန္ဓာတွင် ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ တွေ့ကြုံရ
 သော နိဗ္ဗာန်ကို “သန္တိဋ္ဌိကနိဗ္ဗာန်” ဆိုသည်။ ။ နောက်နောက်
 ဈာန်တို့၌ အဓိပ္ပါယ်မျှကိုသာ ထုတ်ပြအံ့။
- ၂။ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိတက်, ဝိစာရတို့၏
 ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် “သန္တိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာန်” မည်၏။
- ၃။ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပီတိ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု
 သည် “သန္တိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာန်” မည်၏။
- ၄။ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သုခဝေဒနာ၏
 ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် “သန္တိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာန်” မည်၏။
- ၅။ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား
 ပဋိပသညာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု, နာနတ္ထသညာတို့၏ ကင်းကွာမှု
 သည် “သန္တိဋ္ဌိကနိဗ္ဗာန်” မည်၏။

၆။ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား အာ
ကာသာနဉ္စာယတနသညာ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် “သန္တိဋ္ဌိက
နိဗ္ဗာန်”မည်၏။

၇။ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိညာ
နဉ္စာယတနသညာ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် “သန္တိဋ္ဌိကနိဗ္ဗာန်”
မည်၏။

၈။ နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်
အား အာကိဉ္စညာယတနသညာ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် “သန္တိဋ္ဌိ
ကနိဗ္ဗာန်”မည်၏။

ဤ မဟဂ္ဂုတ်သမာပတ် ၈-ပါးဖြင့် ပြီးသော နိဗ္ဗာန် ၈-ပါးမှာ
အပြီးချုပ်ငြိမ်းသော မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးမဟုတ်၊ ကာလရှည်ကြာ ကင်း
ကွာရုံမျှသာ ချုပ်ငြိမ်းမှုဖြစ်ပေ၍ ပရိယာယ်နိဗ္ဗာန်ဆိုသတည်း။

ပုန စ ပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု နေဝသညာနာသညာယတနံ
သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတ နိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇာ ဝိဟရတိ၊
ပညာယစ သ ဒိသ္မာ အာသဝါ ပရိက္ခိဏာ ဟောန္တိ၊ ဧတ္တာ-
ဝတာ ခေါ အာဝုသော သန္တိဋ္ဌိကံ နိဗ္ဗာနံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ
နိပ္ပရိယာယေနာတိ။ ။ [အဆုံးဝါကျ။]

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ပုနစရံ၊ ထိုမှတစ်ပါးတုံ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။
နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို။ သမ-
တိက္ကမ္မ၊ ကောင်းစွာလွန်၍။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာ၊ ဝေဒနာ
တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေပေ၏။
အသ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပညာယစ၊ ပညာဖြင့်လည်း။ ဒိသ္မာ၊ အလင်း
ကိုသိမြင်၍။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတရားတို့သည်။ ပရိက္ခိဏာ၊ အကြွင်း
အကျန်မရှိ ကုန်ခန်းချုပ်ငြိမ်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အာဝု-
သော၊ ငါ့ရှင်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှလောက်သော ချုပ်ငြိမ်း
ခြင်းဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နိပ္ပရိယာယေန၊ စင်စစ်မုချ
ကေန္တအားဖြင့်။ သန္တိဋ္ဌိကံနိဗ္ဗာနံ၊ သန္တိဋ္ဌိကနိဗ္ဗာန်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟော
တော်မူအပ်ပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေပေ၏။ ။ [အနက်။]

ဤအဆုံးဝါကျ၌ နိရောဓသမာပတ်သည်လည်း မုချသန္တိဋ္ဌိကနိဗ္ဗာန် တပါး၊ အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်သောအခါ ကိလေသာအာသဝေါတို့၏ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်ခန်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်လည်း မုချသန္တိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာန်တပါး၊ ဤသို့နိဗ္ဗာန် ၂-ပါးဖြစ်ပါငြားသော်လည်း သဥပါဒိသေ သ မုချနိဗ္ဗာန်အနေအားဖြင့် တခုတည်းဖြစ်သည်နှင့် သန္တိဋ္ဌိကနိဗ္ဗာန် တပါးထား၍ နိဗ္ဗာန်အပြား ၉-ပါးလာပေသည်။

ဒုတိယသုတ်။ ။ဒုတိယသုတ်၌ သန္တိဋ္ဌိကသဒ္ဓါမပါဘဲ “နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာနန္တိ အာဂုသော ဝုစ္စတိ၊ ကိတ္တာဝတာ န ခေါ အာဂုသော နိဗ္ဗာန် ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ တိ၊ ဣဓာဂုသော ဘိက္ခု၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ- အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ” အစရှိသည်ဖြင့် ပဌမသုတ်အတိုင်း နိဗ္ဗာန် ၉-ပါး လာ၏။

တတိယသုတ်။ ။ထို့အတူ တတိယသုတ်၌လည်း “တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန် တဒင်္ဂနိဗ္ဗာနန္တိ အာဂုသော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်- ဟူသောအမည်နှင့် နိဗ္ဗာန် ၉-ပါးလာ၏။

စတုတ္ထသုတ်။ ။စတုတ္ထသုတ်၌ “ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနန္တိ အာဂုသော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်-ဟူသောအမည်နှင့် နိဗ္ဗာန် ၉-ပါးလာ၏။

ပဇ္ဇမသုတ်။ ။ပဇ္ဇမသုတ်၌ “ခေမံ ခေမန္တိ အာဂုသော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် ခေမ-ဟူသောအမည်နှင့် နိဗ္ဗာန် ၉-ပါးလာ၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။ ။ဆဋ္ဌသုတ်၌ “ခေမပ္ပတ္တော ခေမပ္ပတ္တောတိ အာဂု- သော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပဓာန ပြု၍ နိဗ္ဗာန် ၉-ပါးလာ၏။

သတ္တမသုတ်။ ။သတ္တမသုတ်၌ “အမတံ အမတန္တိ အာဂုသော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် အမတ-ဟူသောအမည်နှင့် နိဗ္ဗာန် ၉-ပါး လာ၏။

အဋ္ဌမသုတ်။ ။အဋ္ဌမသုတ်၌ “အမတံ ပတ္တော အမတံ ပတ္တောတိ အာဂုသော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပဓာနပြု၍ နိဗ္ဗာန် ၉-ပါး လာ၏။

နဝမသုတ်။ ။နဝမသုတ်၌ “အဘယံ အဘယန္တိ အာရုသော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် အဘယ-ဟူသောအမည်နှင့် နိဗ္ဗာန် ၉-ပါး လာ၏။

ဒသမသုတ်။ ။ဒသမသုတ်၌ “အဘယံ ပတ္တော အဘယံ ပတ္တောတိ အာရုသော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပဓာနပြု၍ နိဗ္ဗာန် ၉-ပါး လာ၏။

ကောဒသမသုတ်။ ။ကောဒသမသုတ်၌ “ပဿဒ္ဓိ ပဿဒ္ဓိတိ အာရု- သော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် ပဿဒ္ဓိ-ဟူသောအမည်နှင့် နိဗ္ဗာန် ၉- ပါး လာ၏။

ဒ္ဓါဒသမသုတ်။ ။ဒ္ဓါဒသမသုတ်၌ “နိရောဓော နိရောဓောတိ အာ- ရုသော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် နိရောဓ-ဟူသောအမည်နှင့် နိဗ္ဗာန် ၉-ပါး လာ၏။

တေရသမသုတ်။ ။တေရသမသုတ်၌ “အနုပုဗ္ဗနိရောဓော အနုပုဗ္ဗ- နိရောဓောတိ အာရုသော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် အနုပုဗ္ဗနိရောဓ-ဟူ သောအမည်ဖြင့် နိဗ္ဗာန် ၉-ပါး လာ၏။

သုတ်ပေါင်း ၁၃၊ နိဗ္ဗာန်ပေါင်း ၁၁၇၊ ထို ၁၁၇-ပါးသော နိဗ္ဗာန်တို့၌ ဝိက္ခမ္ဘနနိဗ္ဗာန် ၁၀၄၊ သမုဇ္ဈေဒ နိဗ္ဗာန် ၁၃။

ဝိက္ခမ္ဘန နိဗ္ဗာန် ၁၀၄-သည် ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ထာဝရရှိ၏။လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်-မှာ ဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌သာရှိ၏။

[ဤကား ဝိက္ခမ္ဘနနိဗ္ဗာန်တည်း။]

သမုဇ္ဈေဒနိဗ္ဗာန်။ ။သမုဇ္ဈေဒနိဗ္ဗာန်သည် လူ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၊ နတ် အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၊ ဗြဟ္မာ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ-တို့၌သာ ရှိ၏။ သမုဇ္ဈေဒနိဗ္ဗာန် ဆိုသည်လည်း သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ကိုဆိုသတည်း။

မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်ခြင်းသည် သမုဇ္ဈေဒ ကိစ္စမည်၏။ ပယ်ဖြတ်ပြီးသော ကိလေသာတို့၏ တဖန် အဖြစ်ငြိမ်းခြင်း သည် သမုဇ္ဈေဒ နိဗ္ဗာန်မည်၏။

ဤပါဠိတော်၌ ဝိက္ခမ္ဘနကိစ္စအရာ၌ ဖြစ်ပါလျက် “တဒင်္ဂနိဗ္ဗာ-
 နံ တဒင်္ဂနိဗ္ဗာနန္တိ အာဝုသော ဝုစ္စတိ” အစရှိသည်ဖြင့် တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်-
 ဟူ၍ လာသည်မှာ ပဌမဗျာန်ကုသိုလ်ဖြင့် နိဝရဏအကုသိုလ်စုကို ပယ်
 သည်၊ ဒုတိယဗျာန်ကုသိုလ်ဖြင့် ဝိတက်, ဝိစာရတို့ကို ပယ်သည်၊ ဤသို့
 စသည်ဖြင့် ပယ်တတ်, ပယ်အပ်-အသီးသီး ဖြစ်ကြသည်ကို အစွဲပြု၍
 ဝိက္ခမ္ဘနကိစ္စကိုလည်း တဒင်္ဂဆိုသင့်ပြန်၏။ ဤဝိက္ခမ္ဘနနိဗ္ဗာန်သည် ရှေး
 ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်မျိုးတို့ထက် အဆကုဋေမက သာလွန်
 မြင့်မြတ်၏။

ပဋိသန္ဓိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌ လာသော ၁၀-ရပ်သော မဟာ
 ဝိပဿနာဉာဏ်တို့ဖြင့် ပြီးသော “ဝိပဿနာသိဒ္ဓတဒင်္ဂ နိဗ္ဗာန်ပေါင်း
 ၁၀-ပါးတို့ထက်မူကား သာလွန် မြင့်မြတ်သည်-ဟူ၍ မဆိုသာပေ၊
 သမုဇ္ဈေဒနိဗ္ဗာန်သည်သာလျှင် ထိုဝိပဿနာသိဒ္ဓတဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်ထက်
 သာလွန် မြင့်မြတ်လေသည်။

၎င်းအပြား ၇-ပါး။ ။ သမုဇ္ဈေဒနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား-သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း
 မှာ လာသော သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို ဆိုသတည်း၊ ကိလေသနိဗ္ဗာန်
 ဟူ၍လည်းဆို၏။ ထိုသမုဇ္ဈေဒနိဗ္ဗာန်၏ အပြားကို သတ္တနိပါတ်
 အင်္ဂုတ္တိ၊ ရှိပါဠိတော်မှာ အရှင်မောဂ္ဂလာန်မေး၍ တိဿဗြဟ္မာ၏အဖြေ၊
 မြတ်စွာဘုရား၏အဖြေတို့ကို အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်၏။ ။ လိုရင်း
 အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ထုတ်ပြပေအံ့။

- သဥပါဒိသေသ-ဟူသောပုဒ်၌ ဥပါဒိသေသတရားသည်-
 ၁။ ကိလေသုပါဒိသေသ ၁-ပါး၊
 ၂။ ခန္ဓုပါဒိသေသ ၁-ပါး-

ဟူ၍ ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင်-

ကိလေသာ အကြွင်းအကျန် ရှိသေးသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်စုသည်
 ကိလေသုပါဒိသေသ၏ အစွမ်းဖြင့် “သဥပါဒိသေသပုဂ္ဂိုလ်” မည်၏။ ထို
 ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုက်ရောက်သော နိဗ္ဗာန်သည်လည်း “သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်”
 မည်၏။

ကိလေသာ အကြွင်းအကျန်မရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် “အနုပါဒိသေသပုဂ္ဂိုလ်” မည်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရသည် နှင့်တပြိုင်နက် ဆိုက်ရောက်သောနိဗ္ဗာန်သည်လည်း “အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်” မည်၏။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည့်နောက် ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ အတွင်း ခန္ဓာ ၅-ပါးအကြွင်းအကျန်ရှိသေးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ၈-ယောက်သည် ခန္ဓုပါဒိသေသ၏အစွမ်းဖြင့် “သဥပါဒိသေသပုဂ္ဂိုလ်” မည်၏။ ထိုအရိယာ ၈-ယောက်တို့ ဆိုက်ရောက်သောနိဗ္ဗာန်သည် “သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်” မည်၏။

ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မရှိပြီးနောက် ကွယ်လွန်လေပြီးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် “အနုပါဒိသေသပုဂ္ဂိုလ်” မည်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဆိုက်ရောက်သော နိဗ္ဗာန်သည် “အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်” မည်၏။

ဤသို့လျှင် သဥပါဒိသေသပုဂ္ဂိုလ်၊ အနုပါဒိသေသပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-မျိုး၊ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်-ဟူ၍နိဗ္ဗာန် ၂-မျိုးကို ကိလေသုပါဒိသေသနှင့် ခွဲခြမ်းနည်းတမျိုး၊ ခန္ဓုပါဒိသေသနှင့် ခွဲခြမ်းနည်းတမျိုး-ဟူ၍ အဋ္ဌကထာ၌ ၂-မျိုးလာ၏။

ဥဘတော ဘာဝ ဝိမုတ္တရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏နိဗ္ဗာန်၊ ပညာဝိမုတ္တရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓုပါဒိသေသ၏ အစွမ်းဖြင့် သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်-ဟူ၍ ၂-ပါးစီအပြားရှိ၏။

ကာယသက္ခိယေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏နိဗ္ဗာန်၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တယေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏နိဗ္ဗာန်၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တယေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏နိဗ္ဗာန်၊ သဒ္ဓါနုသာရိယေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏နိဗ္ဗာန်၊ ဓမ္မာနုသာရိယေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ နိဗ္ဗာန်စုသည် ကိလေသုပါဒိသေသ၏ အစွမ်းဖြင့် သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်-ဟူ၍ ၂-ပါးစီအပြားရှိ၏။

[ရဟန္တာအဖြစ်သို့ မရောက်မီ သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်-ဟုခွဲလေ။]

ဤသို့လျှင် တိဿဗြဟ္မာ၏အဖြေ၌ ပုဂ္ဂိုလ် ၆-ပါး၊ သဗ္ဗပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါး၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ၆-ပါး ရ၏။ မဂ်၊ ဖိုလ်-ကို ယခု ဘဝ ရလတ္တံ့သော ဝိပဿနာယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ရဟန္တာအဖြစ်သို့ မရောက်မီ သဗ္ဗပါဒိသေသပုဂ္ဂိုလ်၊ သဗ္ဗပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မည်၏။ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ အနုပါဒိသေသ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်မည်၏။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏အဖြေ၌ ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါး၊ နိဗ္ဗာန် ၂-ပါး ဖြစ်၏။ ဤ၌ သဗ္ဗပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား- ၁၈-ရပ်သော မဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်ပြီးသော တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန် ၁၈-ပါးကိုယူလေ၊ တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်ပင်ဖြစ်သော်လည်း အထက်ဖြစ်သော သမုစ္ဆေဒနိဗ္ဗာန်နှင့် ဧကန်ဆက်မိလတ္တံ့သော နိဗ္ဗာန်ဖြစ်ပေ၍ သဗ္ဗပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဆိုရ သတည်း။

ဤသို့လျှင် ဤပါဠိတော်၌ သဗ္ဗပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ၇-ပါး၊ အနုပါဒိ သေသနိဗ္ဗာန် ၇-ပါး အားဖြင့် ၁၄-ပါးသော နိဗ္ဗာန်တို့သည် လာကုန် ၏။ ထို ၁၄-ပါးတွင် သဗ္ဗပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ၇-ပါးသည် သမုစ္ဆေဒ နိဗ္ဗာန် ၇-ပါးမည်၏။

[ဤကား-သမုစ္ဆေဒနိဗ္ဗာန်အပြားတည်း။]

ပဋိပဿဒ္ဓိနိဗ္ဗာန်။ "ပဋိပဿဒ္ဓိနိဗ္ဗာန် ဆိုသည်ကား- အရဟတ္တဖိုလ် ကို ဆိုသတည်း၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်-ဟု ဆိုအပ်သော ပဋိပဿဒ္ဓိနိဗ္ဗာန် ကို "သဗ္ဗပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတုဝဇ္ဇာ" ဟူသော နေတ္တိပါဠိတော်၊ "နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယာစ" ဟူသောမဂ်လသုတ်ပါဠိတော်တို့၌ သိအပ်၏။

[ဤကား-ပဋိပဿဒ္ဓိနိဗ္ဗာန်တည်း။]

နိဿရဏနိဗ္ဗာန်။ "နိဿရဏနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား- သဗ္ဗပါဒိသေသ အမည်၊ အနုပါဒိသေသအမည် ၂-ပါးရသော ပရမတ္ထအသင်္ခတ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးကို ဆိုသတည်း။

ထိုနိဿရဏနိဗ္ဗာန်ကိုကား-

ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ နိဗ္ဗာနဓာတုယော၊ ကတမာဒွေ၊ သဗ္ဗပါဒိ-

သေသာ စ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ အနုပါဒိသေသာ စ နိဗ္ဗာနဓာတု။

ဟူသော ဣတိဝုတ်ပါဠိတော် အစရှိသည်တို့၌ သိအပ်၏။

ဤ ဣတိဂုတ်ပါဠိတော်၌-

ကော ဟိ ဓာတု ဣမ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ၊ သဥပါဒိသေသာ ဘဝ-
နေတ္ထိသင်္ခယာ၊ အနုပါဒိသေသာ သမ္ပရာယိကာ၊ ယမိ နိရုဇ္ဈန္တိ
ဘဝါနိ သဗ္ဗသော။

ဟု သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို ဒိဋ္ဌဓမ္မိက နိဗ္ဗာန်-ဟူ၍ လာပြန်၏။
အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို သမ္ပရာယိကနိဗ္ဗာန်-ဟူ၍ လာပြန်၏။

အဋ္ဌကထာ၌လည်း-

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာတိ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဘဝါ ဝတ္တမာနာ။

သမ္ပရာယိကာတိ၊ သမ္ပရာယေ-ခန္ဓဘေဒတော ပရဘာဂေ-
ဘဝါ ဝတ္တမာနာ။ ဟုဘွင့်၏။

ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာတိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက-ဟူသည်ကား။ ဣမသ္မိံအတ္တဘာဝေ၊ ဤ
ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌။ ဘဝါ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သည်
တည်း။ ။သမ္ပရာယိကာတိ၊ သမ္ပရာယိက-ဟူသည်ကား။ သမ္ပရာယေ-
ခန္ဓဘေဒတော ပရဘာဂေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ ပျက်ဆုံးသည်မှ နောက်အဘို့၌။
ဘဝါ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သည်တည်း။

ဘဝါ ၂-ပုဒ်၊ ဝတ္တမာနာ ၂-ပုဒ်။ ။ဘဝါ-၌ ဘူသဒ္ဓါသည် သတ္တာ-
အနက်ကိုဟော၏။ သတ္တာ အနက် ဆိုသည်ကား “သန္တဿ ဘာဝေါ
သတ္တာ” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သင်္ခတပရမတ် တရားတို့မှာ သင်္ခတ
ပရမတ်အနေအားဖြင့် ရှိခြင်း၊ အသင်္ခတ ပရမတ်မှာလည်း အသင်္ခတ
ပရမတ်အနေအားဖြင့်ရှိခြင်း၊ ပညတ်တရားတို့မှာလည်း ပညတ်အနေ
အားဖြင့်ရှိခြင်း အမှုကို “သတ္တာ” ဆိုသည်။ ။အသစ်ဖြစ်ပေါ်သည်
ကို ဆိုသည်မဟုတ်။

ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ဤဖြစ် ၂-လုံးကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော
ရှိခြင်း ၃-မျိုးကိုဆိုသော ဖြစ် ၂-လုံးတည်း။ ဥပါဒ်-ဇာတိနှင့်ဖြစ်ပေါ်
သည်ကို ဆိုသော ဖြစ် ၂-လုံးမဟုတ်။

ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သည်။ ပဝတ္တမာနံ၊
ဖြစ်သည်။ ဤ ဖြစ် လုံးစုကား-အစဉ်အားဖြင့် တည်မှုကိုဆိုသော ဖြစ်
လုံးစုတည်း။ ဥပါဒ်-ဇာတိနှင့်ဖြစ်ပေါ်သည်ကိုဆိုသော ဖြစ်လုံးစုမဟုတ်။

ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်သည်။ ။ ဤဖြစ်လုံးစုကား ဥပါဒ်-ဇာတိနှင့် အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှုကိုဆိုသော ဖြစ်လုံးစုပေတည်း။

ဤသို့လျှင် ကျမ်းဂန်တို့၌၎င်း၊ ငါတို့မြန်မာစကား၌၎င်း-ဖြစ်လုံး ၃-မျိုးရှိသည်။ ထို ၃-မျိုးတို့တွင် ဤ ဣတိဝုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ရှိခြင်း၊ အစဉ်တည်ခြင်း-ဟူသော ဖြစ် ၂-မျိုးကိုသာ ယူအပ်၏။ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း-ဟူသော ဖြစ်မျိုးကို မယူအပ်။ ထို့ကြောင့် ဘဝါ၊ ဝတ္တမာနာ-ဟု ဆိုလေသည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဇာတာ-ဟူ၍ မဆိုလေ။

နိဗ္ဗာန်သည် နိဗ္ဗာန်အနေအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောကြောင့် “ဘဝါ” ဟု ဆိုသင့်၏။ အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ အစဉ်အမြဲတည်သောကြောင့် “ဝတ္တမာနာ” ဟု ဆိုသင့်၏။ ဥပါဒ်-ဇာတိနှင့် ဖြစ်ပေါ်မှု-ဟူ၍ လုံးလုံး မရှိသောကြောင့် “ဇာတာ” ဟူ၍၎င်း၊ “ဥပ္ပန္နာ” ဟူ၍၎င်း၊ “နိဗ္ဗတ္တာ” ဟူ၍၎င်း မဆိုသင့်။

အကြင်သူတို့သည် ဖြစ်လုံး ၃-မျိုး ခြားနားမှုကို နှလုံးမထားမိကြကုန်။ ထိုသူတို့သည် ဤ ဣတိဝုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဘဝါ၊ ဝတ္တမာနာ-ဟု လာသည်ကိုထောက်၍ နိဗ္ဗာန်မှ တခြားတပါးသော သင်္ခတတရားတို့ကဲ့သို့ ရုန့်ရင်းကြမ်းတန်းသော ဇာတိနှင့် ဖြစ်ပေါ်မှုသာမရှိသည်။ အလွန်သိမ်မွေ့လှသော ဇာတိနှင့်ဖြစ်ပေါ်မှုကား ရှိ၏။ သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သည် မဂ်၊ ဖိုလ်-ဖြစ်ပေါ်ရာမှစ၍ ဖြစ်ပေါ်၏။ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သည် ပရိနိဗ္ဗာနစုတိကမ္မဇရုပ်ချုပ်သည်၏ အခြားမဲ့မှစ၍ ဖြစ်ပေါ်၏-ဟု ယူကြကုန်၏။ အချို့ဆရာတို့လည်း နိဗ္ဗာန်၏ အသစ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို အလိုမရှိကြကုန်။ အဋ္ဌကထာပါဠိ၌လည်း ဘဝါ၊ ဝတ္တမာနာ-ဟု လာရှိပြန်၏။

ထို့ကြောင့်-“ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ” ဟူသော ဣတိဝုတ် ပါဠိတော်မှာ လာသော သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်၊ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သည် ပရမတ္ထအသင်္ခတမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးမဟုတ်။ ဤပါဠိတော်မှာ ကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်း အဘာဝမတ္တ-ဟု ဆိုအပ်သော အသင်္ခတပညတ်ကို သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်။ ပရိ-

နိဗ္ဗာန်စံ၍ စုတိကမ္မဇရုပ်ချုပ်ပြီးနောက် ပဋိသန္ဓေခန္ဓာအသစ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိသော အဘာဝပညတ်မျှကို အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်-ဟု ယူကြကုန်၏။

ဤပါဠိတော်မှာ ပရမတ္ထတရား ၄-ပါးတွင် အကျုံးဝင်သော အရိယသစ္စာထိုက်သော အသင်္ခတ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီး ၂-ပါးကို မဟောပါဘဲ၊ ပရမတ်မဟုတ် အဘာဝပညတ်မျှသာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ၂-ပါးကိုသာ ဟောတော်မူသည်-ဟု ယူကြခြင်းသည် သဘောယုတ္တိ မရှိလေ။

သဂြိုဟ်ကျမ်း၌ သဥပါဒိသေသ, အနုပါဒိသေသ-ဟူသော အမည် ၂-ပါး၊ သုညတ, အနိမိတ္တ, အပ္ပဏိဟိတ-ဟူသော အမည် ၃-ပါးတို့နှင့် လာသော ဤ ပရမတ္ထအသင်္ခတမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီး၏ အပြားကိုကား အဘိဓမ္မာသစ္စဝိဘင်း ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်၏။

တဏှာ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းသည် နိရောဓသစ္စာ-ဟု ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်မည်၏။ ။တဏှာ၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းသည်လည်း—

- ၁။ စက္ခု၌ စွဲလမ်းသောတဏှာ၏ စက္ခု၌ချုပ်ခြင်း နိဗ္ဗာန် ၁-ပါး။
- ၂။ ယောတ၌ စွဲလမ်းသောတဏှာ၏ ယောတ၌ချုပ်ခြင်း နိဗ္ဗာန် ၁-ပါး။
- ၃။ ဃာန၌ စွဲလမ်းသောတဏှာ၏ ဃာန၌ချုပ်ခြင်း နိဗ္ဗာန် ၁-ပါး။
- ၄။ ဇိဝှါ၌ စွဲလမ်းသောတဏှာ၏ ဇိဝှါ၌ချုပ်ခြင်း နိဗ္ဗာန် ၁-ပါး။
- ၅။ ကာယ၌ စွဲလမ်းသောတဏှာ၏ ကာယ၌ ချုပ်ခြင်း နိဗ္ဗာန် ၁-ပါး။
- ၆။ မနော၌ စွဲလမ်းသော တဏှာ၏ မနော၌ချုပ်ခြင်း နိဗ္ဗာန် ၁-ပါး။

[ဤသို့လျှင်-အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါး၌ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါးရ၏။]

ဤနည်းအတူ—
 ရူပါရုံ, သဒ္ဓါရုံ-အစရှိသော ဗာဟိရာယတန ၆-ပါး၌ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါး။
 စက္ခုဝိညာဉ်-စသော ဝိညာဉ် ၆-ပါး၌ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါး။
 စက္ခုသမ္ပဿ-စသော ဖဿ ၆-ပါး၌ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါး။

စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာ-စသော ဝေဒနာ ၆-ပါး၌ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါး။

ရူပသညာ, သဒ္ဓသညာ-စသော သညာ ၆-ပါး၌ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါး။

ရူပသဇ္ဇေတနာ, သဒ္ဓသဇ္ဇေတနာ-စသော စေတနာ ၆-ပါး၌ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါး။

ရူပတဏှာ, သဒ္ဓတဏှာ-စသော တဏှာ ၆-ပါး၌ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါး။

ရူပဝိတက်, သဒ္ဓဝိတက်-စသော ဝိတက် ၆-ပါး၌ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါး။

ရူပဝိစာရ, သဒ္ဓဝိစာရ-စသော ဝိစာရ ၆-ပါး၌ နိဗ္ဗာန် ၆-ပါး။

[ဤသို့လျှင် အဘိဓမ္မာ၌၎င်း၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌၎င်း-တဏှာ၏ ချုပ်ငြိမ်းရာဌာနပေါင်း ၆၀-ကို အစွဲပြု၍ နိရောဓသစ္စာ-ဟု ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ပေါင်း ၆၀-လာ၏။]

သဥပါဒိသေသ အသင်္ချေယျ။ "တဦးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်မှာပင် တဏှာ၏ချုပ်ငြိမ်းရာဌာန အပြားအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ပေါင်း ၆၀-ဖြစ်လေရကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်အများနှင့်ဝေဘန်သော် နိဗ္ဗာန်ပေါင်း အသင်္ချေယျ, အပ္ပမေယျ ဖြစ်လေရာ၏။ ထိုသို့ များပြားမှုသည်လည်း ချုပ်ဆုံးသောတဏှာ၏ သင်းချိုင်းကျရာဌာန၏ အပြားသို့လိုက်၍ ဆိုအပ်သော များပြားမှုသာတည်း။

အနိမိတ္တသဘောရှိသော နိဗ္ဗာန်သည်မူကား ၂-ခု, ၃-ခု များပြားရန် သဏ္ဍာန်, နိမိတ်, အမြိတ်အစွန်းမရှိလေရကား သန္တိလက္ခဏာ အားဖြင့် ၁-ပါးတည်းသာတည်း။ ချုပ်သောတရားတို့၏ အပြားကိုအစွဲပြု၍ ဆိုသော်လည်း လောဘ၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှု ၁-ပါး, ဒေါသ၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှု ၁-ပါး-အစရှိသည်ဖြင့် တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်မှာ ကဲ့သို့ အသင်္ချေယျ, အပ္ပမေယျပင်ဖြစ်ရာ၏။

[ဤကား-ကိလေသနိဗ္ဗာန်-ဟုဆိုအပ်သော သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်၏ အပြားတည်း။]

အနုပါဒိသေသ အသင်္ချေယျ။ ။ဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် မ
လာငြားသော်လည်း ဒုက္ခနိရောဓပုဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် စက္ခု၏အကြွင်း
မဲ့ချုပ်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော နိဗ္ဗာန် ၁-ပါး၊ သောတ၏အကြွင်းမဲ့ ချုပ်
ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော နိဗ္ဗာန် ၁-ပါး၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်-ဟု
ဆိုအပ်သော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် အပြားသည်လည်း အသင်္ချေယျ၊
အပ္ပမေယျ ပင်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း ချုပ်ငြိမ်းသောတရား
တို့၏ အပြားသို့လိုက်၍ ဆိုအပ်သော ဖြစ်ခြင်းပေတည်း။

နိဗ္ဗာန်မှာမူကား အနိမိတ္တဓမ္မ ဖြစ်ပေ၍ ၁-ပါးတည်း သာလျှင်
တည်း။ ။ “အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရော-
ဓော” အစရှိသည်ဖြင့်လာသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ချုပ်ပုံကိုအစဉ်လျှောက်
၍ ဆိုခဲ့သော် သဥပါဒိသေသ၊ အနုပါဒိသေသ ၂-ပါးအရောအားဖြင့်
နိဗ္ဗာန်ပေါင်း ၁၂-ဖြစ်၏။ ထို ၁၂-သည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ၁-ပါး
တည်းသာတည်း။

နိဿရဏနိဗ္ဗာန် အပြား ပြီး၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား-နိဗ္ဗာန်အပြား ၇-ပါးပြီး၏။

နိဿရဏနိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်ပုံ

ထိုနိဿရဏနိဗ္ဗာန်-ဟုဆိုအပ်သော ပရမတ္ထ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်သို့
ဆိုက်ရောက်ပုံ အခြင်းအရာကို ဥပမာအမျိုးမျိုးနှင့်ပြု၍ ဟောတော်မူ
သော ပါဠိတော်များကို အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်၏။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ရုက္ခဝဂ်၌ ဝဋ်ဒုက္ခပွားများမှု၊ ဝဋ်ဒုက္ခ
ချုပ်ငြိမ်းမှု^၁ ဥပမာ^၂ ဥပမေယျ အစုံအစုံနှင့်တကွ သုတ်ပေါင်း ၁၀-
လာ၏။ ထိုသုတ်ပေါင်း ၁၀-တို့၏ အဓိပ္ပါယ်လိုရင်းကို အစဉ်အတိုင်း
ပြဆိုပေအံ့။

ပဌမသုတ်။ ။၁။ ပဌမသုတ်၌ အိုးလုပ်သော ယောက်ျားသည်
များစွာသော အိုးတို့ကို အိုးဖိုပြုလုပ်၍ မီးဖုတ်လေရာ အလွန်
ပူလှစွာသော တခုသောအိုးကို ထုတ်ယူ၍ မီးနှင့်ဝေးရာ ညီမျှ

၁။ ဥပမာ-နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းဝတ္ထု၊ နှိုင်းယှဉ်ခံဝတ္ထု ၂-ခုတို့၏ တူညီခြင်း။
၂။ ဥပမေယျ-နှိုင်းယှဉ်ခံဝတ္ထု။

သောမြေအပြင်၌ ထားလေ၏။ ထိုအိုး၌ ထိုအပူသည် အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်လေ၏။ အိုးသား၊ အိုးကင်းမျှတို့သာ ကျန် ရှိလေကုန်၏။ ။ စက္ခု၊ သောတ အစရှိသော မိမိအဇ္ဈတ္တတရား တို့၌ ငါ၏ဥစ္စာ၊ ငါ၏မျက်စိ အစရှိသည်ဖြင့် အကြင်မျှလောက် သော ဘဝသံသရာကာလပတ်လုံး သာယာသော တဏှာသည် ပွားစီး၏။ ထိုမျှလောက်သော ဘဝသံသရာ ကာလပတ်လုံး ဝဋ် ဒုက္ခတရားသည် တိုးပွား ရှည်လျားလေ၏။

၂။ ထိုမီးပုံကြီး၌ အကြင်အခါ အသစ်ဖြစ်သော မီးစာ ထင်းတို့ကို လည်း မထည့်ပြီ။ ရှိရင်းမီးစာဟောင်းတို့ကိုလည်း ရေနှင့် ဆွတ် ဖျန်းလေ၏။ ထိုအခါမှစ၍ ထိုမီးပုံကြီးသည် အစဉ်အတိုင်းသေ ငြိမ်းကွယ်ပျောက်လေ၏။ ထို့အတူ အကြင်အခါ၌ ထိုဗဟိရ တရား၊ အဇ္ဈတ္တတရားတို့၌ အသစ်အသစ် ထပ်မံသာယာသော တဏှာအယဉ်ကိုဖြတ်၏။ ရှေးရှေးက အစဉ်သာယာ၍ လာခဲ့ သော တဏှာနုသယဟောင်းတို့ကိုလည်း ပယ်နုတ်၍ ပစ်၏။ ထိုအခါမှစ၍ ဝဋ်ဒုက္ခတရားသည် အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ငြိမ်း လေ၏။

ဤသုတ်၌ မီးငြိမ်းမှုမှာ မီးကြွင်းမီးကျန်မရှိ၊ အကုန်လုံး အဆုံးတိုင် ငြိမ်းလေ၏။ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကွယ်လေ၏။ ပြာ၊ မီးသွေးမျှသာ ကျန်ရှိ လေရာ၏။ ထိုပြာ၊ မီးသွေးများသည်လည်း အတန်ငယ်ကြာလျှင် အကြွင်း အကျန်မရှိ ကုန်ဆုံးကွယ်ပျောက်လတ္တံ့။ ထို့အတူ ရဟန္တာဖြစ်၍ ခန္ဓပရိ နိဗ္ဗာန်စံသောအခါ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊ နာမ် တရားစုသည် အကြွင်းအကျန်မရှိ အကုန်လုံး ကွယ်ဆုံးချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ သတ္တဝါ သန္တာန်မဟုတ်၊ ငှက်ပျောတုံး၊ လက်ပံတုံးနှင့်တူသော ဗဟိဒ္ဓသန္တာန် ဖြစ်သော ဥတုဇအဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ပေါင်း အလောင်းခန္ဓာနှင့် ဓာတ်တော် တို့သည် ကြွင်းကျန်ရစ်ကုန်၏။ ထိုခန္ဓာတော်၊ ဓာတ်တော်တို့လည်း မကြာ မြင့်မီ ပျောက်ပျက်ကွယ်ဆုံး ကုန်လတ္တံ့။

ကာယဿ ဘေဒါ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ ဣဓေဝ သဗ္ဗ-
ဝေဒယိတာနိ အနဘိနန္ဒိတာနိ သီတိ ဘဝိဿန္တိ။ သရီရာနိ အဝ-
သိဿန္တိ။ ။ [ပါဠိတော်။]

ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ဇိဝိတပရိ-
ယာဒါနာ၊ အသက်ကုန်သည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဣဓေပ၊ ဤဘဝ၌သာ
လျှင်။ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ၊ အလုံးစုံသော ကောင်းသော ခံစားခြင်း၊
မကောင်းသော ခံစားခြင်း-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အပူအလောင်မှုတို့
သည်။ အနဘိနန္ဒိတာနိ၊ တဏှာဖြင့် သာယာနှစ်သက်ခြင်းမှ ကင်းကုန်
သည်ဖြစ်၍။ သီတိ၊ ချုပ်ပျောက် အေးငြိမ်းကြကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ သရီရာနိ၊ အလောင်းတော် အရိုးဓာတ်ထော် တို့သည်
သာလျှင်။ အဝသိဿန္တိ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်လတ္တံ့။ ။ [ပါဠိတော်အနက်။]

ဤသို့ဟောတော်မူသော ဥပမာ၊ ဥပမေယျများကို ထောက်ထား၍
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စုတိကမ္မဇရုပ်ချုပ်သည်မှ နောက်၌ လူ ရဟန္တာ
ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဥတုဇအဋ္ဌကလာပ် ဓာတ်တော်စုမျှသာ အကြွင်းအကျန်ရှိ
တော့သည်။ ထိုဥတုဇအဋ္ဌကလာပ်-ဓာတ်တော်စုမှတစ်ပါး ထိုရဟန္တာ
တို့၏ သန္တာန်မှ နိဗ္ဗာန်သို့ ကူးတက်ဆက်နွယ်၍ သွားသောတရား-ဟူ၍
တစုံတခု အမြွက်လေသံမျှ မရှိပြီ-ဟု သိအပ်၏။ နတ် ရဟန္တာ၊ ဗြဟ္မာ
ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့အံ့၊ ဥတုဇအဋ္ဌကလာပ် ဓာတ်တော်အစုမျှပင် အကြွင်း
အကျန်မရှိပြီ။ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ရာတွင် အကုန်ချုပ်ဆုံး ကွယ်ပျောက်
လေ၏-ဟု သိအပ်၏။

ဒုတိယသုတ်။ ။ ဒုတိယသုတ်၌ များစွာသော ထင်းတို့ကို စုပုံ၍ မီးပုံ
ကြီးကိုပြုရာ၏။ ထိုမီးပုံကြီး၌ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး
ထင်း မီးစာတို့ကို မပြတ်မလပ်ထည့်ရာ၏။ ထိုမျှလောက်သော ကာလ
ပတ်လုံး မီးသည်အရှည်ဖြစ်ပွား၍သာ နေရာ၏။ ထို့အတူ အကြင်
သတ္တဝါအား ၂ ဥပါဒါန်၏ အစီးအပွား ဖြစ်ကုန်သော၊ မိမိ၏ကိုယ်
အင်္ဂါဖြစ်၍ နေကုန်သော၊ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှံ၊ ကာယ၊
မန-ဟူသော အတွင်းအာယတန ၆-ပါး၊ အဆင်း၊ အသိ၊ အံနံ၊ အရ
သာ၊ အတွေ့-ဟူသော ပဉ္စာရုံနှင့်တကွ ကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အကုသိုလ်ဓမ္မ၊

၁။ လေသ-(ပါဠိ)အရိပ်အမြွက်။
၂။ ဥပါဒါန်-ဥပါဒါန၊ (ပါဠိ) စွဲစွဲ လမ်းလမ်း ယူမှု။
၃။ အင်္ဂါ-အင်္ဂ၊ (ပါဠိ) အစိတ်အပိုင်း။

အဗျာကတဓမ္မ-ဟူသော အပ-အာယတန ၆-ပါး၊ ဤ ၁၂-ပါးသော မိမိကိုယ်ခန္ဓာတရားတို့၌ ငါ၏ကိုယ်-ဟူ၍၎င်း၊ ငါ၏အင်္ဂါ-ဟူ၍၎င်း၊ ငါ-ငါဟူ၍၎င်း သာယာသော တဏှာသည် အကြင်မျှလောက်သော ဘဝသံသရာကာလပတ်လုံး ထင်ရှားရှိ၏။ ထိုသတ္တဝါအား ထိုမျှလောက် သော ဘဝသံသရာကာလပတ်လုံး ပဋိသန္ဓေ အဆက်ဆက်-ဟု ဆိုအပ် သော ဝဋ်ဒုက္ခတရားသည် ဖြစ်ပွား၍သာ နေရာ၏။

အကြင်အခါ ထိုမီးပုံကြီး၌ အသစ်သော ထင်းမီးစာတို့ကိုလည်း မထည့်ပြီ၊ မီးပုံတွင်းရှိ ထင်းမီးစာဟောင်းတို့ကိုလည်း နုတ်ပယ်၍ပစ်၏။ ထိုအခါမှစ၍ ထိုမီးပုံကြီးသည် အစဉ်အတိုင်း ကုန်ဆုံးကွယ်ပျောက် လေရာ၏။ ပြာ၊ မီးသွေးစုမျှသာ ကြွင်းကျန်လေရာ၏။ ထိုပြာ၊ မီးသွေးစု သည် မကြာမီကုန်ဆုံးကွယ်ပျောက်လေရာ၏။ ထိုအတူ မိမိ၏ခန္ဓာနှင့် ဖြစ်၍နေကုန်သော ထိုအာယတနတရား ၁၂-ပါးတို့ကို အနိစ္စ-ဟု မြင်သောဉာဏ်၊ ဒုက္ခ-ဟုမြင်သောဉာဏ်၊ အနတ္တ-ဟုမြင်သောဉာဏ်ကို ပွားများအားထုတ်သဖြင့် အကြင်အခါ ထို မိမိကိုယ်ခန္ဓာဖြစ်နေသော အာယတနတရား ၁၂-ပါးတို့၌ အသစ်အသစ် သာယာသောတဏှာကို လည်း ပြတ်ကင်းစေ၏။ ရှေးရှေးကသာယာ၍ လာခဲ့သော 'တဏှာနုသ ယ'ကိုလည်း နုတ်ပယ်၍ပစ်လေ၏။ ထိုအခါမှစ၍ အစဉ်အတိုင်းကုန်ဆုံး ကွယ်ပျောက်လေ၏။ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အဇ္ဈတ္တ ရုပ်၊ နာမ်စုအကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်လေ၏။ ဗဟိဒ္ဓဖြစ် သော သရီရဓာတ်စုမျှသာ ကြွင်းကျန်လေ၏။ ထိုဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော သရီရ ဓာတ်စုသည်လည်း မကြာမီကုန်ဆုံး ကွယ်ပျောက်လတ္တံ့။

တတိယသုတ်။ ။ တတိယသုတ်၌ ဆီမီးဥပမာလာ၏။ ။ ဆီနှင့်မီးစာကို မပြတ်မလပ်ထည့်၍နေသမျှ ကာလပတ်လုံးလည်း ဆီမီးတောက်သည်မ ငြိမ်းလေရာ၊ မီးနှင့်ဆီမီးစာတို့ကိုမထည့်ဘဲပြတ်သောအခါ အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပလေ၏-ဟု ဥပမာကိုဆိုလေ။ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းမှုမှာလည်း ဒုတိယယသုတ်အတိုင်းဆို၍ ထိုဆီမီးအလားတူ သိလေ။

၁။ အာယတန-သံသရာ ရှည်လျားအောင် ချွတ်တတ်သောတရား။
 ၂။ တဏှာနုသယ- တဏှာအနုသယ။ မိမိတို့ခန္ဓာနှင့် အစဉ်တည်ရှိ ကိန်းအောင်းနေသော လိုချင်ခြင်းသဘော။

စတုတ္ထသုတ်။ ။စတုတ္ထသုတ်၌လည်း ဥပမေယျဘက်၌ တတိယသုတ်မှာ ဥပါဒါန်၏အစီးအပွား-ဟု လာ၏။ စတုတ္ထသုတ်မှာ သံယောဇဉ်၏ အစီးအပွား-ဟုလာ၏။ ဤမျှသာထူးကြသည်။ နောက်နောက်သုတ်တို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။ တတိယသုတ်အတိုင်း ဆီမီးဥပမာပင်တည်း။

ပဉ္စမသုတ်။ ။ပဉ္စမသုတ်၌ သစ်ပင်ကြီး ဥပမာလာ၏။ သစ်ပင်ကြီး၌ အမြစ်ကြီး၊ အမြစ်ငယ်တို့သည် အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး အနာဥပဒ် ကင်းရှင်းကြကုန်သည်ဖြစ်၍ မြေဩဇာ၊ ရေဩဇာတို့ကို သစ်ပင်အဖျားတိုင်အောင် တင်ဆောင်ဖြန့်ဖြူး၍ တည်နေကြကုန်၏။ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ထိုသစ်ပင်ကြီးသည် ကာလအရှည် ဖြစ်ပွားစည်ကား၍သာနေ၏။ အကြင်အခါ အလုံးစုံသော အမြစ်ကြီး၊ အမြစ်ငယ်တို့ကို အကုန်အစဉ်တူးဖြတ်၍ ခြောက်သွေ့သောအခါ မီးရှို့၍ပစ်၏။ ထိုအခါ ထိုသစ်ပင်သည် အစဉ်အတိုင်း ခြောက်သွေ့သွေးမြေ့ကုန်ဆုံး ကွယ်ပလေ၏။

ဤဥပမာ၌ အနမတဂ္ဂ ဘဝအဆက်အဆက် ဖြစ်ပွားစည်ကား၍ လာခဲ့သော မိမိကိုယ်ခန္ဓာ အာယတနတရား ၁၂-ပါးသည် သစ်ပင်ကြီးနှင့်တူ၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ-သည် ရေသောက်မြစ်ကြီးနှင့်တူ၏။ ကြွင်းသော ကိလေသာစုသည် အမြစ်ငယ်စုနှင့်တူ၏။

တနည်းကား-ကိလေသာစုသည် ရေသောက် မြစ်ကြီးစုနှင့် တူ၏။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံစုသည် အမြစ်ငယ်စုနှင့်တူ၏။ မိမိ၏ကိုယ်ခန္ဓာ အာယတနတရား ၁၂-ပါးတို့ကို အနိစ္စ-ဟု မြင်သောဉာဏ်၊ ဒုက္ခ-ဟု မြင်သောဉာဏ်၊ အနတ္တ-ဟု မြင်သောဉာဏ်သည်အမြစ်တို့ကို တူးဖြတ်သောပေါက်တူး ထားမနှင့်တူ၏။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သည် ခြောက်သွေ့သော အမြစ်တို့ကိုရှို့၍ အကျွမ်းလောင်သောမီးနှင့်တူ၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။ ။ဆဋ္ဌသုတ်လည်း ပဉ္စမသုတ်အတိုင်း သစ်ပင်ကြီး ဥပမာပင်တည်း။

သတ္တမသုတ်။ ။သတ္တမသုတ်၌ သစ်ပင်ငယ် ဥပမာလာ၏။ သစ်ပင်ငယ်သည် အမြစ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ မြေတောင်မြောက်၍ ရေမပြတ်လောင်း၍ ပေးခဲ့သော် ကြီးပွားစည်ကား၍ သွားလေရာ၏။ အမြစ်တို့ကိုတူးဖြတ်၍ မီးတိုက်ပစ်ခဲ့သော် ခြောက်သွေ့ သေဆုံးကွယ်ပျောက်လေရာ၏-ဟု ဆိုလေ။

အဋ္ဌမသုတ်။ ။အဋ္ဌမသုတ်၌လည်း သစ်ပင်ငယ် ဥပမာပင်။

နဝမသုတ်။ ။နဝမသုတ်, ဒသမသုတ်တို့၌လည်း သစ်ပင်ကြီး ဥပမာပင်လာ၏။ ဥပမေယျဘက်တို့၌ကား- ဥပါဒါန်၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော မိမိကိုယ်ခန္ဓာတို့ကို သာယာဘွယ်-ဟု ရှုခြင်းမကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား စုတိမှနောက်၌ ဝိညာဉ်ဖြစ်ပေါ်၏။ ဝိညာဉ်ဖြစ်ပေါ်လျှင် နာမ်, ရုပ်စသည် အဆက်ဆက် ဖြစ်ပေါ်လာလေ၏။ မိမိကိုယ်ခန္ဓာတို့ကို သာယာဘွယ်-ဟု ရှုခြင်းပြတ်ကင်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား စုတိမှနောက်၌ ဝိညာဉ်စသည် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိပြီ။

ဒသမသုတ်။ ။ဒသမသုတ်မှာ သံယောဇဉ်၏ အစီးအပွား ဖြစ်ကုန်သော မိမိကိုယ်ခန္ဓာတို့ကို-ဟု ဆိုရုံမျှသာ ထူးသည်။

ဤသို့ဟောတော်မူသော ဥပမာ, ဥပမေယျများကို ထောက်ထား၍ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်သည်မှနောက်၌ လူရဟန္တာဖြစ်ခဲ့လျှင် ဥတုဇရုပ်ကလာပ် သရီရဓာတ်စုမျှသာ ကြွင်းကျန်လေ၏။ ထိုသရီရဓာတ်စုမှတစ်ပါး နိဗ္ဗာန်သို့ ကူးတက် ဆက်နွယ်၍သွားသော တရားဟူ၍ တစုံတခု အမြွက်လေသမျှ မရှိပြီ။ နတ်ရဟန္တာ, ဗြဟ္မာရဟန္တာဖြစ်ခဲ့သော် သရီရဓာတ်စုမျှပင်အကြွင်းအကျန်မရှိပြီ-ဟု သိအပ်၏။

[ဤကား-နိဒါနသံယုတ် သုတ်ပေါင်း ၁၀-တို့၏ အဓိပ္ပါယ်လိုရင်းကို အကျဉ်းထုတ်ပြချက်တည်း။]

ဝစ္ဆသုတ်။ ။ယခုအခါ မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသ ပါဠိတော်၌ လာသော ဝစ္ဆသုတ်ကို ထုတ်ပြပေအံ့။ ။ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ပြီးသည့်နောက်အလားကို ဝစ္ဆပရိပိုဇ်က မြတ်စွာဘုရားအား မေးလျှောက်သည်။ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတော်မူသည်။

အမေး။ "ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် စုတိကမ္မဇရုပ်ချုပ်ပြီးသည်နောက် တစုံတရာသို့ ကပ်လေ၊ ရောက်လေသလော-ဟု မေး၏။

အဖြေ။ "တစုံတရာသို့ ကပ်လေ၊ ရောက်လေ၏-ဟူသော အရေအတွက်သို့ မရောက်လေ-ဟု ဖြေတော်မူ၏။

အမေး။ "တစုံတရာသို့ မကပ်လေ၊ မရောက်လေ သလော-ဟု မေး၏။

အဖြေ။ "မကပ်လေ၊ မရောက်လေ-ဟူသော အရေအတွက်သို့ လည်း မရောက်လေ-ဟု ဖြေတော်မူ၏။

အမေး။ "တစုံတရာသို့ ကပ်လေသည်လည်း ရှိ၏၊ မကပ်သည်လည်းရှိ၏၊ နှစ်ထွေလော-ဟု မေး၏။

အဖြေ။ "တစုံတရာသို့ ကပ်လေ၏-ဟူ၍လည်း အရေအတွက်သို့ မရောက်၊ မကပ်-ဟူ၍လည်း အရေအတွက်သို့ မရောက်-ဟု ဖြေတော်မူ၏။

အမေး။ "တစုံတရာသို့ ကပ်သည်လည်းမဟုတ်၊ မကပ်သည်လည်း မဟုတ်လော-ဟု မေး၏။

အဖြေ။ "တစုံတရာသို့ ကပ်သည်လည်းမဟုတ်၊ မကပ်သည်လည်း မဟုတ်-ဟူသောအရေအတွက်သို့လည်း မရောက်-ဟုဖြေတော်မူ၏။ ဝတ္ထုပရိပိုဇ်သည် ဤအဖြေနှင့် မကျေချမ်းနိုင်ရှိ၍ လျှောက်ထားပြန်ရာ မီးပုံကြီးဥပမာဖြင့် ကောင်းစွာ ကျေချမ်းစေခြင်းငှာ ဝတ္ထုပရိပိုဇ်ကို မေးတော်မူ၏။

အမေး။ "ဝတ္ထုပရိပိုဇ်...သင်၏ရှေ့မှာ ကြီးစွာသောမီးပုံကြီးသည် ရှိလေရာ၏၊ သင်သည် ငါ့ရှေ့မှာကြီးစွာသောမီးပုံကြီး၊ မီးတောက်ကြီးရှိချေသည်-ဟု သိမည်လော-ဟု မေးတော်မူ၏။

အဖြေ။ "သိပါလိမ့်မည်-ဟု ဖြေလေ၏။

အမေး။ "ထိုမီးပုံကြီး၊ မီးတောက်ကြီးသည် မီးစာကုန်သဖြင့် သင်၏ရှေ့မှာပင် သေငြိမ်းကွယ်ပျောက်၍ သွားလေရာ ငါ၏ရှေ့မှာ မီးပုံကြီး၊ မီးတောက်ကြီး သေငြိမ်းကွယ်ပျောက်၍ သွားလေပြီ-ဟု သိမည်လော-ဟု မေးတော်မူ၏။

အဖြေ။ ။သိပါလိမ့်မည်-ဟုဖြေလေ၏။

အမေး။ ။ထိုအခါ ထိုသေငြိမ်းလေပြီးသော ထိုမီးသည် အဘယ် အရပ်သို့ကပ်လေ၊ရောက်လေသနည်း-ဟု မေးခဲ့သော် အဘယ် သို့ ဖြေမည်နည်း-ဟုမေးတော်မူ၏။

အဖြေ။ ။အဘယ်အရပ်သို့မှ ကပ်လေ၊ ရောက်လေတော့သည် မဟုတ်၊ မီးစာသစ်လည်းမလောင်း၊ မီးစာဟောင်းလည်း ကုန် လေသဖြင့် ထိုနေရာတွင်သာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ရောက်သည်-ဟု ဖြေပါမည်လျှောက်လေ၏။

“အနာဟာရော အနုပါဒါနော နိဗ္ဗုတောတွေဝ သင်္ချံဂစ္ဆတိ”။

အနာဟာရော၊ အစာမရှိသည်ဖြစ်၍။ အနုပါဒါနော၊ စွဲစရာမရှိ သည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗုတောတွေဝ၊ ငြိမ်းလေပြီ-ဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ချံ၊ ရေ တွက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လေ၏။ ။[ဤကားအနက်။]

ဒီဏော၊ ကုန်လေပြီ။ နိရုဒ္ဓေါ၊ချုပ်လေပြီ။ နိဗ္ဗုတော၊ငြိမ်းလေပြီ။- ဟူ၍ အတိတ်စကားနှင့်သာ ပြောခွင့်ရှိတော့သည်။ ယခုမရှိပြီဖြစ်၍ ဥပပဇ္ဇတိ၊ နုပပဇ္ဇတိ-ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်စကား၏ အရာမဟုတ်ပြီ-ဟူလို သည်။ ။ထိုအခါမှ-

ဝေမေဝ ခေါ ဝစ္ဆ ယေန ရူပေန တထာဂတံ ပညာပယမာ-
နော ပညာပေယျ၊တံ ရူပံ တထာဂတဿ ပဟီနံ ဥစ္ဆန္ဓမူလံ
တာလာဝတ္ထုကတံ အနဘာဝံ ကတံ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မံ၊
ရူပသင်္ခါရိမုတ္တော ခေါ ဝစ္ဆ တထာဂတော ဂမ္ဘီရော အပ္ပမေ-
ယျော ဒုပ္ပရိယောဂါဠော၊ သေယျထာပိ မဟာသမုဇံဒ္ဓါ ဥပ-
ပဇ္ဇတီတိ န ဥပေတိ၊နုပပဇ္ဇတီတိ န ဥပေတိ၊ဥပပဇ္ဇတိ စ၊န စ
ဥပပဇ္ဇတီတိ န ဥပေတိ၊ နေဝဥပပဇ္ဇတိ၊ န န ဥပပဇ္ဇတီတိ
နဥပေတိ။-

ဟူ၍ ပဌမဖြေဆိုသော စကား ၄-ချက်ကို အကြောင်းယူ၍နှင့် တကွ ပြဆိုတော်မူပြန်သည်။

အကြင်ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊နာမ်တရားတို့ကိုစွဲမှီ၍ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်-ဟု သော ပညတ်သည်ဖြစ်၏။ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ပြီးသောအခါ ထိုခန္ဓာ

၅-ပါး ရုပ်,နာမ်တရားတို့သည် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်သဖြင့် ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ပညတ်သည်လည်း ပျောက်ကွယ်လေ၏။

- ၁။ ရူပက္ခန္ဓာအစဉ်ကို မှီ၍ဖြစ်ရသောပညတ်မျိုးသည် ရူပက္ခန္ဓာအစဉ်ချုပ်ငြိမ်းလျှင် ကွယ်ပျောက်လေတော့သည်။
- ၂။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာအစဉ်ကို မှီ၍ဖြစ်ရသော ပညတ်မျိုးသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာအစဉ်ချုပ်ငြိမ်းလျှင် ကွယ်ပျောက်လေတော့သည်။
- ၃။ သညာက္ခန္ဓာအစဉ်ကို မှီ၍ဖြစ်ရသော ပညတ်မျိုးသည် သညာက္ခန္ဓာအစဉ် ချုပ်ငြိမ်းလျှင် ကွယ်ပျောက်လေတော့သည်။
- ၄။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာအစဉ်ကို မှီ၍ဖြစ်ရသော ပညတ်မျိုးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ အစဉ်ချုပ်ငြိမ်းလျှင် ကွယ်ပျောက်လေတော့သည်။
- ၅။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာအစဉ်ကို မှီ၍ဖြစ်ရသော ပညတ်မျိုးသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ အစဉ်ချုပ်ငြိမ်းလျှင် ကွယ်ပျောက်လေတော့သည်။ ။မီးစာကိုစွဲမှီ၍ ဖြစ်ရသောမီးသည် မီးစာကုန်ဆုံးလျှင် ကုန်ဆုံးလေသကဲ့သို့တည်း။

ထိုသို့စုတိကမ္မဇရုပ်အချုပ်တွင် ခန္ဓာ ၅-ပါး ကုန်ဆုံးသဖြင့် ခန္ဓာ ၅-ပါးမှ၎င်း၊ ထိုခန္ဓာ ၅-ပါးကိုစွဲမှီသောဘုရားဟူသောပညတ်, ရဟန္တာဟူသောပညတ်, သတ္တဝါဟူသောပညတ်မှ၎င်း၊ ကျွတ်လွတ်လေပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်မဟာသမုဒြာကဲ့သို့ အလွန်နက်နဲ၏။ နှိုင်းယှဉ်စရာ ဥပမာပင်မရှိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ သိမြင်ခြင်းငှာ အလွန်ခဲယဉ်းလှ၏။ လောကီလူတို့ပြောဆိုကြသော ဥပပဇ္ဇတိ, နုပပဇ္ဇတိ-အစရှိသော ဝေါဟာရမျိုး၏ အရာ မဟုတ်ပြီ ဆိုလိုသည်။

ဤကမ္ဘာမှပြန်၍ ရေသည်ရှိသော် လေးသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတသိန်းအတွင်းမှာ ပွင့်တော်မူကြကုန်သော ဘုရားတို့၏ တဏှက်ရာ, မေဓက်ရာ, သရဏက်ရာ, ဒီပက်ရာ-အစရှိသော အမည်ပညတ်မျှတို့သည်သာ ယခုရှိကြကုန်တော့သည်။ ထိုမှ ရှေး-အနုမတဂ္ဂသံသရာ၌ ပွင့်တော်မူကြကုန်သော ဘုရားတို့၏ ခန္ဓာအစဉ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော ပညတ်တို့သည်ကား မရှိ

ကြကုန်ပြီ၊ လူ့လောက၊ နတ်လောက၊ ဗြဟ္မာ့လောက အလယ်မှာ မပေါ်လာကြကုန်ပြီ၊ အတိတ်ဝတ္ထုအနေနှင့်မျှ ပြောဆိုစရာမရှိကြကုန်ပြီ။

ထိုဘုရားတို့၏ တဆူတဆူ လက်ထက်တွင် ၂၄-သင်္ချေနှင့် ကုဋေ၆၀-ဗိုလ်ခြေတသိန်း တသိန်းစီ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူကြကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသီးအသီးသော ခန္ဓာအစဉ်တို့သည်၎င်း၊ အသီးအသီးသော ပညတ်တို့သည်၎င်း၊ အကုန်လုံး ကွယ်ဆုံးကြလေကုန်၏။ လူ့လောက၊ နတ်လောက၊ ဗြဟ္မာ့လောက အလယ်မှာ မပေါ်လာကြကုန်ပြီ။

အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နှင့် ကျင်လည်ကြကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ အသီးအသီးသော ခန္ဓာအစဉ်၊ အသီးအသီးသော ပညတ်အစဉ်တို့သည်မူကား ယနေ့ထက်တိုင် လူ့အလယ်မှာ တဘွားဘွား၊ နတ်အလယ်မှာ တဘွားဘွား၊ ဗြဟ္မာ့အလယ်မှာ တဘွားဘွား၊ ငရဲဘုံမှာတဘွားဘွား၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံမှာတဘွားဘွား၊ ပြိတ္တာဘုံမှာ တဘွားဘွား၊ အသုရကာယ်ဘုံမှာ တဘွားဘွား-ဖြစ်ပေါ်၍နေကြကုန်၏။ ထိုသို့ တဘွားဘွား ဖြစ်ပေါ်၍ နေကြကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာအစဉ်၊ ပညတ်အစဉ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ကြည့်မှသာလျှင် လွန်လေပြီးသော အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ဝင်္ဂါသဲလုံးမျှမက ပွင့်တော်မူကြ၊ ကျွတ်တော်မူကြ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူကြ ကုန်ပြီးသောသူတို့၏ ဝဒ္ဓိရဖြစ်ပုံ၊ အပ္ပမေယျဖြစ်ပုံ၊ ဒုပ္ပရိယောဂါဠု ဖြစ်ပုံကို မြင်နိုင်ရာသည်။

သဗ္ဗညု ဘုရားရှင်တို့သည်သာလျှင် ထိုလွန်လေပြီးသော အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်ကွယ်ဆုံးကြလေကုန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသီးအသီးသောခန္ဓာ၊ အသီးအသီးသော အမည်ပညတ်တို့ကို သိနိုင်ကုန်တော့သည်။ ဘုရားရှင်တို့မှတစ်ပါး တစုံတယောက်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာ၊ ဗြဟ္မာ၊ နတ်၊ လူ-သိနိုင်သူဟူ၍ မရှိပြီ။

[ဤကား-ဝဒ္ဓိရ၊ အပ္ပမေယျ၊ ဒုပ္ပရိယောဂါဠုဖြစ်ပုံတည်း။]

ဤဝတ္ထုသုတ်ဒေသနာတော်၌ မီးဥပမာနှင့်တကွ ရဟန္တာတို့၏ အသီးအသီးသော ရုပ်၊ ဝေဒနာ-အစရှိသော ပရမတ္ထဓမ္မအစဉ်၊ ပညတ္တိ-

၁။ ဒုပ္ပရိယောဂါဠု-သက်ဝင်နိုင်ခဲ့သည်။

ဓမ္မအစဉ်တို့၏ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကွယ်လွန်ပုံကို ပြတော်မူသော
ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ပြီးသောနောက်၌ ထိုရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခန္ဓာမှ နိဗ္ဗာန်သို့ ကူးတက်ဆက်နွယ်၍သွားသော ပရမတ္ထ
တရားဟူ၍ အမြက်လေသ-မျှ မရှိပြီ၊ ပညတ်တရားဟူ၍ အမြက်လေသ-
မျှမရှိပြီ-ဟု သိအပ်လေသည်။

အဘယ်ကြောင့် ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခန္ဓာမှ နိဗ္ဗာန်သို့ ကူးတက်
ဆက်နွယ်၍သွားသော တရားဟူ၍ တစုံတရာ အမြက်လေသ-မျှ မရှိ
လေသနည်းဟူမူကား-

ထိုရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ခန္ဓာအ
စဉ်၊ ပရမတ္ထဓမ္မအစဉ်တို့၏ အသစ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသော ဇာတိမူ၏
အကုန်အစင်ရုပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်း ကုန်ဆုံးခြင်းကိုပင် နိဗ္ဗာန်ဆိုပေသည်။
ပရမတ္ထဓမ္မအစဉ်တို့၏ အသစ်တဖန်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသော ဇာတိမူ၏
အကုန်အစင်ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ ကုန်ဆုံးခြင်းအမှုသို့ ဆိုက်
ရောက်သည်ကိုပင် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်ဟု ဆိုပေသည်။ ထို့ကြောင့်
ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့
ကြွသွားတော် မူသည်-ဟူသော စကားတို့မှာပင် နိဗ္ဗာန်ဘက်သို့
ကူးတက်ဆက်နွယ်၍ သွားသောတရား-ဟူ၍ တစုံတရာမျှမရှိပြီ-ဟူသော
အနက်သည် တချက်တည်းပါလေသည်-ဟု သိအပ်၏။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၌၎င်း၊ ဒိဋ္ဌိသံယုတ်၌၎င်း “ဟောတိ တထာဂတော
ပရံ မရဏာ” ဟူ၍လာသော ကောသလမင်းကြီးအမေး၊ ခေမာဘိက္ခုနီ
အဖြေ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့မှာလည်း ဤဝစ္ဆသုတ်နှင့် အတူတူပင်။

- ဟောတိနှင့် ဥပေတိ-အတူတူ။
- န ဟောတိနှင့် န ဥပေတိ-အတူတူ။
- ဟောတိ စ,န စ ဟောတိနှင့် ဥပေတိ စ,န စ ဥပေတိ-အတူတူ။
- နေဝ ဟောတိ,န နဟောတိနှင့် နေဝ ဥပေတိ,န နဥပေတိ-အတူတူ။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် ပါရာယနသုတ် ဥပသိဝပုစ္ဆာ ဂါထာတို့၏
အနက်အဓိပ္ပာယ်လိုရင်းကို အကျဉ်းမျှထုတ်ပြပေအံ့-

ဥပသိဝမြဿနာ။ ။ဥပသိဝ အမည်ရှိသော ရသေ့ပုဏ္ဏားကား-
အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကိုရသော ဈာနလာဘီ ပုဏ္ဏားပေတည်း။
ထို့ကြောင့် အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို အရင်းပြု၍ ဝဋ်ဒုက္ခမှ ကျွတ်လွတ်
ခွင့်ကို မြတ်စွာဘုရားအား ဧမးလျှောက်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း
ဖြေတော်မူ၏။

မေးပုံ၊ ဖြေပုံကား-အမေး ၄-ဂါထာ, အဖြေ ၄-ဂါထာ-လာ၏။
ထိုအနက် နောက်အမေး ၂-ဂါထာ, အဖြေ ၂-ဂါထာကို ပြဆိုအံ့-

တိဋ္ဌေ စေ သော တတ္ထ အနာနုဝါယီ၊
ပူဂံဝိ ဝဿာနိ သမန္တစက္ခု။
တတ္ထေဝ သော သီတိ သိယာ ဝိမုတ္တော၊
စဝေထ ဝိညာဏံ တထာဝိဓဿ။ ။ [အမေး။]

သမန္တစက္ခု၊ မျက်စိအမြင် ထက်ဝန်းကျင်နှင့် ပြည့်စုံတော် မူသော
မြတ်စွာဘုရား။ သော၊ ထိုအာကိဉ္ဇညာယတနဘုံသို့ ရောက်လေသော
သူသည်။ တတ္ထ၊ ထိုဘုံ၌။ အနာနုဝါယီ၊ အစဉ်မပြတ်သည်ဖြစ်၍။ ပူဂံဝိ-
ဝဿာနိ၊ များစွာသော နှစ်အစုတို့ပတ်လုံး။ စေတိဋ္ဌေ၊ အကယ်၍တည်
ငြားအံ့။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဘုံ၌သာလျှင်။ ဝိမုတ္တော၊
တဖန်ပြောင်းရွှေ့ခြင်း-ဟူသော စုတိမရဏဒုက္ခမှ လွတ်သည်ဖြစ်၍။
သီတိ၊ အစဉ်အမြဲ အေးငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ပါသ
လော။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်။ တထာဝိဓဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ စဝေ၊ ရွေ့လျော့ ပြောင်းသွား
ဘုံတပါးသို့ ကျင်လည်မြဲ ကျင်လည်ရသေးသလော။ ။ [ဤကားအနက်။]

အစ္စိ ယထာ ဝါတဝေဂေန ခိတ္တာ၊
အတ္တံ ပလေတိ န ဥပေတိ သင်္ချံ။
ဧဝံ မုနိ နာမကာယာ ဝိမုတ္တော၊
အတ္တံ ပလေတိ န ဥပေတိ သင်္ချံ။ ။ [အဖြေ။]

ဝါတဝေဂေန၊ လေဟုန်သည်။ ခိတ္တာ၊ မြောက်လွှင့်အပ်သော။ အစ္စိ၊
မီးတောက်မီးလျှံသည်။ အတ္တံ၊ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့။ ပလေတိယထာ၊
ရောက်လေသကဲ့သို့။ သင်္ချံ၊ အဘယ်အရပ်သို့ သွားလေ၏-ဟူသော

အရေအတွက်သို့။န ဥပပတိယထာ၊ မရောက်လေသကဲ့သို့။ဝေံ၊ ဤအတူ။
နာမကာယာ၊ နာမ်တရားအပေါင်းမှ။ ဝိမုတ္တော၊ ကျွတ်လွတ်ပြီးသော။
မုနိ၊ ရဟန်းသည်။ အတ္တံ၊ ကွယ်ပျောက်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့။ ပလေတိ၊
ရောက်လေ၏။ သင်္ချံ၊ ပညတ်တင်၍ ခေါ်ဝေါ်စရာ တစုံတရာအဖြစ်သို့။
န ဥပပတိ၊ မရောက်လေ။ ။ [ဤကားအနက်။]

ဥပသိဝပုဏ္ဏားသည်သာ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ဖြင့် ရူပကာယ
မှ ကျွတ်လွတ်ပြီးသောသူ ဖြစ်ပေ၏။ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နာမကာယမှ
ကျွတ်လွတ်ရန်လိုသေး၏။ ထို့ကြောင့် နာမကာယ၌ သာယာသော
အရူပတဏှာမှ ကျွတ်လွတ်မှုကို နည်းပေးလို၍ “နာမကာယာ
ဝိမုတ္တော” ဟု ဟောတော်မူသည်။ အရူပတဏှာကို မစွန့်နိုင်၍ နာမကာ
ယမှ မလွတ်ခဲ့လျှင် ထိုဘုံ၌ တည်နေပြီးနောက် ထိုဘုံမှ စုတေ၍ သံသရာ
မှာကျင်လည်မြဲ ကျင်လည်ရလိမ့်ဦးမည်။ အရူပတဏှာကုန်၍ နာမ
ကာယမှ ကျွတ်လွတ်ပေမှုကား လေအဟုန်ဖြင့်လွင့်၍ ပါလေသော
မီးတောက်သည် မကြာမီ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေသကဲ့သို့
ထိုဘုံမှာပင် စိတ်အစဉ်ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။
ဘဝတပါးပြောင်းလဲ၍ ပညတ်တပါးနှင့် ခေါ်ဝေါ်ရန် တစုံတရာသို့
မရောက်လေပြီ-ဟုလိုသည်။

ဤဂါထာမှာ “အတ္တံ ပလေတိ” ပုဒ်၌ အတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပလေတိ
ရောက်လေ၏။-ဟူသော အနက်မှာ လူ့ပြည်မှ ကွယ်လွန်၍ နတ်ပြည်သို့
ရောက်လေ၏ဟူရာ၌-

- ၁။ ရောက်အပ်သော နတ်ပြည်။
- ၂။ ရောက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။
- ၃။ လူ့ပြည်မှ ကွယ်ပျောက်၍ နတ်ပြည်မှာ ပေါ်လာခြင်း
တည်းဟူသော ရောက်ခြင်းကြိယာ။

ဤသို့ ၃-ထွေ, ၃-ပါး ထင်ရှားသိမြင်ရသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ-

- ၁။ ရောက်အပ်သော နိဗ္ဗာန်ဌာန။
- ၂။ ရောက်တတ်သော ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်။

၃။ ခန္ဓာ ၅-ပါးအဖြစ်မှ ကွယ်ပျောက်၍ နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော လောကုတ္တရာဘုံဌာနမှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ကြိယာ။

ဤသို့ ၃-ထွေ, ၃-ပါး ထင်ရှားသိမြင်ရန် ကြိယုကြကုန်၏။ ၎င်းပုဒ်ကိုဖွင့်ပြသော နိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌ကား—

အတ္တံ ပလေတီတိ အတ္တံ ပလေတိ၊ အတ္တံ ဂမေတိ၊ အတ္တံ ဂစ္ဆတိ၊ နိရုဇ္ဈတိ၊ ဝုပသမ္ပတိ၊ ပဋိပဿမ္ဘတိ။—
ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

အတ္တံ ပလေတီတိ၊ အတ္တံပလေတိ-ဟူသည်ကား။ အတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဝါ၊ ကွယ်ပခြင်းသို့။ ပလေတိ၊ ရောက်လေ၏။ အတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂမေတိ၊ ရောက်လေ၏။ အတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လေ၏။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်လေ၏။ ဝုပသမ္ပတိ၊ ငြိမ်းလေ၏။ ပဋိပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းလေ၏။ [ဤကားအနက်။]

ဤအဖွင့် ၆-ပုဒ်တို့တွင်—

ရှေ့ ၃-ပုဒ်ဖြင့် အနက်သက်သက်ကို ဖွင့်ပြတော်မူသည်။ နိရုဇ္ဈတိ-အစရှိသော နောက် ၃-ပုဒ်ဖြင့် အတ္တံ ပလေတိ-ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်လိုရင်းကို အကျဉ်းချုပ် အုပ်၍ ပြတော်မူသည်။

အတ္တံ ပလေတိ-ဟု ပုဒ် ၂-ခု, အသံ ၂-ခုဆိုသော်လည်း လိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ ခန္ဓာချုပ်မှု တခုပင်တည်း-ဟု ပြခြင်းငှာ နိရုဇ္ဈတိ-ဟု တပုဒ်တည်းနှင့် ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ခန္ဓာဟူသည် ပူလောင်သော ဒုက္ခတရားသာဖြစ်၏။ ပူလောင်သော တရား၏ ချုပ်ခြင်းမည်သည် ငြိမ်းမှုစင်စစ်ဖြစ်၏-ဟုပြခြင်းငှာ နိရုဇ္ဈတိ-ပုဒ်ကို ဝုပသမ္ပတိ, ပဋိပဿမ္ဘတိ-ဟု ဆင့်ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ကိလေသာ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုတခုတည်းကိုပင် “အတ္တံ ပလေတိ”ဆိုသည်ဟု မှတ်ရမည်။

အတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပလေတိ၊ ရောက်လေ၏။-ဟူသော အနက်မှာလည်း နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား-အပူ အလောင်တရားတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းအမှုကိုပင် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့-ဟု ဆိုသည်နှင့်

အတ္ထိကွယ်ပခြင်း၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့-ဟုဆိုသော စကားသည် အတူတူ ပင်ဖြစ်သည်။

လောက၌ မရဏံ၊ သေခြင်းသို့။ နိဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လေ၏။-ဟူသည် နှင့် မရတိ၊ သေ၏-ဟူသည် အတူတူ ပင်ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ဘေဒံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လေ၏။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်စီးလေ၏။ ဇရံ၊ ဒိုခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လေ၏။ ဝိယုတိ၊ ဒိုလေ၏။ ပါကံ၊ ကျက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လေ၏။ ပစ္စတိ၊ ကျက်လေ၏-ဟူသော စကားမျိုးတို့၌ ၂-ခွန်းနှင့် ၁-ခွန်း အဓိပ္ပာယ် တူကြသကဲ့သို့ တည်း။

အတ္ထင်္ဂတော သော ဥဒ ဝါ သော နတ္ထိ၊
ဥဒါဟု ဝေ သဿတိယာ အရောဂေါ။
တံ မေ မုနိ သာဓု ဝိယာကရောဟိ၊
တထာ ဟိ တေ ဝိဒိတော သေ ဓမ္မော။ ။ [အမေး။]

သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထင်္ဂတော၊ ခန္ဓာကွယ်ပခြင်းသို့ရောက်၏ ဆိုသော်။ သော၊ ထိုခန္ဓာကွယ်ပခြင်းသို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဒ၊ စင်စစ်။ နတ္ထိဝါ၊ မရှိခြင်းပင်ဖြစ်လေသလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ သဿတိယာ၊ အမြဲနိစ္စအားဖြင့်။ အရောဂေါ၊ ပျက်စီးခြင်း မရှိ တည်လေသလော။ မုနိ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ မေ၊ အကျွန်ုပ်အား။ သာဓု၊ ကောင်းစွာ။ ဝိယာကရောဟိ၊ ဖြေကြား ပါလော့။ ဟိ၊ လျှောက်သင့်စွာ။ တေ၊ အရှင်ဘုရားသည်။ သေ ဓမ္မော၊ ဤတရားကို။ တထာ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ဝိဒိတော၊ သိတော်မူအပ်၏။ [ဤကား-အနက်။]

လောက၌ ထင်ရှား၍ ခနသော အယုမ္မာ ခန္ဓာလည်းတခြား၊ ခန္ဓာ ၏အရှင်ဖြစ်သော အတ္တလည်းတခြား၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ-ဟူသည် ထို အတ္တကိုဆိုလိုရင်းတည်း။

ပရိနိဗ္ဗာန်အစံ ခန္ဓာချုပ်ဆုံးရာတွင် ထိုခန္ဓာ၏ အရှင်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါလည်း ပြတ်တောက် လေတော့သည်-ဟူသော အယူ ကား “နတ္ထိ” အယူတည်း။ [ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-ဆိုလိုသည်။]

ဘုရားလက်ထက်တော်မှာ ယမကအမည်ရှိသောရဟန်း၏ အယူမျိုး တည်း၊ “န ဟောတိ တထာဂတော ပရိမရဏာ” ဟူသော အယူလည်း ဤ နတ္ထိအယူပင်တည်း။

ခန္ဓာသည်သာ ချုပ်ဆုံးသည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ-ဟူသော အတ္တသည် မူကား ချုပ်ဆုံးသည်မရှိ-ဟူသော အယူကား “အတ္ထိ” အယူတည်း၊ [သဿတဒိဋ္ဌိ-ဆိုလိုသည်။] “ဟောတိ တထာဂတော ပရိမရဏာ” ဟူသော အယူပင်တည်း။

ဥပသိဝ ပုဏ္ဏားသည်ကား-ရှေ့ဂါထာမှာ “အတ္ထံ ပလေတိ” ဟူသော ပါဠိဖြင့် ခန္ဓာ၏ ချုပ်ဆုံးခြင်းကို ဖြေကြားတော်မူသည်။ ။ ခန္ဓာ၏ အရှင်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား ထိုခန္ဓာချုပ်ဆုံးရာမှာပင် ပြတ် တောက်ကွယ်ပ၍ သွားလေသလော၊ သို့မဟုတ်-ခန္ဓာမှ ကျွတ်လွတ်၍ တပုံတမျိုးဖြစ်၍ အမြဲတည်နေလေသလော-ဟု ယုံမှားရှိ၍ ဤနောက် အမေးကိုမေးပြန်သည်။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ဤ “အတ္ထိ၊ နတ္ထိ” ဟူသော အယူ ၂-ပါးကို ပယ်တော်မူ၏။

အတ္ထိတိ ခေါ် ကစ္စာန ဧကော အန္ဓော၊ နတ္ထိတိ ခေါ် ကစ္စာန ဒုတိယော အန္ဓော။ ။ [ကစ္စာနဂေါတ္တသုတ်။]

အတ္ထိ-ဟူသော အယူလည်း အယုတ်တရား ၁-ပါး။ နတ္ထိ-ဟူသော အယူလည်း အယုတ်တရား ၁-ပါး-ဟူလိုသည်။

ဘုရားဒေသနာတော်၌မူကား-ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝ-ဟူ၍ မုချအားဖြင့်မရှိ၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားသည်သာ မုချအားဖြင့်ရှိသည်၊ ထိုရုပ်၊ နာမ်တရားသည်လည်း အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ-အစရှိသော အကြောင်းတရားထင်ရှားရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး နတ္ထိသဘော၊ ဥစ္ဆေဒသဘောသို့ ရောက်သည်-ဟူ၍မရှိ၊ အကြောင်းတရားကိုပယ်ရှားလျှင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်း သို့ရောက်မြဲဖြစ်၍ သံသရာ၌ အမြဲရှိ၍နေသော အတ္ထိသဘောလည်း မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထိုသို့သော အတ္ထိသဘော၊ နတ္ထိသဘောနှင့် ဥပသိဝပုဏ္ဏား မေးလျှောက်သည်ကို အတ္ထိ၊ နတ္ထိ-မှ အလွတ်ဖြစ်သော တပါးသော ပရိယာယ်ဖြင့် ဖြေတော်မူပေ၏။

အတ္တင်္ဂတဿ န ပမာဏမတ္ထိ၊
ယေန နံ ဝဇ္ဇံ တံ တဿ နတ္ထိ။
သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု သမူဟတေသု၊
သမူဟတာ ဝါဒပထာပိ သဗ္ဗေ။ ။ [အဖြေ။]

အတ္တင်္ဂတဿ၊ ရုပ်,နာမ်ခန္ဓာ ကွယ်ပခြင်းသို့ ရောက်လေသော ပရိနိဗ္ဗာန်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပမာဏံ၊ ရှိသည်, မရှိသည်-ဟူ၍ ဆိုနိုင်ရန် ပမာဏသည်။ နအတ္ထိ၊မရှိ။ ယေန၊ အကြင်တစ်စုံတစ်ခုသော ပရမတ္ထဓမ္မ ဖြင့်။ နံ၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝဇ္ဇံ၊ ပညတ်တင်၍ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြကုန်ရာ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံ၊ထို တစ်စုံတစ်ခုသောတရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ ပရမတ္ထဓမ္မတို့သည်။ သမူဟ- တေသု၊ ပယ်နုတ်ချုပ်ငြိမ်း ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန် သော။ ဝါဒပထာပိ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုစရာ နည်းလမ်းတို့သည်လည်း။ သမူဟတာ၊ ပယ်နုတ်ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်ပြီ။ ။ [ဤကား-အနက်။]

ဤဂါထာ၌ ပဌမပါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဒုတိယပါဒနှင့် ဘွင့်ပြတော် မူသည်။ ဒုတိယပါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း “သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု သမူဟ- တေသု၊သမူဟတာ ဝါဒပထာပိ သဗ္ဗေ”ဟူသော တတိယ,စတုတ္ထပါဒ တို့နှင့် ဘွင့်ပြတော်မူသည်။

[အဓိပ္ပါယ်အကျယ်မှာ ဝတ္ထုပရိမိုဇ်ကို ဖြေတော်မူသော နည်းလမ်း အတိုင်းပင်။]

အကျဉ်းမှာမူကား။ ။ခန္ဓာ ၅-ပါး ပရမတ္ထတရားမျိုး ရှိမှသာလျှင် သတ္တဝါနှင့်စပ်သော ပညတ်ဝေါဟာရမျိုး ရှိနိုင်သည်။ ခန္ဓာ ၅-ပါး ပရ မတ္ထတရားမျိုးမရှိရာမှာ သတ္တဝါနှင့်စပ်သော ပညတ်ဝေါဟာရမျိုး မရှိ နိုင်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြသောအရာ၌ ထိုခန္ဓာ ၅-ပါး ပရမတ္ထတရားမျိုးတို့ သည် အကြွင်းအကျန်မရှိ အကုန်အစင် ကွယ်ပျောက်ချုပ်ငြိမ်း ကြလေ ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်လျှင်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန် နှင့်စပ်သော ပညတ်တရားတို့သည်လည်း ကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိ ကမ္မဇရုပ်ချုပ်သည်မှ နောက်ကာလ၌ နိစ္စ ထာဝရဖြစ် သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ ရောက်၍နေသော တစ်စုံတစ်ခုသော ပရမတ် တရား, ပညတ်တရား-ဟူ၍ အမြောက်လေသ-မျှ မရှိပြီဆိုလိုသည်။

ဤဂါထာ၌-“သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု သမူဟတေသု၊ သမူဟတာ ဝါဒ-
ပထာပိ သဗ္ဗေ” ဟူသော ၂-ပါဒတို့၌-

“သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု သမူဟတေသုတိ သဗ္ဗေသု ခန္ဓေသု၊
သဗ္ဗေသု အာယတနေသု၊ သဗ္ဗာသု ဓာတုသု”။

ဟူ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဘွင့်တော်မူသောကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန စုတိ
ကမ္မဇရုပ် အချုပ်တွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ခန္ဓာ-ဟူသမျှ၊ အာယတန-
ဟူသမျှ၊ ဓာတ်-ဟူသမျှ အကုန်ချုပ်ငြိမ်း ကုန်ဆုံးလေကုန်၏။ တစုံ
တရာ အမြွက်လေသ-မျှ အကြွင်းအကျန် မရှိပြီ-ဟူသော အနက်သည်
ထင်ရှားပေ၏။

သမူဟတာ ဝါဒပထာပိ သဗ္ဗေတိ ဝါဒပထာ ဝုစ္စန္တိ ကိလေ-
သာ စ ခန္ဓာ စ အဘိသင်္ခါရာ စ၊ တဿ ဝါဒါစ၊ ဝါဒပထာ စ၊
အဓိဝစနာ စ၊ အဓိဝစနပထာ စ၊ နိရုတ္တိ စ၊ နိရုတ္တိပထာ စ၊
ပညတ္တိ စ၊ ပညတ္တိပထာ စ၊ ဥဟတာ၊ သမူဟတာ၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌာ၊
သမုဒ္ဓဋ္ဌာ၊ ဥပ္ပါဋိတာ၊ သမုပ္ပါဋိတာ၊ ပဟိနာ၊ သမုစ္ဆန္ဓာ၊ ဝုပ-
သန္တာ၊ ပဋိပဿဒ္ဓါ၊ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ၊ ဣဏဂ္ဂိနာ ဒဗ္ဗာတိ သမူ-
ဟတာ ဝါဒပထာပိ သဗ္ဗေ။-

ဟူ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဘွင့်ပြတော်မူသောကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန စုတိ
ကမ္မဇရုပ် ချုပ်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်သော တစုံ
တခုသော ပရမတ်တရား၊ တစုံတခုသော ပညတ်တရား-ဟူ၍ အမြွက်
လေသ-မျှမရှိပြီ-ဟုသိသာပေ၏။ “ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်၊ ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်”
ဟူ၍ ပြောဆိုခေါ်ဝေါ် ကြသည်မှာ မူကား ပရိနိဗ္ဗာန စုတိကမ္မဇရုပ်
မချုပ်မီ ရှေးအဘို့၌ ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့
ကို အတိတ်စကားဖြင့် ပြောဆိုခေါ်ဝေါ်ကြသော အရာသာတည်း။

နိဗ္ဗာန်၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်နှင့်စပ်သော ပရမတ် အခက် အနက်၊
ပညတ် အခက်အနက်-အမြွက်လေသ-ရှိနေ၍ ထိုပရမတ် ထိုပညတ်ကို
ခေါ်ဆိုကြသော အရာမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “သင်္ချံ နောပေတိ” ဟူ၍ ၎င်း၊
“အတ္တံ ပလေတိ၊ န ဥပေတိ သင်္ချံ” ဟူ၍ ၎င်း၊ “သမူဟတာ ဝါဒပထာပိ
သဗ္ဗေ” ဟူ၍ ၎င်း-ဟောတော်မူသည်။

၁။ ဤသို့လျှင် ဤဥပသိဝပြဿနာ၌ လေထဲသို့ပြတ်၍ ပါလေသောမီးတောက်၏ ပျောက်ပျက် ကွယ်ဆုံးပုံကို ဥပမာပြတော်မူသည် တရပ်။

၂။ “သမူဟတာ ဝါဒပထာပိ သဗ္ဗေ” ဟု ဟောတော်မူသည်တရပ်။

ဤသို့သောအချက်များကို ထောက်ထား၍ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိကမ္မဇရုပ်ချုပ်ရာ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်နှင့်စပ်သော ပရမတ်၊ ပညတ် အကုန်အစင်ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်လေကြောင်း၊ လူ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့လျှင် သရီရဓာတ်တော်မျှသာ အကျန်ရှိကြောင်း၊ နတ်ရဟန္တာ၊ ပြိဟ္မာရဟန္တာ-ဖြစ်ခဲ့လျှင် သရီရဓာတ်တော်မျှမှ အကျန်မရှိကြောင်းကို သိအပ်၏။

ဤဥပသိဝပြဿနာ၌ အာကိဉ္ဇညာယတနအရူပဘုံမှ ပရိနိဗ္ဗာန်စံမှုကို ဟောတော်မူသောကြောင့် ထိုအမှုအားလျော်စွာ လေထဲသို့ပြတ်၍ ပါလေသော မီးတောက်ကို ဥပမာပြုတော်မူလေသည်။

[ဤကား-ဥပသိဝ ပြဿနာတည်း။]

ဝေဒနာသံယုတ်လာအဓိပ္ပါယ်။ ။ သဠာယတန သံယုတ်ပါဠိတော် ဝေဒနာသံယုတ်၌ လာသော-

သော ဝေဒနာ ပရိညာယ၊ ဒိဋ္ဌေဓမ္မေ အနာသဝေါ။

ကာယဿ ဘေဒါ ဓမ္မဋ္ဌော၊ သင်္ချိနောပေတိ ဝေဒဂူ။ ။

ဟူသောဂါထာ၌လည်း “သင်္ချိနောပေတိ” ပုဒ်အရကို “အတ္တိပလေတိ န ဥပေတိ သင်္ချိ” ပုဒ်အတိုင်း သိလေ။ ။ ထိုဂါထာ၌-

သော၊ ထိုဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းကိုအားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒနာ၊ ဥ-ပါးသော ဝေဒနာတို့ကို။ ပရိညာယ၊ အပိုင်အနိုင်သိ၍။ ဒိဋ္ဌေဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌။ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါကင်းသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဓမ္မဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်၌ တည်သော။ သော ဝေဒဂူ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ချိ၊ ခေါ်ဝေါ်စရာ တစ်စုံတရာအဖြစ်သို့။ နောပေတိ၊ မရောက်။ ။ [ဤကား-အနက်။]

“ဓမ္မဋ္ဌောတိ အသေက္ခဓမ္မေသု၊ နိဗ္ဗာနေ ဝေ ဝါ ဌိတော” ဟု အဋ္ဌကထာဘွဲ့၏။ ။ဓမ္မဋ္ဌော၊ အသေက္ခတရားတို့၌ တည်သော။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်၌တည်သော။ ။ [၂-နက်။]

အသေက္ခဓမ္မ။ ။အသေက္ခဓမ္မ ဆိုသည်ကား- အရဟတ္တဖိုလ် ပေ တည်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်သော-ဟု ဆိုလိုသည်။ အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်မှုသည် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်သည်မှနောက်၌ တည်သည်မဟုတ်၊ မပျက် မီကပင် တည်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်“ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ စုတိကမ္မဇရုပ်ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သင်္ချံ၊ ခေါ်ဝေါ်စရာ တစ် တရာအဖြစ်သို့။ နောပေတိ၊ မရောက်”ဟု စပ်၍ယူရမည်။

ဓမ္မဋ္ဌော-ပုဒ်၊ ဝေဒဂူ-ပုဒ်တို့ကား ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် ချီးမွမ်းသောပုဒ်တို့သာတည်း။ ဓမ္မဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်၌တည်သော-ဟူသော အနက်မှာမူကား“ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဓမ္မဋ္ဌော၊ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်၌တည်နေ သော”ဟူ၍လည်း စပ်နိုင်ပါ၏။

နိဗ္ဗာန်၌တည်သော-ဟူရာမှာလည်း ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းခြင်းအမှု၌ တည် သော-ဟု ဆိုသည်နှင့် အတူတူပင်၊ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းခြင်း အမှု၌ တည် သည်ဆိုသည်ကား-ပျောက်ငြိမ်းပြီးသော အချို့သော အနာရောဂါသည် တဖန်လှန်၍ တဖန်မြို့၍ ပေါ်လာပြန်သကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန် အနေအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းပြီးသော ခန္ဓာဒုက္ခ၊ ခန္ဓာအနာ၊ ခန္ဓာရောဂါတို့သည် တဖန် လှန်၍ တဖန်မြို့၍ ပေါ်လာပြန်သည်-ဟု မရှိကြကုန်ပြီ၊ အမြဲထာဝရ နိစ္စ ဓုဝအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းမှုအတိုင်း ကုန်ဆုံးမှုအတိုင်းသာ တည်လေ ကုန်တော့သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းခန္ဓာတို့၏ချုပ်ငြိမ်းကုန်ဆုံးမှု၌ဆိုက် တည်လေတော့သည်။ ထိုချုပ်ငြိမ်း ကုန်ဆုံးမှုမှ တဖန် ပြန်၍လာသည် ဟု မရှိပြီ-ဆိုလိုသည်။

[ဤကား-ဝေဒနာသံယုတ်လာအဓိပ္ပါယ်တည်း။]
ဤတွင်ရွှေ့ကား-နိဿရဏနိဗ္ဗာန်သို့ဆိုက်ရောက်ပုံ ပြီး၏။

နိဗ္ဗာန်၏ချမ်းသာပုံ

ယခုအခါနိဗ္ဗာန်၏ ချမ်းသာပုံအချက်ကို ဟောတော်မူသော ပါဠိ များ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အတန်ငယ်ပြုလိုက်ဦးအံ့။—

“ပဋိမေ အာနန္ဒ ကာမဂုဏာ၊ကတမေ ပဉ္စ၊စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ”
အစရှိသည်ဖြင့် ဝေဒနာသံယုတ် ပါဠိတော်-ရဟောဂတဝဂ်-နဝမ
သုတ်၌လာ၏။

- ချမ်းသာ ၁၀-ပါး။
- ၁။ ကာမဂုဏ် ချမ်းသာ ၁-ပါး။
 - ၂။ ပဌမဈာန် ချမ်းသာ ၁-ပါး။
 - ၃။ ဒုတိယဈာန် ချမ်းသာ ၁-ပါး။
 - ၄။ တတိယဈာန် ချမ်းသာ ၁-ပါး။
 - ၅။ စတုတ္ထဈာန် ချမ်းသာ ၁-ပါး။
 - ၆။ အာကာသာနဉ္စာ ယတနဈာန် ချမ်းသာ ၁-ပါး။
 - ၇။ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန် ချမ်းသာ ၁-ပါး။
 - ၈။ အာကိဉ္စညာယတနဈာန် ချမ်းသာ ၁-ပါး။
 - ၉။ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန် ချမ်းသာ ၁-ပါး။
 - ၁၀။ နိရောဓသမာပတ် ချမ်းသာ ၁-ပါး။

ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ။ ။ကာမဂုဏ်ချမ်းသာဆိုသည်ကား-လူ့ပြည်၌
သူဌေး၊သူကြွယ်၊ ပဒေသရာဇ်မင်း၊ ဧကရာဇ်မင်း၊ စကြာမန္တဝံတ်မင်း၊
နတ်ပြည် ၆-ထပ်၌ နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းတို့၏ ချမ်းသာကိုဆိုသတည်း။
ဤကာမဂုဏ်ချမ်းသာသည် အယုတ်အညံ့ဆုံးပေတည်း။ ထိုကာမဂုဏ်
ချမ်းသာထက် တောချုံအတွင်း၌ ပဌမဈာန်ကိုဝင်စား၍ နေသော
ရဟန်း၏ ချမ်းသာသည် အဘိက္ကန္တတရဖြစ်၏။ ပဏီတတရဖြစ်၏။
[အဘိက္ကန္တတရံ၊အလွန်နှစ်သက်ဘွယ်ရှိ၏။ပဏီတ တရံ၊အလွန်မွန်မြတ်
၏-ဟုအနက်ပေး။]။ ။ [အထက်ကိုလည်း ဤနည်းနှင့် အစဉ်အတိုင်းဆိုလေ။]

ပရမဒိဋ္ဌ ဓမ္မနိဗ္ဗာန်။ ။စိတ်၊ စေတသိက်၊စိတ္တဇရုပ် အကုန်ချုပ်၍
ကမ္မဇရုပ်၊ဥတုဇရုပ်၊အာဟာရဇရုပ် သက်သက်နှင့်နေသည်ကို နိရောဓ
သမာပတ္တိချမ်းသာ ဆိုသည်။ ထိုနိရောဓသမာပတ္တိ ချမ်းသာသည်
“ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်”မည်၏။

နိဗ္ဗာနဒီပနီ

ဤနိရောဓသမာပတ္တိ ချမ်းသာကို ဟောတော်မူသည်၏အဆုံး၌—

ဌာနံ ခေါ ပနေတံ အာနန္ဒ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ အညတိတ္ထိယာ
ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ၊ သညာဝေဒယိတ နိရောဓံ သမ-
ဏော ဂေါတမော အာဟံ၊ တဉ္စ သုခသ္မိံ ပညပေတိ ပဏိတ-
တရံ၊ တယိဒံ ကထံသု တယိဒံ ကထံသု တိ၊ ဧဝံဝါဒိနော
အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဝေမသုဝစနိယာ “နခေါအာဝု-
သော ဘဂဝါ သုခညေဝ ဝေဒနံ သန္ဓာယ သုခသ္မိံ ပညပေတိ၊
ယတ္ထ ယတ္ထ အာဝုသော သုခံ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ယဟိံ ယဟိံ သုခံ၊
တံ တံ တထာဂတော သုခသ္မိံ ပညပေတိ” တိ။—

ဤသို့ဟောတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။စိတ်၊ စေတသိက်တို့၏ ချုပ်ခြင်းတည်းဟူသော
နိရောဓသမာပတ်ကို ရှင်ဂေါတမသည် ဟော၏။ ထိုနိရောဓသမာပတ်
ကိုလည်း အလွန်မွန်မြတ်သော ချမ်းသာ၌ ပညတ်၏။ ထိုအမှုသည်
အဘယ်သို့နည်း၊ စိတ်၊ စေတသိက် မရှိက မခံစားနိုင်၊ မခံစားနိုင်က
အဘယ်မှာ ချမ်းသာဟုတ်တော့သနည်း-ဟု သာသနာမှအပဖြစ်သော
တိတ္ထိပရိဗိုဇ်တို့သည် ဆိုကြကုန်ရာ၏။ ထိုတိတ္ထိပရိဗိုဇ်တို့ကို ဤသို့ဆိုအပ်
ကုန်၏။ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည် ခံစားခြင်းရှိသော သုခဝေဒနာကို
သာ ချမ်းသာ-ဟူ၍ ပညတ်သည်မဟုတ်၊ အကြင်အကြင်တရား၌ ချမ်း
သာကိုရ၏။ ထိုထိုတရားကိုလည်း ချမ်းသာသုခ-ဟူ၍ ပညတ်တော်မူ၏။
ဤသို့ဆိုအပ်ကုန်၏-ဟုလိုသည်။

ဤပါဠိတော်ဖြင့် ခံစားမှု၊ စံစားမှုသည် ယုတ်ညံ့သောချမ်းသာဖြစ်
၏။ မွန်မြတ်သော ချမ်းသာမဟုတ်၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ မငြိမ်သက်
သောတရား၊ မသိမ်မွေ့သောတရား၊ လှုပ်ရှားသောတရား၊ ရုန့်ရင်း
သောတရားတို့၏ ကင်းငြိမ်းခြင်းသည်သာ အထွတ်အမြတ် ချမ်းသာ
အစစ်ဖြစ်၏-ဟု ပြတော်မူသည်။

နဝနိပါတ်အင်္ဂုတ္တိုရ်လော အဓိပ္ပာယ်။ ။နဝနိပါတ်အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်
၌လည်း ဤသို့လာ၏။ တရံသောအခါ အရှင် သာရိပုတ္တရာသည်
ရဟန်းတို့အား—

သုခမိဒံ အာဂုသော နိဗ္ဗာနံ။
သုခမိဒံ အာဂုသော နိဗ္ဗာနံ။—
ဟူသော စကားကို ဆိုပေ၏။

အာဂုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဣဒံနိဗ္ဗာနံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာပေစွတကား။ ။ [နောက်ဝါကျ၌လည်းဤနည်းတူပေးလေ။]

ထိုအခါ အရှင်မဟာကောဠိက မထေရ်သည် အရှင်သာရိပုတ္တရာအား—

ကိံပနေတ္ထ အာဂုသော သာရိပုတ္တ သုခံ၊ ယဒေတ္ထ
ဝေဒယိတံ နတ္ထိ။
ဟူသော စကားကို ဆိုလေ၏။

အာဂုသော သာရိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တရာ။ ယဒေတ္ထ-ယသ္မိံ တွေ့
နိဗ္ဗာနေ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်၌။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားမှု၊ စံစားမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
တ္ထေ၊ ဤခံစားမှု၊ စံစားမှုမရှိသောနိဗ္ဗာန်၌။ သုခံ၊ ချမ်းသာမည်သည်။
ကိံပန၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ။ [ဤကားအနက်။]

ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်—
တေဒေဝေတ္တာဂုသော သုခံ၊ ယဒေတ္ထ နတ္ထိ ဝေဒယိတံ—
ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

အာဂုသော ကောဠိက၊ ငါ့ရှင်ကောဠိက။ တွေ့၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌။
ဝေဒယိတံ၊ ခံစားမှု၊ စံစားမှုမည်သည်။ ယံ နတ္ထိ၊ အကြင်မရှိ။ တေဒေဝ၊
ထိုခံစားမှု၊ စံစားမှုမရှိခြင်းသည်သာလျှင်။ တွေ့၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌။ သုခံ၊
ချမ်းသာမှုပေတည်း။ ။ [ဤကားအနက်။]

ချမ်းသာပုံယုတ္တိ။ ။ ထိုနောက်မှ ချမ်းသာပုံယုတ္တိကို ဤသို့ဟောတော်
မူ၏။ လောဘနှင့်တကွ ခံစား၊ စံစားအပ်သော ကာမဂုဏ်ချမ်းသာသည်
ရှိ၏။ ထိုကာမဂုဏ်ချမ်းသာသည် ပဌမဈာန်ကို ပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်
မှာ အနာဆိုး၊ ရောဂါဆိုးကြီးမည်၏။ ထိုပဌမဈာန်ကို ပွားများသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်လေအောင် လွန်စွာနှိပ်စက်နိုင်၏-ဟူလို
သည်။

ဥပမာကား။ ။ အလွန်ယားယံသော နုနာမျိုး စွဲကပ်ထကြွ၍နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အလွန်ပူလှ၊ အိုက်လှသော နွေရာသီမှာပင် ရဲရဲညီညီ တကိုယ်လုံး ရွဲရွဲစို ရှားမီးခဲတို့ကို ကြီးစွာသောမီးအိုးခင်း၌ ထည့်၍ ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကို မီးကင်ရသည်ရှိသော် အယား အယံ ပြေပျောက်၍ အလွန်ကောင်းသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗသုခကို ရလေ၏။ မီးနှင့်ကင်းကွာခဲ့သည် ရှိသော် ယားယံခြင်း ပြင်းစွာနှိပ်စက်၍ ရပ်တည်မရ ဖြစ်ရလေ၏။ ထိုကဲ့သို့သော အနာရောဂါမရှိသောသူတို့မှာ ထိုကဲ့သို့ ပူလှ၊ အိုက်လှ သောအခါ၌ မီးကိုမြင်ရလျှင်ပင် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ကြကုန်၏။ မြင်ခြင်း ကိုမျှ အလိုမရှိကြကုန်။

ဤဥပမာ၌ ထိုရာသီမှာအနိဋ္ဌစင်စစ်၊ ဒုက္ခစင်စစ်ဖြစ်ကုန်သော ရှားမီး ခဲတို့သည် ထိုကဲ့သို့သော နုနာကြီးရှင်မှာ အနာငန်းမန်းထ၍ ရပ်တည် မရ ယားယံလှသော အတွက်ကြောင့် အလွန်ကောင်းသော ဣဋ္ဌဓမ္မ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဖြစ်ရကုန်၏။

ထို့အတူ ပူပန်မှုအမျိုးမျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော လူ့ချမ်းသာ လူ့ ကာမဂုဏ်၊ နတ်ပြည် ၆-ထပ် နတ်ချမ်းသာ နတ်ကာမဂုဏ် တို့သည် ကာမတဏှာ တည်းဟူသော နုနာကြီးစွဲသဖြင့် ရွဲရွဲစို ကျိုက်ကျိုက်ဆူ စိတ်နုနာကြီးရှိကြကုန်သော သတ္တဝါတို့အား ကာမတဏှာ အနာငန်း မန်းထ၍ ရပ်တည်မရ ယားယံလှသည့် အတွက်ကြောင့် အကောင်း အမွန် အထွတ်အမြတ်တွေ ဖြစ်ရလေကုန်၏။

ထိုရှားမီးကျိုးတို့သည် ထိုကဲ့သို့သော နုနာကြီးမျိုး ကင်းရှင်းကုန် သော သူတို့အား အနိဋ္ဌစင်စစ်၊ ဒုက္ခစင်စစ် ဖြစ်ကြကုန်သကဲ့သို့၊ ပဌမ ဈာန်ကိုရ၍ ကာမတဏှာ စိတ်နုနာကြီး ကင်းရှင်းပြီးသော သူတို့အား ထိုလူ့ကာမဂုဏ်၊ နတ်ကာမဂုဏ်တို့သည် ရွံ့ဘွယ်၊ ကြောက်ဘွယ်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်သော အနိဋ္ဌဓမ္မ၊ ဒုက္ခဓမ္မတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤနုနာ ကြီးဥပမာကို “မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ မာဂဏ္ဍိယသုတ်” ၌ ဟောတော် မူသည်။

ဤသို့လျှင် ထိုလူ့ကာမဂုဏ်၊ နတ်ကာမဂုဏ်တို့သည် ကာမတဏှာ နုနာကြီးစွဲကပ်၍ ရွဲရွဲစို ကျိုက်ကျိုက်ဆူ စိတ်နုနာကြီးအကြိုက်အားဖြင့်

သာ ဣဋ္ဌသုခ ထင်မှတ်ရကုန်သည်။ စင်စစ်အမှန်အားဖြင့်မူကား ပူပန်စေတတ်၊ နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ဒုက္ခဓမ္မတို့သာတည်း။

ပဌမဈာန်ကိုရ၍ ထိုကာမတဏှာ၊ ကာမသညာ၊ အနာဆိုး၊ ရောဂါဆိုးတို့၏ ကင်းငြိမ်းခြင်းသည် အလွန်အေးမြ ငြိမ်းချမ်းသော သန္တိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာန် ၁-ပါးမည်၏။

[ဤကား နဝကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်လာ ပဌမဝါရ အဓိပ္ပာယ်တည်း။]

ဒုတိယဝါရအဓိပ္ပာယ်။ "ဝိတက်၊ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်သောပဌမဈာန်ချမ်းသာသည်ရှိ၏။ ထိုပဌမဈာန်၌ရှိသော ဝိတက်၊ဝိစာရတို့သည် ဒုတိယဈာန်ကို ပွားများသောသူမှာ အနာဆိုး၊ရောဂါဆိုးကြီး မည်ကုန်၏။ ဒုတိယဈာန်ကို ပွားများသောသူကို ဆင်းရဲဒုက္ခ ဖြစ်လေအောင် လွန်စွာနှိပ်စက်နိုင်ကုန်၏။

ဥပမာမှာ-နုနာကြီးနှင့် ဝိတက်၊ဝိစာရရှိသော ပဌမဈာန်သုခကိုသာ ယာသော ဈာန်နိကန္တိတဏှာသည်တူ၏။ ရှားမီးကျိုးနှင့် ပဌမဈာန်သုခသည် တူ၏။နုနာကြီးကင်းရှင်းသောသူနှင့် ပဌမဈာန် နိကန္တိတဏှာကင်းရှင်းပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်တူ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပဌမဈာန်သုခ၌ သာယာသော ဈာန်နိကန္တိတဏှာ ကင်းငြိမ်းခြင်းသည် အလွန်အေးမြငြိမ်းချမ်းသော သန္တိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာန် ၁-ပါးမည်၏။

[ဤကား-ဒုတိယဝါရအဓိပ္ပာယ်တည်း။]

ဤနည်းအတိုင်း နုနာကြီးဥပမာနှင့်တကွ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်တိုင်အောင် အဆင့်ဆင့်ဆိုလေ၊နိရောဓသမာပတ်သည်ကား-နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုကို ပြုတတ်သောတရား မဟုတ်ပေ၍ ဧကန္တသုခဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်မည်၏။

အဓိပ္ပာယ်ချုပ်။ "ဤပါဠိတော်ဝယ် အဓိပ္ပာယ်အချုပ်ကား-ဆိုခဲ့ပြီးသော ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ၊ ပဌမဈာန်ချမ်းသာ အစရှိသည်တို့သည် အသီးအသီး သူတို့ကို သာယာသောတဏှာရောဂါ ရှိခိုက်၌သာ ဧကန္တသုခထင်ရကုန်၏။ အထက်အထက်တရားကို ရောက်လိုသော သူတို့မှာမူ ကား-ဘောက်သောက်တရား ဖြစ်ပေ၍ နေသည်ရှိသော် ဧကန္တဒုက္ခဖြစ်၏။ ဘောက်သောက်တရား၏ ကင်းပြတ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်သာလျှင် ဧကန္တသုခဖြစ်၏။

ဘောက်သောက်တရား၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းမည်သည်လည်း ထိုတရားတည်း ဟူသော ခံစားဘွယ်, စံစားဘွယ်၏ ကင်းရှင်းခြင်း၊ ထိုတရားကို ခံစား, စံစားသော ပီတိသောမနဿ သုခဝေဒနာတို့၏ ကင်းရှင်းခြင်း ပင်ဖြစ်ခဲ့၍ ခံစားဘွယ်, စံစားဘွယ် ချုပ်ကွယ်ကင်းငြိမ်းမှု-ဟူသော သန္တိသဘောမျိုးသည်လည်း ကေန်ချမ်းသာသော သဘောမျိုးဖြစ်ပေသတည်း-ဟု သိသာထင်ရှားလေသောကြောင့် ခံစား, စံစားမှု မရှိသော နိဗ္ဗာန်၏လည်း ကေန္တသုခမျိုး မှန်ကြောင်းကို ယုံကြည် လေးမြတ် မှတ်သားအပ်သည်-ငါ့ရှင်မဟာကောဠိက-ဟူလိုသည်။

[ဤကား နဝက အင်္ဂုတ္တိရိလာအဓိပ္ပာယ်တည်း။]

ဝေဒနာသံယုတ်လာအဓိပ္ပာယ်။ ။ဝေဒနာသံယုတ် ပါဠိတော်၌ ရဟန်း ၁-ပါးသည် အကြံဖြစ်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သုခဝေဒနာ, ဒုက္ခဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ-ဟူ၍ ဝေဒနာ ၃-ပါးကိုလည်း ဟောတော်မူသည်။

ယံကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသ္မိံ ။
ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူသည်။

ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားခြင်း, စံစားခြင်းအမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ၊ ထိုခံစားခြင်း, စံစားခြင်း-ဟူသမျှသည်။ ဒုက္ခသ္မိံ-ဒုက္ခံဝေ၊ ဒုက္ခချည်းသာတည်း။ ။ [ဤကား-အနက်။]

အဘယ်ကိုရည်၍ ဤ“ယံကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသ္မိံ” ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူလေသနည်း-ဟု အကြံဖြစ်၏။ ။မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားလေရာ-

သာဓု သာဓု ဘိက္ခု၊ တိဿော ဣမာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ ဝုတ္တာမယာ သုခါ ဝေဒနာ၊ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ၊ ဣမာ တိဿော ဝေဒနာ ဝုတ္တာ မယာ၊ ဝုတ္တိ ခေါ် ပနေ တံ ဘိက္ခု မယာ ယံကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသ္မိန္တိ။

တံ ခေါ်ပနေတံ ဘိက္ခု မယာ သင်္ခါရာနံယေဝ အနိစ္စတံ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ယံကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသ္မိန္တိ။

တံ ခေါပနေတံ ဘိက္ခု မယာ သင်္ခါရာနံ ခယဓမ္မတံ,ဝယ-
ဓမ္မတံ,ဝိရာဂဓမ္မတံ,နိရောဓဓမ္မတံ,ဝိပရိဏာမဓမ္မတံ သန္ဓာယ
ဘာသိတံ ယံကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသိန္နိ။—

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ချစ်သားရဟန်း...ကောင်းစွာ၊ ကောင်းစွာ ငါ
ဘုရားသည် ဝေဒနာ ၃-ပါးကို ဟောသည်လည်းမှန်၏။ “ယံကိဉ္စိ ဝေဒ-
ယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသိ” ဟူသော စကားကို ဟောသည်လည်းမှန်၏။
ထို ၂-ပါးတို့တွင် ဝေဒနာကို ၃-ပါးဟူ၍ ဟောသည်မှာ ခံစားခြင်း၊
အနုဘဝနအပြားမျှကိုရည်၍ ငါဟောသည်။ အလုံးစုံသော ခံစားခြင်း၊
စံစားခြင်းဟူသမျှသည် ဒုက္ခချည်းဟူ၍ ဟောသည်မှာ သင်္ခါရတရားတို့
၏ အနိစ္စသဘော၊ ခယသဘော၊ ဝယသဘော၊ ဝိရာဂသဘော၊ နိရောဓ
သဘော၊ ဝိပရိဏာမသဘောကို ရည်၍ ငါဟောသည်-ဟုလိုသတည်း။

လိုရင်းအချစ်။ ။လိုရင်းအချုပ်ကား-သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊
ဥပေက္ခာဝေဒနာ-ဟူရာ၌ ဒုက္ခချည်း မဟောမူ၍ သုခ၊ ဥပေက္ခာ-ပါရှိ
သည်မှာ ခံစားမှု အထူးအပြားကိုရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ ။ “ယံ
ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသိ” ဟူ၍ သုခ၊ ဥပေက္ခာ-တို့ကိုလည်း
ဒုက္ခ-ဟု ဟောတော်မူသည်မှာ ထိုသုခ၊ ဥပေက္ခာ-တို့သည် သင်္ခါရဓမ္မ
မျိုး ဖြစ်ကြကုန်၍ အနိစ္စသဘောရှိကြကုန်၏။ အနိစ္စသဘော-ဟူသည်
လည်း သုခမဟုတ်၊ ဒုက္ခသာဖြစ်ခဲ့၏။ ဤသို့သော ဒုက္ခသဘောကိုရည်
၍ ခံစားမှု၊ စံစားမှု-ဟူသည် သုခ-ဟူ၍ တစုံတခုမျှမရှိ၊ ဒုက္ခချည်းသာ
ဖြစ်သည်-ဟု ဟောတော်မူလေသည်။

မုချကေနံ တကယ်မှန်ကို ပြဆိုတော်မူသော သစ္စာ ၄-ပါး အရာ၌
ကား-သုခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ-ဟူ၍မရှိ၊ ဝေဒနာ-ဟူသမျှသည်
ဒုက္ခသာအမှန်အစစ် ဖြစ်သတည်း။ ဒုက္ခသစ္စာ အမှန်အစစ် ကေနံဖြစ်
သော ခံစားမှု၊ စံစားမှု-ဟူသော ဝေဒယိတသဘော၊ ဝေဒနာသဘော-
ဟူ၍ အမြက်လေသ-မျှ မရှိသောအတွက်ကြောင့် အသင်္ခတမဟာ
နိဗ္ဗာန်ကြီးကို “ပရမသုခ” ဟူ၍ဆိုရသည်။ ချမ်းသာသော ခံစားမှု၊ စံစား
မှု-ဟူသော ဝေဒယိတသဘောရှိခဲ့သည် ဖြစ်အံ့။ ထိုအသင်္ခတမဟာ
နိဗ္ဗာန်ကြီးသည် ပရမသုခမျိုးမဟုတ်၊ ဒုက္ခမျိုးသာဖြစ်လတ္တံ့။

နိဗ္ဗာန်စကားကို ပြောဆိုကြရာ၌ ခံစား၊ စံစား-ဟူသော အသံကို ထည့်၍ ပြောဆိုကြသောသူတို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို ကဲ့ရဲ့ရှုံ့ချသည် မည်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်-ဟူသည် သုခမဟုတ်၊ ဒုက္ခသာအမှန်ဖြစ်၏-ဟု ဆိုရာ ရောက်ကြလေကုန်၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မူသော ဒေသနာ စုနှင့်တကွ ဤ “ယံကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသိ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်ကိုမြင်ကြသဖြင့် ပဌမကဏ္ဍ၌ ပြဆိုခဲ့သော ဝေဒယိတ သုခ၊ သန္တိသုခ ၂-မျိုးတွင် ဝေဒယိတသုခမျိုး-ဟူသမျှသည် ဧကန်စင်စစ်အားဖြင့် သုခပင်မဟုတ်၊ ဒုက္ခချည်းသာဖြစ်သတည်း။ သန္တိသုခမျိုးသာလျှင် ဧကန်စင်စစ်အားဖြင့် သုခမျိုးအမှန် ဖြစ်သတည်း-ဟု ယုံကြည်လေးမြတ် မှတ်သားအပ်၏။

[ဤကား ဝေဒနာသံယုတ်လာ အဓိပ္ပါယ်တည်း။]
ဤတွင်ရှေ့ကား-နိဗ္ဗာန်၏ ချမ်းသာပုံ ပြီး၏။

ပရမသုခသဘော

ဘာဝနာ-၄၀။ ။ယခုအခါ ခံစား၊ စံစားမှု မရှိသော နိဗ္ဗာန်၏ ပရမသုခသဘော ထင်ရှားစေခြင်းငှာ ဘာဝနာ ၄၀-၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အမြွက်မျှပြဆိုလိုက်အံ့။

ပဉ္စက္ခန္ဓာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ရောဂါ ဂဏ္ဍာ သလ္လာ အယာ အာဗာ-
ဓာ ပရေ ပလောကာ ဤတီ။ ။[၁၀]

ဥပဒ္ဒဝါ ဘယာ ဥပသဂ္ဂါ စလာ ပဘင်္ဂံ အရုဝါ အတာဏာ
အလေဏာ အသရဏာ ရိတ္တာ။ ။[၂၀]

တုစ္ဆာ သုညာ အနတ္တာ အာဒီနဝါ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ အသာရ-
ကာ အယမူလာ ဝဓကာ ဝိဘဝါ သာသဝါ။ ။[၃၀]

သင်္ခတာ မာရာမိသာ ဇာတိဓမ္မာ ဇရာဓမ္မာ ဗျာဓိဓမ္မာ မရဏဓမ္မာ
သောကဓမ္မာ ပရိဒေဝဓမ္မာ ဥပါယာသဓမ္မာ သံကိလေသိကဓမ္မာ။ ။
[၄၀]

ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတရားတို့သာတည်း။
ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတရားတို့သာတည်း။ ရောဂါ၊ ရောဂါတို့သာတည်း။ ဂဏ္ဍာ၊

အိုင်းအနာတို့သာတည်း။ သလ္လာ၊ ငြောင့်တို့သာတည်း။ အယာ၊ အကျိုး
မဲ့တို့သာတည်း။ အာဗာဓာ၊ အနာတို့သာတည်း။ ပရေ၊ အစိမ်းပြင်ပ
တို့သာတည်း။ ပလောကာ၊ ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်ပြား မျိုးတို့သာတည်း။
ဤတီ၊ ဘေးရန်တို့သာတည်း။ ။[၁၀]

ဥပဒ္ဒဝါ၊ အပြင်းအထန် နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါတို့သာတည်း။
ဘယာ၊ ကြောက်ဘွယ်၊ လန့်ဘွယ်သော ဘေးတို့သာတည်း။ ဥပသက္ခါ၊
တွယ်တာကပ်ငြိတတ်သော အန္တရာယ်တို့သာတည်း။ စလာ၊ လှုပ်ရှား
တတ်သော တရားတို့သာတည်း။ ပဘင်္ဂါ၊ ပျက်စီးခြင်း အလေ့ရှိသော
တရားတို့သာတည်း။ အရဝါ၊ မခိုင်မမြဲသော တရားတို့သာတည်း။ အတာ-
ဏာ၊ ခိုကိုးရာမဟုတ်သော တရားတို့သာတည်း။ အလေဏာ၊ ပုန်း
အောင်းရာမဟုတ်သော တရားတို့သာတည်း။ အသရဏာ၊ ကိုးကွယ်ရာ
မဟုတ်သော တရားတို့သာတည်း။ ရိတ္တာ၊ အနှစ်သာရမှ ဆိတ်သော
တရားတို့သာတည်း။ ။[၂၀]

တုစ္ဆာ၊ အချည်းနှီးသာတည်း။ သုညာ၊ အသုဉ်းအသွန်၊ အခွံ၊ အကာ
တို့သာတည်း။ အနတ္တာ၊ ငါ၏ကိုယ်-ဟု အတွင်းမပြုထိုက်သော တရား
တို့သာတည်း။ အာဒီနဝါ၊ ကိုးကွယ်ရာမရှိသော တရားတို့သာတည်း။
ဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ ဘောက်လဲ ဘောက်ပြန်ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော
တရားတို့သာတည်း။ အသာရကာ၊ အနှစ်မရှိသော တရားတို့သာတည်း။
အယမူလာ၊ မကောင်းမှုဖြစ်ပွားရန် အကြောင်းရင်း တို့သာတည်း။
ဝဓကာ၊ သူသတ်ယောက်ျား အာဏာသားတို့သာတည်း။ ဝိဘဝါ၊
ပျက်ပြိုနိုးဆုံးပါးတတ်သော တရားတို့သာတည်း။ သာသဝါ၊ အာသဝ
တရား ၄-ပါးနှင့် တကွဖြစ်သော တရားတို့သာတည်း။ ။[၃၀]

သင်္ခတာ၊ ပြုစုပျိုးထောင်မှ ဖြစ်နိုင်၊ တည်နိုင်သော တရားတို့သာ
တည်း။ မာရာမိသာ၊ သူသတ်ယောက်ျား မာရ် ၅-ပါးတို့၏ စားဖတ်၊
ဝါးဖတ် သုံးသပ်နင်းနယ်ရာတို့သာတည်း။ ဇာတိဓမ္မာ၊ ခဏခြင်းမှာပင်
အကောင်း၊ အဆိုး အမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့သာ
တည်း။ ဇရာဓမ္မာ၊ ဟောင်းနွမ်းရင့်ဆွဲခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့
သာတည်း။ ဗျာဓိဓမ္မာ၊ ဖျားခြင်း နာခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့သာ

တည်း။ မရဏဓမ္မာ၊ သေဆုံးခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့သာတည်း။ သောကဓမ္မာ၊ စိုးရိမ်းပူဆွေးမှုကို ဖြစ်စေခြင်းသဘောရှိသော တရားတို့ သာတည်း။ ပရိဒေဝဓမ္မာ၊ ငိုကြွေးခြင်းဒုက္ခကို ဖြစ်စေခြင်းသဘောရှိသော တရားတို့သာတည်း။ ဥပါယာသဓမ္မာ၊ သက်ကြီးရှုရှိုက် အလှိုက်အလဲ ပင်ပန်းခြင်း၊ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့သာတည်း။ သံကိလေသိကဓမ္မာ၊ ညစ်နွမ်းသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပွားစေ ခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့သာတည်း။

။[၄၀] [ဤကားအနက်။]

ခန္ဓာ ၅-ပါး။ ။ပဉ္စက္ခန္ဓာ-ဟူသော ပါဠိ၌ ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်-ဤ ၅-ပါးသည် ပဉ္စက္ခန္ဓာမည်၏။ ။ထိုတွင်-

၁။ ရုပ်ဆိုသည်ကား-အဝီစိငရဲမှစ၍ အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာ့ဘုံတိုင် အောင် ဤအတွင်းဝယ် ကြီးကြီး, ငယ်ငယ် ကိုယ်ထည်သဏ္ဍာန် ဖြစ်၍နေကုန်သော မြေ, ရေ, လေ, မီး-ဓာတ်ကြီး ၄-ခု၊ စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဌာ, ကာယ, ရူပ, သဒ္ဓ, ဂန္ဓ, ရသ-အစရှိ သော ရုပ်ငယ်, ရုပ်သေးတို့ကို ရူပက္ခန္ဓာဆိုသည်။

၂။ ဝေဒနာဆိုသည်ကား-အကောင်း, အဆိုး အမျိုးမျိုးသော ခံစားမှု, စံစားမှုကို ဆိုသည်။

၃။ သညာဆိုသည်ကား-မွေးဖွားစ ကာလမှစ၍ ဤကား အမိ, ဤကားအဘ-အစရှိသည်ဖြင့် အမှတ်သညာ ထားမှုကိုဆိုသည်။

၄။ သင်္ခါရဆိုသည်ကား-ကြံစည်မှု, ပြောဆိုမှု, လုပ်ဆောင်မှု အ လုံးစုံကို ဆိုသည်။

၅။ ဝိညာဉ်ဆိုသည်ကား-စိတ်ကို ဆိုသည်။

[ဤကား-ခန္ဓာ ၅-ပါး အကြမ်းအားဖြင့် ပိုင်းခြားချက်တည်း။]

[နောက် ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့မှာ အဝီစိငရဲမှစ၍ နေဝသညာနာသညာဘုံ တိုင်အောင်ယူလေ။]

အနိစ္စအတွက်ကြောက်မက်ဘွယ်။ ။ထိုခန္ဓာ ၅-ပါးတို့သည် သေဆုံး ခြင်း-ဟူသော အနိစ္စဘေး ထက်ကြပ်မကွာ အပြီးပါ၍ နေကုန်သော ကြောင့် လူ့ခန္ဓာစုလည်း အနိစ္စသာတည်း၊ နတ်ခန္ဓာစုလည်း အနိစ္စ

သာတည်း၊ ဗြဟ္မဒန္တာစုလည်း အနိစ္စသာတည်း၊ လူဖြစ်လျှင်လည်း တခဏသာ၊ နတ်ဖြစ်လျှင်လည်း တခဏသာ၊ ဗြဟ္မာ ဖြစ်လျှင်လည်း တခဏသာ၊ သံသရာရှည်လျားပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်သည်ရှိသော် ကမ္ဘာ ၈-သောင်း ၄-ထောင် အသက်ရှည်သော နေဝသညာနာသညာယတနဘုံရှိ ခန္ဓာစုသည်လည်း တခဏမျှသာတည်း။

လူ့ဘဝမှာတလှည့်၊ အပါယ်မှာ ဘဝအရာ၊ အထောင်၊ နတ်ဘဝမှာ တလှည့်၊ အပါယ်မှာ ဘဝအသောင်း၊ အသိန်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာတလှည့်၊ အပါယ်မှာ ဘဝအသိန်း၊ အသန်း၊ အမြဲမဟုတ်သည့် အတွက်ကြောင့် ကြောက်မက်ဘွယ် တလကြမ်း အထက်၊ အောက် လွင့်ပါး၍ နေကြရပုံတည်း၊ အမြဲမဟုတ်သည့် အတွက်ကြောင့် လူဖြစ်၍နေသော်လည်း အပါယ်ငရဲသို့ ရှေးရှုလျက်ပင်၊ နတ်ဖြစ်၍နေသော်လည်း အပါယ်ငရဲသို့ ရှေးရှုလျက်ပင်၊ ရူပဗြဟ္မာ၊ အရူပဗြဟ္မာ ဖြစ်၍နေသော်လည်း အပါယ်ငရဲသို့ ရှေးရှုလျက်ပင်၊ လူဖြစ်၍နေသော်လည်း အပါယ်ငရဲဘေးကို ကြောက်ရလျက်ပင်၊ နတ်ဖြစ်၍ နေသော်လည်း အပါယ်ငရဲဘေးကို ကြောက်ရလျက်ပင်၊ ဗြဟ္မာဖြစ်၍နေသော်လည်း အပါယ်ငရဲ ဘေးကို ကြောက်ရလျက်ပင်။

[ဤကား-အနိစ္စအတွက်ကြောင့် ဖြစ်ရသော ကြောက်မက်ဘွယ်မှုကြီး ပေတည်း။]

ဤသို့သော အနိစ္စဘေးကြီးကို ဆင်ခြင်နိုင်ကြပါလျှင် လူ့ခန္ဓာ လူ့ဘဝ၊ နတ်ခန္ဓာ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မဒန္တာ ဗြဟ္မဒန္တာတို့၌ ခံစား၊ စံစားရသော ဝေဒယိတသုခမျိုးစုသည် ကြောက်ဘွယ်၊ လန့်ဘွယ်၊ ငြီးငွေ့ဘွယ်သော ဒုက္ခမျိုး အစစ်အမှန်ဖြစ်ကြောင်းကို သိမြင်နိုင်ကြရာသည်။

လူ့ဘဝကို သာယာသောတဏှာနှင့် လူ့ခန္ဓာမျိုး အဖြစ်ငြိမ်းမှ အပါယ်ငရဲဘေး ငြိမ်းသည်။ နတ်ဘဝကို သာယာသောတဏှာနှင့် နတ်ခန္ဓာမျိုး အဖြစ်ငြိမ်းမှ အပါယ်ငရဲဘေး ငြိမ်းသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် ဗြဟ္မဒန္တာမျိုး အဖြစ်ငြိမ်းမှ အပါယ်ငရဲဘေး ငြိမ်းသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုတဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့နှင့်တကွ လူ့ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ နတ်ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ဗြဟ္မဒန္တာ ၅-ပါး၊ ၄-ပါး၊ ၁-ပါး-အကုန်လုံး အဖြစ်ငြိမ်းမှု၊

ဇာတ်သိမ်းမှု-ဟူသော မဟာအသင်္ခတဇာတ် နိဗ္ဗာန်ကြီးသည် အလွန် တရာ ကြီးမြတ်လှစွာသော “ပရမသုခကြီး” ဖြစ်ပေသည်-ဟု ထင် နိုင်ရာသည်။ အဝီစိ ငရဲဘေးကြီးကို ကြောက်သောသူသည် အဝီစိ ငရဲဘေးကြီးမှ လွတ်ကင်းရန် ထိုအဖြစ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှုတစုသည် သာ ကိုးကွယ်ရာ ရှိတော့သည်။

ငရဲ၏အပင်းအသင်း။ ။ ထိုလူ့ခန္ဓာ၊ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ နတ် ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ ဗြဟ္မာချမ်းသာစုသည်ကား အဝီစိငရဲကြီး၏ အပင်းအသင်းစုသာလျှင်တည်း။

ဖြစ်ပုံကား။ ။ ၁။ လူဖြစ်သောသူသည် မိမိကိုယ်ခန္ဓာ ဖြစ်၍နေ သော စက္ခုကို ငါ၏ စက္ခု-ဟူ၍၎င်း၊ စက္ခုသည်ပင် ငါ-ဟူ၍၎င်း၊ ငါမြင်သည်-ဟူ၍၎င်း၊ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့် သာယာခွဲအံ့၊ ထိုသာယာမှုထဲမှာ အဝီစိငရဲအတွင်းဝင်လေ၏။

- ၂။ ထို့အတူ ငါ၏ သောတ-ဟူ၍၎င်း၊ ငါကြားသည်-ဟူ၍၎င်း။
- ၃။ ငါ၏ဃာန-ဟူ၍၎င်း၊ ငါနံသည်-ဟူ၍၎င်း။
- ၄။ ငါ၏ဇိဌာ-ဟူ၍၎င်း၊ ချိုသည်၊ ချဉ်သည်ကိုငါသိသည်-ဟူ၍၎င်း။
- ၅။ ငါ၏ကိုယ်၊ ငါ၏အင်္ဂါ-ဟူ၍၎င်း၊ အပူ၊ အချမ်း အကြမ်း၊ အနုစသည်ကို တွေ့ထိ၍သိသောအခါ ငါသိသည်-ဟူ၍၎င်း။

ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ရူပက္ခန္ဓာကို တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့် သာယာခွဲအံ့၊ ထိုသာယာမှုထဲမှာ ငရဲဘေးအပြီးပါဝင်လေ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူ-မိမိကိုယ်ခန္ဓာကို သာယာသော တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိရှိနေခဲ့လျှင် အပါယ် ဘေးမှ မလွတ်ရသောကြောင့်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှာ မျက်စိအာရုံကို ခံစားမှု၌ကောင်းသည်၊ မကောင်း သည်-ဟု ရှိကြရာ၌ ငါကောင်းသည်၊ ငါးဝမ်းမြောက်သည်-ဟု သာ ယာမှုကား-စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာကို သာယာစွဲလမ်းမှုတည်း၊ ထိုသာ ယာစွဲလမ်းမှုထဲမှာ ငရဲဘေးကြီးအပြီး ပါဝင်လေ၏။ ။ [နားအာရုံစသည့် တို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။]

သညာက္ခန္ဓာမှာ ဘယ်သင်း၊ ဘယ်ဟာကို ငါသိ၏၊ ငါမှတ်မိ၏၊ ငါမ မှေ့-ဟုသာယာစွဲလမ်းမှုသည် သညာက္ခန္ဓာ၌ သာယာစွဲလမ်းမှုတည်း။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာကား အလွန်များပြား၏။ ထင်ရှားရာမျှကို ဆိုပေအံ့။-

၁။ ငါ့စိတ်မှာတွေ့သည်။ ။ [ဖဿ၌သာယာမှု။]

၂။ ငါ့စေ့ဆော်သည်၊ ငါ့စေတနာရှိသည်၊ ငါ့စေတနာမရှိ။ ။
[စေတနာ၌သာယာမှု။]

၃။ ငါ့စိတ်ငြိမ်သက်သည်။ ။ [ကေဂ္ဂတာ၌သာယာမှု။]

၄။ ငါ့နှလုံးသွင်းသည်။ ။ [မနသိကာရ၌သာယာမှု။]

၅။ ငါ့ကြံဖန်သည်၊ ငါ့ဝိတက်များသည်။ ။ [ဝိတက်၌သာယာမှု။]

၆။ မည်သည့်အာရုံ၌ ငါ၏စိတ် တရစ်ဝဲဝဲနေသည်။ ။ [ဝိစာရ၌သာယာမှု။]

၇။ ငါ့နှစ်သက်သည်၊ ငါ့အားရသည်။ ။ [ဝိတိ၌သာယာမှု။]

၈။ ငါ့အားထုတ်သည်၊ ငါ့ကြောင့်ကြစိုက်သည်။ ။ [ဝိရိယ၌သာယာမှု။]

၉။ ဘယ်သင်း၊ ဘယ်ဟာကို ငါ့အလိုရှိသည်၊ ငါ့ပြုလိုသည်၊ ငါ့ပြောလို ဆိုလိုသည်၊ ငါ့မြင်လိုသည်၊ ငါ့ကြားလိုသည်၊ ငါ့သွားလိုသည်စသည်ကား- [ဆန္ဒ၌သာယာမှု။]

၁၀။ ငါ့လိုချင်သည်၊ ငါ့ခင်မင်သည်၊ ငါ့တောင့်တသည်-စသည်ကား- [လောဘ၌သာယာမှု။]

၁၁။ ငါ့စိတ်ဆိုးသည်။ ။ [ဒေါသ၌သာယာမှု။]

၁၂။ ငါ့မသိနိုင်သည်၊ ငါ့မထင်နိုင် မမြင်နိုင်သည်။ ။ [မောဟ၌သာယာမှု။]

၁၃။ ငါ့ကြည်ညိုသည်။ ။ [သဒ္ဓါ၌သာယာမှု။]

၁၄။ ငါ့အောက်မေ့သည်။ ။ [သတိ၌သာယာမှု။]

၁၅။ မကောင်းမှု၌ ငါ့ရှက်သည်၊ ငါ့စက်ဆုပ်သည်၊ ငါ့ရွံ့သည်။ ။ [ဟိရိ၌သာယာမှု။]

၁၆။ ငါ့ကြောက်သည်၊ ငါ့ထိတ်လန့်သည်။ ။ [ဩတ္တပ္ပ၌သာယာမှု။]

၁၇။ ငါ့လှူသည်၊ ငါ့ပေးကမ်းစွန့်ကြဲသည်။ ။ [ဒါန၌စွဲလမ်းမှု။]

၁၈။ ငါစောင့်ထိန်းသည်၊ ငါစောင့်စည်းသည်။ ။ [သီလ၌စွဲလမ်းမှု။]

၁၉။ ငါသိသည်၊ ငါတတ်သည်၊ ငါလိမ္မာသည်၊ ငါမြော်မြင်နိုင်သည်။ ။
[ပညာ၌စွဲလမ်းမှု။] ။ ။ ထိုစွဲလမ်းမှုမှာ ငရဲဘေးအပြီး ပါဝင်
လေ၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှာ- [ငါကြံသည်၊ ငါသိသည်၊ ငါ၏စိတ်၊ ငါ့မနော-
ဟုစွဲလမ်းသည်။] ။ ။ ဤစွဲလမ်းမှု အလုံးစုံသည် အပါယ်ဘေး
အတွင်းဝင်လျက်ပါလေသည်ချည်း။

နတ်ဖြစ်သောသူတို့ မိမိကိုယ်ခန္ဓာကို တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့်စွဲလမ်းမှု၊ မြဟ္မာ
ဖြစ်သောသူတို့ မိမိကိုယ်ခန္ဓာကို တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲလမ်းမှုတို့၌လည်း
အပါယ်ဘေး၊ သံသရာဘေး အပြီးပါဝင်မှုကို သိလေ။

[ဤကား-လူ့ ခန္ဓာ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ခန္ဓာ နတ်ချမ်းသာ၊ မြဟ္မာ့ ခန္ဓာ
မြဟ္မာ့ချမ်းသာ-စုသည် ငရဲ၏ အပင်းအသင်းသာ ဖြစ်သည်-ဟူသော
စကား၌ အကျယ်ယုတ္တိတည်း။]

ဤသို့လျှင် အပါယ်ဘေး၊ သံသရာဘေးကို ကြောက်သောသူသည်
လူ့ အဖြစ်၊ နတ်အဖြစ်၊ မြဟ္မာ့အဖြစ်ထဲမှာ ကိုးကွယ်ရာကို ရှာ၍မရ၊
ထိုလူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ မြဟ္မာ့ခန္ဓာတို့ အကုန်အဖြစ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်း
မှု တခုသည်သာလျှင် ကိုးကွယ်ရာအစစ် ဖြစ်လေသတည်း။

[ဤကား ခံစား၊ စံစားမှု သုခ၊ သောမနဿ ဝေဒနာမရှိသော သန္တိ
သုခမျိုးသည်သာ ကေန္တသုခမျိုးမှန်ကြောင်းကို အနိစ္စပုဒ်နှင့်စပ်၍ ပြဆို
သော အခဏ်းတည်း။]

“ပဉ္စက္ခန္ဓာဒုက္ခာ” ပုဒ်၌- နှိပ်စက်ခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းခြင်းအမှုကို ဒုက္ခဆို
သည်။ ထိုခန္ဓာ ၅-ပါးသည် သတ္တဝါကို ဒုက္ခဒုက္ခဒဏ်ချက်နှင့် နှိပ်စက်
ညှဉ်းပန်း၏။ သင်္ခါရဒုက္ခ ဒဏ်ချက်နှင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၏။ ဝိပရိဏာမ
အတွက်နှင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၏။

ဥပမာ။ ။ ဥပမာကား- ယခုနှစ် စပါး အသီးအဆန်၊ ပြောင်းအသီး
အဆန်၊ ပဲအသီးအဆန်၊ နှမ်းအသီးအဆန် တို့ကို ရလိုသောသူသည်
ယမန်နှစ်ကပင် မျိုးထားမှုနှင့်စပ်သော လုပ်မှု၊ ဆောင်မှုတွေကို များစွာ
ဒုက္ခစိုက်ရ၏။

နောက်နှစ်၌ ထွန်ရန်, ယက်ရန် ကျွဲ, နွားနှင့်စပ်သော ဒုက္ခမှုစု၊ မိုဃ်း ကျသောအခါ လယ်ယာလုပ်ခင်း ရှင်းလင်းသုတ်သင်မှု, ထွန်မှု, ယက် မှု, စိုက်မှု, ကြံမှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခမှုစု၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် စပ်သော ဒုက္ခမှုစု၊ မိုဃ်းရေ ချောမော၍ အသီးအနှံ မှည့်သောအခါ ရိတ်မှု, ကောက်မှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခမှုစု၊ နယ်မှု, နင်းမှု, လှေ့မှု, တိုက်တွင်း ကျီတွင်း သွင်းမှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခမှုစု-ကို များစွာဒုက္ခစိုက်ရ၏။

ယမန်နှစ်က မျိုးထားမှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခမှုတို့မှစ၍၊ တိုက်တွင်း, ကျီတွင်းသို့ သွင်းထားမှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခမှုတို့တိုင်အောင် အလုံးစုံ သော ဒုက္ခစိုက်ရမှု တို့သည် တိုက်တွင်း, ကျီတွင်းသို့ ရောက်ပြီးသော စပါး, ပြောင်း, ပဲ, နှမ်းတို့၏ သင်္ခါရမှုတို့ချည်းပင်တည်း။

တဖန် တိုက်ထဲ, ကျီထဲမှထုတ်၍ နေလှမ်းမှု, ထောင်းမှု, ဖွပ်မှု, ချက်ရေး, ပြုတ်ရေးနှင့်စပ်သော ဒုက္ခမှုစု၊ ခံတွင်းထဲ, လည်ချောင်းထဲ, ဝမ်းထဲသို့ ရောက်သည်တိုင်အောင် ဒုက္ခစိုက်ရသော အမှုစုသည်လည်း ထမင်း၏ သင်္ခါရဒုက္ခမှုတို့သာတည်း။

ခံတွင်းသို့ ရောက်သော ထမင်းတို့၌ တခုတခုသော ထမင်းလုံးသည် မျိုးထားမှုမှစ၍အထောင်, အသောင်းမကသော သင်္ခါရဒုက္ခမှုတို့ကို လုပ် ဆောင်နိုင်မှ ထမင်းလုံးအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုတခု တခုသော ထမင်းလုံးသည် ထမင်းနှင့် မကင်းနိုင်သော သတ္တဝါကို အ ထောင်, အသောင်းမကသော သင်္ခါရဒုက္ခ ဒဏ်ချက်တို့နှင့်နှိပ်စက်ညှဉ်း ပန်းလေ၏။

[ဤကား-ထမင်း၌ သင်္ခါရဒုက္ခတည်း။]

ယမန်နှစ်၌ ထားသောမျိုးမှစ၍ စပါးသီး စပါးဆန်, ပြောင်းသီး ပြောင်းဆန်, ပဲသီး ပဲဆန်ဖြစ်လာရန်အလုံးစုံသောကြိယာစု, အဆောက် အဦစုသည် ပျက်ခွင့်ဆိုက်လျှင် ပျက်စီးတတ်သော ကြိယာစု, အဆောက် အဦစုချည်းသာတည်း။

ခံတွင်းသို့မရောက်မီ ရှေးအတို၌ ပျက်စီး၍သွားရန် အချက်စုသည် အထောင်, အသောင်းမက များပြား၏။ တခုခုသောအချက်၌ မီးဘေး, ရေဘေး, ခိုးသူဘေး စသည်နှင့် တွေ့ကြုံခဲ့၍သော်၎င်း၊ မိုဃ်းရေး, လေ

ရေးမချောမောခဲ့၍သော်၎င်း တခုခုသောအချက်၌ ပျက်ကွက်၍ သွားသည်ရှိသော် များစွာသော ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခသည်ဖြစ်ရ၏။

[ဤသည်လည်း-ထမင်းအတွက်နှင့် ခံရသော ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခတွေတည်း။]

မျိုးစပါး-စသည်တို့၏ ပျက်စီးခွင့်ဆိုက်လျှင် ပျက်စီးတတ်သော သဘောကို၎င်း၊ ပျက်စီးရန်အခွင့်အလမ်းစု၊ ပျက်စီးရန် အချက်စုကို၎င်း သိရင်း မြင်ရင်းရှိသောကြောင့် မပျက်မစီးပါစေခြင်းအကျိုးငှာ သိမ်းဆည်းမှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခစိုက်ရမှု၊ စောင့်ရှောက်ထိန်းကျောင်းခြင်းနှင့် စပ်သော ဒုက္ခစိုက်ရမှု၊ ပျက်စီးခွင့်ဆိုက်လာအံ့ထင်၍ ပူပင်ကြောင့်ကြစိုးရိမ်ရသော ဒုက္ခမှု။

[ဤသည်လည်း-ထမင်းအတွက်နှင့် တွေ့ကြုံရသော ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခချည်းတည်း။]

ထိုထမင်းသည် ဝါးလိုက်သည်မှစ၍ မလှမပ ဘောက်ပြန်ပျက်ပြားလေ၏။ ဝမ်းထဲသို့ရောက်၍ အစာမကြေ ရှိခဲ့လျှင် အနာ ရောဂါနှင့်စပ်သော ဒုက္ခအမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေ၏။ အစာကြေ ကျက်ခဲ့လျှင် ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်နှင့်စပ်သော ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၊ ခွဲခန်းသလိပ်၊ တံတွေး စသည်နှင့်စပ်သော ဒုက္ခအမျိုးမျိုး။

[ဤသည်ကား အဆုံးသတ်ဖြစ်သော ထမင်း၏ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခချည်းတည်း။]

ဒုက္ခ ဒုက္ခသည်မှုကား-မျိုးထားမှုမှစ၍ ခံတွင်း၌ ထမင်းလုပ်ရောက်သည်တိုင်အောင် ထိုထမင်း၏သင်္ခါရ ဒုက္ခမှုတို့နှင့်၎င်း၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခ ၃-မျိုးတို့နှင့်၎င်း ရောနှောလျက်ပါလေ၏။

ဤသို့လျှင် ထိုထမင်းနှင့်မကင်းနိုင်သော သတ္တဝါကို ထိုထမင်းသည် ဒုက္ခ ဒုက္ခဒဏ်ချက်နှင့်လည်း နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းလေ၏။ သင်္ခါရ ဒုက္ခဒဏ်ချက်နှင့်လည်း နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းလေ၏။ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခဒဏ်ချက်နှင့်လည်း နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းလေ၏။ ထမင်းနှင့်မကင်းနိုင်သမျှ ဘဝအဆက်

ဆက်၌ ထိုဒုက္ခဒဏ်ချက် ၃-မျိုး အပြီးစွပ်လျက်ပါလေ၏။ ထမင်းမှု ကင်းပြတ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိုဒုက္ခဒဏ်ချက် ၃-မျိုး ကျွတ်လွတ်လေ ၏။

[ဤကား-ဥပမာတည်း၊ ဥပမာဆိုသော်လည်း ရူပက္ခန္ဓာမှာ အပါအဝင် ပင် ဖြစ်သတည်း။]

- (က) ဥပမေယျမှာ သံသရာ၌ ကျင်လည်သောပုထုဇဉ် သတ္တဝါ နှင့် တောင်သူယောက်ျား။
- (ခ) စာခုတခုသော ဘဝခန္ဓာနှင့် တနှစ်တနှစ် လုပ်စာ စပါး၊ ပြောင်း၊ ပဲ၊ ထမင်း။
- (ဂ) နောက်နောက်ဘဝ၌ အသစ်အသစ်သောခန္ဓာကို အလို ရှိ၍ ရှေးရှေးသောဘဝ၌ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်မှုမျိုး နှင့်စပ်သော လုပ်ဆောင်မှု၊ ပွားများမှု-ဟူသော သင်္ခါရ ဒုက္ခမှုမျိုးနှင့် ရှေးရှေးနှစ်က မျိုးထားမှုနှင့်စပ်သော ဒုက္ခ မှုမျိုး။
- (ဃ) နောက်နောက် ဖြစ်ရာဘဝ၌ အသက်မွေးမှုဒုက္ခမျိုး။

၁။ အနမတဂ္ဂသံသရာတွင် တကြိမ်တကြိမ်သော လူ့ခန္ဓာ လူ့ဘဝ၊ တကြိမ်တကြိမ်သော နတ်ခန္ဓာနတ်ဘဝ၊ တကြိမ်တကြိမ် သော ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ ဗြဟ္မာ့ဘဝနှင့် တနှစ်တကြိမ်၊ တနှစ်တကြိမ် ဖြစ်ပွားသော ကောက်ပင်၊ ပြောင်းပင်၊ ပဲပင် တူသည်။

၂။ နောက်နောက်ဘဝ၌ ထိုခန္ဓာအသစ်ကို ရလို၍ ရှေးရှေးဘဝ၌ ဒါနကုသိုလ်ကို အားထုတ်ရမှု-ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ၊ သီလ ကုသိုလ်ကို အားထုတ်ရမှု-ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဈာန်သမာ ပတ်ကို ပွားများအားထုတ်ရမှု-ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခစုနှင့် ရှေးရှေးနှစ်၌ စပါးမျိုး၊ ပြောင်းမျိုး၊ ပဲမျိုးကို ပြုပြင်ရမှုမှ စ၍ ထွန်မှု၊ ယက်မှု၊ မျိုးကြိမှု-တူသည်။

၃။ နောက်နောက်ဘဝ၌ လူ့ပဋိသန္ဓေ၊ နတ်ပဋိသန္ဓေ၊ ဗြဟ္မာ့ပဋိ သန္ဓေ ဖြစ်ပေါ်သည်နှင့် ကောက်ပင်၊ ပြောင်းပင်၊ ပဲပင် အညွှောက် ပေါ်ပေါက်မှု တူသည်။

- ၄။ နောက်နောက်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေခန္ဓာဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် အသက် တမ်းစေ့နေရရန် အသက်မွေးမှု-ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခကြီးနှင့် ကောက်ခင်း၊ ပြောင်းခင်း၊ ပဲခင်းမှာ ရေဥတု အပြတ်အလပ် မရှိရအောင် ကြောင့်ကြစိုက်မှု တူသည်။
- ၅။ ပဝတ္တိအခါ၌ ရရှိသော စည်းစိမ်စုနှင့် ကောက်၊ ပြောင်း၊ ပဲ၊ အသီးအနှံ တူသည်။
- ၆။ ထိုဘဝ၌ ခံစား၊ စံစားရသော ဝီတိ သောမနဿ သုခဝေဒနာ စုနှင့် ထမင်းဘောဇဉ် အမြိန်အရသာစု တူသည်။
- ၇။ ထိုဘဝ၌ ထိုထမင်းမှု-ဟူသော ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခနှင့် ခံတွင်းမှာ ဝါး၍ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ ပျက်ပြီးသော ထမင်း၊ ဟင်းစု တူသည်။
- ၈။ သေဆုံးမှုနှင့် ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်မှု တူသည်။

ပဋိသန္ဓေခန္ဓာ တည်ပြီးနောက် ပျက်ဆုံးရန် အခွင့်ဆိုက်ခဲ့လျှင် ဘယ် အခါ၊ ဘယ်ခဏ မဆို ပျက်ဆုံးတတ်သော ဝိပရိဏာမသဘော အမြဲ မကွာ အစဉ်ပါရှိနေ၏။

ထို့ကြောင့် ပျက်ဆုံးရန် အခွင့်ဆိုက်တိုက်၍ ပျက်ဆုံးမှုနှင့် အနာရောဂါဖြစ်ပွားမှု-ဟူသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ပျက်ဆုံးအံ့ သော အရေးအခွင့်မှု ကင်းလွတ် ပါရခြင်းငှာ ကြောင့်ကြစိုက် ကြရသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ ဤသို့စသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ တို့ကို လည်း ဥပမာနှင့် အလားတူသိလေ။

သင်္ခါရ ဒုက္ခမှုတို့မှာ ထက်ကြပ်ပါသော ဒုက္ခဒုက္ခ၊ ဝိပရိ-ဏာမ ဒုက္ခမှုတို့မှာ ထက်ကြပ်ပါသော ဒုက္ခ ဒုက္ခ၊ ဤဒုက္ခ ဒုက္ခကိုလည်း သိလေ။

ထမင်းကို သာယာသောသူကို ထိုထမင်းသည် ဒုက္ခ ၃-မျိုးတို့နှင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသကဲ့သို့၊ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာကို သာယာ သောသူကို ထိုခန္ဓာ ၅-ပါးစုသည် ဒုက္ခ ၃-မျိုးတို့နှင့် ဘဝတိုင်း ဘဝ တိုင်း နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၏။

ကောက်,ပဲ,ပြောင်း,နှမ်းကို သာယာခြင်း မကင်းသောသူကို အနှစ် အသင်္ချေပင် တိုင်သော်လည်း သာယာခြင်းမကင်းသမျှ ကာလပတ် လုံး ထိုကောက်,ပဲ,ပြောင်း,နှမ်းသည် ဒုက္ခ ၃-မျိုးတို့ဖြင့် နှစ်စဉ်ထာဝ ရ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၍ သွားလေသကဲ့သို့၊ ထိုခန္ဓာစုကို သာယာသော ပုထုဇဉ်သတ္တဝါကို ကမ္ဘာဘဝ အနန္တ အနမတဂ္ဂတိုင်အောင်ပင် ထိုခန္ဓာစုသည် ဒုက္ခ ၃-မျိုးတို့ဖြင့် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း နှိပ်စက်ညှဉ်း ပန်းလေ၏။ ခန္ဓာကိုသာယာခြင်း ပြတ်ကင်းသောအခါမှ ထိုဒုက္ခ ၃- မျိုး ကျွတ်လွတ်လေ၏။

ထို့ကြောင့် ထိုဒုက္ခ ၃-မျိုးကို ကြောက်သောသူအား ထိုဒုက္ခ ၃- မျိုးမှ လွတ်ကင်းစေခြင်းငှာ လူ့ဘဝ,လူ့ခန္ဓာစုထဲမှာလည်း ခိုကိုးရာ မရှိ၊ နတ်ဘဝ,နတ်ခန္ဓာစုထဲမှာလည်း ခိုကိုးရာမရှိ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝ,ဗြဟ္မာ့ ခန္ဓာစုထဲမှာလည်း ခိုကိုးရာမရှိ၊ ထိုလူ့ဘဝ,နတ်ဘဝ, ဗြဟ္မာ့ဘဝ-တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု,ဇာတ်သိမ်းမှု-ဟူသော အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်တခုသည်သာလျှင် ထိုဒုက္ခ ၃-မျိုးတို့မှ လွတ်လိုသောသူ၏ ခိုကိုးရာအစစ်ဖြစ်ပေသတည်း။

[ဤကား-ခံစားမှု,စံစားမှု ပီတိ သောမနဿ သုခဝေဒနာ မရှိသော သန္တိသုခမျိုးသည်သာလျှင် ဧကန္တသုခမှန်ကြောင်းကို ပဉ္စက္ခန္ဓာဒုက္ခာ- ဟူသောပုဒ်နှင့်စပ်၍ ပြချက်တည်း။]

နောက်နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းနှင့်နှင်အကျယ်ကိုသိလေ။ ။

“ဇက္ခန္ဓာရောဂါ။ ။လူ,နတ်,ဗြဟ္မာ ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့သည် ဇရာ,မရ ဏ တည်းဟူသော ကျင်နာကိုက်ခဲမှု တရံမစဲ အမြဲရှိနေသောကြောင့် ရောဂါသည်,ရောဂါဆိုးတို့သာတည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုခန္ဓာတို့၏ချုပ်ငြိမ်း မှု,ဇာတ်သိမ်းမှုသည် ဧကန္တသုခမှန်ပေသတည်း။

ဇီဝကဝတ္ထုတွင် ရာဇဂြိုဟ်သူဌေး အဋ္ဌပုတ္တိကဲ့သို့၊ ရောဂါဆိုး ကပ် ရောက်သောသူသည် မိမိလက်ရှိဖြစ်သော သူဌေး သူကြွယ်စည်းစိမ်, ပဒေသရာဇ် ဧကရာဇ်စကြာမန္တာတ်စည်းစိမ်-ဟူသောဝေဒယိတသုခမျိုး ကို စွန့်လွှတ်၍ ထိုရောဂါဆိုး၏ ပျောက်ငြိမ်းမှု-ဟူသောသန္တိသုခတခုကို အရယူရသော ယုတ္တိကိုထောက်လေ။ ။ထို့ကြောင့်-

ယံကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသ္မိံ။
ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။

ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားမှု၊ စံစားမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ၊ ထိုခံစားမှု၊ စံစားမှုဟူသမျှသည်။ ဒုက္ခသ္မိံ၊ ဒုက္ခထဲကချည်းပေတည်း။ ။ [ဤကား-အနက်။]

ခံစားဘွယ် စံစားဘွယ်၊ ခံစားမှု စံစားမှု-ဟူသော ဝေဒယိတသဘော အမြက်လေသ-မျှ မရှိခြင်းသည်သာ သုခအမှန်ဖြစ်သည်-ဟုလိုသည်။ ။ [နောက် ၃၇-ပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းနှင့်နှင်သိလေ။ နိဗ္ဗာနကထာ စကား ကျယ်ပွားလွန်းမည်ကြောင့် နောက်ပုဒ်တို့ကို မဆိုလိုက်ပြီ။]

လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝ-ဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှု-ဟူသော နိဗ္ဗာန်၏ အနန္တဂုဏ် ကို ရိပ်မိလိုကြလျှင် ဤ ၄၀-သော ဘာဝနာပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် အကျယ်ကို ထင်နိုင်၊ မြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ကြရမည်။

လောက၌ ဣဋ္ဌဓမ္မတ္ထိဓမ္မတမျိုး၊ အနိဋ္ဌဝိပတ္တိဓမ္မတမျိုး-ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိကြသည်တွင် 'ဣဋ္ဌဓမ္မ'၊ 'သမ္ပတ္တိဓမ္မ-မျိုးမှာ ဖြစ်ထွန်းပွားများမှုသည် အမြတ်သုခဖြစ်၏။ ဆုတ်ယုတ် ကွယ်ပမှုသည် အယုတ်ဒုက္ခဖြစ်၏။' အနိဋ္ဌဓမ္မ၊ 'ဝိပတ္တိဓမ္မ-မျိုးတို့မှာ ဆုတ်ယုတ်ကွယ်ပမှုသည် အမြတ်သုခဖြစ်၏။ ဖြစ်ထွန်းပွားများမှုသည် အယုတ်ဒုက္ခဖြစ်၏။

လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝ-ဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့သည် ဤဘာဝနာပုဒ် ၄၀-အရ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝပေါင်း အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့်-၄၀၊ အကျယ်အားဖြင့် အနန္တအပ္ပမေယျ ရှိကုန်ကြသည်ဖြစ်၍ ဧကန္တအနိဋ္ဌဓမ္မ၊ ဧကန္တဝိပတ္တိဓမ္မ တို့သည်သာ အမှန်ဖြစ်ကုန်၏ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့၏ ရှိခြင်းသည်သာလျှင် အယုတ်ဒုက္ခဖြစ်၏။ မရှိခြင်းသည်သာလျှင် အမြတ်သုခဖြစ်၏။ မရှိခြင်းထက်ပိုမို၍ အားထုတ် ဘွယ်ကိစ္စမရှိ။

၁။ ဣဋ္ဌဓမ္မ-အလိုရှိအပ်သော သဘောမျိုး။
၂။ သမ္ပတ္တိဓမ္မ-ပြည့်စုံမှု သဘောမျိုး။
၃။ အနိဋ္ဌဓမ္မ-အလိုမရှိအပ်သော သဘောမျိုး။
၄။ ဝိပတ္တိဓမ္မ-မပြည့်မစုံ ပျက်စီးမှု သဘောမျိုး။

ဥပမာ။ ။ဥပမာကား-တယောက်သော သူသည် အနမတဂ္ဂ သံသရာတွင် တနာရီ, တခဏမျှ သက်သာရာမရသော နူနာကြီး, ပန်းနာကြီးစွဲ၍ အနမတဂ္ဂ ဘဝကမ္ဘာပတ်လုံး တလူးလည်းလည်း တညည်းညူညူနှင့်သာ နေရရာ၏။ ထိုနူနာကြီး, ပန်းနာကြီးအကုန်အစင် ပျောက်ငြိမ်းလျှင်လည်း ခန္ဓာကိုယ်လည်း အပြီးကွယ်ပျောက် တော့မည်။ နောက်ကို တစုံတရာမျှ ဖြစ်ရတော့မည်မဟုတ်။ ဧကန္တဥစ္ဆိန္ဒဖြစ်၍ ကွယ်ဆုံးလေတော့မည်-ဟူရာ၏။

- ၁။ ဤသူမှာ နူနာကြီး, ပန်းနာကြီး မပြတ်မစဲ အမြဲနှိပ်စက်မှုနှင့် ရက်ရှည်, လရှည်, နှစ်ရှည်, ဘဝရှည်, ကမ္ဘာရှည် တည်၍နေမှု ၁-ပါး။
- ၂။ နူနာကြီး, ပန်းနာကြီး ချုပ်ငြိမ်းလျှင် ချုပ်ငြိမ်းသည်နှင့်တပြိုင်နက် အပြီးပြတ်တောက် ကွယ်ပျောက်၍ ဥစ္ဆိန္ဒ ဖြစ်၍သွားမှု ၁-ပါး။

မေး။ ။ဤ ၂-ပါးတွင် ထိုသူမှာ အဘယ်အမှုသည် သုခမှုဖြစ်မည်နည်း၊ အဘယ်အမှုသည် ဒုက္ခမှုဖြစ်မည်နည်း၊ ထိုသူသည် အဘယ်အမှုကို ရလိုလိမ့်မည်နည်း၊ အဘယ်အမှုကို စွန့်လိုလိမ့်မည်နည်း၊ အဘယ်အမှုကို အထွတ်အမြတ်ပြု၍ ချီးမွမ်းအပ်သနည်း။

ဖြေ။ ။ဥစ္ဆိန္ဒဖြစ်၍သွားရာ၌ တစုံတခုသော ဒုက္ခမည်သည် အမြွက်လေသ-မျှမရှိ၊ ခံစားမှု, စံစားမှု-ဟူ၍လည်း အမြွက်လေသ-မျှမရှိ၊ ပူပန်ပင်ပန်းမှု ခပ်သိမ်းလည်းမရှိ၊ ခံစားမှု, စံစားမှု ခပ်သိမ်းလည်းမရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထိုရောဂါကြီးသည် ဥစ္ဆိန္ဒအဖြစ်သည်သာ ကိုးကွယ်ရာ ချမ်းသာသုခဖြစ်၏။ ထိုဥစ္ဆိန္ဒအဖြစ်ကိုသာ အလိုရှိလတ္တံ့၊ ထိုသူအတွက် နှင့် ထိုဥစ္ဆိန္ဒအဖြစ်ကိုသာ အထွတ်အမြတ် ချီးမွမ်းအပ်သတည်း။ ။
[ဥပမာ]

ပဋိသန္ဓိဒါမင်။ ။ပဋိသန္ဓိဒါမင်ပါဠိတော်၌- “ပဉ္စက္ခန္ဓေ အနိစ္စတော၊ ဒုက္ခတော။လ။ သံကိလေသိကဓမ္မတော” ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ၄၀-အတိုင်းအရှည် ရှိသောအကြီးအကျယ်ကြောက်ဖွယ်,

၁။ ဥစ္ဆိန္ဒ-ပြတ်ခြင်း။

လန့်ဘွယ်သော အပြစ်ဒေါသ 'အာဒိနဝတို့သည် ရှိကုန်၏။ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝ-ဟု ဆိုအပ်သောထိုခန္ဓာ ၅-ပါးတို့သည် ထို အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ ထိုနုနာကြီး၊ ပန်းနာကြီး နှင့်နေရသောသူမှာ အနာရောဂါ ဒုက္ခတမျိုးမျှသာ ခံစားရသည်။ သံသရာ၌ ကျင်လည်မျောပါး၍ နေကြရသောခန္ဓာ ၅-ပါး တရားရှင် တို့မှာမူကား အနိစ္စမှုကြောင့် လူ့ဘဝတွင် အမြဲနေခွင့်မရ၊ နတ်ဘဝတွင် အမြဲနေခွင့်မရ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝတွင် အမြဲနေခွင့်မရ၊ အပါယ်ငရဲသို့ အဖန်တ လဲလဲကျရောက်ရလေ၏။ အသက်တရူမျှ သက်သာရာမရဘဲ မီးငရဲ၌ အနှစ်တသိန်းစသည် အဖန်ဖန် ခံစားရလေ၏။ မီးငရဲမှာ တနာရီနေရ သည်ထက် နုနာကြီးနှင့် လူ့ဘောင်မှာ အနှစ်တရာနေရခြင်းသည် ကောင်းမြတ်သေး၏။

တေမိဇာတ်၌-ငါတို့ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဗာရာဏသီပြည် မှာ အနှစ် ၂၀-မျှ မင်းလုပ်ခဲ့သည့်အတွက် ဥဿဒငရဲမှာ အနှစ် ၈- သောင်းခံရသည်-ဟုလာ၏။ သူ့သူ့ငါငါသတ္တဝါတို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာမရှိ၊ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းသည် အနိစ္စအတွက်ပေတည်း။

ဤသို့လျှင် ထို ၄၀-သော အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝတို့တွင် အနိစ္စ အတွက် တခုနှင့်ပင် ထိုလူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ခန္ဓာ ၅-ပါးသည် အလွန် ကြောက်မက်ဘွယ် ကောင်းလေစွ၊ ထိုသို့အကြီးအကျယ် ကြောက်မက် ဘွယ်ဖြစ်သော ထိုခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ ဇာတ်သိမ်းခြင်း အမှု-ဟူသော မဟာအသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကြီးမည်သည် ဘယ်ဟာတခုမျှ ချီးမွမ်းစရာမရှိသော 'အဘာဝမတ္တမျှသာ ဖြစ်သည်-ဟု မရှုံ့ချထိုက်၊ အချည်းနှီးသာဖြစ်သည်-ဟု မရှုံ့ချထိုက်၊ ထိုချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်း မှုသည် ကျမ်းဂန်တို့၌လာသော ဂန္ထီရ၊ ဒုဒ္ဒသ၊ ဒုရနုဗောဓ၊ 'သန္တ၊ 'ပဏိတ၊ ပရမသုခ- အစရှိသော နိဗ္ဗာန်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် မထိုက် မတန်-ဟု မရှုံ့ချထိုက်။

၁။ အာဒိနဝ-အပြစ်။
 ၂။ အဘာဝမတ္တ-မရှိခြင်းမျှ။
 ၃။ ဒုရနုဗောဓ-သိနိုင်ခဲ့သည်။
 ၄။ သန္တ-ငြိမ်သက်သည်။
 ၅။ ပဏိတ-မြတ်သည်။

ဣတိဂုတ်ပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံ ၁၀၉

အနမတဂ္ဂသံသရာဝယ် အကြင်မျှလောက် ခန္ဓာ ၅-ပါး၏ အပြစ် ဒေါသ အာဒိနဝတို့သည် ကြီးကျယ်ကုန်၏။ ထိုမျှလောက်ချုပ်ငြိမ်းမှု၏ ဂုဏ်ကြက်သရေတို့သည် ကြီးကျယ်ကုန်၏။ အကြင်မျှလောက် ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ ဒုက္ခနယ်သည် ကြီးကျယ်၏။ ထိုမျှလောက် ထိုချုပ်ငြိမ်းမှု၏ သုခနယ်သည် ကြီးကျယ်၏။

[ဤကား-ခံစားမှု,စံစားမှုမရှိသော သန္တိသဘော၏ ပရသုခအမှန်ဖြစ်ကြောင်းကို ထင်ရှားသိသာစေခြင်းငှာ ဘာဝနာ ၄၀-နှင့်စပ်ဘက်၍ ပြဆိုလိုက်သောအခန်းတည်း။]

ဤတွင်ရှေ့ကား-ပရမသုခသဘောပြီး၏။

ဤတွင် ဝိတ္ထာရကဏ္ဍပြီး၏။

နာနာဂန္ထ နာနာဝါဒ ဝိသောဓနကဏ္ဍ

ဣတိဂုတ်ပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံ

ယခုအခါနာနာဂန္ထ နာနာဝါဒ ဝိသောဓနကဏ္ဍ-ဟူသောတတိယကဏ္ဍကိုပြဆိုအံ့။ ။အကြင်ပါဠိတော်တို့၌ ဆရာတို့သည် အထူးထူးအထွေထွေ ယူကြ ပြောဆိုရေးသားကြကုန်၏။ ထိုပါဠိတော်တို့ကို ထုတ်ပြ၍ ဆရာတို့ယူကြပုံကိုလည်း ပြဆိုအံ့။ ငါတို့ယူပုံကိုလည်း ပြဆိုအံ့။နှစ်သက်ရာယူကြလေကုန်။

ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ နိဗ္ဗာနဓာတုယော၊ ကတမာ ဒွေ၊ သဥပါဒိသေသာ စ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ အနုပါဒိသေသာ စ နိဗ္ဗာနဓာတု။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ အရဟံ ဟောတိ ဒီဏာသဝေါ၊ တဿ တိဋ္ဌန္တေဝ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ယေသံ အဝိဃာတတ္တာ မနာပမ္ပိ ပစ္စနုဘောတိ၊ အမနာပမ္ပိ ပစ္စနုဘောတိ၊ မနာပါမနာပမ္ပိ ပစ္စနုဘောတိ၊ တဿ ယော ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သဥပါဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု။

ကတမာစ ဘိက္ခဝေ အနုပါဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု။

နိဗ္ဗာနဒီပနီ

ဣဓ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခု အရဟံ ဟောတိ ဒိဏာသဝေါ၊တဿ ဣဓေဝ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ သီတိ ဘဝိဿန္တိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခုဝေ အနုပါဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု။

ဒွေ ဣမာ စက္ခုမတာ ပကာသိတာ နိဗ္ဗာနဓာတု အနိဿိ-
တေန တာဒိနာ၊ ကော ဟိ ဓာတု ဣဓ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ သဗ္ဗပါဒိ-
သေသာ ဘဝနေတ္ထိသင်္ခယာ၊ အနုပါဒိသေသာ သမ္ပရာယိကာ
ယမိ နိရုဇ္ဈန္တိ ဘဝါနိ သဗ္ဗသော။

[လိုရင်းမဟုတ်သော ပုဒ်ကိုချ၍ ထုတ်ပြုအပ်သော ဣတိဝုတ် ပါဠိ
တော်။]

- (က) ယော ရာဂက္ခယောတိ ရာဂဿ ခယော၊ ဒိဏာကာရော၊
အဘာဝေါ၊ အစ္စန္တမနုပ္ပါဒေါ။
- (ခ) သီတိ ဘဝိဿန္တိတိ အစ္စန္တဝူပသမေန သင်္ခါရ ဒရထ ပဋိ-
ပဿဒ္ဓိယာ သီတလီ ဘဝိဿန္တိ၊ အပ္ပဋိသန္ဓိကနိရောဓေန
နိရုဇ္ဈိဿန္တိတိ အတ္ထော။
- (ဂ) ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာတိ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဘဝါ ဝတ္တမာနာ။
- (ဃ) သမ္ပရာယိကာတိ သမ္ပရာယေ ခန္ဓဘေဒတော ပရဘာဂေ
ဘဝါ ဝတ္တမာနာ။

[၎င်းအဋ္ဌကထာ လိုရင်းပါဠိစု။]

အချို့ဆရာတို့အယူ။ "ဤပါဠိတော်၌ အချို့သောဆရာတို့သည်
“ကောဟိ ဓာတု ဣဓ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ သဗ္ဗပါဒိသေသာ၊ အနုပါဒိသေသာ
သမ္ပရာယိကာ” ဟူသော ပါဠိတော်ပုဒ်များကို ထောက်၍၎င်း။

“ယော ရာဂက္ခယောတိ ရာဂဿ ခယော၊ ဒိဏာကာရော၊
အဘာဝေါ၊ အစ္စန္တမနုပ္ပါဒေါ။ ။ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာတိ ဣမသ္မိံ
အတ္တဘာဝေ ဘဝါ ဝတ္တမာနာ။ ။သမ္ပရာယိကာတိ သမ္ပရာယေ
ခန္ဓဘေဒတော ပရဘာဂေ ဘဝါ ဝတ္တမာနာ” ဟူသော အဋ္ဌ
ကထာပါဠိများကိုထောက်၍၎င်း။

ဤပါဠိတော်မှာလာသော နိဗ္ဗာန် ၂-ပါးကား-အသင်္ခတဖြစ်သော
အဘာဝပညတ် ၂-ပါးသာတည်း။ ကိလေသာတို့၏ တဖန် မဖြစ်ခြင်း

ဣတိဂုတ်ပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံ ၁၁၁

ဟူသော အဘာဝပညတ်ကို သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်။ ခန္ဓာတို့၏ တဖန် မဖြစ်ခြင်း-ဟူသော အဘာဝပညတ်ကို အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် ဆိုသည်။ -

သဂြိုဟ်ကျမ်းမှာကဲ့သို့၊ ပရမတ်အစစ်အမှန်ဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ ဟုဆိုအပ်သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာန် ၂-ပါးကို ဆိုသည်မဟုတ်။ ထိုပရမတ် အစစ်အမှန်ဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ-ဟု ဆိုအပ်သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာန် သည်ကား-အစဉ်ထာဝရ တပါးတည်း အမြဲတည်နေသော တရားဖြစ် ပေ၍ “ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ” ဟူ၍၎င်း၊ သမ္မရာယိကာ-ဟူ၍၎င်း ဆိုလိုက် သော အခွင့်မရှိ၊ ပရမတ္ထဓမ္မအနေအားဖြင့် ထင်ရှားရှိနေသော ဘာဝ တရားဖြစ်ပေ၍ “ရာဂဿ ခယော ဒိဏာကာရော အဘာဝေါ”-ဟူ၍ လည်းဆိုလိုက်သောအခွင့်မရှိ။

[ဤကား-ဤပါဠိတော်၌ အချို့သောဆရာတို့၏ အယူပေတည်း။]

အချို့ဆရာတို့အယူတမျိုး။ ။အချို့သောဆရာတို့ကား-ဤပါဠိတော် မှာ လာသော နိဗ္ဗာန် ၂-ပါးတွင် သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဆိုသည် ကား-ကိလေသာတို့၏ ကုန်ခန်းခြင်းတည်း ဟူသော ဒိဏာကာရပညတ် မျှကို၎င်း၊ ကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်းတည်း ဟူသော အဘာဝပညတ်မျှ ကို၎င်း- သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ရာဂဿ ခယော ဒိဏာကာရော အဘာဝေါ”ဟူ၍ ဘွင့်တော်မူသည်။

အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သည်မူကား-ပရမတ္ထ အစစ်အမှန် ဖြစ်သော အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ကြီးပင်တည်း။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကြီးကို “သမ္မရာယိကာ”ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ။အဋ္ဌကထာ၌လည်း-

“သမ္မရာယိကာတိ သမ္မရာယေ ခန္ဓဘေဒတော ပရဘာဂေ ဘဝါ ဝတ္တမာနာ”ဟု ဘွင့်သည်။

သမ္မရာယိကာတိ၊ သမ္မရာယိကာ-ဟူသည်ကား။ ခန္ဓဘေဒတော၊ ခန္ဓာချုပ်ပျက်သည်မှ။ သမ္မရာယေ-ပရဘာဂေ၊ နောက်အဘို့၌။ ဘဝါ- ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်တည်း။ [ဤကား-အနက်။]

ဤ ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့ကို ထောက်၍ ပရမတ္ထ အစစ်အမှန် ဖြစ် သော နိဗ္ဗာန်သည် ရှေးရှေး သံသရာ ကမ္ဘာ ကမ္ဘေက တခုတည်း

တပါးတည်းဖြစ်၍ အစဉ်ထာဝရ ရှိနေသည်မဟုတ်၊ ဘုရား၊ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ တပါးတပါး ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာတွင်မှ သူ့နိဗ္ဗာန် နှင့်သူ အသီးအသီး စုတိစိတ် ချုပ်သည်မှ နောက်၌ အလွန်သိမ်မွေ့ သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာသော အသစ်တဓာတ်ကြီး ပေတည်း၊ ဖြစ်ပေါ်သည်မှနောက်၌ အစဉ်ထာဝရမြဲ၍ နေသောကြောင့် သာနိစ္စ ရဝ သဿတ-ဟူ၍ ဆိုအပ်သတည်း။

[ဤကား-ပါဠိတော်၌ အချို့သောဆရာတို့၏ အယူပေတည်း။]

ငါတို့အယူ။ ။ငါတို့အယူကား ဤပါဠိတော်မှာ သဗ္ဗပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မှာလည်း “တဿ ယော ရာဂက္ခယော” ဟူ၍ လာသည်၊ အနု- ပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မှာလည်း “တဿ ယော ရာဂက္ခယော” ဟူ၍ လာ သည်၊ ထိုသို့လာသည်တွင် အဋ္ဌကထာ၌ ရှေ့ပုဒ်ကိုသာ “ယော ရာဂက္ခ- ယောတိ ရာဂဿ ခယော၊ ဒိဏာကာရော၊ အဘာဝေါ၊ အစ္စန္တမနုပ္ပါ- ဒေါ” ဟူ၍ ဘွင့်သည်၊ နောက်ပုဒ်ကို မဘွင့်ပြီ။

၁။ ရှေ့ပုဒ်၊ နောက်ပုဒ် အထူးရှိခဲ့လျှင် အသီးအသီး ခြားနားစွာ ဘွင့်ရာသည်၊ မဘွင့်ခဲ့ပါ။ ဤလည်းတကြောင်း။

၂။ “ရာဂဿ ခယော၊ ဒိဏာကာရော၊ အဘာဝေါ၊ အစ္စန္တမ- နုပ္ပါဒေါ” ဟူရာ၌ “အစ္စန္တမနုပ္ပါဒေါ” ဟူသော နောက်ဆုံးပုဒ်သည် ပရမတ္ထ အသစ်တ နိဗ္ဗာန်ကြီး၏ အမည်ဖြစ်ပေသည် တစ်ကြောင်း။

၃။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကြီးသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာ ၅-ပါး ထင်ရှား ရှိစဉ်လည်း ရှိလျက်၊ တည်လျက်ပင်ရှိလေသည်၊ ခန္ဓာပျက်ဆုံးသည်မှ နောက်၌လည်း ရှိလျက်၊ တည်လျက်ပင် ရှိလေသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌ ဓမ္မိကာ၊ သမ္ပရာယိကာ” ဟူ၍ ဆိုထိုက်ပေသည်တကြောင်း။

၄။ အဋ္ဌကထာမှာလည်း ရှိခြင်းအနက်၊ တည်ခြင်းအနက်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဘဝသဒ္ဓါ၊ ဝတ္တမာနသဒ္ဓါတို့နှင့်သာ ဘွင့်ဆိုသည်၊ ဥပ္ပန္န သဒ္ဓါ၊ ဇာတသဒ္ဓါတို့နှင့် မဘွင့်လေသည် တကြောင်း။

ဤသို့သော အကြောင်းများကြောင့် ဤပါဠိတော်မှာ လာသော နိဗ္ဗာန် ၂-ပါးသည်လည်း သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၊ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းတို့မှာ လာသော နိဗ္ဗာန် ၂-ပါးနှင့် ထပ်တူ ထပ်မျှ ပရမတ္ထ အသစ်တ နိဗ္ဗာန်ကြီးပင်ဖြစ်သည်-ဟု ငါတို့ယူပေသည်။

ဆရာတို့အယူ။ ။အကြင် ဆရာတို့သည် ထိုထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ခန္ဓာကမ္မဇရုပ် ချုပ်ပြီးသော နောက်မှသာ ပရမတ္ထအသင်္ခတနိဗ္ဗာန် ကြီး၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို အလိုရှိကြကုန်၏။ ထိုဆရာတို့၏ အယူ၌ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ပင် ရောက်သော်လည်း စုတိကမ္မဇရုပ် မချုပ်မီအတွင်း နိဗ္ဗာန် မရှိသေး၍ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်-ဟူ၍ မဆိုရသေး။ နိဗ္ဗာန်သို့ဆိုက်သည် ဟူ၍ မဆိုရသေး။ နိဗ္ဗာန်ကို ရသောသူ-ဟူ၍ မဆိုရသေး။ စုတိကမ္မဇ ရုပ် ချုပ်သည်၏အခြားမဲ့မှာ ဖြစ်ပေါ်လာလတ္တံ့သော အနာဂတ်ကို လှမ်း၍ မြင်ရရုံမျှသာရှိသေးသည်-ဟု ဆိုလို၏။

ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု ၂-ပါးရှိသည် တွင် မဂ်ခဏ၊ ဖိုလ်ခဏတို့၌ ကိလေသာတို့သည် ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ ထို အခါပရမတ္ထအသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ကြီးရှိပင်မရှိသေး။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ခန္ဓာမှာ ရောဂါတို့၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ အနာတို့၏ ဖြစ်ပေါ် လာခြင်း၊ အထူးထူးသော အနိဋ္ဌရုပ် ဒုက္ခဝေဒနာတရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ် ခြင်း-ဟူသော ဇာတိဒုက္ခမှလည်း မလွတ်သေး။ အိုရခြင်းတည်းဟူသော ဇရာဒုက္ခမှလည်း မလွတ်သေး။ သေရခြင်းတည်းဟူသော မရဏဒုက္ခ မှလည်း မငြိမ်းသေး။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို မွေးမြူမှုဒုက္ခ၊ ဆောင်ရွက်မှု ဒုက္ခတို့မှလည်း မလွတ်သေး။ မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ မင်းဘေး၊ သူခိုး ဓါး ပြဲဘေး-အစရှိသော ဘေးတို့မှလည်း မလွတ်သေး။

ပရမတ္ထ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ကြီးမည်သည် တစုံတခုသော ဒုက္ခဘယ မရှိပြီ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခဘယအနန္တတင်းလင်း၌ နေ၏။ စုတိကမ္မဇရုပ်ချုပ်၍ ထိုခန္ဓာကြီး ကွယ်ပျောက်မှ ထိုဒုက္ခဘယ ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းလေ၏။ ထိုအခါမှ နိဗ္ဗာန်ကြီးပေါ်လာ၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်။ နိဗ္ဗာန်ကိုရသည်-ဟု ဆိုအပ်ပေသတည်း။

[ဤကား-ဆရာတို့၏ အယူတည်း။]

ဤတွင်ရွှေ့ကား-ဣတိဝုတ် ပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံ ပြီး၏။

ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းမှုသဘာဝနာနဖြစ်ပုံ

ကိလေသာတို့၏ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ခန္ဓာတို့၏ချုပ်ငြိမ်းမှု ၂-ပါးရှိသည် တွင် ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည်သာလျှင် မုချပဓာနပေတည်း။ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုမှာကား ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းမှု၏ အမြဲတစိုက် နောက်လိုက်နောက်ပါသောလျှင်တည်း။

အဆိပ်ပင်ကိုသတ်သောသူသည် အမြစ်ကိုမတူးမဖြတ်မူ၍ အပင်၊ အကိုင်း၊အခက် ကိုသာ ဖြတ်ခဲ့အံ့။ အဆိပ်ပင်ကို သတ်သောသူဟူ၍ မဆိုလောက်။ အပင်၊အကိုင်း၊ အခက်တို့ကိုမူကား မထိပါးမူ၍ အမြစ်ဟူသမျှတို့ကို တူးဖော်ဖြတ်တောက် မီးရှို့ပြာပြု၍ ပစ်သောသူ သည်သာ အဆိပ်ပင်ကို သတ်သောသူ စင်စစ်ဖြစ်သည်။ အမြစ်တို့၏ ပျက်ဆုံးမှုသည်သာ ပဓာနဖြစ်၏။ အပင်၊အကိုင်း၊အခက်တို့၏ ပျက်ဆုံး မှုသည် အမြစ်ပျက်ဆုံးမှု၏ အမြဲတစိုက် နောက်လိုက် နောက်ပါသည် သာဖြစ်၏။

ဒုတိယကဏ္ဍ၌ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် သုတ်ပေါင်း ၁၀-တို့၌ ကိလေသာ-ဟူသော အမြစ်အရင်း ပြတ်ခြင်းသည်သာ မုချပဓာ နဖြစ်ကြောင်းကို သစ်ပင်ဥပမာအမျိုးမျိုး၊ မီးပုံကြီးဥပမာ၊ ဆီမီးဥပမာတို့ဖြင့် ဟောတော်မူသော အရာကို ထင်ရှားစွာပြဆို ခဲ့ပြီ။

ထိုမှတစ်ပါး အဘိဓမ္မာသစ္စဝိဘင်းပါဠိတော် နိရောဓသစ္စာ၏ ဝိဘင်း ၌လည်း—

စက္ခုံ လောကေ ပိယရူပံ၊ သာတရူပံ၊ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ၊ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

အစရှိသည်ဖြင့် ဝါကျ ဝါရပေါင်း ၆၀-မျှ နိရောဓသစ္စဝိဘင်းလာ သည်မှာလည်း ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကိုသာ ပဓာနပြု၍ လာ သည်။

ထို့အတူ ဒီဃနိကာယ် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ် အစရှိသည်တို့မှာလည်း ထို့အတူ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကိုသာ ပဓာနပြု၍လာသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ဓမ္မစကြာသုတ် နိရောဓသစ္စာ၏ နိဒ္ဒေသတို့မှာလည်း—

ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းမှုသာ ပဓာနဖြစ်ပုံ ၁၁၅

(က) တတ္ထ ကတမံ ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စံ။

(က) ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊
စာဂေါ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ မုတ္တိ၊ အနာလယော။

ဟူ၍ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကိုသာ ပဓာနပြု၍လာသည်။
ထိုထိုသုတ္တန်တလျှောက်တို့မှာလည်း—

(ခ) နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနန္တိ အာဂုသော ဝုစ္စတိ၊ ကတမံ တံ နိဗ္ဗာ-
နန္တိ။

(ခ) ယော ခေါ အာဂုသော ရာဂက္ခယော၊ ဒေါသက္ခယော၊
မောဟက္ခယော၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ အာဂုသော နိဗ္ဗာနံ။

အစရှိသည်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုဟောတော်မူရာတို့၌ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်
ငြိမ်းမှုကို ပဓာနပြု၍ လာသောအရာ အလွန်ဖော်ပြပါ၏။

ထို့ကြောင့်ရဟန္တာတို့၏စုတိခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းမှုမှာသာ ပရမတ္ထအသင်္ခ
တ နိရောဓသစ္စာ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးကို ရထိုက်သည်မဟုတ်၊ ကိလေသာ
တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုမှာလည်း ပရမတ္ထ အသင်္ခတ နိရောဓသစ္စာ မဟာ
နိဗ္ဗာန်ကြီးကို ကော်စင်စစ် ရထိုက်သည်သာလျှင်တည်း။

၁၅၀၀-ကိလေသာတို့၏တခုမကျန်အကုန်ချုပ်ငြိမ်းမှုမှာသာရထိုက်
သည်မဟုတ်သေး၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရ၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစရှိသော
အချို့သောကိလေသာတို့၏ နောင်တဖန်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ အကြွင်းမဲ့
ချုပ်ငြိမ်းမှုသည်လည်း ပရမတ္ထအသင်္ခတနိရောဓသစ္စာ မဟာနိဗ္ဗာန်
ကြီး အဝင်အပါပင်တည်း။

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား အပါယ်ခန္ဓာစုနှင့်တကွ ၇-ဘဝမှ အထက်
၌ အနမတဂ္ဂ ဘဝခန္ဓာ သံသရာဝဋ်ကြီး၏ အပြီးချုပ်ငြိမ်းမှုသည်လည်း
ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသော အချို့သော ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု
တွင် တချက်တည်း တလုံးတည်း ပါလေ၏။ ထိုအနမတဂ္ဂ ဘဝခန္ဓာ
သံသရာဝဋ်ကြီး၏ အပြီးချုပ်ငြိမ်းမှုသည်လည်း ပရမတ္ထအသင်္ခတနိရော
ဓသစ္စာ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးပင်တည်း။

အမေး။ "ထိုတချက်တည်း တကြိမ်တည်း ပြီးစီးကြသော ချုပ်ငြိမ်း
မှု ၂-ပါးသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ရောက်လေသနည်း။"

အဖြေ။ "သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ရောက်လေသည်။"

အမေး။ "ထိုချုပ်ငြိမ်းမှု ၂-ပါးကို အဘယ်သူသည် ရလေသနည်း။"

အဖြေ။ "သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရလေသည်။"

အမေး။ "ထိုချုပ်ငြိမ်းမှု ၂-ပါးဟူသော အလွန်ခက်ခဲ နက်နဲလှစွာသော စခန်းသို့ အဘယ်သူသည် ဆိုက်ရောက်လေသနည်း။"

အဖြေ။ "သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိုက်ရောက်လေသည်။"

ဤတွင်ရှေ့ကား-ကိလေသာ ချုပ်ငြိမ်းမှုသာ ပဓာနဖြစ်ပုံ ပြီး၏။

ကြွင်းကျန်သောဒုက္ခနှင့် ချုပ်ငြိမ်းဒုက္ခ နှိုင်းယှဉ်ပုံ

သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ တွေ့ရန်၊ ကြိုရန် ကြွင်းကျန်သေးသော ဝဋ်ဒုက္ခနှင့် တွေ့ကြုံဘွယ်ကိစ္စမရှိ၊ ချုပ်ငြိမ်းလေပြီးသော ဝဋ်ဒုက္ခ၏ အနည်း၊ အများ နှိုင်းယှဉ်ပုံကို ဤပြဆိုလတ္တံ့ သော သုတ္တန်တို့ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် အဘိသမယဝဂ်၌ သုတ်ပေါင်း ၁၀-လာ၏။ ။ လာပုံကား-

ပဌမသုတ်-အမေး။ "မြတ်စွာဘုရားသည် တခုသော လက်သည်းပေါ်၌ မြေမှုန့်ကို တင်ထားပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ကို ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ချစ်သားရဟန်းတို့...ငါ၏ လက်သည်းပေါ်၌ရှိသော မြေမှုန့်နှင့် ဤမဟာပထဝီမြေကြီး အားလုံး၌ရှိသော မြေမှုန့်တို့သည် အဘယ်ကသာ၍ များကြကုန်သနည်း-ဟု မိန့်တော်မူ၏။"

အဖြေ။ "အရှင်ဘုရား...ဤ မဟာပထဝီမြေကြီး၌ရှိသော မြေမှုန့်တို့ကို နှိုင်းယှဉ်သည်ရှိသော် လက်သည်းပေါ်မှာရှိသော မြေမှုန့်စုသည် အလွန်ပင်နည်းလှပါ၏။ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းငှါ မထိုက်တန်ပါ-ဟု လျှောက်ထားကြလေ၏။"

ချစ်သား ရဟန်းတို့...ဤအတူပင်လျှင် သတ္တက္ခတ္တပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်အား ကျန်ရှိသေးသော ၇-ဘဝ ဝဋ်ဒုက္ခနှင့် ကုန်ငြိမ်းပြီးသော အနမတဂ္ဂ အနာဂတ် ဝဋ်ဒုက္ခတို့ကို နှိုင်းယှဉ်သည်ရှိသော် ကျန်ရှိသေးသော ၇-ဘဝ ဝဋ်ဒုက္ခသည် အလွန်နည်းပါး၏။ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းငှါပင် မထိုက်တန်လေ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။"

ကြွင်းသောခုက္ခနှင့်ချုပ်ပြီးခုက္ခနှိုင်းယှဉ်ပုံ ၁၁၇

ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော ခေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာဘိသမယော ဧဝံ
မဟိဒ္ဓိကော ဓမ္မစက္ခု ပဋိလာဘော။ ။ [ပဌမသုတ်အချုပ် ပါဠိ
တော်။]

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း
၍ သိခြင်းအမှုသည်။ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော၊ သို့စဉ်မျှလောက် တန်ခိုးကြီးလှ၏။
ဓမ္မစက္ခု ပဋိလာဘော၊ သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်-ဟူသော ဓမ္မစက္ခုကို
ရခြင်းအမှုသည်။ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော၊ သို့စဉ်မျှလောက် တန်ခိုးကြီးလှ၏။ ။
[ဤကား-အနက်။]

ဤသို့လျှင် သောတာပန် ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် သောတာပန်
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရအပ်သော၊ ရောက်အပ်သော အနမတဂ္ဂ အနာဂတ်
ဝဋ်ဒုက္ခ ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော အကျိုးကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုငြိမ်းခြင်း
အကျိုးသည် ပရမတ္ထ အသင်္ခတ နိရောဓသစ္စာ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးပင်
တည်း။ ထိုအနမတဂ္ဂ အနာဂတ်ဝဋ်ဒုက္ခ ငြိမ်းခြင်းသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ
ဆိုက်ရောက်လာသော ငြိမ်းခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဘဝများစွာ၊ ကမ္ဘာများစွာ ပါရမီတို့ကို ဖြည့်ကျင့်၍ လာခဲ့သော
သူသည် ထိုအခါမှ မိမိစိတ်သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစရှိသော ကိလေ
သာအချို့တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုရလေ၏။ ရောက်လေ၏။ အနမတဂ္ဂ
အနာဂတ်ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုရလေ၏။ ရောက်လေ၏။ ငါသည်
ဤမည်သော ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကိုရပေပြီ။ ရောက်ပေပြီ။ ဤမျှ
လောက်သော ဝဋ်ဒုက္ခတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ရပေပြီ။ ရောက်ပေပြီ-ဟု
အတုမရှိ ကြီးမြတ်သော ပီတိသောမနဿကို ဖြစ်စေ၍ နေရလေ၏။

ဥပမာ။ ။ ဥပမာကား-အစိုးရက တယောက်သောသူအား ထောင့်တ
သက် လွတ်ရက်မရှိ- ထောင်ဒဏ်ပေးလေ၏။ ၄-ရက်၊ ၅-ရက် နေမိ
သော် ယခုနေ့ နေထွက်မှ ၇-ရက်မျှသာ ထောင်မှာနေစေ၊ ၇-ရက်
ပြည့်လျှင် လွတ်စေ-ဟူသော အမိန့်ကို ရပြန်၏။ ၇-ရက်မှ အထက် အ
သက်ထက်ဆုံး ခံရလတ္တံ့သော ထောင်ဒဏ်သည် ထိုအမိန့်ထုတ်သည်
နှင့် တပြိုင်နက် တချက်တည်းငြိမ်းလေ၏။ ထိုသူသည် ထိုငြိမ်းချက်ကို ရ
လေ၏။ ရောက်လေ၏။ ၇-ရက်မှအထက် ငြိမ်းချက်ကို ၇-ရက်စေ့မှ

ရသည်မဟုတ်၊ ငါ့မှာ ၇-ရက် ဒုက္ခသာရှိတော့သည်၊ ၇-ရက်မှ အထက် ဒုက္ခလွတ်ငြိမ်းပေပြီ-ဟု အလွန်ဝမ်းမြောက်ရ၏။

[ဤဥပမာအတိုင်း မှတ်လေ။]

ဥပမာတနည်း။ "တနည်း-လူတယောက်မှာ တကျပ်တန် မှုပြစ်အတွက်နှင့် ၇-ရက် ထောင်ဒဏ်ပေးလေ၏။ တဖန် ထိုနေ့မှာပင် တယောက်သောသူ၏ စွဲဆိုချက် တရာတန်ပြစ်မှုအတွက်နှင့် ၇-လထောင်ဒဏ် ပေးပြန်လေ၏။ တဖန် ထိုနေ့မှာပင် တယောက်သောသူ၏ စွဲဆိုချက် တထောင်တန် မှုပြစ်အတွက်နှင့် ၇-နှစ် ထောင်ဒဏ် ပေးရပြန်လေ၏။ ထိုနေ့မှာပင် ထောင်သို့ချလေ၏။ ထိုနေ့မှာပင် တရာတန်မှု၊ တထောင်တန်မှု လွတ်ငြိမ်းစေ-ဟူသော စီရင်ချက်ကို ရပြန်လေ၏။ ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် ၇-လ, ၇-နှစ် ထောင်ဒဏ်မှု ငြိမ်းလေ၏။ ၇-ရက် ထောင်ဒဏ်မှုသာမငြိမ်းဘဲ ကျန်ရှိလေ၏။

ဤဥပမာ၌လည်း ထို ၇-လ, ၇-နှစ် ထောင်ဒဏ်ဒုက္ခသည် လွတ်စေအမိန့်ရသည်နှင့် တပြိုင်နက်ငြိမ်းလေ၏။ ငြိမ်းခြင်းကို ထိုသူ ရလေ၏။ ရောက်လေ၏။

ဥပမာတနည်း။ "တနည်း-တယောက်သောသူမှာ ကြေးငွေတသိန်း ကြေးတင်လေ၏။ ကြံဖန်၍ ဆပ်ပေးလေသော် ၇-ကျပ်မျှ ကျန်ရှိလေ၏။ ၇-ကျပ်တွက်သာ ပူပန်ရတော့သည်။ (၉၉၉၉၃)-ကိုးသောင်း ကိုးထောင် ကိုးရာ ကိုးဆယ့် သုံးကျပ်တွက် အေးပြီး, ငြိမ်းပြီးဖြစ်လေ၏။ ထိုအေးမှု, ငြိမ်းမှုကိုရလေ၏။ ရောက်လေ၏။ တယောက်သောသူမှာ အနာအပေါင်း တထောင်, တကိုယ်လုံးပေါက်၍ အလူးအလဲခံနေရ၏။ ဆေးတွေ၍ အနာအပေါင်း (၉၉၃) ကိုးရာ ကိုးဆယ့် သုံး လုံး ပျောက်ငြိမ်းလေ၏။ ခြေမှာကျန်ရှိသော အနာငယ်ပေါင်း ၇-လုံးအတွက်သာ ခံရတော့သည်။

ဤသို့သော ဥပမာများကဲ့သို့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အပါယ်မှ ဒုက္ခ၏ အပြီးငြိမ်းခြင်း, ၇-ဘဝမှ အထက် အနမတဂ္ဂဝဋ်ဒုက္ခ၏ အပြီးငြိမ်းခြင်း-ဟူသော အကျိုးထူး, အခွင့်ထူးကို အပြီးရလေ၏။ အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာခြင်း ပီတိသောမနဿနှင့် ခံစားရလေ၏။ စံစားရလေ၏။

ကြွင်းသောဒုက္ခနှင့်ချုပ်ပြီးဒုက္ခနှိုင်းယှဉ်ပုံ ၁၁၉

ဒုတိယသုတ်။ ။ဒုတိယသုတ်၌-အလျား၊အနံ့၊အစောက် ယူဇနာ ၅၀-ရှိသော အကုန်ပြည့်သော ရေရှိသော ရေအိုင်ကြီးမှာ သမန်းမြက် ဖျားဖြင့် ထုတ်ယူသော ရေပေါက်ငယ်တခုနှင့် တအိုင်လုံးရှိရေကို နှိုင်း ယှဉ်သော ဥပမာလာ၏။

တတိယသုတ်။ ။တတိယသုတ်မှာ မြစ်ကြီး ၅-သွယ်ရှိရေနှင့် ထို မြစ်ကြီး ၅-သွယ်မှ ထုတ်ယူအပ်သော ၂-ခု၊ ၃-ခုသော ရေပေါက် ငယ် ဥပမာလာ၏။

စတုတ္ထသုတ်။ ။စတုတ္ထသုတ်မှာ ၂-ခု၊ ၃-ခုသော ရေပေါက်ငယ် ကို ချန်လှပ်၍ မြစ်ကြီး ၅-သွယ်ရှိ အကုန်ခန်းခြောက်လေရာ ကျန်သော ရေပေါက်ငယ် ၂-ခု၊၃-ခုနှင့် ကုန်ခန်းလေသော ရေစု ဥပမာလာ၏။

ပဉ္စမသုတ်။ ။ပဉ္စမသုတ်မှာ ဆီးစွေခန့်ရှိသော မြေလုံးငယ် ၇-ခု နှင့် မဟာပထဝီမြေကြီး ဥပမာလာ၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။ ။ဆဋ္ဌသုတ်မှာ ဆီးစွေခန့်ရှိသော မြေလုံးငယ် ၇-ခုကို ချန်လှပ်၍ မဟာပထဝီ မြေကြီးကုန်လေရာ ကျန်သောမြေနှင့် ကုန် သောမြေ ဥပမာလာ၏။

သတ္တမသုတ်။ ။သတ္တမသုတ်မှာ မဟာသမုဒြာ ၄-စင်းရေနှင့် ထိုမှ ထုတ်ယူအပ်သော ရေပေါက်ငယ် ၂-ခု၊၃-ခု ဥပမာလာ၏။

အဋ္ဌမသုတ်။ ။အဋ္ဌမသုတ်မှာ ၂-ခု၊ ၃-ခုသော ရေပေါက်ငယ်ကို ချန်လှပ်၍ သမုဒြာ ၄-စင်းရေ ကုန်ခန်းလေသော ဥပမာလာ၏။

နဝမသုတ်။ ။နဝမသုတ်မှာ မုန်ညှင်းစွေခန့်ရှိသော ကျောက်သား ငယ် ၇-ခုနှင့် ယူဇနာ ၃၀၀၀-ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင် ဥပမာလာ ၏။

ဒသမသုတ်။ ။ဒသမသုတ်မှာထိုကျောက်သားငယ် ၇-ခုကို ချန်လှပ် ၍ ဟိမဝန္တာတောင်ကုန်ခြင်းရောက်လေရာ ထိုကျန်သောကျောက်သား ငယ် ၇-ခုနှင့် ကုန်ခြင်းသို့ရောက်လေသော ဟိမဝန္တာရှိ ကျောက်စု ဥပမာလာ၏။

ဤဒေသနာတော်စုကား-သောတာပတ္တိမဂ်သို့ အဆိုက်တွင် အနာဂတ်သံသရာ ခန္ဓာဒုက္ခ အနမတဂ္ဂတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ပဓာနပြု၍ ဟောတော်မူသော သုတ္တန်ဒေသနာ စုပေတည်း။

ဤတွင်ရှေ့ကား- ကြွင်းသောဒုက္ခနှင့်ချုပ်ငြိမ်းဒုက္ခနှိုင်းယှဉ်ပုံပြီး၏။

ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းမှုမှာအပဓာနဖြစ်ပုံ

ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နိရောဓသစ္စာ၏ နိဒ္ဒေသတို့၌ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော သဉ္စပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို ပဓာနပြု၍ ဟောတော်မူသည်။ဤ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် သုတ်ပေါင်း ၁၀-တို့၌ကား အကျိုးဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ကို ပဓာနပြု၍ ဟောတော်မူသည်။

ထို၂-ပါးတို့တွင် နိရောဓသစ္စာ၏ နိဒ္ဒေသတို့၌လာသော ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည်သာ ပဓာနဖြစ်သည်။ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည်ကား ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုမှာ တချက်တည်း တလုံးတည်း ပါလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့်အဘိဓမ္မာမဂ္ဂါဠိတော်တို့၌ ကိလေသာတို့ကိုသာ မဂ်ဖြင့်ပယ်ခြင်းငှာထိုက်သော “ပဟာတဗ္ဗဓမ္မ” တို့ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ အကျိုးခန္ဓာတို့ကိုမူကား မဂ်ဖြင့်ပယ်ခြင်းငှာ မထိုက်သော “အပဟာတဗ္ဗဓမ္မ” တို့ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် စတုသစ္စဒေသနာတို့၌ နိရောဓ အရိယသစ္စာ၏ နိဒ္ဒေသတွင် ပဓာနပြု၍ ဟောတော်မူသော ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော ကိလေသနိဗ္ဗာန်-ဟုဆိုအပ်သော သဉ္စပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို နိရောဓအရိယသစ္စာထိုက်သော အသင်္ခတဓာတ် ပရမတ်နိဗ္ဗာန်ကြီး မဟုတ်-ဟု မဆိုထိုက်။

သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်သော ကိလေသာတို့သည် လည်းဘယ်အခါမှာ မြီ၍လာလိမ့်ဦးမည်၊ တဖန်ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်ဦးမည်-ဟုမရှိပြီ။ အပြီးအဆုံးချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်နှင့် တဆက်တည်း တပြင်တည်း တပေါင်းတည်း တခုတည်း ဆက်လေတော့သည်။ ချုပ်ငြိမ်းမှုအတိုင်း အနမတဂ္ဂသံသရာနှင့်အမျှ အမြဲတည်လေတော့သည်။ ဘယ်အခါမှာချုပ်ငြိမ်းမှုမြီပြန်၍ သက္ကာယ

ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည်-ဟု မရှိပြီ။
ထို့အတူ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်သော အပါယ
ဒုက္ခ ဝဋ္ဋဒုက္ခတို့သည်လည်း နောင်တဖန်ချုပ်ငြိမ်းမှု ပျက်ပြန်၍ ပေါ်
လာပြန်သည်-ဟု မရှိကုန်ပြီ။

ဤသို့သော ချုပ်ငြိမ်းခြင်းအခွင့်ကို ရခြင်းငှါ၊ ရောက်ခြင်းငှါ ဘဝများ
စွာ၊ ကမ္ဘာများစွာ ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်၍လာရသည်။ တဘဝ
နှင့်လည်း မရနိုင်သေး၊ မရောက် မပေါက်နိုင်သေး၊ ၂-ဘဝနှင့်လည်း
မရနိုင်၊ မရောက်နိုင်သေး၊ ဘဝများစွာကြာလှ၍သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရမှ
ရနိုင်လေသည်။ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်မှ ရောက်နိုင်လေသည်။
ထို့ကြောင့် သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ အချို့သော
ကိလေသာတို့၏ အပြီးချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော သဥပါဒိသေသ အမည်ရ
သော အသင်္ခတဓာတ် ပရမတ်နိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်
ကေန္တရောက်သည်သာ ဖြစ်သတည်း။

တကိုယ်လုံးမှာ မီးလောင်၍ အလွန်အေးမြသော ရေရှိသော မြစ်ကြီး
တွင်း၊ အိုင်ကြီးတွင်းသို့ ဆင်းသောသူသည် ကမ်းနားအစ လက်တသစ်
ခန့်ရှိ ရေသို့ ရောက်သည်မှစ၍ ကိုယ်လုံးမြုပ်အောင် ဆင်းလေ၊ ၎င်းလေ
၍ မီးပူအကုန်လုံး ငြိမ်းလေရာ၌ ကိုယ်မှာ လက်တသစ်ခန့်ကစ၍ မီးပူ
ငြိမ်းလေ၏။ တကိုယ်လုံးငြိမ်းသည်နှင့် တဆက်တည်း ဆက်မိ၍ အငြိမ်း
တခုတည်း ဖြစ်လေသကဲ့သို့ မှတ်လေ။

[ဤကား-သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း အသင်္ခတဓာတ် ပရမတ်
အစစ်အမှန်ဖြစ်၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့လည်း သောတာပန်အဖြစ်မှစ၍ရ၏။ ရောက်
၏-ဟု ဆိုလိုက်သော ငါတို့၏ အယူပေတည်း။ နှစ်ခြိုက်ရာယူလေ။]

ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းမှုမှာ အပဓာနဖြစ်ပုံပြီး၏။

“ဒွေမာ” စသောပါဠိတော်အရ-စိစစ်ပုံ

ပရိနိဗ္ဗာတ ပုဂ္ဂိုလ်အပြား။ ။ဤအရာ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး၊ ငြိမ်းပြီး-ဟု
ဆိုအပ်သော ပရိနိဗ္ဗာတ ပုဂ္ဂိုလ်အပြားကို ပြဆိုဦးအံ့-
၁။ ကိလေသာတို့၏ အကုန်ချုပ်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော သဥပါဒိသေသ
နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ပရိနိဗ္ဗာတ ၁-ပါး။

၂။ ခန္ဓာတို့၏ အကုန်ချုပ်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ပရိနိဗ္ဗာတ ၁-ပါး၊ ဤသို့ အားဖြင့် ၂-ပါးရှိ၏။

ထို ၂-ပါးတို့တွင် အရဟတ္တမဂ်ကိုရ၍ သဗ္ဗပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ် ဖြင့် ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ကျမ်းဂန် တို့၌ ပရိနိဗ္ဗာတပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍ လာ၏။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်သို့ ရောက်လျှင်ပင် နိဗ္ဗာန်ကိုရသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ပြီ၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လျှင်ပင် နိဗ္ဗာန်၌တည်နေပြီ။

[ဤကား-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်လျှင်ပင် နိဗ္ဗာန်ကိုရသောသူ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သောသူ ဆိုရကြောင်းကို ယုတ္တိဥပမာတို့ဖြင့် ပြဆိုချက် တည်း။]

ကျမ်းဂန်တို့၌ဆိုရိုး။ ။ ကျမ်းဂန်တို့၌ပင် ဆိုရိုး ဆိုစဉ် ထင်ရှားစွာ လာရှိသည်ကို အမြွက်မျှ ပြဆိုဦးအံ့-

အနုကမ္မကဿ ကုသလဿ၊ ဩဝါဒမိ အဟံ ဌိတာ။

အဇ္ဈဂါ အမတံ သန္တိံ၊ နိဗ္ဗာနံ ပဒမစ္စုတံ။ ။

[ဝိမာနဝတ္ထု ပါဠိတော်။]

အဇ္ဈဂါ အဓိဂစ္ဆိံ။ ။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။

အဟံ၊ ငါသည်။ အနုကမ္မကဿ၊ လူ ၃-ပါးကို သနားတော်မူပေ သော။ ကုသလဿ၊ အရာခပ်သိမ်း၌ အတုမရှိ လိမ်မာတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဩဝါဒမိ၊ ဩဝါဒ၌။ ဌိတာ-ပတိဌိတာ၊ တည်ရသည် ဖြစ်၍။ အစ္စုတံ၊ ရွှေ့ခြင်းမရှိသော။ အမတံ၊ သေခြင်းကင်းသော။ သန္တိံ၊ ငြိမ်းသော။ ပဒံ၊ ရောက်အပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ အဇ္ဈဂါ၊ ရပြီ၊ ရောက်ပြီ။ ။ [ဤကား-အနက်။]

[ဤကား-သောတာပန် နတ်သမီး၏ မိမိကိုယ်ကို နိဗ္ဗာန်သို့ရောက် ကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရကြောင်းကို အရှင်မောဂ္ဂလာန်အား လျှောက်ထား သော ဂါထာပေတည်း။]

အဘယ်နိဗ္ဗာန်ကိုရသနည်း-ဟူငြားအံ့။ မိမိသန္တာန်၌ ရှိ၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာတို့၏ မိမိသန္တာန်၌ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ကိုယ်တွေ့၊

ဉာဏ်တွေ့-အတွေ့ ၂-မျိုး ထင်ရှား ရှိပေသောကြောင့် သဉ္ဇပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်-ဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ရ၏။ ရောက်၏။ အပါယ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ၇-ဘဝမှအထက် အနမတဂ္ဂဘဝခန္ဓာ တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ဤခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းမှု နှင့် ၂-ထွေမပြားတပါးတည်း တခုတည်းပင် ဖြစ်လေရကား ထိုခန္ဓာ တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုအတွက်နှင့် ခန္ဓနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ရ၏။ ရောက်၏။

[ဤကား-သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်လျှင်ပင် နိဗ္ဗာန်ရ၊ နိဗ္ဗာန် ရောက် ဆိုရသော သာဓကပါဠိတည်း။]

သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်တို့၌ ဆိုဘွယ်မရှိ၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက် သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမူကား အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ ၍ ဆိုရိုးဆိုစဉ်လာ၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သောအခါ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီး-ပရိနိဗ္ဗုတ ပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍ ဆိုရိုး ဆိုစဉ်လာ၏။

သန္တိ ဒေါဒေါနမိန္ဒ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသဗ္ဗိတာ ရဇနိယာ၊ တဇ္ဇေ ဘိက္ခု န အဘိနန္ဒတိ၊ န အဘိဝဒတိ၊ န အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ၊ တဿ တံ န အဘိနန္ဒတော န အဘိဝဒတော န အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော နတံ နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဟောတိ၊ တဒုပါဒါနံ အ- နုပါဒါနော ဒေါနမိန္ဒ ဘိက္ခု ပရိနိဗ္ဗာယတိ။

ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော အဆင်း-ဟူသော ရူပါရုံကို သာယာခြင်း၊ စွဲလမ်း ခြင်းရှိသောသူသည် ပရိနိဗ္ဗာန်မစံ၊ ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော အဆင်း-ဟူသော ရူပါရုံကို သာယာခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်း ပြတ်ကင်းသောသူသည် ဤမျက် မှောက်ဘဝ၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၏။ ရူပါရုံ၌ အပြန်အလှန် ၂-ဝါရ၊ သဒ္ဓါ ရုံ၊ ဝန္တာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံ-တို့၌လည်း ၂-ဝါရစီ၊ ပေါင်း ၁၂-ဝါရ။

ဤလောက၌ အချို့သော ဆရာတို့သည် မျက်မှောက်၌ပင် ငြိမ်းကြ ကုန်၏။ အချို့သောဆရာတို့သည် မငြိမ်းကြကုန်၊ အကြောင်း အဘယ် သို့နည်း-ဟု သိကြားမင်း လျှောက်ထားချက်၊ ပဉ္စသီခနတ်သား လျှောက်

ထားချက်အရ ဟောတော်မူသော သဠာယတန သံယုတ်ပါဠိတော်၊
 [အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်၌ကား-အရှင်အာနန္ဒာ ဟောသောအရာလာ၏။]
 ဤပါဠိတော်မှာ အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်သော ဥပါဒါန် ပြတ်ကင်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပရိနိဗ္ဗာယတိ-ဆိုသည်။ ။ [ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိလေသာမီးငြိမ်း
 ၏။ ဝါ၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံ၏။] [ဤကား-အနက်။]

[ဤကား-အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ကို ပရိနိဗ္ဗာန်စံပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရသော သာဓက
 ပါဠိတော်တည်း။]

နိဗ္ဗာန်၌တည်နေသောပုဂ္ဂိုလ်။ ။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကား နိဗ္ဗာန်၌
 တည်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍၎င်း၊ ကိလေသနိဗ္ဗာန်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး
 သော ပရိနိဗ္ဗာတ ပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍၎င်း၊ များစွာလာရှိ၏။

ကထဉ္စ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ တိဇ္ဇော ဟောတိ ပါရင်-
 တော ထလေ တိဋ္ဌတိ ပြာဟ္မဏော။

သော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာ-
 ဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ
 ဝိဟရတိ၊ ဧဝံ ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ တိဇ္ဇော ဟောတိ ပါရင်-
 တော၊ ထလေ တိဋ္ဌတိ ပြာဟ္မဏော။

ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ၊
 ဝင်္ဂမှ ပေါ်၍။ တိဇ္ဇော၊ ကူးမြောက်ပြီး မည်သည်။ ပါရင်တော၊
 နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့ ပေါက်ရောက်ပြီး မည်သည်။
 ထလေ၊ နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ကြည်းသောင် ထက်၌။ တိဋ္ဌတိ၊
 တည်နေသော။ ပြာဟ္မဏော၊ သူမြတ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။

သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယာ၊
 ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါ ကင်းရှင်းသော။ စေတော-
 ဝိမုတ္တိံ၊ စိတ်၏ ကျွတ်လွတ်ခြင်းကို၎င်း။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ပညာဖြင့်ကျွတ်
 လွတ်ခြင်းကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သော ဘဝ၌သာလျှင်။
 သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။
 ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ဆိုက်ရောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုဂ္ဂလော၊
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ၊ ဝင်္ဂမှပေါ်၍။ တိဇ္ဇော၊ ကူးမြောက်ပြီးမည်

သည်။ ပါရဂူတော၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့ ပေါက်
ရောက်ပြီးမည်သည်။ ထလေ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်း သောင်
ထက်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နေသော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သူမြတ်မည်သည်။ ဟော-
တိ၊ ဖြစ်၏။

ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏောတိ ဗြာဟ္မဏော ထလေ
တိဋ္ဌတိ၊ ဒီပေ တိဋ္ဌတိ၊ တာဏေ တိဋ္ဌတိ၊ လေဏေ တိဋ္ဌတိ၊
ပရာယနေ တိဋ္ဌတိ၊ သရဏေ တိဋ္ဌတိ၊ နိဗ္ဗာနေ တိဋ္ဌတိ။
[မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်။]

ဤသို့လာသော အင်္ဂုတ္တိရုံပါဠိတော်၊ ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်၊
မဟာနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်များကိုထောက်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ပြီး
သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို နိဗ္ဗာန်-ဟူသော တဘက်ကမ်းသို့ ရောက်ပြီး
သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သဥပါဒိသေသ၌ နိဗ္ဗာန်စံနေသော ပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍
ကျမ်းဂန်ဆိုရိုး အစဉ်ရှိကြောင်းကို သိအပ်သည်။

ရဟန္တာပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်။ “ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်လျှင် သဥပါဒိ
သေသနိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး ဖြစ်သည်ကို အစွဲပြု၍
“ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်” ခေါ်ဆိုသော အရိုးအစဉ်သည်ကား-ကျမ်းဂန်တို့
၌ အလွန်များစွာလာ၏။

ဒဗ္ဗော သော ပရိနိဗ္ဗုတော ဌိတတ္ထော။

ဒဗ္ဗော၊ ဒဗ္ဗအမည်ရှိသော။ ဝါ၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော။ သော အဟံ၊
ထိုငါသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ကိလေသာမီးငြိမ်းပေပြီ။ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ
ပေပြီ။ ဌိတတ္ထော၊ မရွှေ့မယိုင် ခိုင်ခံ့ တည်တံ့သော သဘောသို့ရောက်
ပေပြီ။ [ဒဗ္ဗမထေရ် မိမိကိုယ်ကို မိမိဆိုသော ပါဠိ၊ အနက်။] ဤဒဗ္ဗ
ထေရဂါထာ၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည်။

ဒန္တော သော ပရိနိဗ္ဗုတော ဌိတတ္ထော။
[အလ္လိယထေရဂါထာပါဠိတော်။]

ဝီရော သော ပရိနိဗ္ဗုတော ဌိတတ္ထော။
[ဝီရထေရဂါထာ ပါဠိတော်။]

သီတိ ဘူတောသ္မိ နိဗ္ဗုတော။

[ရက္ခိတထေရဂါတာပါဠိတော်။]

သေသကေနမိ နိဗ္ဗုတော။

[ဒဏ္ဍသုမနထေရဂါထာပါဠိတော်။]

ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးဖြစ်ပေသည် နှင့် ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်ဆိုသော အရိုးအစဉ်သည် ကျမ်းဂန်တွင် အထင်အရှား အများအပြားလာရှိပါ၏။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း နဝနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌—

ခေမပ္ပတ္တော ခေမပ္ပတ္တောတိ အာဂုသော ဝုစ္စတိ၊ ကိတ္တာဝ-
တာ နုခေါ အာဂုသော ခေမပ္ပတ္တော ဝုတ္တော ဘဂဝတာတိ။

ဣဓာဂုသော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ
ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ
ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဣတ္တာဝတာ ခေါ အာဂုသော ခေမပ္ပတ္တော
ဝုတ္တော ဘဂဝတာ ပရိယာယေနာတိ။

အစရှိသည်ဖြင့် ပဌမဈာန်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်မှစ၍ နိရောဓသမာပတ် ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင် အောင် ဝါရပေါင်း ၉-ဝါရ၊ ခေမပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း တကျိပ်လာ၏။ ။ [ခေမပ္ပတ္တော၊ ဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပေါက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုလိုသည်။]

ထိုခေမပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ် တကျိပ်တွင် ရှေ့ ၇-ယောက်ကား ဝိက္ခမ္ဘန နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်၊ ထို့ကြောင့် ‘ပရိယာယေန’ ဟု ဟောတော်မူသည်၊ နောက် ၂-ယောက်ကား အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်း၊ နိရောဓသမာပတ်နှင့် သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ကို “ခေမပ္ပတ္တ” ဆိုပေသည်၊ ထို့ကြောင့် နောက်ဝါရ၌ “နိပ္ပရိယာယေန” ဟု ဟောတော်မူသည်။

ထို့အတူ “အမတပ္ပတ္တော အမတပ္ပတ္တောတိ အာဂုသော ဝုစ္စတိ” ချီ၍ ဝါရပေါင်း-၉၊ အမတပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း တကျိပ်လာ၏။ ။ [အမ-
တပ္ပတ္တော၊ အမြှိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ် ဆိုလိုသည်။]

ထို့နောက် “အဘယပ္ပတ္တော အဘယပ္ပတ္တောတိ အာဝုသော ဝုစ္စတိ” ချီ၍ ဝါရပေါင်း-၉၊ အဘယပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း တကျိပ်လာ၏။ ။

[အဘယပ္ပတ္တော၊ ဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလိုသည်။]

ဤသို့လျှင် ဤပါဠိတော်၌ နိဗ္ဗာန်ရောက် ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း ၃-ကျိပ်လာ၏။ ထို ၃-ကျိပ်တွင်လည်း ၂-ကျိပ် ၄-ယောက်မှာ ဝိက္ခမ္ဘန နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ကိုဆိုသည်။ ၆-ယောက်မှာ နိရောဓသမာပတ် တည်းဟူသော မုချနိဗ္ဗာန်၊ သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ခတ် တည်းဟူသော မုချနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ကိုဆိုသည်။

ဝိက္ခမ္ဘန နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ကိုပင် နိဗ္ဗာန်ရောက် ပုဂ္ဂိုလ်-ဟု ဆိုရိုး ဆိုစဉ် ရှိပေတပြီးကား- သမုစ္ဆေဒနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု မဆိုသင့်ဘဲ ရှိပါချေအံ့နည်း။

[ဤသည်ကား- သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း အသင်္ခတဓာတ် ပရမတ် အစစ်အမှန်ဖြစ်၏-ဟူ၍၎င်း၊ ထိုသဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော၊ ရသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်စုံကိုလည်း နိဗ္ဗာန်ရပုဂ္ဂိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍၎င်း၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ ပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍၎င်း၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်ကြောင်း၊ ကျမ်းဂန်ဆိုရိုး အများအပြားထင်ရှားရှိကြောင်းကို ပြဆိုလိုက်သော ငါတို့အယူပေတည်း။ ။ နှစ်ခြိုက်ရာယူကြလေ။]

ဤတွင်ရှေ့ကား- “ဒွေမာ” စသော ပါဠိတော်အရ- စိစစ်ပုံပြီး၏။

ဥဒါန်းပါဠိတော် အရ-နာနာဝါဒ ပြဆိုပုံ

ယခုအခါ ဥဒါန်းပါဠိတော်တို့ကို ထုတ်ပြပေအံ့-

- (က) အတ္တိ ဘိက္ခဝေ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတံ။
- (ခ) နော စေတံ ဘိက္ခဝေ အဘဝိဿ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတံ၊ န ယိမ ဇာတဿ ဘူတဿ ကတဿ သင်္ခတဿ နိဿရဏံ ပညာယေထ။
- (ဂ) ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ အတ္တိ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတံ၊ တသ္မာ ဇာတဿ ဘူတဿ ကတဿ သင်္ခတဿ နိဿရဏံ ပညာယတီတိ။

(က) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဇာတံ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ ဇာတိ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အဘူတံ၊ မဖြစ်ပေ။ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်ပေ။ မှု ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အကတံ၊ မပြုရခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ ပြုမှု လုပ်မှု၏ ကင်းငြိမ်းခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အသင်္ခတံ၊ အဖန်ဖန် မပြုရခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်မှု-ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခမှ ကင်းခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

(ခ) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဧတံ အဇာတံ၊ ဤမဖြစ်ခြင်းသည်။ ဧတံ အဘူတံ၊ ဤမဖြစ်ပေ။ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဧတံ အကတံ၊ ဤမပြုရခြင်းသည်။ ဧတံ အသင်္ခတံ၊ ဤအဖန်ဖန် မပြုပြင်ရခြင်းသည်။ နောစေ အဘဝိဿ၊ အကယ်၍မရှိခဲ့ငြားအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မရှိခဲ့သည်ရှိသော်။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဇာတဿ၊ ဖြစ်မှု၏။ ဘူတဿ၊ ပွားမှု၏။ ကတဿ၊ ပြုမှု၏။ သင်္ခတဿ၊ ပြုပြင်မှု၏။ နိဿရဏံ၊ ကျွတ်လွတ်ခြင်းမည်သည်။ နပညာယေထ၊ မထင်လေရာ။

(ဂ) ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယသ္မာစခေါ၊ အကြင်ကြောင့်လျှင်။ အဇာတံ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အဘူတံ၊ မဖြစ်ပေ။ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အကတံ၊ မပြုရခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အသင်္ခတံ၊ အဖန်ဖန် မပြုပြင်ရခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဇာတဿ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဘူတဿ၊ ဖြစ်ပေ။ ဖြစ်ခြင်း၏။ ကတဿ၊ ပြုရခြင်း၏။ သင်္ခတဿ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်ရခြင်း၏။ နိဿရဏံ၊ ကျွတ်လွတ်ခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ။ [ဤကား-အနက်။]

ငါတို့အယူ။ ။ ဤပါဠိတော်၌ ငါတို့၏အယူကို ရှေးဦးစွာပြဆိုအံ့- “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” အစရှိသော အနုလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ အဝိဇ္ဇာ-ဟူသော အကြောင်းတရား ထင်ရှားရှိခဲ့သည်ရှိသော် သင်္ခါရတို့သည် ကေန္တဖြစ်

ကုန်၏။ သင်္ခါရတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်သည်ရှိသော် ဝိညာဉ်သည် ဧကန္တ ဖြစ်၏။ ဝိညာဉ်သည် ထင်ရှားရှိခဲ့သည်ရှိသော် နာမ်, ရုပ်သည် ဧကန္တဖြစ် ၏။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် အလုံးစုံသော တေဘုမ္မက ဝဋ်တရားတို့သည် မိမိတို့ကို ဖြစ်ပေါ်အောင် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော အကြောင်းတရား ထင်ရှား ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး အနမတဂ္ဂ ဘဝသံသရာ၌ ဖြစ်ပေါ်၍သာ နေကုန်၏။

[ဤကား-^၁ဇာတ, ^၂ဘူတ, ^၃ကတ, ^၄သင်္ခတ လမ်းပေတည်း။]

အသင်္ခတလမ်း။ ။ “အဝိဇ္ဇာနိရောဓော သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရ- နိရောဓော ဝိညာဏ နိရောဓော” အစရှိသော ပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ အကြင်အခါ၌ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကိုရအောင် အားထုတ် ၍ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကိုရ၏။ ထိုအခါ၌ အဝိဇ္ဇာသည် အကြွင်းမရှိ ကုန်ဆုံးချုပ် ငြိမ်း၏။ အဝိဇ္ဇာမရှိသည်ရှိသော် သင်္ခါရတို့သည် မဖြစ်ကုန်ပြီ။ သင်္ခါရ မရှိ သောကြောင့် ဝိညာဉ်မဖြစ်ပြီ။ ဝိညာဉ်မရှိသောကြောင့် နာမ်, ရုပ်မဖြစ် ပြီ။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် အလုံးစုံသော တေဘုမ္မက ဝဋ်တရားတို့သည် မိမိတို့ကိုဖြစ်ပေါ်အောင် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော အကြောင်းတရား အကြွင်း အကျန်မရှိ ချုပ်ပျောက်ကွယ်ဆုံးခဲ့သည်ရှိသော် မဖြစ်ကြကုန်ပြီ။

[ဤကား-အဇာတ, အဘူတ, အကတ, အသင်္ခတ လမ်းပေတည်း။]

ဇာတ, အဇာတ သဘော။ ။ ဤသို့လျှင် တေဘုမ္မက ဝဋ်တရားတို့ အား မိမိကိုဖြစ်ပေါ်အောင်ထူထောင်၍ပေးနိုင်သော အကြောင်းတရား ရှိနေခဲ့လျှင် ဧကန္တ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတည်းဟူသော ဇာတသဘောလည်း ရှိ၏။ မိမိကို ဖြစ်ပေါ်အောင်ထူထောင်၍ ပေးနိုင်သော အကြောင်း တရားမရှိခဲ့လျှင် ဧကန္တမဖြစ်ဘဲ နေခြင်း-ဟူသော အဇာတ သဘော လည်းရှိ၏။

- ၁။ ဇာတ-ဖြစ်ခြင်း။
- ၂။ ဘူတ-ဖြစ်ပေါ်ခြင်း။
- ၃။ ကတ-ပြုခြင်း။
- ၄။ သင်္ခတ-ပြုပြင်ခြင်း။

ဤသို့လျှင် တေဘုမ္မက ဝဋ်တရားတို့အား ဇာတ သဘော တခုသာ ရှိသည်မဟုတ်၊ အဇာတ သဘောလည်း ကေနိရိ၏-ဟု ပြတော်မူခြင်း ငှါ-

အတ္တိ ဘိက္ခဝေ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတံ။
ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဓမ္မာနံ၊ တေဘုမ္မက ဝဋ်တရားတို့အား။ အဇာ-
တံ၊ အဖြစ်ငြိမ်းခြင်း၊ ဇာတ်သိမ်းခြင်းမည်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိသည်သာလျှင်
တည်း။ ။ [နောက်ပုဒ်တို့၌ ရှေးအတိုင်း အနက်ပေးလေ။]

မဖြစ်-ဟူသော အဇာတ သဘောကား-မရှိ၊ ဖြစ်-ဟူသော ဇာတ
သဘောတခုသည်သာ ရှိခဲ့ငြားအံ့၊ သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ လောဘသည်
အမြဲဖြစ်၍သာနေရာ၏၊ မဖြစ်သောအခါ မဖြစ်သောအခိုက်ဟူ၍ မရှိရာ၊
ဒေါသသည် အမြဲဖြစ်၍သာနေရာ၏၊ မဖြစ်သောအခါ မဖြစ်သော
အခိုက်ဟူ၍ မရှိရာ၊ မောဟသည် အမြဲဖြစ်၍သာ နေရာ၏၊ မဖြစ်သော
အခါ မဖြစ်သောအခိုက်ဟူ၍ မရှိရာ။

အကယ်၍ မဖြစ်-ဟူသော အဇာတသဘောမရှိ၊ဖြစ်-ဟူသော ဇာ
တသဘောတခုသာ ရှိခဲ့ငြားအံ့၊ အဝိဇ္ဇာသည် အနမတဂ္ဂသံသရာနှင့်
အမျှ သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ တရံမစဲ အမြဲဖြစ်၍သာနေလေရာ၏၊ မဖြစ်
သောအခါ မဖြစ်သောအခိုက်-ဟူ၍မရှိလေရာ၊ အဝိဇ္ဇာသည် တရံမစဲ
အမြဲဖြစ်၍သာ နေခဲ့သော် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာတည်းဟူ
သော သင်္ခါရတို့သည်လည်း သံသရာနှင့်အမျှ တရံမစဲအမြဲဖြစ်၍သာ
နေကုန်ရာ၏၊ သင်္ခါရဖြစ်လျှင်လည်း ဝိညာဉ်သည် သံသရာ၌ အမြဲဖြစ်
၍သာ နေလေရာ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်၍နေခဲ့သည်ရှိသော် တေဘုမ္မက ဝဋ်တရား
တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ ကျွတ်လွတ်ခြင်း မည်သည် တရံတဆစ်မျှ မရှိ
လေရာ။

တနည်း။ ။ တေဘုမ္မကတရားတို့အား မဖြစ်ခြင်းဟူသော အဇာတ
သဘောမရှိ၊ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဇာတသဘော တခုသည်သာရှိခဲ့ငြားအံ့၊
အကုသိုလ် ဒုစွရိုက်တရားတို့သည် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်
၌ တရံမစဲ အမြဲဖြစ်၍သာနေကုန်ရာ၏၊ ဤသတ္တဝါတို့သည် အပါယ်

ဆရာတို့အယူ။ ။အလွန်သိမ်မွေ့သော ဇာတိဖြင့် နိဗ္ဗာန်၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို အလိုရှိကြကုန်သော ဆရာတို့သည်ကား-ထိုပါဠိတော်မှာ ထိုအနက်အဓိပ္ပါယ်မျိုးကို မယူကြကုန်၊ နိဗ္ဗာန်မှာ တေဘုမ္မက သင်္ခတတရားတို့မှာကဲ့သို့ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ဇာတိမရှိသည်ကို ရည်သန်တော်မူ၍ “အဇာတံ, အဘူတံ” ဟူ၍ ဟောတော်မူကြသည်-ဟု ယူကြကုန်၏။

၁။ ဝေဒနာဒယော ဝိယ ဟေတု ပစ္စယ သမဝါယသင်္ခါ-
တာယ ကာရဏသာမဂ္ဂိယာ န ဇာတံ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ အဇာတံ။

၂။ ကာရဏေန ဝိနာ သယမေဝ န ဘူတံ န ပါတုဘူတံ န
ဥပ္ပန္နန္တိ အဘူတံ။

ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိ၌လည်း-

၁။ အကြောင်း တရားတို့၏ ညီညွတ်မှုကြောင့် ဖြစ်သော တရား
မဟုတ်၍ အဇာတံ။

၂။ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ မိမိအလိုအလျောက် ဖြစ်သော တရား
မဟုတ်၍ အဘူတံ။

ဤ ၂-ရပ်တွင် အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်သော တရားမဟုတ်-ဟု
ဘွင့်ဆိုသဖြင့် အကြောင်းနှင့်မကင်းမူ၍ ဖြစ်သော တရားသာတည်း-ဟု
သော အနက်ကို ယူကြကုန်၏။

ငါတို့အယူ။ ။မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း-ဟူသမျှ
သည် အကြောင်းနှင့် မကင်းရကား-အကြောင်းတရားကြောင့် ဖြစ်သည်
ဟူသော-ဖြစ်တမျိုး။

အဟေတုကဒိဋ္ဌိ, အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကဒိဋ္ဌိ တို့အလိုအားဖြင့် ခပ်သိမ်း
သော တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းမှာ အကြောင်း-ဟူ၍ မရှိရကား အကြောင်း
နှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ခြင်း-ဟူသော-ဖြစ်တမျိုး၊ ဤသို့ လောက၌ ဖြစ် ၂-မျိုး
ရှိသည်။

ထို ၂-မျိုးတွင် နိဗ္ဗာန်မှာ အကြောင်းတရားတို့၏ ပေါင်းဆုံ ညီ
ညွတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဖြစ်မျိုးလည်း မရှိ၊ အကြောင်းတရားနှင့်

ကင်း၍ အလိုအလျောက်ဖြစ်သော ဖြစ်မျိုးလည်းမရှိ၊ ဤသို့ ဖြစ်-ဟူသမျှ ကို ပယ်ခြင်းငှာ “အဇာတံ၊ အဘူတံ” ဟု ဟောတော်မူသည်။

[ဤကား-ထုတ်ပြအပ်သော အဋ္ဌကထာပါဠိလာအဓိပ္ပာယ်တည်း။]

ဤ အဋ္ဌကထာပါဠိဖြင့်ပင်လျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်-ဟူ၍ ဆိုဘွယ် အချင်း ခပ်သိမ်းမှကင်းလွတ်၏။ ရုန့်ရင်းသော ဖြစ်ခြင်း-ဟူ၍လည်းမရှိ၊ အလွန်သိမ်မွေ့သော ဖြစ်ခြင်း ဟူ၍လည်း မရှိ-ဟူသော အနက်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပြဆိုတော်မူသည်။

[ဤကား-ငါတို့အယူတည်း၊ နှစ်ခြိုက်ရာယူလေ။]

ဥဒါန်းပါဠိတော် “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ တဒါယတနံ” ချီသောသုတ်၌ “တဒါယတနန္တိ တံ ကာရဏံ” ဟု ဘွင့်၍ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် တို့၏ အာရုံအကြောင်းဖြစ်သည်ကို “တဒါယတနံ” ဆိုသည်-ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာပြပေ၏။

ဆရာတို့အယူ။ “ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမြဲထာဝရ တည်နေရာ လောကုတ္တရာ ဘုံ၌ အသီးကို “တဒါယတနံ” ဆိုသည်-ဟု ယူကြကုန် ၏။ ဆရာတို့ယူသောအတိုင်း အာယတန-သဒ္ဓါသည် တည်ရာဌာန- ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်-ဟု ယူသော်လည်း သင့်မြတ်ပါ၏။

တည်ရာဌာနဖြစ်ပုံ။ “အပတိဋ္ဌေ အနာလမ္ဗေ၊ ကော ဂန္တိရေ နသီ- ဒတိ။” [သံယုတ်ပါဠိတော် အမေးဂါထာ။]

အပတိဋ္ဌေ၊ ထောက်ရာ၊ တည်ရာလည်း မရှိထသော။ အနာ- လမ္ဗေ၊ ဆွဲကိုင်တွယ်တာစရာလည်း မရှိထသော။ ဂန္တိရေ၊ ဘဝဂ်မှ အဝီစိကျအောင် နက်လှစွာသော သံသရာသမုဒြာကြီး၌။ ကော၊ အ ဘယ်သို့သော သူများသည်။ နသီဒတိ၊ မနစ်လေသနည်း။

အပတိဋ္ဌေ အနာလမ္ဗေ၊ သေက္ခော ဂန္တိရေ နသီဒတိ။ “သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်များသည်သာ မနစ်လေသည်။ [အဖြေဂါထာ။]

တိဏ္ဏော ပါရဂံတော၊ ထလေ တိဋ္ဌတိ ပြာဟ္မဏော။ [ပါဠိ တော်။]

ဤပါဠိတော်များကိုထောက်၍ တည်ရာဌာနဖြစ်ပုံကိုသိအပ်၏။

ငါတို့အယူ။ "သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ မရောက်သေးသောသူသည် အထက်ကို ဘဝဂ်, အောက်ကို မဟာအဝီစိ၊ ဤမျှလောက် နက်နဲသော ချောက်ကြီး၌ အောက်သို့မကျလေအောင် ထောက်တည်ရာလည်းမရှိ၊ ဆွဲကိုင်တွယ်ဘာစရာလည်းမရှိ၊ စုတိမှ ပဋိသန္ဓေအကူးတွင် ဝသဝတ္တိနတ်ပြည်မှ မဟာအဝီစိငရဲကြီးသို့ မျက်တောင်တခတ် အတွင်း ကျရောက်နိုင်လေ၏။ ဘယ်နေရာ, ဘယ်ဌာနပေါ်မှာနေ၍ သေလျှင် အောက်မဟာအဝီစိသို့ ပဋိသန္ဓေ ကျရောက်၍ မသွားနိုင်-ဟု ထောက်ရာ, တည်ရာဌာနလည်းမရှိ။"

ဘယ်ဟာကို ကိုင်ဆွဲဘက်တွယ်၍သေလျှင် အောက်မဟာအဝီစိသို့ ပဋိသန္ဓေကျရောက်၍ မသွားနိုင်-ဟု ဆွဲကိုင်တွယ်တာစရာလည်းမရှိ။

တခုတခုသောခန္ဓာ ပျက်ဆုံး၍ ပဋိသန္ဓေ လှမ်းကမ်းရာ အခွင့်မှာ ဘဝဂ်မှ မဟာအဝီစိတိုင်အောင် ကောင်းကင်ဟင်းလင်း ချောက်တွင်း နရက်ကြီးအလား ထောက်ရာ, တည်ရာ, ကိုင်ဆွဲရာမရှိ။

ဤကဲ့သို့သော ပုထုဇဉ်အလားကို ကောင်းကောင်းကြီးမြင်၍ လွန်စွာကြောက်လန့်ခြင်းဖြစ်ကြကုန်သော သူတို့မှာ အောက်သို့ကျ၍ မသွားဘဲ အမြဲထာဝရစိတ်ချရသော ထောက်ရာ, တည်ရာ, ဌာနသည် ကား-ဘဝဂ်တိအားဖြင့် တစုံတခုမျှမရှိ။

ဓမ္မဂတိအားဖြင့်ကား-ကိလေသာ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုတခုသာရှိ၏။ မိမိတို့ သန္တာန်၌ အစဉ်ပါရှိ၍နေသော ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော အခွင့်ထူး, စခန်းထူးသို့ ဆိုက်ရောက်ကြကုန်မှသာ အောက်သို့မကျဘဲ အမြဲထာဝရစိတ်ချရသော အခွင့်ကိုရကြလေကုန်၏။ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း, ခန္ဓာတို့၏ချုပ်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော အခွင့်ထူးမှတစ်ပါး ထိုကျမှုမှလွတ်ငြိမ်းရန်ထောက်ရာ, တည်ရာ, ကိုးကွယ်ရာဌာန-ဟူ၍ တစုံတခုမျှ မရှိပြီ။

ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု, ခန္ဓာတို့၏ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော သဘောတရား ၁-ပါးသည်သာ အောက်သို့ကျခြင်းကို ပယ်ရှားပြတ်ကင်းစေနိုင်

၁။ ဘဝဂ်တိ-ဘဝ အလားအလာ။

ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံ ၁၃၅

သော သဘောအမှန်ဖြစ်၏။ ဤသို့သော ထောက်ရာ၊ တည်ရာ ဓမ္မဂတိ၊ ထင်ရှားရှိသည်ကို “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ တဒါယတနံ” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

[ဤကား-ငါတို့ အယူပေတည်း၊ နှစ်ခြိုက်ရာယူလေ။]

ဤတွင်ရှေ့ကား-ဥဒါန်းပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံပြီး၏။

ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံ

ယခုအခါ အဘိဓမ္မာ ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်ကိုပြဆိုအံ့-

၁။ သမ္မာဝါဒီဆရာ အမေး၊ မိစ္ဆာဝါဒီဆရာ အဖြေ။

၂။ မိစ္ဆာဝါဒီဆရာ အမေး၊ သမ္မာဝါဒီဆရာ အဖြေ-ဤသို့ သမ္မာ၊ မိစ္ဆာ၊ အမေး၊ အဖြေ အပြန် အလှန်လာသည်။

ပရိနိဗ္ဗုတော ပုဂ္ဂလော အတ္တတ္တမှီတိ၊ အာမန္တာ။

ပရိနိဗ္ဗုတော ပုဂ္ဂလော သဿတောတိ၊ န-ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။

[အမေး-သမ္မာ၊ အဖြေ-မိစ္ဆာ။]

ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ကိလေသာမီး၊ ခန္ဓာမီးချုပ်ငြိမ်းပြီးဟူသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တမှီ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ ဝါ၊ ရုပ်၊ နာမ်ခန္ဓာ ကွယ်ပျောက်ရာ၌။ အတ္ထိ၊ ကျန်ရှိ၍ နေရစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား-အမေး။ အာမန္တာ၊ ကျန်ရှိ၍ နေရစ်သည်မှန်ပါ၏။ ။ [ဤကား-အဖြေ။]

မိစ္ဆာဆရာကား-ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီကပင် အစဉ်ရှိ၍ လာခဲ့သည်။ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသောအခါ၌လည်း ခန္ဓာ နာမ်၊ ရုပ်စုသာ ချုပ်ကွယ်လေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်မူကား ချုပ်ကွယ်သည်-ဟူ၍ မရှိ၊ နာမ်၊ ရုပ်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်မှာတည်ရှိ၍ နေသည်-ဟု မိစ္ဆာဆရာအယူရှိသောကြောင့် “အာမန္တာ” ဟုဖြေဆိုသည်။

ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ကိလေသာမီး၊ ခန္ဓာမီး ချုပ်ငြိမ်းပြီးဟူသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဿတော၊ မြဲ၍ နေသလော။ ဣတိ၊ ဤကား-အမေး။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မြဲ၍ နေသည်-ဟူ၍ ကား။ နဝတ္တဗ္ဗေ၊ မဆိုအပ်။ ။ [ဤကား-အဖြေ။]

၁။ ဓမ္မဂတိ-သဘာဝ အလားအလာ။

မိစ္ဆာဆရာသည်မိမိ၏အလိုအားဖြင့်ပရိနိဗ္ဗာန်တပုဂ္ဂိုလ်သည်နိဗ္ဗာန်၌ မြ၍နေသည်-ဟု ဖြေဆိုခွင့်ဆိုက်ပါလျက် သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ငြိ၍သွား မည်ကိုစိုး၍“နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု-ဖြေလေ၏။

ရှေ့အဖြေနှင့် နောက်အဖြေ မညီသောကြောင့် “အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ” အစရှိသည်ဖြင့် သမ္မာဆရာက ကြိတ်နှိပ်သောစကားတို့သည် များစွာလာရိကုန်၏။ ။အဓိပ္ပာယ်မှာ အထူးမဟုတ်ပြီ။

ပရိနိဗ္ဗာန်တော ပုဂ္ဂလော နတ္ထတ္တ မှိ တိ၊ အာမန္တာ။
ပရိနိဗ္ဗာန်တော ပုဂ္ဂလော ဥစ္ဆိန္ဓောတိ၊ နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။
[အမေး-မိစ္ဆာ၊ အဖြေ-သမ္မာ။]

ပရိနိဗ္ဗာန်တော၊ ကိလေသာမီး၊ ခန္ဓာမီး ချုပ်ငြိမ်းပြီး-ဟူသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တမှိ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ ဝါ၊ ရုဗ်၊ နာမ်ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်း ရာ၌။ နတ္ထိ၊ မရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤကား-အမေး။ အာမန္တာ၊ မရှိပေ။ ။ [ဤကား-အဖြေ။]

သမ္မာဆရာကား။ ။ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည် ပရိနိဗ္ဗာန် မစံမီကပင် ရှိသည် မဟုတ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသောအခါ နိဗ္ဗာန်၌ ရှိနေသည်-ဟု ယူခွင့်မရှိလေ သောကြောင့် “အာမန္တာ”ဟု ဖြေပေ၏။

ပရိနိဗ္ဗာန်တော၊ ကိလေသာမီး၊ ခန္ဓာမီး ချုပ်ငြိမ်းပြီး-ဟူသော။ ပုဂ္ဂ- လော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥစ္ဆိန္ဓော၊ နာမ်၊ ရုပ် ချုပ်ရာတွင် ပြတ်တောက် ကွယ်ပျောက်၍ သွားလေသလော။ ဣတိ၊ ဤကား-အမေး။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပြတ်တောက် ကွယ်ပျောက်၍ သွားသည်ဟူ၍။ နဝတ္တဗ္ဗေ၊ မဆိုသင့်။ ။ [ဤကား-အဖြေ။]

နဂိုကမှ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြတ်သည်-ဟူ၍ ဆိုဘွယ်မရှိသော ကြောင့်“နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟုဖြေပေ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်အစံတွင်ပြတ်၍သွား ပါသည်ဆိုခဲ့လျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီကားပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏-ဟု ယူရာရောက်သည်။

ရှေ့ပုစ္ဆာ၌ နိဗ္ဗာန်၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မရှိ-ဟု ဖြေသည်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်မစံ မီလည်း မရှိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော အခါ၌လည်း မရှိသောကြောင့် “အာမန္တာ”ဟု ဖြေသတည်း။ ဤသမ္မာဆရာအယူကား-နေရာကျအယူ ပေတည်း။

မိစ္ဆာဆရာကား။ ။ပရိနိဗ္ဗုတ ပုဂ္ဂိုလ်သည်နိဗ္ဗာန်၌မရှိဘူးလော-ဟု မေးသော ပုစ္ဆာ၌ 'မရှိဘူး-ဟုဖြေပြီးဖြစ်လျက် မရှိလျှင်ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်လည်း ပြတ်၍သွားသလော-ဟုမေးပြန်ရာ ပြတ်၍သွားသည် ဟု မဆိုအပ်-ဟု သမ္မာဆရာဖြေပြန်၏။

နိဗ္ဗာန်၌ မရှိလျှင်လည်း ပြတ်ရမည်၊ မပြတ်လျှင်လည်း နိဗ္ဗာန်၌ရှိရ မည်၊ သမ္မာဆရာ အဖြေသည် ရှေ့၊ နောက် မညီ-ဟု သမ္မာဆရာကို ကြိတ်နှိပ်သော စကားတို့သည် များစွာလာရှိကုန်သေး၏။ ။အဓိပ္ပာယ် မှာ အထူးမဟုတ်ပြီ။

ငါတို့အယူ။ ။ဤပါဠိတော်ကို ထောက်သော် ပရိနိဗ္ဗုတ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် နိဗ္ဗာန်မှာ အမြဲတည်၍နေသည်-ဟု ယူခဲ့သော် သဿတဒိဋ္ဌိ၌ သက်ဝင်သည်-ဟု သိအပ်၏။

“ပရိနိဗ္ဗုတော ပုဂ္ဂလော ဥစ္ဆန္ဓောတိ၊ နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ” ဟု သမ္မာ ဆရာ ဖြေချက်လာသောကြောင့်ပရိနိဗ္ဗာန်အစံတွင်ပြတ်၍သွားသည်-ဟု ယူခဲ့သော် ဥစ္ဆန္ဓဒိဋ္ဌိ၌ သက်ဝင်သည် မဟုတ်လော- ဟူငြားအံ့။

ပကတိကပင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါရှိ၏-ဟု ယူသောသူတို့မှာသာ နိဗ္ဗာန် အစံတွင် ပြတ်၍သွားသည်ဟုယူလျှင် ဥစ္ဆန္ဓဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်၊ ပြတ်၍မ သွား နိဗ္ဗာန်၌ အမြဲတည်ရှိ၍နေသည်ဟုယူလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။

ပကတိကပင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဟူ၍ မရှိ၊ ရုပ်၊ နာမ်သက်သက်သာ ရှိသည်-ဟုယူသောသူတို့မှာသံသရာစက်ပြတ်လေ၏၊ ရုပ်၊ နာမ်အဆက် ပြတ်လေ၏-ဟု ယူ၍ ဥစ္ဆန္ဓဒိဋ္ဌိမဖြစ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသာ ဖြစ်သတည်း။

[ဤကား-ငါတို့၏ အယူပေတည်း။]

ဆရာတို့ကား။ ။ဤပါဠိတော်ကို ထောက်၍ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာတွင် အကြွင်းအကျန် အဆက်အလက်မရှိ၊ အကုန်ပြတ်တောက် တုစ္ဆ၊ အ ဘာဝသို့ ရောက်၍သွားသည်ဆိုခဲ့လျှင် ဥစ္ဆန္ဓဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်-ဟုယူကုန်၏၊ သင့်မြတ်ရာ ယူကြလေကုန်။

ပရိနိဗ္ဗုတ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိပုံ။ ။နိဗ္ဗာန်၌ နိဗ္ဗာန် သက်သက်သာရှိသည်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစား၊ စံစား၍နေရသော ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍ နိဗ္ဗာန်၌ မရှိကြောင်းကိုကား-ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်မှာပင် အထပ်ထပ် လာပါ၏။

လာပုံကား-

ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကော ဥပလဗ္ဗတီတိ
ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကဿ ပဋိသံဝေဒီ ဥပ-
လဗ္ဗတီတိ၊ အာမန္တာ။

နိဗ္ဗာနံ ဥပလဗ္ဗတီတိ နိဗ္ဗာနဿ ပဋိသံဝေဒီ ဥပလဗ္ဗတီ-
နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။

အာပါယိကံ ဒုက္ခံ ဥပလဗ္ဗတီတိ အာပါယိကဿ ဒုက္ခဿ
ပဋိသံဝေဒီ ဥပလဗ္ဗတီတိ၊ အာမန္တာ။

နိဗ္ဗာနံ ဥပလဗ္ဗတီတိ နိဗ္ဗာနဿ ပဋိသံဝေဒီ ဥပလဗ္ဗတီတိ၊
နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။

နေရယိကံ ဒုက္ခံ ဥပလဗ္ဗတီတိ နေရယိကဿ ဒုက္ခဿ
ပဋိသံဝေဒီ ဥပလဗ္ဗတီတိ၊ အာမန္တာ။

နိဗ္ဗာနံ ဥပလဗ္ဗတီတိ နိဗ္ဗာနဿ ပဋိသံဝေဒီ ဥပလဗ္ဗတီတိ၊
နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။

ဝိပါကော အတ္တိတိ ဝိပါကဿ ပဋိသံဝေဒီ အတ္တိတိ၊
အာမန္တာ။

နိဗ္ဗာနံ အတ္တိတိ နိဗ္ဗာနဿ ပဋိသံဝေဒီ အတ္တိတိ၊ နဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ။

မိစ္ဆာဆရာကား။ "ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ-ဟူ၍ ရှိသောကြောင့်
ထိုကံတို့၏ အကျိုးကို ခံစား၊ စံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ရှိ၏-ဟု ယူသည်။

သမ္မာဆရာကား။ "နိဗ္ဗာန်သည်သာ ရှိ၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစား၊
စံစား၍နေသော ပရိနိဗ္ဗုတ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိသည်ကို ထုတ်ပြ၍ ထိုမိစ္ဆာဝါဒ
ကို ပယ်တော်မူသည်။

ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏။
ဝိပါကော၊ အကျိုးကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏။ ဝိပါ-
ကဿ၊ အကျိုးကို။ ပဋိသံဝေဒီ၊ ခံစား၊ စံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။
ဥပလဗ္ဗတိ၊ ရအပ်သလော။ ဣတိ၊ [ဤကား-သမ္မာအမေး။]

အာမန္တာ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ [ဤကား-မိစ္ဆာအဖြေ။]

ခန္ဓသံယုတ်ပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံ ၁၃၉

နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဥပလတ္တတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နိဗ္ဗာ-
နဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပဋိသံဝေဒီ၊ ခံစား၊ စံစားသော ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်ကို
လည်း။ ဥပလတ္တတိ၊ ရအပ်သလော။ ဣတိ၊ [ဤကား-သမ္မာအမေး။]

ဝေံ၊ ဤသို့ရအပ်၏-ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗေ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ [ဤကား-
မိစ္ဆာအဖြေ။]

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစား၊ စံစား၍နေသော ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ
၍ နိဗ္ဗာန်၌မရှိ-ဟူသော အယူကိုကား-ဤမိစ္ဆာဆရာသည် သမ္မာဆရာ
နှင့် ထပ်တူယူ၏။ [နောက်ပါဠိတို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။]

ဤတွင်ရှေ့ကား-ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံပြီး၏။

ခန္ဓသံယုတ်ပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံ

ဤ၌ကား-ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌လာသော “ဥစ္ဆိန္ဓော” ဟူသော
ပုဒ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခန္ဓသံယုတ် ပါဠိတော်မှာ လာသော ယမကသုတ်၏
အဓိပ္ပာယ်ကို ပြဆိုပေအံ့—

ဒိဏာသဝေါ ဘိက္ခု ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိန္ဓတိ၊ ဝိနဿတိ၊
န ဟောတိ ပရံ မရဏာ။ ။ [ယမက ရဟန်း၏ မိစ္ဆာအယူ။]

ဒိဏာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန္တာ
သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးချုပ်ဆုံးသည်မှ။ ပရံ၊
နောက်၌။ ဥစ္ဆိန္ဓတိ၊ ပြတ်လေ၏။ ဝိနဿတိ၊ ကွယ်ပျောက်လေ၏။
မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ နဟောတိ၊ မဖြစ်ပြီ။ ။ [ဤကား-
အနက်။]

ဤရဟန်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍ အဟုတ်ရှိ၏။ သတ္တဝါ-ဟူ၍ အဟုတ်
ရှိ၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍ အဟုတ်ရှိ၏-ဟု ယူသောကြောင့် မသေမီ
ထင်ရှားရှိ၍နေသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံသောအခါ
ဥစ္ဆိန္ဓဖြစ်၍သွား၏-ဟု မိစ္ဆာအယူဖြစ်လေ၏။ ထိုအယူကိုကျွတ်လွတ်စေ
ခြင်းငှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ စစ်ဆေးတော်မူသော တရားအချက်ကို
ကြပ်ကြပ် စဉ်းစားကြပါလျှင် ယမကရဟန်းယူပုံ အခြင်းအရာလည်း
ထင်ရှားလိမ့်မည်။ ကျွတ်လွတ်ပုံလည်း ထင်ရှားလိမ့်မည်။

အမေး။ "ငါ့ရှင် ယမကရဟန်း...ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်-ဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါးသည် နိစ္စ-လော၊ အနိစ္စ-လော၊ မေးတော်မူ၏။

အဖြေ။ "အနိစ္စ-ပါဟုလျှောက်၏။

အမေး။ "အနိစ္စ-မျိုး စင်စစ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးသည် သုခ-မျိုးလော၊ ဒုက္ခ-မျိုးလော။

အဖြေ။ "ဒုက္ခ-မျိုးပါဟု လျှောက်၏။

အမေး။ "ဒုက္ခ-မျိုး စင်စစ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးသည် ငါ၏ကိုယ်-ဟု သိမ်းပိုက်ခြင်းငှါထိုက်သော၊ အတ္တ-မျိုးဟုတ်၏လော။

အဖြေ။ "မဟုတ်ပါ-ဟု လျှောက်၏။

အမေး။ "ဒုက္ခ-မျိုး စင်စစ်မှန်သည်အတွက် ငါ၏ကိုယ်-ဟု သိမ်းပိုက်ထိုက်သော အတ္တ-မျိုး မဟုတ်သော ထိုခန္ဓာ ၅-ပါးကို ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ-ဟု ယူထိုက်မည်လော။

အဖြေ။ "မယူထိုက်ပါ-ဟု လျှောက်၏။

အမေး။ "ခန္ဓာ ၅-ပါးသည် ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ တခြား၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးတခြား၊ ထိုခန္ဓာ ၅-ပါး၌ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ တည်၍နေသည်ဟူ၍၎င်း၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးမှ အလွတ်၌ တည်၍နေသည်-ဟူ၍၎င်း၊ ယူထိုက်မည်လော။

အဖြေ။ "မယူထိုက်ပါ-ဟု လျှောက်၏။

အမေး။ "ခန္ဓာ ၅-ပါး သည်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ မဟုတ်၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးမှ အလွတ်ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါဟူ၍လည်းမရှိ၊ ထိုသို့ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါဟူ၍ အမှန်အားဖြင့် မရှိသည်သာ စင်စစ်ဖြစ်ပါလျှင် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သေလျှင် ပြတ်၏-ဟု သင်ယူခြင်းသည် သင့်လျော်ပါမည်လော-မေးတော်မူရာ-

အဖြေ။ "မလိမ်မာ၍ ယူမိပါသည်၊ ယခုမှာ အရှင်ဟောသော တရားကို ကြားနာရ၍ ထိုမိစ္ဆာအယူလည်း ပျောက်ကင်းပါပြီ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကိုလည်း သိပါပြီ-ဟု လျှောက်လေ၏။

ခန္ဓာသံယုတ်ပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံ ၁၄၁

အမေး။ "တဖန် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သေလျှင် အသို့ဖြစ်သနည်း-ဟု သူတပါးတို့က သင့်အားမေးခဲ့သော်အသို့ပြောမည်နည်း-ဟု မေးတော် မူပြန်၏။"

အဖြေ။ "ခန္ဓာ ၅-ပါးသည် အနိစ္စ-မျိုးသာအမှန်ဖြစ်၏။ အနိစ္စ-မျိုး ဟူသမျှသည် ဒုက္ခ-မျိုး အမှန်ဖြစ်၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ပင် မရှိလေရ ကား-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် သေသည်-ဟူ၍လည်းမရှိ၊ သေသည်မှ နောက်၌ ပြတ်သည်-ဟူ၍၎င်း၊ မပြတ်-ဟူ၍၎င်း ဆိုခွင့်မရှိ၊ ဒုက္ခ-မျိုးအမှန်ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်သာ ချုပ်လေ၏။ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေ ၏ဟူ၍ ဖြေပါမည်-ဟု လျှောက်လေ၏။"

အရှင်သာရိပုတ္တရာကား သာဓု၊ သာဓု-ခေါ်တော်မူ၏။

လိုရင်းအဓိပ္ပာယ်။ "ဤသို့ စစ်တမ်း ထုတ်တော်မူချက်ကို မြင်သဖြင့် ခန္ဓာ ၅-ပါး၌ အနိစ္စ-အချက်ကို မမြင်၍ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ-ဟူသော အတ္တဒိဋ္ဌိဖြစ်ရသည်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ရင်းရှိသောကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် သည် သေလျှင်ပြတ်၏-ဟူသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ရသည်။"

အနိစ္စ-အချက်ကိုမြင်လျှင် ဒုက္ခ-အချက်ကိုမြင်၏။ ဒုက္ခ-အချက်ကိုမြင် လျှင် အနတ္တအဖြစ်ကိုမြင်၏။ အနတ္တအဖြစ်ကိုမြင်လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ ပုဂ္ဂလ ဒိဋ္ဌိ ပျောက်ကင်း၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ ပျောက်ကင်းလျှင် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ အဟုတ်အားဖြင့် မရှိကြောင်းကိုမြင်၏။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ အဟုတ် မရှိကြောင်းကိုမြင်လျှင် သေသည်မှနောက်၌ ပြတ်၏-ဟူသော ဒိဋ္ဌိသည် ပျောက်ကင်းလေ၏။ နဂိုကပင် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ အဟုတ်ရှိမှသာ သေလျှင်ပြတ်သည်၊ မပြတ်သည်-ဟု ဖြစ်ခွင့်ရှိသည်။ အဟုတ်မရှိပါဘဲကို အဟုတ်ရှိပြု၍သေလျှင် ပြတ်သည်ဟုယူလျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ မပြတ်ဟုယူလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိ-ဖြစ်လေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ-ဟူသည် တဘဝလုံးမှ တယောက်သာ-ဟုယူသည်၊ ဘဝအဆက်ဆက်ကိုပင် တယောက်တည်း သာ-ဟု ယူသည်။"

ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်မူကား-မျက်တောင်တခတ် အတွင်းမှာပင် အကြိမ် တရာမက အသစ်၊ အဟောင်း ပြောင်းလဲ၏။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာ ၅-ပါး သည် လူတို့မှတ်ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ-ဟူသော နိစ္စ-အလားမဟုတ်။

မျက်တောင်တခတ် အတွင်းမှာပင် အကြိမ်တရာမက ပျောက်ဆုံး၍နေ
သော အနိစ္စတရားသာဖြစ်၏။ ခန္ဓာ ၅-ပါးအပြင် တစုံတခုမျှမရှိ၊ ထိုကဲ့သို့
အပျောက်အပျက် အပြောင်းအလဲမြန်လှသော ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်
မွေးမြူဆောင်ရွက်သောသူအား များစွာသော ဒုက္ခကို ပေးနိုင်၏။
များစွာသော ဒုက္ခကို ပေးသောတရားစုကို ငါ၏အတ္တ-ဟု မသိမ်းပိုက်
ထိုက်။

အတ္တဟူသည်ကား။ ။ စွဲလမ်းသော မိစ္ဆာစိတ်ရှိမှ အတ္တ-ဟု ရှိသည်။
စွဲလမ်းသော မိစ္ဆာစိတ်မရှိလျှင် အတ္တ-ဟူ၍မရှိ၊ အတ္တ မရှိလျှင်လည်း
ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ-ဟူ၍ ထင်မှတ်ဘွယ်မရှိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ-ဟူ၍ မရှိလျှင်
ပုဂ္ဂိုလ် သေသည်၊ ရှင်သည်၊ သုတ္တဝါ သေသည်၊ ရှင်သည်-ဟူ၍ပင်မရှိ၊
သေသည်၊ ရှင်သည်-ဟူ၍ မရှိလျှင် သေလျှင်ပြတ်သည်၊ မပြတ်သည်
ဟုမရှိ၊ ထိုသို့မရှိဘဲလျက် အရှိပြု၍ ယူခဲ့လျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ-
ဖြစ်၏။ မဂ်လမ်း၊ ဖိုလ်လမ်းမှ ဘီလာဖြစ်၏။ ထိုအယူရှိ၍နေလျှင် မဂ်၊
ဖိုလ်ကို မဆိုထားဘိ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်မျှပင် မသိနိုင်ပြီ၊ ဘုရားနှင့် တွေ့ရ
သောသူ၊ တရားနှင့် တွေ့ရသောသူ၊ သာသနာနှင့် တွေ့ရသောသူ-ဟူ၍
မဆိုထိုက်ပြီ။ ။ [သတိရှိကြလေကုန်။]

[ဤကား-ယမကသုတ် ပါဠိတော်အရ-ငါတို့၏ အယူပေတည်း။]

ဆရာတို့ကား။ ။ ဤ ယမကသုတ်ကို ထောက်၍ပင်လျှင် ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်သေလျှင်ပြတ်၏-ဟု ယူသောသူတို့အား ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ရာ၏။
မပြတ်-ဟု ယူမှ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ လွတ်ကင်းရာသည်-ဟု အယူရှိကြကုန်၏။ ။
သင့်မြတ်ရာကို ယူကြလေကုန်။

ဤမျှလောက်သော သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်ကြီးတို့ကို ထုတ်ပြု
၍ အာစရိယဝါဒနှင့်တကွ နေရာတကျရှင်းလင်း၍ ပြုလိုက်သဖြင့် ကြွင်း
ကျန်သမျှသော ပါဠိတော်အရပ်ရပ်တို့မှာလည်း နေရာတကျ သိနိုင်ကြ
ကုန်ရာပြီဖြစ်၍ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော
ကြွင်းကျန်သော သုတ္တန်ပါဠိတော်၊ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်တို့ကို မပြု
မဆိုပြီ။

အတွင်းသံဝဏ္ဏနာကို စီရင်ကြကုန်သော အဋ္ဌကထာဆရာ အထက်
ဋီကာ-ဆရာတို့ကား အလွန်ဆန်းကြယ်သော သဘောဉာဏ်ရှိတော်မူ
ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ အလွန်ဆန်းကြယ်စွာ ဘန်တီး၍ ဘွင့်တော်မူကြကုန်
၏။ ယခုကာလ၌ အဓိပ္ပါယ်လိုရင်း အကျဉ်းချုပ်အချက်ကို သိနိုင်ရန်
ဉာဏ်အနက်အနဲလိုကြ၍ ထိုအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့စကား၌ အယူဝါဒ
အထွေအပြား များကြလေကုန်၏။ နောက်ဖြစ် ဋီကာကျမ်း၊ ဂန္ထန္တရ
ကျမ်းတို့မှာလည်း သင့်၊မသင့်ကို ချင့်ချိန်စဉ်းစားဘွယ် အလွန်များပြား
၏။ ဘုရားဟော ပါဠိတော်ရင်းများကို အနွံအပြား အားထုတ်ကြံဖန်
၍ ဘုရားအလိုတော်ကို အတော်အလျော် ကြံမိ၊သိမိ-ရှိသောသူတို့မှသာ
အထက်ကျမ်းတို့၌ အဆန်းတကြယ် ဘွင့်ဆိုကြရာမှာလည်း ပဓာန အ
ကျဉ်း လိုရင်းအနက်ကို အချက်ကျ ယူနိုင်ကုန်ရာသည်။ နောက်ဖြစ်
ကျမ်းဂန်တို့မှာ ယုတ္တာယုတ္တိ-ရှိ၊မရှိကို ရွေးကောက်နိုင်ကုန်ရာသည်။

ထို့ကြောင့်-ဤနိဗ္ဗာနကထာဝယ် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ဂန္ထန္တရ
စကားတို့ကို များစွာမပြုမူ၍ ဘုရားမုခပါဌ်၊ ရဟန္တာတို့၏ မုခပါဌ်
ပါဠိတော်ရင်းတို့ကိုသာ ထုတ်ဆောင်ရှင်းလင်း၍ နိဗ္ဗာန်၏ အခြင်းအရာ
ကို ထင်လင်းစွာ ပြဆိုလိုက်ပေသည်။

ဤတွင်ရှေ့ကား-
ခန္ဓသံယုတ်ပါဠိတော်အရ-နာနာဝါဒပြဆိုပုံပြီး၏။

အချို့ကျမ်းအလို ထုတ်ဆိုရှင်းလင်းချက်

ယခုအခါ ထိုထိုပါဠိတော်အစိတ်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာအစိတ်၊
ဂန္ထန္တရအစိတ်-တို့ကို အနည်းငယ်မျှ ထုတ်ပြရှင်းလင်းဦးအံ့။

ယထာ ပစ္စယံ ဟိ ပဝတ္တိမတ္တမေဝ ယဒိဒံ သဘာဝ ဓမ္မော
နာမ။ ။ [ဋီကာကျော်။]

ယဒိဒံ-ယောအယံ သဘာဝဓမ္မော နာမ၊ အကြင်ပရမတ္ထသဘော
တရားမည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုပရမတ္ထသဘောတရားမည်
သည်။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ပဝတ္တိမတ္တမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်း
အမှုအရာမျှသာလျှင်တည်း။ ။ [ဤကား-အနက်။]

သဗ္ဗေပိ ဟိ ဓမ္မာ တံ တံ ကြိယာမတ္တာဝ ဟောန္တိ၊ န တေသု
ဒဗ္ဗ ဝါ သဏ္ဍာနံ ဝါ ဝိဂ္ဂဟော ဝါ ဥပလဗ္ဘတိ။
[သင်္ဂြိုဟ်အဘွင့် ပရမတ္ထဒီပနီဒီကာသစ်။]

ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
ပရမတ္ထသဘောတရားတို့သည်။ တံ တံ ကြိယာမတ္တာဝ၊ ထိုထိုကြံခြင်း၊
ဆီခြင်း၊ တွေ့ထိခြင်း အစရှိသော အမှုအရာ မျှတို့သည်သာလျှင်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုပရမတ္ထတရားတို့၌။ ဒဗ္ဗံ ဝါ၊ အထည်
ခြစ်ကိုင်း။ သဏ္ဍာနံ ဝါ၊ သဏ္ဍာန်ကိုင်း။ ဝိဂ္ဂဟော ဝါ၊ အကောင်
အထည်ကိုင်း။ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ မရပ်အပ်။ ။ [ဤကား-အနက်။]

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ မှန်ထဲမှာနေသော လူရိပ်၊ မျက်နှာရိပ်များသည်
မျက်မြင်အားဖြင့် လူပကတိ၊ မျက်နှာပကတိ-ထင်ရ၏။ အသာထုတ်၍
ယူခြင်းငှာမူကား အဏုမြူမျှ ယူစရာ၊ ရစရာမရှိ။ အလွန်ကြည်လှစွာ
သော ရေထဲမှာထင်သော လူရိပ်၊ နေရိပ်၊ လရိပ်၊ တိမ်ရိပ်၊ သစ်ပင်ရိပ်
တို့သည် မျက်မြင်အားဖြင့် လူပကတိစသည်ထင်ရကုန်၏။ အသာထုတ်၍
ယူခြင်းငှာမူကား-အဏုမြူမျှယူစရာ၊ ရစရာ မရှိ။

သင်္ခတပရမတ်။ ။ ဤအတူစိတ်-ဟူသော ပရမတ္ထတရားသည်လည်း
ကြိမ္မ၊ သိမ္မ ကြိယာအမှုအရာမျှသာတည်း။ သတ္တဝါအနန္တတို့၏စိတ်ကို
အကုန်လုံးပေါင်းစုသော်လည်း အဏုမြူမျှ အကြိတ်အခဲ ရစရာမရှိ။ ။
[စေတသိက် ဒွေပညာသတို့ကို ဤနည်းအတိုင်းသိလေ။]

ရုပ် ၂၀-ခုတို့၌ ပထဝီ-ဟူသော မြေဓာတ်သည်လည်း ပရမတ်
သဘောအားဖြင့် ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှု၊ ခက်မာခြင်းကြိယာ၊ နူးညံ့ခြင်း
ကြိယာ၊ ခက်မာသောအမှုအရာ၊ နူးညံ့သောအမှုအရာ မျှသာတည်း။
အဏုမြူမျှယူစရာ၊ ရစရာမရှိ။ သို့သော်လည်း ရုပ်တရားဖြစ်ပေ၍ အကုဋေ
မက စုပေါင်းမိကြလျှင် အဏုမြူမျှစသည် ဖြစ်လာ၏။ ကြွင်းသော
ရေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်တို့ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း သိလေ။
ကြွင်းသော ဥပါဒါရုပ် ၂၄-ခုတို့သည်ကား-ဘယ်မျှလောက်ပင် ပေါင်း

၁။ အဏုမြူ-နံရံပေါက်စသည်၌ နေရောင်တွင် မြင်ရသောမြူ။

စုသော်လည်း အထည်ဝတ္ထု အဏုမြူမျှ ရကောင်းသော ရုပ်မဟုတ်ကြကုန်။

ဤသို့လျှင် စိတ်,စေတသိက်-ဟူသော နာမ်တရား ၂-မျိုးသည် အကုဋေမကပင် ပေါင်းစုသော်လည်း အထည်ဝတ္ထု-ဟူ၍ အဏုမြူမျှ မရထိုက်။ ရေ,မြေ,မီး,လေ-ဟူသော ရုပ်ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးတို့တွင် တပါးပါးသည်လည်း ပရမတ္ထသဘာဝ သက်သက်အားဖြင့် အထည်ဝတ္ထု-ဟူ၍ အဏုမြူမျှမရထိုက်။ ဥပါဒါ-ခေါ်သော ရုပ်သေးတို့မှာ ဆိုဘွယ်ရာမရှိ။

နိဗ္ဗာန်-ခေါ်သော ချုပ်ငြိမ်းမှု,ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြိယာ,ချုပ်ငြိမ်းခြင်းအမှုအရာသည်မူကား ဖြစ်ပေါ်သောအမှုအရာမျိုးပင်မဟုတ်။ အစဉ်ဖြစ်ပေါ်၍နေသော စိတ်,စေတသိက်,ရုပ်-တရားတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှု,ဇာတ်သိမ်းမှု,ပျောက်ကွယ်မှု, ချုပ်ဆုံးမှုသာဖြစ်ပေ၍ တလူလူဖြစ်ပေါ်သော စိတ်, စေတသိက်-နာမ်တရားတို့ထက် အဆ အသိန်း, အသန်းမက သိမ်မွေ့လှ၏။ စိတ်,စေတသိက်, ရုပ်-ဟူသော သင်္ခတပရမတ်မျိုးတို့မှာ တလူလူ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်သော အနေအားဖြင့် ထင်ရှားရှိကြကုန်၏။

အသင်္ခတပရမတ်။ "နိဗ္ဗာန်ဟူသော အသင်္ခတပရမတ်မျိုးမှာ ထိုသင်္ခတပရမတ်မျိုးတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းခြင်း, ဇာတ်သိမ်းခြင်းဟူသော သန္တိအနေအားဖြင့် ထင်ရှားရှိပေ၏။ ထိုအဖြစ်ငြိမ်းမှု, ဇာတ်သိမ်းမှုကို မရှိ-ဟူ၍ဆိုခဲ့ငြားအံ့။ လောက ၃-ပါး၌ ကိလေသာတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှု,ဇာတ်သိမ်းမှု-ဟူ၍ မရှိလေရာ၊ ကိလေသာတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှု,ဇာတ်သိမ်းမှု-ဟူ၍ မရှိကလည်း ဘုရား-ဟူ၍ မရှိရာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ-ဟူ၍ မရှိရာ၊ ရဟန္တာ-ဟူ၍ မရှိရာ၊ အရိယာ-ဟူ၍ မရှိရာ။

သင်္ခတပရမတ်ကြိယာ။ "ဤမျှသော စကားရပ်တို့ဖြင့် အလုံးစုံသော ပရမတ္ထဓမ္မမျိုး-ဟူသမျှသည် အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် အထည်ဝတ္ထု-ဟူ၍ အဏုမြူမျှမရှိကြ။ အမှုမျှသက်သက်,ကြိယာမျှသက်သက်, အခြင်းအရာမျှသက်သက်သာ ဖြစ်ကြ၏။ထိုသို့ ကြိယာမျှသက်သက် ဖြစ်ကြသော်

၁။ ကြိယာ-ဖြစ်ခြင်းစသော အမှု,အမှုအရာ။

လည်း သင်္ခတပရမတ် ကြိယာမျိုးတို့မှာ ဖြစ်ပေါ်သော ကြိယာမျိုး ပေတည်း။

အသင်္ခတပရမတ်ကြိယာ။ ။ အသင်္ခတပရမတ် ကြိယာမှာ ထိုသင်္ခတ ကြိယာတို့၏ ချုပ်ဆုံးမှု၊ ပျောက်ကွယ်မှုကို ကြိယာဆိုပေသည်။ ထို့ ကြောင့် နိဗ္ဗာန်-ဟူသော အသင်္ခတကြိယာမျိုးသည် ပရမတ္ထသဘော အားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏လော၊ မရှိလော-ဟုရှာကြံလိုလျှင် သင်္ခတကြိယာ မျိုးအနေနှင့် မရှာကြံအပ်။ ကိလေသာ အဖြစ်ငြိမ်းမှု-ဟူ၍ ဧကန္တရှိ၏ လော၊ ခန္ဓာအဖြစ်ငြိမ်းမှု-ဟူ၍ ဧကန္တရှိ၏လော-ဟု ရှာကြံရမည်။

လောက ၃-ပါး၌ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာ-ဟူ၍ရှိမှုကိုယုံကြည် ခဲ့လျှင် ကိလေသာတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှုလည်း ဧကန္တရှိသင့် ပေသည်။ ရှိထိုက်ပေသည်-ဟု ယုံကြည်လေးမြတ် သိမြင်အပ်၏။ ထိုသို့ သိမြင်မှုသည်ကား 'ပစ္စက္ခ သိ၊ ဒိဋ္ဌသိ-မျိုး မဟုတ်၊ အနုမာန သိမျှသာ တည်း။ မိမိသန္တာန်မှာ ရှိ၍နေသော ကိလေသာတို့၏ မိမိသန္တာန်မှာ ချုပ်ငြိမ်း၍သွားသည်ကို ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ သိမြင်ရသော သူတို့မှာသာ ပစ္စက္ခ သိ၊ ဒိဋ္ဌ သိ မျိုးနှင့် သိနိုင်၊ မြင်နိုင်ကြကုန်သည်။

အချို့သောသူတို့သည်ကား ကိလေသာတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှု-ဟူသည် ကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်း အဘာဝမျှသာတည်း။ ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်း မှု-ဟူသည် ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်း အဘာဝမျှသာတည်း။ အဘာဝ-ဟူ သည်လည်း မရှိခြင်းမျှသာဖြစ်၍ အချည်းနှီးမျိုးသာဖြစ်၏။ နက်နဲသော သဘောမျိုးမဟုတ်၊ သိနိုင်ခဲ၊ မြင်နိုင်ခဲသော သဘောမျိုးမဟုတ်၊ ဂုဏ် ကြက်သရေရှိသော သဘောမျိုးမဟုတ်၊ တစုံတရာမျှမရှိသော အဘာဝ တုစ္ဆသည် အဘယ်သူ၏ ထောက်ရာ၊ တည်ရာ၊ မှီခိုရာ၊ ပုန်းအောင်းရာ၊ လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်နိုင်ပေချေအံ့နည်း-ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ။ [ဤအဆို မျိုးကို ရှေး၌ ရှင်းလင်းခဲ့ပြီ။]

အချို့သော ငိုကာဆရာတို့လည်း ထိုသို့သော ကိလေသာတို့၏ အဖြစ် ငြိမ်းမှု၊ ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှုကို နိဗ္ဗာန်-ဟူ၍ မဆိုလိုကြကုန်။

၁။ ပစ္စက္ခ သိ-မျက်မှောက်သိ။
၂။ ဒိဋ္ဌ သိ-မျက်မြင်သိ။

ထိုအဖြစ်ငြိမ်းမှုအား ကျေးဇူးပြု၍တည်နေသော တမျိုးသောဓာတ် သဘာဝကြီးသည် အသီးအခြားရှိ၏။ ထိုဓာတ်သဘာဝကြီးသည်သာ ဝတ္တိရ, ဒုဒ္ဒသအစရှိသော အနန္တဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော နိဗ္ဗာန်ကြီး အစစ် ပေတည်း။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အဖြစ်ငြိမ်းမှုသည်ကား ထိုနိဗ္ဗာန်ကြီး၏ အကျိုးဆက်မျှသာတည်း-ဟု အယူရှိကြကုန်၏။

ဆရာတို့၏အယူသည် ဒုတိယကဏ္ဍ၌ ထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော ပါဠိတော် လာ ဥပမာအရပ်ရပ်တို့နှင့်မညီလေ။ ကိလေသာတရား, ခန္ဓာတရားတို့ မည်သည် အတုမရှိ၊ အလွန်ကြီးကျယ်လှသော ဒုက္ခအစု, ဘေးအစုတို့ သာတည်း။ ကိလေသာဒုက္ခ, ခန္ဓဒုက္ခကြီးကျယ်သမျှသည် ထိုကိလေသာ, ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှု၌ ဂုဏ်ကြက်သရေ ကြီးကျယ်ဘို့ချည်းသာတည်း။

ဤသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်မှာ ရှိနေသော လောဘ ၁-ခု၏ အကျိုးမဲ့, အကျိုးယုတ် ဒုက္ခနယ်ကြီးသည် အဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်သည်-ဟု မြော်နိုင်ပါလျှင် ထိုလောဘ ၁-ခု၏ ကျွတ်လွတ်မှု, ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် အဘယ်မျှလောက် အကျိုးကြီးမြတ်သည်-ဟု မြော်နိုင်ရာသည်။ ဒေါသ ၁-ခု၏ အကျိုးမဲ့, အကျိုးယုတ် ဒုက္ခနယ်ကြီး၊ မောဟ ၁-ခု၏ အကျိုးမဲ့, အကျိုးယုတ် ဒုက္ခနယ်ကြီး၊ ဒိဋ္ဌိ ၁-ခု၏ အကျိုးမဲ့, အကျိုးယုတ် ဒုက္ခနယ် ကြီးစသည်ဖြင့် ၁၅၀၀-ကိလေသာတို့ကို အသီးအသီး တခုစီ, တခုစီ ထုတ်၍မြော်လေ။

ထင်းမီးစာသည် မီး၏ပွားစီးရာ အစာအာဟာရဖြစ်၏သို့၊ အလုံးစုံ သော တေဘုမ္မက ရုပ်, နာမ်ခန္ဓာ-ဟူသမျှတို့သည် ထို ၁၅၀၀-ကိလေ သာမီးတို့၏ ပွားစီးရာ အစာအာဟာရတွေသာဖြစ်ကုန်၏။

လတ်တလော သေစေတတ်သော အဆိပ်စေးတို့နှင့် ကိလေသာတို့ သည် တူကုန်၏။ အဆိပ်ပင်ကြီးတို့နှင့်, ထိုတေဘုမ္မကခန္ဓာတို့သည် တူ ကုန်၏။ အဆိပ်ပင်ကြီးတို့သည် အဆိပ်စေးတို့၏ ပွားစီးရာဖြစ်ကုန်သကဲ့ သို့၊ ထိုတေဘုမ္မကခန္ဓာတို့သည် ကိလေသာတို့၏ ပွားစီးရာဖြစ်ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော ဘေးဘယတို့၏ ပွားစီးရာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လောကီစိတ် ၈၁-ခုတို့တွင် တခုတခုသောစိတ်မှာ ပွားစီးသော ကိလေ သာပေါင်း, အကျိုးမဲ့ အကျိုးယုတ် ဒုက္ခပေါင်း အဘယ်မျှကြီးကျယ်

ရှည်လျားသည်-ဟု မြော်နိုင်ပါလျှင် ထိုတခုတခုသောစိတ်၏ ကျွတ်
လွတ်ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် အဘယ်မျှလောက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာကြီး
မြတ်သည်-ဟု မြော်နိုင်ရာသည်။

[ကြွင်းသော ရုပ်,နာမ်တရားတို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။]

ဘာဝ, အဘာဝ။ "သင်္ခတတရားတို့၏ဖြစ်မှု,ရှိမှုကားဘာဝတည်း၊
မဖြစ်မှု,မရှိမှုကား အဘာဝတည်း၊ ၁၅၀၀-ကိလေသာ တရားတို့မှာ
ဖြစ်မှု,ရှိမှု-ဟူသော 'ဘာဝပက္ခသည် အကျိုးမဲ့, အကျိုးယုတ် ဒုက္ခနယ်
ကြီးဖြစ်၏၊ မဖြစ်မှု, မရှိမှု-ဟူသော ' အဘာဝပက္ခသည် ကြက်သရေ
မင်္ဂလာ ကြီးလှစွာသော သုခနယ်ကြီးဖြစ်၏၊အဘာဝ-ဟူ၍ မထေမဲ့မြင်
မမှတ်အပ်၊ ကြီးကျယ်လှစွာသောဘေးကြီး, ရန်ကြီး, အန္တရာယ်ကြီး
တို့၏ လွတ်ကင်းခြင်း အဘာဝမည်သည် ကြီးကျယ်လှစွာသော သုခ
မင်္ဂလာကြီးဖြစ်၏။

ဘာဝ,ပင်။ "အဘာဝဆိုသော်လည်း ကိလေသာ,ခန္ဓာတို့၏ မရှိမှု
ကိုရည်၍ အဘာဝဆိုရသည်။ ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း အသင်္ခတ
ပရမတ္ထဓမ္မ အနေအားဖြင့်မူကား ထင်ရှားကေန်ရှိရိုးမှန်သော ဘာဝ
ပင်တည်း။

အကယ်၍ ထိုဘာဝသည် မရှိခဲ့သည်ဖြစ်အံ့၊ လောက ၃-ပါး၌
ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, အရိယာဟူ၍ မရှိရာပြီ၊ လူ့ချမ်းသာ, နတ်ချမ်း
သာ,ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာမည်သည် ကိလေသာတင်းလင်း၊ ဇရာဘေးတင်း
လင်း၊မရုဏဘေးတင်းလင်း၊ အပါယ်ဘေးတင်းလင်း ထက်ကြပ်ပါရှိ
၍နေ၏၊ ရရှိ၍နေသော လူ့ချမ်းသာသည် မကြာမီကွယ်ပ အဘာဝသို့
ရောက်၍ အပါယ်ငရဲမှာ ဆင်းရဲကြီး ပင်လယ်ဝေနှင့် ခံနေရလေ၏။

ထို့အတူ ရရှိ၍နေသော နတ်ချမ်းသာသည် မကြာမီကွယ်ပ-အဘာ
ဝသို့ ရောက်၍ အပါယ်ငရဲမှာ ဆင်းရဲကြီးပင်လယ်ဝေနှင့် ခံနေရလေ၏။

၁။ ဘာဝပက္ခ-အဖြစ်ဘက်။
၂။ အဘာဝပက္ခ-မဖြစ်ဘက်။

ရရှိ၍နေသော ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာသည် မကြာမီ ကွယ်ပ-အဘာဝသို့ရောက်
၍ အပါယ်ငရဲမှာ ဆင်းရဲကြီး ပင်လယ်ဝေနှင့် ခံနေရ၏။ ဤသို့လျှင်
တေဘုမ္မကသုခသည် ဘာဝသုခ-ဟုဆိုရသော်လည်း အနိစ္စဓမ္မဖြစ်၍
ခဏခြင်း၊ခဏခြင်း ကွယ်ပသော အဘာဝပြဋ္ဌာန်းလျက် မျက်လှည့်သည်
ပြသော ဝတ္ထုကဲ့သို့သာဖြစ်၏။

ဘာဝအမှန်။ "သန္တိဘာဝတပါးသည်သာလျှင်နိစ္စထာဝရဖြစ်သော
ဘာဝမှန်ဖြစ်၏။ သန္တိဘာဝသည် ဘယ်အခါ ဖောက်ပြန်၍ ချုပ်ငြိမ်း
မှု ကွယ်ပသော အဘာဝသို့ ရောက်ပြန်သဖြင့် ကိလေသဒုက္ခ ဖြစ်ပေါ်
၍လာပြန်ပြီ။ ခန္ဓဒုက္ခဖြစ်ပေါ်၍လာပြန်ပြီ-ဟု မရှိပြီ။"

ဤမျှသောစကားရပ်တို့ဖြင့် ဒုတိယကဏ္ဍ၌ ထုတ်ပြခဲ့သော
ပါဠိတော်အရပ်ရပ်အတိုင်း ကိလေသာခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်ငြိမ်းမှု
သည်ပင် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်၏။ ထိုအဖြစ်ငြိမ်းမှုမျှကိုလွန်၍ အသားထုတ်
ဘွယ်၊ အစွန်းထုတ်ဘွယ်မရှိပြီ။ ထုတ်သော်လည်း အနမတဂ္ဂ
ကြီးကျယ်လှသော ဝဋ်ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော သန္တိသုခကြီး
ထက် ပိုမိုလွန်ကဲသော သုခ-ဟူ၍မရှိပြီ။ ဝဋ်ဒုက္ခတို့၏ ချုပ်ငြိမ်း
မှု-ဟူသော အေးငြိမ်းခြင်း၊ အေးချမ်းခြင်း၊ အေးမြခြင်းထက်
ပိုမိုလွန်ကဲသော သန္တိသုခ၊ သီတလသုခ-ဟူ၍ မရှိပြီ-ဟူသော
အနက်ကိုပြဆိုသည်။

ဥပမာ။ "တကိုယ်လုံး၌ ကျောက်ဆိုးရောဂါ ဖြစ်ပွားနိုင်စက်၍
နေသောသူတို့သည် ထိုရောဂါ-ဟူသော မိမိကိုယ်ခန္ဓာတစ်စိတ် ချုပ်ငြိမ်း
ကွယ်ပျောက်မှုသို့ ရောက်ကုန်မှသာလျှင် ထိုရောဂါဒုက္ခမှ လွတ်နိုင်ကုန်
၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့၏ ကိုးကွယ်ရာကား ရောဂါ-ဟူသော မိမိကိုယ်
ခန္ဓာတစ်စိတ်၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည်သာလျှင်တည်း။ သည်မှတပါး ကိုးကွယ်
ရာမရှိပြီ။"

ထိုသူတို့ကို ထိုဒုက္ခမှ ကယ်ဆယ်နိုင်သော တရားအစစ်ကား ထိုရော
ဂါ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ၁-ခုသာတည်း။ ထိုမှတပါး ကယ်ဆယ်နိုင်သော
တရားအစစ်မရှိ။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့၏ ကိုးကွယ်ရာအစစ်ကား ထိုရော
ဂါ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသာတည်း။ သည်မှတပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိ။

ထိုသူတို့၏ ထိုဒုက္ခဘေးမှ လွတ်ကင်းရာ တရားကား ထိုရောဂါ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု ၁-ခုသည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့၏ ပုန်းအောင်းရာ၊ လည်းလျောင်းရာ၊ အားထားရာ၊ မှီခိုရာတရားကား ထိုရောဂါ၏ ပျောက်ငြိမ်းမှုသာတည်း။

ဤသို့လျှင် ရောဂါ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော အဘာဝသည် ရောဂါ ဘေးသင့်သောသူတို့၏။ ဒီပံ၊ မှီခိုရာကျွန်းကြီးသဘွယ်ဖြစ်ပေ၏။ နာထော၊ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်ပေ၏။ ပတိဋ္ဌော၊ အားထားရာဖြစ်ပေ၏။ တာဏံ၊ ကယ်တင်ရာဖြစ်ပေ၏။ လေဏံ၊ ပုန်းအောင်းရာဖြစ်ပေ၏။ ဂတိ၊ ထောက်ရာ၊ တည်ရာဖြစ်ပေ၏။ ပရာယနံ၊ လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်ပေ၏။

အဘာဝသာ အားထားရာ။ ။ ထို့အတူ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်၍နေသော ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊ နာမ်တရားစုသည် “ပဉ္စက္ခန္ဓေ အနိစ္စတော၊ ဒုက္ခ-တော၊ ရောဂတော၊ ဂဏ္ဍတော၊ သလ္လတော၊ အယတော၊ အာဗာဓတော” ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ အနာဆိုး၊ ရောဂါဆိုးမည်၏။ ကိလေသာ-ဟူသော ငန်းမန်းထန်လှစွာသော ခန္ဓာ ၅-ပါး-ဟူသော ရောဂါဘေး၊ အနာဘေးသင့်၍ နေကုန်သောသူတို့အား မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်၍နေကုန်သော ထိုကိလေသာခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော အဘာဝသည် အားကိုးအားထား ပြုသောအားဖြင့် ထောက်ရာ၊ တည်ရာ၊ မှီခိုရာ၊ ပုန်းအောင်းရာ၊ လည်းလျောင်းရာ၊ စင်စစ်ဖြစ်ပေသတည်း။

[ဤကား-ကိလေသာ ခန္ဓာတည်း-ဟူသော ကြီးကျယ်လှစွာသော ဒုက္ခဘေးကြီး၏ အဖြစ်ငြိမ်းခြင်း-ဟူသော အဘာဝကိုပင် သန္တိအနေအားဖြင့် ဧကန္တဘာဝ၊ နိစ္စဘာဝ၊ ဓုဝဘာဝ၊ ထာဝရဘာဝ၊ သစ္စဘာဝ-နိဗ္ဗာန်အစစ်ဖြစ်၏-ဟု ယူသော ငါတို့အလိုကို ပြဆိုချက်တည်း။]

မဏိဒီပကျမ်းဆရာကား။ ။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် မစံမီကာလ၌လည်း ခန္ဓဒုက္ခတရား ထင်ရှားရှိနေသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရသည်-ဟု မဆိုနိုင်သေး။ ခန္ဓာချုပ်ပြီးသော နောက်၌လည်း အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်လေ၍ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်။ နိဗ္ဗာန်ကိုရသည်-ဟု ပြောဆိုရန် အခွင့်မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သို့

ရောက်သည်-ဟူသော စကား၌ ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံပြုသည်ကိုပင် အရောက်ဆိုရသည်။ အာရုံပြုမှုမှတစ်ပါး အရောက်ဟူ၍ မရှိပြီ-ဟု ဆိုတော်မူသည်။ [မသင့်။]

ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် မစံမီကာလ၌လည်း မိမိသန္တာန်မှာ အစဉ်ပါရှိ၍ နေသော ကိလေသာတို့၏ မိမိသန္တာန်မှာပင် ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော ကိလေသနိဗ္ဗာန်သို့ ကာယသစ္စိကိရိယကိစ္စအားဖြင့် ကေန္တရောက်၏။ ရ၏။ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံသော အခါ၌လည်း ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု-ဟူသော ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်သို့ ဧကန်ဆိုက်၏။ ရောက်၏။ ရ၏-မှတ်။ ရှေး၌ လည်းပြဆိုခဲ့လှပြီ။

မိလိန္ဒပဉ္စာ၌ နိဗ္ဗာန်နှင့်စပ်သော ကထာပေါင်း ၇-လာ၏။ အဆုံး ကထာ၌-

အမေး။ "နိဗ္ဗာန်၏ တည်ရာအရပ်သည် ရှိပါသလော-ဟု မိလိန္ဒ မင်းက မေး၏။

အဖြေ။ "နိဗ္ဗာန်၏ တည်ရာအရပ်မည်သည် မရှိ-ဟု ဖြေ၏။

အမေး။ "တည်ရာအရပ် မရှိခဲ့သော် နိဗ္ဗာန်လည်းမရှိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်ဟူသော စကားသည်လည်း အမှားသာ ဖြစ်၏-ဟု မင်းကြီးက ဆိုလေ၏။

အဖြေ။ "တည်ရာအရပ် မရှိသော်လည်း နိဗ္ဗာန်သည်ရှိ၏။ နိဗ္ဗာန် ကိုမျက်မှောက်ပြုသည်-ဟူသော စကားသည်လည်း အမှန်ပင်ဖြစ်၏။

ဥပမာ။ "ဥပမာကား-မီးပွတ်သော ယောက်ျားသည် ၂-ခုသော သစ်သားကို ပွတ်သည်ရှိသော် မီးကိုရ၏။ ထိုမီး၏ တည်ရှိ၍နေနှင့်သော တည်ရာအရပ်-ဟူ၍မရှိ၊ စကြာမင်း၏အကျင့်ဝတ်တို့ကိုကျင့်သော စကြာ မင်းလောင်းအား စကြာရတနာသည် ဆိုက်ရောက်လာ၏။ စကြာရတနာ တည်ရှိ၍နေနှင့်သော တည်ရာအရပ်-ဟူ၍မရှိ၊ ဤအတူ တည်ရာအရပ် မရှိသော်လည်း နိဗ္ဗာန်သည် ရှိ၏။ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်သော သူသည် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုရသည် အမှန်ပင်ဖြစ်၏-ဟု ဖြေပေ၏။

ဤစကား၌ စကြာမင်းလောင်း၏ စက္ကဝတ္တိအကျင့်ဝတ်ကို ကျင့် သောအခါ စကြာရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်ဆိုက် လာသည်-ဟူသော

ဥပမာ၊ မီးပွတ်သောဥပမာများကို ထောက်၍ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီက အမြဲထာဝရ ရှိ၍နေနှင့်သည်မဟုတ်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် စံနေရန်နိဗ္ဗာန်သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ် ပရိနိဗ္ဗာနစုတိချုပ်သည်၏ အခြားမဲ့၌ဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်-ဟုယူကြကုန်၏။

မိလိန္ဒပဉ္စာပါဠိတော်၌ကား မီးဥပမာ၊ စကြာရတနာဥပမာ-တို့၌ သာ ယခုမှဖြစ်ပေါ်လာသော အခြင်းအရာကိုဆိုပေသည်။ နိဗ္ဗာန်-ဟူသော ဥပမေယျဘက်၌ကား ဖြစ်ပေါ်လာသော အခြင်းအရာကိုမဆိုပေ။ “သမ္မာ ပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သစ္စိကရေတိ” ဟူ၍ မျက်မှောက် ပြုရကြောင်းကိုသာ ဆိုပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤမိလိန္ဒပဉ္စာ၌ နိဗ္ဗာန်၏ တည်ရာ ‘ဒိသာ’ဒေသ မရှိငြားသော်လည်း နိဗ္ဗာန်သည် ကေန်ရှိ၏။ ကောင်းစွာကျင့်နိုင်ပါလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို ကေန်မျက်မှောက်ပြုရ၏။ ဤမျှသော အနက်ကိုသာ သိရ၏။

ဤနိဗ္ဗာန်နှင့် စပ်လျဉ်းသော အရာဌာနတို့၌ ‘ပဋိဝေဓဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ပစ္စက္ခ ဒိဋ္ဌမြင်တော်မူကြကုန်ပြီးသော အရိယာတို့၏နှုတ်ထွက် စကားတော်များသည်သာ ပမာဏဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗာန်ကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမမြင်ဘူးကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စကားဖြစ်ခဲ့လျှင် ကျမ်းရေးဆရာတို့၏ ကျမ်းဂန်စကားပင် ဖြစ်သော်လည်း စိတ်ချသာသည် မဟုတ်သေး။ သို့သော်လည်း နိဗ္ဗာန်စကားမှာ မှားမည်၊ တိမ်းမည်ကို အလွန်ကြီးကြောင့်ကြစိုးရိမ်ဘွယ်မရှိ။

ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးတို့မှာသာ မှားမည်၊ တိမ်းမည်ကို အလွန်ကြောင့်ကြ စိုးရိမ်ခွင့်ရှိသည်။ ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးတို့ကိုအားထုတ်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်သောသူတို့သည် နိဗ္ဗာန်စကား၌ ဘယ်လို အမှန်ကိုပင် ပြောဆို၍ နေကြကုန်သော်လည်း ထိုနိဗ္ဗာန်နှင့် အလွန်ဝေးကွာကြကုန်၏။

၁။ ဒိသာ-အရပ်မျက်နှာ။
၂။ ဒေသ-အရပ်ဌာန။
၃။ ပဋိဝေဓဉာဏ်-ထိုးထွင်း၍ သိသောဉာဏ်။

ဥပမာကား။ ။ ခိုင်မြဲစွာသောကြီးလွန်တို့ဖြင့် ခြေလက်တို့ကို အကြပ်အတည်း တုပ်ချည်၍ သစ်ဖေါင်ကြီးပေါ်တင်၍ မြစ်ပြင်၌ မျောအပ်ကုန်သောသူတို့သည် မျက်တောင်တခတ်မျှ မရပ်မနားကြကုန်မူ၍ အောက်တခွင် ပင်လယ်ရှိရာ ရေကြောင်းအလိုက်သာ မျောကြလေကုန်ရာ၏။ ထိုသူတို့သည် အညာစကားကို အမှန်အကန်ပြောဆိုကြကုန်သော်လည်း သူတို့ပြောဆိုရာ အညာအရပ်နှင့်မူကား ကြာလေဝေးလေသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဤအတူ၊ ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးတို့ကို အားမထုတ်ကြကုန်မူ၍ အစားကာမဂုဏ်၊ အဝတ်အရုံ ကာမဂုဏ်၊ နေရာ၊ ထိုင်ရာ၊ အိမ်ရာ၊ ကျောင်း၊ ကန်၊ အရိပ်အာဝါသ ကာမဂုဏ်-ကြီးလွန်တို့ဖြင့် အကြပ်အတည်း တုပ်ချည်၍ အဝိဇ္ဇာတရား၏ ပွားများရာ၊ ပွားများကြောင်း ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ တရားတို့၏ ပွားများရာ၊ ပွားများကြောင်းတို့ကိုသာ နေ့စဉ်လိုက်စား အားထုတ်ကြကုန်သဖြင့် အပါယ် ၄-ပါးတည်းဟူသော အောက်တခွင် ဝင့် ၃-ပါး တည်းဟူသော ပင်လယ်ရှိရာသို့သာ ရေကြောင်းလိုက် နေ့စဉ်မျောပါး၍ နေကြကုန်သောသူတို့သည် နိဗ္ဗာန်စကားကို အမှန်အကန် ရံဘန်ရံခါ ပြောဆိုကုန်ငြားသော်လည်း သူတို့ပြောဆိုရာ အညာ နိဗ္ဗာန်နှင့်မူကား ကြာလေဝေးလေသာ ဖြစ်ကြကုန်သည်။

နိဗ္ဗာန်စကားကို အမှားအတိမ်း ပြောဆိုကြကုန် ငြားသော်လည်း ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို အမှန်အကန်သိ၍ နေရာတကျ အားထုတ်ကြကုန်၍ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၌ ကြီးကျယ်စွာ ဖုံးလွှမ်းမိုက်မဲ၍နေသော အဝိဇ္ဇာမှောင်တိုက်ကြီး၏ ပြယ်ပျောက်ရာ၊ ပြယ်ပျောက်ကြောင်း အပါယ်^၁ဗီဇ၊ ဝဋ္ဋဗီဇ၊ ဒုက္ခဗီဇ၊ ဘဝဗီဇ၊ သံသရာဗီဇ ဖြစ်ကြကုန်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် ကံဟောင်း၊ ကံသစ်တို့၏ ဆုတ်နစ်ရာ၊ ဆုတ်နစ်ကြောင်းကိုသာ နေ့စဉ်လိုက်စား အားထုတ်ကြကုန်သဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးတည်းဟူသော အထက်တခွင် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဝိဝဇ္ဇေဓမ္မရှိရာသို့သာ ပင့်

၁။ ပုညာဘိသင်္ခါရ-ပြုပြင်စီရင်တတ်သော ကောင်းမှု။
၂။ အပုညာဘိသင်္ခါရ-ပြုပြင်စီရင်တတ်သော မကောင်းမှု။
၃။ ဗီဇ-မျိုးစေ့။

ပတ္တိအစဉ်လိုက် လျော်ခပ်ဆန်တက်၍ နေကြကုန်သောသူတို့သည် နိဗ္ဗာန် စကားကို အတိမ်းအမှား ပြောဆိုမိကြ ကုန်ငြားသော်လည်း စင်စစ် ကေန တကယ်မှန်သော နိဗ္ဗာန်သို့သာ ရောက်ကြပေကုန်လတ္တံ့။

သံသရာ တည်းဟူသော အနမတဂ္ဂ မဟာဩဃ ကြီးသည်ရှိ၏။ ထိုသံသရာ မဟာဩဃကြီး၌ ကမ်းရှိရာသို့ ဆန်တက်သော လမ်းလည်း ရှိ၏။ ကမ်းမရှိရာ မဟာဩဃအလယ်သို့ စုန်မျောသော လမ်းလည်း ရှိ၏။

ဩဃ ၆-ပါး။ ။ မိမိယခုရှိနေသော ကိုယ်ခန္ဓာ၌ စက္ခုသည် အနမတဂ္ဂသံသရာ မဟာဩဃကြီး ၁-ပါး၊ သောတ၊ ယာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မနော-တို့သည်လည်း အနမတဂ္ဂ သံသရာ မဟာဩဃကြီး ၁-ပါး၊ ၁-ပါးစီ၊ ဤသို့လျှင် အဇ္ဈတ္တိကာယတနတရား ၆-ပါးသည် အနမတဂ္ဂ သံသရာ မဟာဩဃကြီး ၆-ပါး ဖြစ်၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင်မိမိ၏အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော စက္ခုသည် အနမတဂ္ဂသံသရာတွင် အဘယ်အခါကစ၍ ဖြစ်သည်-ဟု အစဖြစ်ရာကာလ ပင်မရှိ၊ အလွန်ရှည်လျား၏။ အနက်အားဖြင့် ဤစက္ခု၏ဖြစ်ရာ နယ်သည် မဟာအဝီစိသို့ ဆိုက်လေ၏။ အကျယ်အားဖြင့် ဤစက္ခု၏ ဖြစ်ရာနယ် သည် အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် အဆုံးမရှိ၊ စကြဝဠာအနန္တ နှံ့ပြားနိုင်၏။

မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော စက္ခု၌ ငါ၏စက္ခု-ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု၊ ငါမြင်သည်-ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု၊ ငါ၏ကိုယ်-ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု သည် စက္ခုသံသရာ မဟာဩဃကြီး၌ နစ်မှု၊ မြုပ်မှု ပေတည်း။

မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တစက္ခုဖြင့် မြင်ရသော အာရုံဝတ္ထုတို့ကို သာယာမှု၊ လိုက်စားမှုတို့သည် ကမ်းမရှိရာ မဟာဩဃကြီး၏အလယ်၌ စုန်မျော နေခြင်းပေတည်း။

ဤသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် အသီးအသီး မိမိ မိမိတို့၏ စက္ခုသံသရာ မဟာဩဃကြီး၌ အနမတဂ္ဂ သံသရာ ကာလပတ်လုံး နစ်မြုပ်၍ ကမ်း မရှိရာ မဟာဩဃကြီး၏ အလယ်၌သာ ယနေ့ထက်တိုင် အတွင်စုန် မျော၍ နေကြကုန်၏။

၁။ မဟာဩဃ-ကြီးစွာသော ရေအယဉ်။

ယခုမိမိ၏ အဇ္ဈတ္တအင်္ဂါဖြစ်၍နေသောစက္ခု၌ ငါ၏စက္ခု-ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု၊ ငါမြင်သည်ဟုထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု၊ ငါ၏ကိုယ်ဟုထင်မှတ်စွဲလမ်းမှုသည် ရှိ၏။ ထိုစွဲလမ်းမှု၏ ပျောက်ကင်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည် စက္ခုသံသရာ မဟာဩဇာကြီး၏ တဘက်ကမ်းပေတည်း။

မိမိ၏ကိုယ်အင်္ဂါဖြစ်သော စက္ခုသမုဒြာ၌ နစ်မြုပ်မျောပါး၍နေရသောသူသည် မိမိ၏စက္ခု၌ မိမိ၏စွဲလမ်းခြင်း ပြတ်ကင်းသောအခါ စက္ခုသံသရာ မဟာဩဇာကြီး၏ကမ်းသို့ ဆိုက်လေ၏။

မျက်စိဖြင့်မြင်ရသော အာရုံဝတ္ထုသာယာမှု၊ လိုက်စားမှုတို့ကို ရုပ်သိမ်းပယ်ရှား၍ ယခုရှိနေသောမိမိစက္ခု၌ တွယ်တာ စွဲလမ်းခြင်းကို ပြတ်ကင်းစေခြင်းငှာ ထိုစက္ခုမှာ ဖုံးလွှမ်း၍နေသော အဝိဇ္ဇာမှောင်လုံးကြီး၊ မှောင်ခဲကြီး၊ မှောင်တိုက်ကြီးကို ပယ်ရှားမှုတ်လွှင့်ခြင်း ပယောဂကိုပြုကြကုန်ရာ၏။ ထိုပယောဂမှုသည် မိမိစက္ခုသံသရာ မဟာဩဇာကြီး၏ တဘက်ကမ်းရှိရာ အညာသို့ ဆန်တက် လှော်ခပ်သော အမှုစုံပေတည်း။

[ဤကား-ဘာဝ , အဘာဝနှင့်စပ်သော စကားစုံတည်း။]

ပယောဂသဗ္ဗတ္ထိ။ "မိမိ၏ စက္ခု၌ရှိနေသော အဝိဇ္ဇာမှောင်တိုက်ကြီးကို ပယ်ရှားမှုတ်လွှင့်ခြင်း ပယောဂမှုဆိုသည်ကား- မိမိစက္ခု၏ အနိစ္စအဖြစ်၊ ဒုက္ခအဖြစ်၊ ရောဂအဖြစ်၊ ဂဏှအဖြစ်-အစရှိသော ဘာဝနာ ၄၀-မှာလာသော အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝတို့ကို အတပ်မြင်နိုင်၊ ထင်နိုင်အောင် ကြည့်ရှုပွားများခြင်း ပယောဂမှုကို ဆိုသတည်း။ စက္ခု၌အနိစ္စဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ ဒုက္ခဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ အနတ္တဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကိုရအောင် အားထုတ်မှုပေတည်း။

ဥပမာ။ "ဥပမာကား-မိမိ၏ကိုယ်အင်္ဂါမှာ အနာတခုသည် ရှိရာ၏။ ထိုအနာမှာ အလွန်သိမ်မွေ့သေးငယ်လှစွာသော သံသေဒဇ ပိုးလောက်ငယ်တို့သည်ကျ၍ တရွရွနေကုန်၏။ ထိုသူသည်မူကား မျက်စိမှာ ပါဒရက် အခိုးကြီးလှ၍ ပကတိမျက်စိနှင့် ကြည့်ရှုလေရာ ထိုပိုးလောက်ငယ်တို့ကို မိမိကိုယ် အသားကောင်းပင်ထင်လေ၍ ထိုအသား၏ ပွားများပြည့်ဖြိုးခြင်းကိုသာ အလိုရှိ၏။ အသားနု တက်ပေပြီ-ဟု

ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာရှိ၏။ ပိုးလောက်ငယ်တို့ကိုကိုက်၍ ယားယံသည်ကို အသားနုတက်၍ ယားယံသည်-ဟု ထင်လေ၏။

တရံသောအခါ ကြည်လှစွာသော မှန်ဘီလူးနှင့်ကြည့်လေရာ ပိုးလောက်တို့ကို အကုန်မြင်လေ၏။ ထိုအခါမှ သဲတုန်, အူတုန် ကြောက်ရွံ့ခြင်းပြင်းစွာ ဖြစ်လေ၏။ စိတ်ချ၍ မအိပ်နိုင်, မစားနိုင်ရှိလေ၏။ ထိုပိုးလောက်တို့ မပျောက်ဘဲ တာရှည်နေခဲ့လျှင် အတွင်းရေ အတွင်းသားတို့ကို အတွင်စား၍ အထဲသို့ အသည်းနှလုံးတိုင် မကြာမှီပေါ်၍ သွားအံ့သောအခွင့်ကို မြော်မြင်၍ အလွန်လျှင် စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်လေ၏။

ဤဥပမာ၌-

- ၁။ အနာနှင့် ဤကိုယ်ခန္ဓာတူ၏။
- ၂။ ပိုးလောက်ငယ်တို့နှင့် စက္ခုပသာဒရုပ်စုတူ၏။
- ၃။ ပါဒရက်မျက်စိနှင့် ပကတိသော ပုထုဇဉ်၏ ဉာဏ်မျက်စိ တူ၏။
- ၄။ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပါဒရက်ခိုးစု တူ၏။
- ၅။ မှန်ဘီလူးကို စီရင်သောဆရာနှင့် ဘာဝနာ ၄၀-ကိုဟောတော်မူသောအရှင်သာရိပုတ္တရာမဟာထေရ်ကြီး တူ၏။
- ၆။ မှန်ဘီလူးကြီးနှင့် အနိစ္စဝိဇ္ဇာဉာဏ်, ဒုက္ခဝိဇ္ဇာဉာဏ်, အနတ္တဝိဇ္ဇာဉာဏ် တူ၏။
- ၇။ ပိုးလောက်တို့ကို မိမိ၏ကိုယ်သွေး, ကိုယ်သားကောင်းထင်မှတ်သည်နှင့် မိမိကိုယ်အင်္ဂါ ဖြစ်၍နေသောစက္ခုကို ငါ၏စက္ခု-ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု, ထိုထိုဝတ္ထုကို မြင်သောအခါ ငါမြင်သည်ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု, စက္ခုကိုပင် အသက်ရှင်သော အတ္တဇီဝဟု စွဲလမ်းမှု တူ၏။
- ၈။ မှန်ဘီလူးနှင့် ကြည့်သောအခါမှ မိမိ၏ အသားမဟုတ်၊ အသက်၏အန္တရာယ်ကို ပြုနိုင်သော ပိုးလောက်တွေ တရုရု မြင်ရလေသည်နှင့် ခဏခြင်း ခဏခြင်း ဖြစ်မှု, ချုပ်မှု တရုရုနေသော ဗောဓိပက္ခိယတရားကို ပွားများသဖြင့် အနိစ္စဝိဇ္ဇာဉာဏ်, ဒုက္ခဝိဇ္ဇာဉာဏ်, အနတ္တဝိဇ္ဇာဉာဏ်နှင့် မိမိ

၏စက္ခုကို ကြည့်ရှုသောအခါမှ ခဏခြင်း၊ ခဏခြင်း ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု တရုရုနေသော စက္ခုဓာတ်ငယ်တို့ကိုမြင်ရမှု တူ၏။
၉။ ပိုးလောက်တို့ကို မြင်ရ၍ ပိုးလောက်မှန်း သိသည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုပိုးလောက်တို့အတွက် ဖြစ်ပွား၍သွားရန် အမျိုးမျိုးသော ဒုက္ခကြီးငယ် ကြောက်မက်ဘွယ်တွေကိုမြင်၍ သွားသည်နှင့် ထိုစက္ခု၌ရှိသော ၄၀-သော ကြောက်မက်ဘွယ်တွေကိုမြင်၍သွားမှု တူ၏။

အလွန်သိမ်မွေ့သော ပိုးလောက်ငယ်တို့မှာလည်း ရုရုရုလှုပ်ရှားမှုကိုမြင်မှပင် မိမိကိုယ်က အင်္ဂါမဟုတ်၊ ပိုးလောက်တွေဖြစ်ကြောင်းကို ထင်ရှားလေသကဲ့သို့၊ မိမိ၏မျက်စိ ၂-လုံးမှာရှိသော စက္ခုဓာတ်ငယ်တို့မှာလည်း ရုရုရု ခဏခြင်း ခဏခြင်း ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုဟူသော ဥဒယဗ္ဗယတို့ကို မြင်မှသာ စက္ခုသည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ စက္ခုသည် သတ္တဝါမဟုတ်၊ စက္ခုသည် ငါမဟုတ်၊ ဒုက္ခအစုမျှသာဖြစ်သည်-ဟု ထင်ရှားလေသည်။

[ဤကား-အနမတဂ္ဂ သံသရာနှင့်အမျှ အနိစ္စဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ ဒုက္ခဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ အနတ္တဝိဇ္ဇာဉာဏ်-ဟူသော မှန်ဘီလူးကို မရသည့်အတွက် ယနေ့ထက်တိုင် မိမိနစ်မွန်း မျောပါး၍ လာခဲ့သော မိမိ၏ စက္ခုသံသရာ မဟာဩဇာကြီး၏ ကမ်းတဘက်သို့ မိမိဆန်တက်ရာသော ပယောဂသမ္ပတ္တိကို ပြဆိုသောစကားရပ်တည်း။]

မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တအင်္ဂါဖြစ်၍နေသော သောတသံသရာ မဟာဩဇာ၊ ဃာနသံသရာ မဟာဩဇာ၊ ဇိဝှါသံသရာ မဟာဩဇာ၊ ကာယသံသရာ မဟာဩဇာ၊ မနသံသရာ မဟာဩဇာ-တို့၌လည်း စက္ခုသံသရာ မဟာဩဇာ၌ကဲ့သို့ ရှည်လျားပုံ၊ နက်ဝှမ်းပုံ၊ ကျယ်ဝှမ်းပုံစသည်များကို စေ့စိုစွာဝေဖန်၍သိလေ။

အထူးကား-၁။ မိမိ၏သောတ၌ ငါ၏နားဟူ၍၎င်း၊ တစုံတခုသော အသံကိုကြားသောအခါ ငါကြားသည် ဟူ၍၎င်း၊ ငါ၏နားသည် ကြားတတ်သော ငါ့အတ္တပေတည်း၊ အရှင်ဖြစ်သော ဇီဝပေတည်းဟူ၍၎င်း၊ တွယ်တာစွဲလမ်းခြင်းသည် မိမိ၏ သောတသံသရာ မဟာ

ဩဃ၌ မိမိနစ်မွန်းမျောပါးခြင်းမည်၏။ ထိုတွယ်
တာစွဲလမ်းခြင်း၏ ပြတ်ကင်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်
ထိုသောတ သံသရာ မဟာသမုဒြာကြီး၏ တဘက်
ကမ်းပေတည်း။

၂။ မိမိ၏ဃာန၌ ငါ၏နွာခေါင်းဟူ၍၎င်း၊ တစုံတခုသောအနံ့ကို
နံသောအခါ ငါနံသည်ဟူ၍၎င်း၊ ငါ၏ဃာနသည် နံတတ်
သော ငါ့အတ္တပေတည်း။ အရှင်ဖြစ်သော ဇီဝပေတည်း ဟူ၍
၎င်း၊ တွယ်တာစွဲလမ်းခြင်းသည် မိမိ၏ဃာနသံသရာ မဟာ
ဩဃ၌ မိမိနစ်မွန်း မျောပါးခြင်းမည်၏။ ထိုတွယ်တာစွဲလမ်း
ခြင်း၏ ပြတ်ကင်းချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည် ထိုဃာနသံသရာ မဟာ
သမုဒြာကြီး၏ တဘက်ကမ်းပေတည်း။

၃။ မိမိ၏ဇိဝါ၌ ငါ၏လျှာဟူ၍၎င်း၊ တစုံတခုသောရသာရုံကိုသုံး
ဆောင်၍ အချို၊ အချဉ်စသည်ကို သိသောအခါ ငါသိသည်ဟူ
၍၎င်း၊ ငါ၏လျှာသည် အရသာကို သိတတ်သော ငါ့အတ္တ
ပေတည်း။ အရှင်ဖြစ်သော ဇီဝပေတည်းဟူ၍၎င်း၊ တွယ်တာ
စွဲလမ်းခြင်းသည် မိမိ၏ ဇိဝါသံသရာ မဟာဩဃ၌ မိမိနစ်မွန်း
မျောပါးခြင်းမည်၏။ ထိုတွယ်တာစွဲလမ်းခြင်း၏ ပြတ်ကင်း
ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်ထိုဇိဝါသံသရာမဟာသမုဒြာကြီး၏တဘက်
ကမ်းပေတည်း။

၄။ မိမိ၏ ကိုယ်အင်္ဂါကာယ၌ ငါ၏ကိုယ်အင်္ဂါ ဟူ၍၎င်း၊ တစုံ
တခုသော ဝတ္ထုအာရုံကိုထိ၍ သိသောအခါ ငါထိသည်၊ ငါသိ
သည်ဟူ၍၎င်း၊ ငါ၏ကိုယ်အင်္ဂါကြီး၊ ငယ်သည်ထိ၍သိတတ်သော
ငါ့အတ္တပေတည်း။ အရှင်ဖြစ်သော ဇီဝပေတည်းဟူ၍၎င်း၊
တွယ်တာစွဲလမ်းခြင်းသည် မိမိ၏ကာယသံသရာ မဟာဩဃ
၌ မိမိနစ်မွန်းမျောပါးခြင်းမည်၏။ ထိုတွယ်တာစွဲလမ်းခြင်း
၏ ပြတ်ကင်းချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည် ထိုကာယသံသရာ မဟာ
သမုဒြာကြီး၏ တဘက်ကမ်းပေတည်း။

၅။ မိမိ၏စိတ်မနှောင့် ငါ၏စိတ် ငါ၏မနှောဟူ၍၎င်း၊ မိမိကြံသမျှ၊ သိသမျှကို ငါကြံသည်၊ ငါသိသည်ဟူ၍၎င်း၊ ငါ၏စိတ်၊ ငါ၏မနှောသည် ကြံတတ်၊ သိတတ်သော ငါ့အတ္တပေတည်း။ အရှင်ဖြစ်သော ငါ့ဇီဝပေတည်း ဟူ၍၎င်း၊ တွယ်တာ စွဲလမ်းခြင်းသည် မိမိ၏စိတ်-ဟူသော မန-ဟူသော အနမတဂ္ဂသံသရာ မဟာသြဃာ၌ မိမိ နှစ်မွန်းမျောပါးခြင်းမည်၏။ ထိုတွယ်တာစွဲလမ်းခြင်း၏ ပြတ်ကင်းချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည် ထို မနသံသရာ မဟာသမုဒြာကြီး၏ တဘက်ကမ်းပေတည်း။

ဤသို့ သံသရာ ဝဲသြဃကို၎င်း၊ သံသရာဝဲသြဃ၏ တဘက်ကမ်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း၊ မိမိ၏ဝဲသြဃာ၌ မိမိ နှစ်မွန်း၍ နေကြပုံကို၎င်း၊ မိမိ၏ဝဲသြဃမှကျွတ်လွတ်၍ ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်ကြပုံကို၎င်း၊ အသေအချာ နေရာတကျ သိမှတ်အပ်၏။ ။ [ကြွင်းသော အချက်စုကိုကား စက္ခု၌ ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း စေ့စုံစွာသိလေ။]

- (က) သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒ္ဒေါ တိ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဘာသတိ၊ နေသော ဘိက္ခဝေ အရိယဿ ဝိနယေ သမုဒ္ဒေါ၊ မဟာသေသော ဘိက္ခဝေ ဥဒကရာသိ မဟာ ဥဒကဏ္ဍဝေါ။
- (ခ) စက္ခု ဘိက္ခဝေ ပုရိသဿ သမုဒ္ဒေါ၊ တဿ ရူပမယော ဝေဂေါ၊ ယော တံ ရူပမယံ ဝေဂံ သဟတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အတ္တနိ စက္ခုသမုဒ္ဒံ သဉ္စိမိံ သာဝဋံ သဂါဟံ သရက္ခသံ တိဏ္ဍော ပါရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ပြာဟ္မဏော။
- (ဂ) သောတံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသဿ သမုဒ္ဒေါ၊ တဿ သဒ္ဓမယော ဝေဂေါ၊ ယော တံ သဒ္ဓမယံ ဝေဂံ သဟတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အတ္တနိ သောတသမုဒ္ဒံ သဉ္စိမိံ သာဝဋံ သဂါဟံ သရက္ခသံ တိဏ္ဍော ပါရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ပြာဟ္မဏော။
- (ဃ) ဃာနံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသဿ သမုဒ္ဒေါ၊ တဿ ဂန္ဓမယော ဝေဂေါ၊ ယော တံ ဂန္ဓမယံ ဝေဂံ သဟတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အတ္တနိ ဃာနသမုဒ္ဒံ သဉ္စိမိံ သာဝဋံ သဂါဟံ သရက္ခသံ တိဏ္ဍော ပါရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ပြာဟ္မဏော။

- (င) ဇိဝှါ ဘိက္ခဝေ ပုရိသဿ သမုဒ္ဒေါ၊တဿ ရသမယော ဝေဂေါ၊ ယော တံ ရသမယံ ဝေဂံ သဟတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အတ္တနိ ဇိဝှါသမုဒ္ဒံ သဉ္စိမိံ သာဝဋံ သဂါဟံ သရက္ခသံ တိဏ္ဍော ပါရဂံတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ပြာဟ္မဏော။
- (စ) ကာယော ဘိက္ခဝေ ပုရိသဿ သမုဒ္ဒေါ၊တဿ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမယော ဝေဂေါ၊ ယော တံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမယံ ဝေဂံ သဟတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အတ္တနိ ကာယသမုဒ္ဒံ သဉ္စိမိံ သာဝဋံ သဂါဟံ သရက္ခသံ တိဏ္ဍော ပါရဂံတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ပြာဟ္မဏော။
- (ဆ) မနော ဘိက္ခဝေ ပုရိသဿ သမုဒ္ဒေါ၊ တဿ ဓမ္မမယော ဝေဂေါ၊ ယော တံ ဓမ္မမယံ ဝေဂံ သဟတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အတ္တနိ မနောသမုဒ္ဒံ သဉ္စိမိံ သာဝဋံ သဂါဟံ သရက္ခသံ တိဏ္ဍော ပါရဂံတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ပြာဟ္မဏော။
[သဋ္ဌာယတနသံယုတ် ပါဠိတော်။]
- (က) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဿုတဝါ၊ ငါဘုရား၏ တရားကိုမကြားဘူးသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်အပေါင်းသည်။ သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒ္ဒေါတိ၊ သမုဒြာ၊ သမုဒြာ-ဟူ၍။ ဘာသတိ၊ ပြောဆိုကြ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အရိယဿ၊ မြတ်သော အကျင့်ရှိသော ငါဘုရား၏။ ဝိနယေ၊ အဆုံးအမဖြစ်သော သာသနာ၌။ ဧသော၊ ဤပုထုဇဉ်တို့ ခေါ်ဝေါ်ကြသော သမုဒြာသည်။ န-သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒြာအစစ်မဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဧသော၊ ဤပုထုဇဉ်တို့ ခေါ်ဝေါ်ကြသော သမုဒြာသည်။ မဟာဥဒကရာသိ၊ များစွာသော ရေအစုံသာတည်း။ မဟာဥဒကဏ္ဍဝေါ၊ များစွာသော ရေအဏ္ဍဝါ သာတည်း။
- (ခ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပုရိသဿ၊ တယောက်တယောက်သော သတ္တဝါ၏။ စက္ခု၊ မျက်စိ-ဟူသော စက္ခုဓာတ် ၁-ခုသည်။ သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒြာအစစ်ပေတည်း။ တဿ၊ ထိုစက္ခုသမုဒြာအား။ ရူပမယော၊ ရူပါရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဂေါ၊ လှိုင်းဟုန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ရူပမယံ၊

ရူပါရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ တံဝေဝံ၊ ထိုလှိုင်းဟုန်ကို။ သဟတိ၊ နှိပ်နင်းပယ်ရှားနိုင်၏။ အယံ၊ ဤသူကို။ သဉ္စိမိံ၊ လှိုင်းတံပိုးနှင့်တကွသော။ သာဝဠု၊ ဗလဝါမုခ ဝဲကြီးနှင့် တကွသော။ သဂါဟံ၊ အတင်းဘမ်းတတ်သော ငါးမန်း၊ ငါးဆင်နှင့် တကွသော။ သရက္ခသံ၊ ရေဘီလူးနှင့်တကွသော။ အတ္တနိ၊ မိမိကိုယ်၌။ စက္ခုသမုဒ္ဒံ၊ စက္ခုသံသရာ မဟာသမုဒြာကြီးကို။ တိဏ္ဍော၊ ကူးမြောက်ပြီးသောသူ-ဟူ၍။ ပါရဂံတော၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်ပြီးသော သူ-ဟူ၍။ ထလေ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ပေသော။ ပြာဟ္မဏော၊ သူမြတ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(ဂ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပုရိသဿ၊ တယောက်သော သတ္တဝါ၏။ သောတံ၊ နား-ဟူသော သောတဓာတ် ၁-ခုသည်။ သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒြာအစစ်ပေတည်း။ တဿ၊ ထိုသောတ သမုဒြာအား။ သဒ္ဓမယော၊ သဒ္ဓါရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဂေါ၊ လှိုင်းဟုန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ သဒ္ဓမယံ၊ သဒ္ဓါရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ တံဝေဝံ၊ ထိုလှိုင်းဟုန်ကို။ သဟတိ၊ နှိပ်နင်းပယ်ရှားနိုင်၏။ အယံ၊ ဤသူကို။ သဉ္စိမိံ၊ လှိုင်းတံပိုးနှင့် တကွသော။ သာဝဠု၊ ဗလဝါမုခဝဲကြီးနှင့်တကွသော။ သဂါဟံ၊ အတင်းဘမ်းတတ်သော ငါးမန်း၊ ငါးဆင်နှင့် တကွသော။ သရက္ခသံ၊ ရေဘီလူးနှင့်တကွသော။ အတ္တနိ၊ မိမိကိုယ်၌။ သောတသမုဒ္ဒံ၊ သောတသံသရာ မဟာသမုဒြာကြီးကို။ တိဏ္ဍော၊ ကူးမြောက်ပြီးသောသူ-ဟူ၍။ ပါရဂံတော၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်ပြီးသောသူ-ဟူ၍။ ထလေ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ပေသော။ ပြာဟ္မဏော၊ သူမြတ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(ဃ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပုရိသဿ၊ တယောက်သော သတ္တဝါ၏။ ဃာနံ၊ နှာခေါင်း-ဟူသော ဃာနဓာတ် ၁-ခုသည်။ သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒြာ အစစ်ပေတည်း။ တဿ၊ ထိုဃာန သမုဒြာအား။ ဝန္ဓမယော၊ ဝန္ဓာရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဂေါ၊

လှိုင်းဟုန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဂန္ဓမယံ၊ ဂန္ဓာရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ တံဝေဂံ၊ ထိုလှိုင်းဟုန်ကို။ သဟတိ၊ နှိပ်နင်းပယ်ရှားနိုင်၏။ အယံ၊ ဤသူကို။ သဉ္စိမိံ၊ လှိုင်းတံပိုးနှင့်တကွသော။ သာဝဠံ၊ ဗလဝါမုခဝဲကြီးနှင့် တကွသော။ သဂါဟံ၊ အတင်းဘမ်းတတ်သော ငါးမန်း၊ ငါးဆင်နှင့် တကွသော။ သရက္ခသံ၊ ရေဘီလူးနှင့်တကွသော။ အတ္တနိ၊ မိမိကိုယ်၌။ ယာနသမုဒ္ဒံ၊ ယာနသံသရာ မဟာသမုဒြာကြီးကို။ တိဇ္ဈော၊ ကူးမြောက်ပြီးသောသူ-ဟူ၍။ ပါရဂံတော၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်ပြီးသောသူ-ဟူ၍။ ထလေ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ပေသော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သူမြတ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

- (င) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပုရိသဿ၊ တယောက်သော သတ္တဝါ၏။ ဇိတ္တိ၊ လျှာ-ဟူသော ဇိတ္တိဓာတ် ၁-ခုသည်။ သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒြာအစစ်ပေတည်း။ တဿ၊ ထိုဇိတ္တိသမုဒြာအား။ ရသမယော၊ ရသာရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဂေါ၊ လှိုင်းဟုန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ရသမယံ၊ ရသာရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ တံဝေဂံ၊ ထိုလှိုင်းဟုန်ကို။ သဟတိ၊ နှိပ်နင်းပယ်ရှားနိုင်၏။ အယံ၊ ဤသူကို။ သဉ္စိမိံ၊ လှိုင်းတံပိုးနှင့်တကွသော။ သာဝဠံ၊ ဗလဝါမုခဝဲကြီးနှင့် တကွသော။ သဂါဟံ၊ အတင်းဘမ်းတတ်သော ငါးမန်း၊ ငါးဆင်နှင့် တကွသော။ သရက္ခသံ၊ ရေဘီလူးနှင့်တကွသော။ အတ္တနိ၊ မိမိကိုယ်၌။ ဇိတ္တိသမုဒ္ဒံ၊ ဇိတ္တိသံသရာ မဟာသမုဒြာကြီးကို။ တိဇ္ဈော၊ ကူးမြောက်ပြီးသောသူ-ဟူ၍။ ပါရဂံတော၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်ပြီးသောသူ-ဟူ၍။ ထလေ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ပေသော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သူမြတ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
- (စ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပုရိသဿ၊ တယောက်သော သတ္တဝါ၏။ ကာယော၊ ကိုယ်-ဟူသော ကာယဓာတ် ၁-ခုသည်။ သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒြာအစစ်ပေတည်း။ တဿ၊ ထိုကာယသမုဒြာအား။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗမယော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။
ဝေဂေါ၊ လှိုင်းဟုန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။
ဖောဋ္ဌဗ္ဗမယံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော။
တံဝေဂံ၊ ထိုလှိုင်းဟုန်ကို။ သဟတိ၊ နှိပ်နင်းပယ်ရှားနိုင်၏။
အယံ၊ ဤသူကို။ သဉ္စိမိံ၊ လှိုင်းတံပိုးနှင့်တကွသော။ သာဝဋ္ဋံ၊
ဗလဝါမုခဝဲကြီးနှင့်တကွသော။ သဂါဟံ၊ အတင်းဘမ်းတတ်
သော ငါးမန်း၊ ငါးဆင်နှင့် တကွသော။ သရက္ခသံ၊ ရေဘီလူး
နှင့် တကွသော။ အတ္တနိ၊ မိမိကိုယ်၌။ ကာယသမုဒ္ဒံ၊ ကာယ
သံသရာ မဟာသမုဒြာကြီးကို။ တိဏ္ဏော၊ ကူးမြောက်ပြီးသော
သူ-ဟူ၍။ ပါရဂံတော၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့
ရောက်ပြီးသောသူ-ဟူ၍။ ထလေ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောကြည်း
ကုန်းထက်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ပေသော။ ပြာဟ္မဏော၊ သူမြတ်ဟူ-
၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(ဆ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပုရိသဿ၊ တယောက်သော သတ္တဝါ
၏။ မနော၊ စိတ်ဟူသော မနောဓာတ်တခုသည်။ သမုဒ္ဒေါ၊
သမုဒြာအစစ်ပေတည်း။ တဿ၊ ထိုမနော သမုဒြာအား။
ဓမ္မမယော၊ ဓမ္မာရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဂေါ၊
လှိုင်းဟုန်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဓမ္မ-
မယံ၊ ဓမ္မာရုံ၏ ထင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ တံဝေဂံ၊ ထိုလှိုင်း
ဟုန်ကို။ သဟတိ၊ နှိပ်နင်းပယ်ရှားနိုင်၏။ အယံ၊ ဤသူကို။
သဉ္စိမိံ၊ လှိုင်းတံပိုးနှင့်တကွသော။ သာဝဋ္ဋံ၊ ဗလဝါမုခဝဲကြီး
နှင့် တကွသော။ သဂါဟံ၊ အတင်းဘမ်းတတ်သော ငါးမန်း၊
ငါးဆင်နှင့် တကွသော။ သရက္ခသံ၊ ရေဘီလူးနှင့်တကွသော။
အတ္တနိ၊ မိမိကိုယ်၌။ မနောသမုဒ္ဒံ၊ မနောသံသရာ မဟာသ
မုဒြာကြီးကို။ တိဏ္ဏော၊ ကူးမြောက်ပြီးသောသူ-ဟူ၍။ ပါရဂံ-
တော၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်ပြီး
သောသူ-ဟူ၍။ ထလေ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်း
ထက်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ပေသော။ ပြာဟ္မဏော၊ သူမြတ်-ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။ [ဤကား-အနက်။]

အဓိပ္ပာယ်။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား- အကြီးအကျယ်ဆုံးဖြစ်သော ရေ အစုကို လောက၌ သမုဒြာဟူ၍ခေါ်ဆိုကြ၏။ ထိုသမုဒြာသည် အကျယ် အနက်ယူစနာ ၈-သောင်း၊ ၄-ထောင်မျှသာရှိ၏။ အလျားမှာလည်း စကြဝဠာ အဝန်းယူစနာမျှသာရှိ၏။ စက္ခု၏အနက်ကား အောက်ကို မဟာအဝိစိ၊ အထက်ကို အကနိဋ္ဌတိုင်အောင် နက်၏။ အနံ့မှာ စကြာ ဝဠာအနန္တ၊ အလျားမှာ အနမတဂ္ဂသံသရာ။

ကောဓ၊ ဥပနာဟ-တည်းဟူသော လှိုင်းတံပိုး၊ ရူပတဏှာတည်း ဟူသော ဗလဝါမုခဲကြီး၊ ဥပါဒါန်တရား ၄-ပါးတည်းဟူသော ဂါဟ၊ ဇရာ၊ မရဏတည်းသော ရက္ခိသ်ဘီလူး၊ ဤမျှသောဘေးရန်တို့သည် စက္ခုသမုဒြာ၌ တည်ရှိကုန်၏။

အကြင်မျှလောက်သော ဘဝသံသရာ ကာလပတ်လုံး ငါ၏စက္ခု- ဟုစွဲလမ်းခြင်းရှိ၏။ ထိုမျှလောက်သော ဘဝသံသရာ ကာလပတ်လုံး ထိုစက္ခုသမုဒြာ၌ နစ်လေ၏။ စက္ခု-ဟုစွဲလမ်းခြင်း ပြတ်ကင်းသော အခါ စက္ခုသမုဒြာမှ ကူးတက်၍ ဤနိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းပေါ်၌ တည်လေ၏။ ။ [သောတ သမုဒြာ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။]

ဤသို့လျှင် “စက္ခု လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာပဟိ- ယမာနာ ပဟိယတိ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ” အစရှိသော နိရောဓာစွ ဝိဘင်းပါဠိတော်နှင့် အညီ- “မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တအင်္ဂါဖြစ်၍နေသော စက္ခု မှာ တွယ်တာသော တဏှာ၏ ပြတ်ကင်းခြင်းသည် မိမိ၏စက္ခု၌ရအပ် သော နိဗ္ဗာန်မည်၏”။

“မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တ အင်္ဂါဖြစ်၍နေကုန်သော သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ-တို့မှာ တွယ်တာကုန်သော တဏှာတို့၏ ပြတ်ကင်းခြင်းတို့ သည် မိမိ၏ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယတို့၌ ရအပ်ကုန်သော နိဗ္ဗာန်တို့မည်ကုန်၏”။

“မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တအင်္ဂါဖြစ်၍နေသော မနောမှာ တွယ်တာသော တဏှာ၏ ပြတ်ကင်းခြင်းသည် မိမိ၏မနော၌ ရအပ်သောနိဗ္ဗာန်မည် ၏”။ ဤသို့သော အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်တော်မူ၍-

ဣမသ္မိံ ဗျာမမတ္တေ ကဠေဝရေ သသညမ္ပိ သမနကေ
လောကဉ္စ ပညပေမိ လောကသမုဒယဉ္စ လောကနိရောဓဉ္စ
လောကနိရောဓဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ-
ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဗျာမမတ္တေ၊ တလံမျှလောက်သော။ သသညမ္ပိ၊ သညာရှိသော။
သမနကေ၊ စိတ်နှင့်တကွသော။ ဣမသ္မိံကဠေဝရေ၊ ဤအကောင်ပုပ်၌။
လောကဉ္စ၊ ဒုက္ခသစ္စာ-ဟူသော လောကကိုလည်း။ ပညပေမိ၊ ငါဘုရား
ပညတ်တော်မူ၏။ လောကသမုဒယဉ္စ၊ ဒုက္ခသစ္စာ-ဟု ဆိုအပ်သော
လောက၏ ဖြစ်ပွားကြောင်းကိုလည်း။ ပညပေမိ၊ ငါဘုရား ပညတ်တော်
မူ၏။ လောကနိရောဓဉ္စ၊ ဒုက္ခသစ္စာ-ဟု ဆိုအပ်သော လောက၏ ချုပ်
ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း။ ပညပေမိ၊ ငါဘုရား ပညတ်တော်မူ၏။ လောက-
နိရောဓဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ-ဟု ဆိုအပ်သော လောက၏ ချုပ်ဆုံး
ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကိုလည်း။ ပညပေမိ၊
ငါဘုရား ပညတ်တော်မူ၏။ ။ [ဤကား-အနက်။]

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်း ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာပင် ငါဘုရား
ပညတ်တော်မူ၏။ သမုဒယသစ္စာကိုလည်း ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာပင်၊ နိဗ္ဗာန်
တည်းဟူသော နိရောဓသစ္စာကိုလည်း ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာပင်၊ မဂ္ဂသစ္စာကို
လည်း ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာပင် ငါဘုရား ပညတ်တော်မူ၏-ဟုလိုသည်။

ဒုက္ခသစ္စာ-ဟူသည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော စက္ခုစသော ကိုယ်အင်္ဂါစုပင်
တည်း။

သမုဒယသစ္စာ-ဟူသည် ကိုယ်အင်္ဂါတွင်ပါဝင်သောတဏှာပင်တည်း။

မဂ္ဂသစ္စာ-ဟူသည်လည်း ကိုယ်အင်္ဂါတွင် ပါဝင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ
အစရှိသော မဂ္ဂင် ၈-ပါးပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာပင်
ထိုသစ္စာ ၃-ပါးကို မုချအားဖြင့်ရ၏။

နိရောဓသစ္စာသည်ကား ချုပ်ငြိမ်းမှုဖြစ်၍ ကိုယ်အင်္ဂါမှာ ပါဝင်သော
အားဖြင့် ကိုယ်အင်္ဂါ၌ ရထိုက်သည်မဟုတ်၊ ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် စပ်နွယ်၍
သိအပ်သည်ကို အကြောင်းပြု၍သာ ကိုယ်အင်္ဂါ၌ ပညတ်တော်မူသည်ဟု
ဟောတော်မူသည်။

ဆရာတို့ကား။ "ဤပါဠိတော်ကို ထောက်၍ နိဗ္ဗာန်သည် ပရိနိဗ္ဗာန် စံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာအသီးအသီးကို အစွဲပြု၍ နိဗ္ဗာန်အသီးအသီး ဖြစ်ကြောင်းကို အယူရှိကြကုန်၏။

ဤမျှသောစကားရပ်တို့ဖြင့် စက္ခုစသော မိမိကိုယ်အင်္ဂါ၌ သာယာ စွဲလမ်းမှုကို သံသရာ၌ နစ်မွန်းမှုဆိုသည်၊ ထိုစွဲလမ်းမှု ပြတ်ကင်းသည် ကို သံသရာ၏ကမ်းတဘက်သို့ ကူးမြောက်သည်-ဟု ဆိုသည်။ စက္ခု စသည်တို့၏အလိုသို့ လိုက်စား၍နေသောသူကို ထိုကမ်းတဘက်နှင့် ဝေးကွာသောသူ-ဟု ဆိုသည်။ စက္ခုစသည်တို့၌ သာယာစွဲလမ်းမှုကို ပြတ်ကင်းရန် အလုပ်ကို အားထုတ်ကြိုးစား၍နေသောသူကိုသာ ထိုကမ်းတဘက်နှင့် နီးသောသူ-ဟု ဆိုသည်။

နိဗ္ဗာန်နှင့်နီးသူ။ "နိဗ္ဗာန်စကားကို ပြောဆိုကြသောအခါ၌ အမှန် ကိုပြောဆိုမိကြသည်ဖြစ်စေ၊ မမှန်ကို ပြောဆိုမိကြသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုအ လုပ်ကို အားထုတ်ကြိုးစားသော သူဖြစ်ပေလျှင် ဟုတ်မှန်သောနိဗ္ဗာန်နှင့် တနေ့တခြားနီး၍ သွားသောသူမည်၏။ သာသနာတော်တွင်း၌ လူ့ အဖြစ်ကိုရနေသော ယခုဘဝသည် နိဗ္ဗာန်၏ အနီးအပါးသို့ဆိုက်၍ နေသော ဘဝပေတည်း။

နိဗ္ဗာန်နှင့်ဝေးသူ။ "သေလွန်၍ သာသနာမရှိသော လူမျိုး၌ ဖြစ်ခဲ့ သော်၎င်း၊ အပါယ်၌ ဖြစ်ခဲ့သော်၎င်း၊ ယခုဆိုက်တိုက်နီးပါး၍ နေသော နိဗ္ဗာန်နှင့် ကြာလေ၊ ကြာလေ ကွာလှမ်း၍ သွားပြန်လေ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ကိုယ်အင်္ဂါ ဖြစ်၍နေသော စက္ခုစသည်တို့၌ သာယာစွဲလမ်းခြင်း အတိုင်းနှင့်နေ၍ သေကြလတ္တံ့သော သူတို့သည် ယခုအခါ အမှန်နိဗ္ဗာန် ကိုပင် ပြောဆို၍နေကြသော်လည်း နိဗ္ဗာန်နှင့် တနေ့တခြား ကွာဝေး ၍ သွားသောသူတို့ မည်ကုန်၏-ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ပြဆိုလိုက်သည်။

[ဤကား-ပယောဂ သမ္ပတ္တိနှင့် စပ်နွယ်၍ ပြချက်တည်း။]

ဤတွင်ရွှေ့ကား-အချို့ ကျမ်းအလို ထုတ်ဆိုရှင်းလင်းချက်ပြီး၏။

ဤတွင် နာနာဂန္ထ နာနာဝါဒ ဝိသောဓနကဏ္ဍ ပြီး၏။

နိဂုံး

တ္ထောဝတော စ

- (က) ခေတ္တပါဠိဂါမေ သန္ဓေ၊ ကာရိတေ ဂါမဘောဇိနာ။
သုဝိဘတ္ထေ သုဝိသာလေ၊ ဓမ္မိကာရာမနာမကေ။ ။
- (ခ) ဓမ္မနန္ဒေ ဝိဟာရမ္ပ၊ သုဝိစိတ္ထေ မနောရမေ။
ဝသတာ မဟတော ဘိက္ခု၊ ဂဏဿ ဓမ္မဝါစိနာ။ ။
- (ဂ) ဓမ္မစ္ဆန္ဒေဟိ သာရူဟိ၊ ယာစိတေန မယာ ကတာ။
နိဗ္ဗာနဒီပနီ သော၊ နေကသုတ္တသမောသဋ္ဌာ။ ။
- (ဃ) ပုညေန တေန နိဗ္ဗာနံ၊ လဒ္ဓါ သန္တိဋ္ဌိကံ ဣဓ။
ပရမတ္ထံ အာရာဓေန္တု၊ ဇနာ သဗ္ဗေပိ သုဗ္ဗတာတိ။ ။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကား အစဉ်ဖြင့်။—

- (က) ခေတ္တပါဠိဂါမေ၊ မုံရွာမြို့နယ် “လယ်စဉ်” အမည်ရှိသော ရွာ၌။ သေန္ဓေ၊ အရှေ့မြောက်စပ် ထောင့်အရပ်၌။ ဂါမ-ဘောဇိနာ၊ လယ်စဉ်ရွာစား တရားပျော်မှီး တိုက်သူကြီး သည်။ ကာရိတေ၊ ၁၂၆၀-ပြည့်နှစ် သက္ကရာဇ်တွင် အသစ် တည်ထောင်အပ်သော။ သုဝိဘတ္ထေ၊ ပရိဝုဏ်မျဉ်းတား ဘုရားသိမ်ကျောင်း အပေါင်းသစ်ပင် ဥယျာဉ်ရေတွင်း နတ် ဖန်ဆင်းသကဲ့သို့ ခင်းကျင်းဘွယ်ရာ ကောင်းစွာဝေဘန်အပ် သော။ သုဝိသာလေ၊ ကျယ်ဝန်းပျံ့ပျူးစွာထသော။ ဓမ္မိ-ကာရာမနာမကေ၊ ဓမ္မိကာရုံအမည်ရှိသော ကျောင်းတိုက်၌။
- (ခ) သုဝိစိတ္ထေ၊ စမ္ပယ်ယွန်းထပ် ခြယ်မွမ်းလတ်၍ နတ်ဝိသုကံ စီမံခံယမ်း ပျံ့ဘနန်းလျှင် ဆန်းကြယ်ထူးမြတ်သော အ ပြောက်အပြိုနားလည်းရှိထသော။ မနောရမေ၊ ရှုသူ မြင်သူ အများလူတို့ ကြည်ဖြူရှင်ပြီး နှလုံးမွေ့လျော်ရာလည်းဖြစ်ထ သော။ ဓမ္မနန္ဒေ ဝိဟာရမ္ပ၊ “ဓမ္မနန္ဒ” အမည် ရှိသော ကျောင်းကြီး၌။ ဝသတာ၊ သီတင်းသုံးနေထသော။ မဟ-

တော၊ များစွာသော။ ဘိက္ခုဂဏသ၊ ရဟန်းသင်္ဃာ အပေါင်းအား။—

(ဂ) ဓမ္မဝါစိနာ၊ ကျမ်းဂန်ဓမ္မ ပို့ချ သင်ကြားကာနေသော။ မယာ၊ မုံရွာမြို့ “လယ်တီတောကျောင်းဆရာ” ငါသည်။ ဓမ္မစ္ဆန္ဒေဟိ၊ နိဗ္ဗာန်စကား မြတ်တရားကို ကြားနာလိုလှ လွန်တောင့်တသော ဓမ္မဆန္ဒနှင့် ပြည့်စုံကြ ပေကုန်သော။ သာဓုဟိ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ယာစိတေန၊ ချေချေ ငံငံ အတန်တန်လျှင် တောင်းပန် လျှောက်ထားအပ်သည် ဖြစ်၍။ နေဂသုတ္တသမောသဇာ၊ များစွာသော သုတ္တန် ပါဠိတော် အပေါင်းတို့၏ စုဆောင်းသက်ဝင်ရာ ဖြစ်သော။ သောနိဗ္ဗာန ဒီပနိ၊ “နိဗ္ဗာနဒီပနီ” အမည်ရှိသော ဤကျမ်းကို။ ကတာ၊ ရေးသားစီရင်အပ်သတည်း။

(ဃ) ဧတေန ပုညေန၊ နိဗ္ဗာန်ကျမ်းပြု ဤကောင်းမှုကြောင့်။ သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဇနာ၊ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည်။ သုပ္ပတာ၊ ကောင်းသောအကျင့် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣဓ၊ ယခုဘဝ ပစ္စုပ္ပန်။ သန္တိဋ္ဌိကံ၊ မျက်မှောက် ဒိဋ္ဌတ္တေကြံရသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သမ္မုတိနိဗ္ဗာန်၊ တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်ကို။ လဒ္ဓါ၊ ရကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပရမတ္ထံ၊ အတုမရှိ ကြီးမြတ်လှသော ပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်ကို။ အာရာဓေန္တု၊ ဆောလျှင် ထုတ်ခြောက် ရောက်ပေါက် ပြီးစီးကြပါစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင်ရှေ့ နိဗ္ဗာနဒီပနီ စကားရပ် အပြီးသတ်၏။

နိဂုံး ပြီး၏။

ဤတွင်ရှေ့-နိဗ္ဗာနဒီပနီ ပြီး၏။

